

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI

ELAIUSSA SEBASTE ANTİK YERLEŞİMİ CAM BULUNTULARI

Doktora Tezi

Çiğdem GENÇLER

Ankara-2009

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI**

ELAIUSSA SEBASTE ANTİK YERLEŞİMİ CAM BULUNTULARI

Doktora Tezi

Çiğdem GENÇLER

Tez Danışmanı
Prof.Dr.Coşkun ÖZGÜNEL

Ankara-2009

TEZ ONAY SAYFASI

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
KLASİK ARKEOLOJİ BİLİM DALI**

**ELAIÜSSA SEBASTE ANTİK YERLEŞİMİ
CAM BULUNTULARI**

Doktora Tezi

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Coşkun Özgünel

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. Coşkun Özgünel

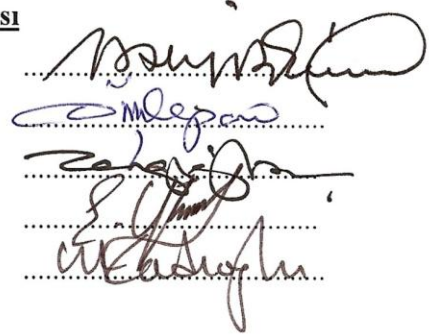
Prof. Dr. Ömer Çapar

Prof. Dr. Cengiz Işık

Doç. Dr. Erhan Öztepe

Doç. Dr. Musa Kadioğlu

İmzası

Tez Sınavı Tarihi 05.04.2010

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.(...../...../200...)

ÇİĞDEM GENÇLER

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
Resim Listesi.....	iv
Tablo Listesi.....	ix
Levha Listesi.....	xi
Çizim Listesi.....	xi
Kısaltmalar.....	xiv
Kaynakça.....	xv
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Konusu ve Kapsamı.....	1
1.2. Amaç.....	1
1.3.Yöntem.....	3
1.4.Konuyla İlgili Yayınlar.....	6
2.ELAIUSSA SEBASTE KENTİ TARİHİ.....	8
2.1. Elaiussa Sebaste’de Yapılan Arkeolojik Çalışmalar.....	11
3. ELAIUSSA SEBASTE CAM BULUNTULARI.....	18
3.1.Geç Hellenistik – Erken Roma Dönemleri	
(İ.Ö. 1. yüzyıl – İ.S. 1. yüzyıl).....	18
3.1.1. İç Kalıplama Tekniği ile Yapılmış Formlar.....	19
3.1.2. Kalıba Döküm Tekniğinde Yapılmış Formlar.....	22
3.1.2.1. Geç Hellenistik Dönem.....	24
3.1.2.1.a.Yatay Yivli Kaseler.....	24
3.1.2.1.b.Dikey Yivli Kaseler.....	27
3.1.2.2. Erken Roma Dönemi.....	27
3.1.2.2.a.Düz Kaseler.....	28
3.1.2.2.b.Kaburgalı Kaseler.....	31
3.1.2.2.c.İnce Kaplar.....	33
3.1.3. Üfleme Tekniğinde Yapılmış Formlar.....	37
3.1.3.1. Tabaklar.....	37
3.1.3.2. Kaseler.....	37
3.1.3.2.a. Kalıba Üfleme Tekniğinde Yapılmış	
Kaburgalı Kase.....	37

3.1.3.2.b. “Zarte Rippenschalen”	39
3.1.3.2.c. Yuvarlatılmış Ağzılılar	40
3.1.3.2.d. İşlenmemiş Ağzılılar	41
3.1.3.2.e. Yalancı Kulplu	43
3.1.3.3. “Modiolus”	43
3.1.3.4. Bardak	45
3.1.3.5. “Aryballos”	45
3.1.3.6. Prizmatik Gövdeli Şişe	46
3.1.3.7. Unguentarium	48
3.2. Orta İmparatorluk Dönemi (İ.S. 2.-3.yüzyıl)	57
3.2.1. Küresel Gövdeli, Kesme Bezemeli Kaseler	57
3.2.2. Bardaklar	60
3.2.2.1. Baskı Bezemeli Bardaklar	60
3.2.2.2. Konkav Dipli Bardaklar	62
3.2.3. Formu Belli Olmayan Parçalar	64
3.2.3.1. Sığil Bezemeli Gövde Parçaları	64
3.2.3.2. Kaideler	65
3.3. Geç İmparatorluk Dönemi (İ.S. 3.-4.yüzyıl)	67
3.3.1. Tabaklar	67
3.3.2. Kaseler	68
3.3.2.1. Küresel Gövdeli Kaseler	68
3.3.2.2. Kalıba Üfleme tekniğinde Yapılmış Kaseler	68
3.3.3. Kesme Bezemeli Silindir Şişe	70
3.4. Erken Bizans Dönemi (İ.S. 5.-7.yüzyıl)	71
3.4.1. İlk Dönem: İ.S. 5.-6.yüzyıl	71
3.4.1.1. Tabak ve Kaseler	71
3.4.1.1.a. Yuvarlatılmış Ağzılı	72
3.4.1.1.b. İşlenmemiş Ağzılı	73
3.4.1.1.c. Ağzı Dışarı Katlı	74
3.4.1.1.d. Ağzı Kenarında Cam Bant Olan	76
3.4.1.1.e. Ağzı Ken. Dalgalı Cam Bant Olan	77
3.4.1.2. Bardaklar	82

3.4.1.3. Şişe ve Sürahiler.....	83
3.4.1.3.a. Huni Ağızlı.....	83
3.4.1.3.b. Yonca Ağızlı.....	89
3.4.1.4. Kandiller.....	93
3.4.1.4.a. Konik Gövdeli.....	93
3.4.1.4.b.Nokta Dipli.....	97
3.4.1.5. Kaideler.....	101
3.4.1.5.a. Halka Kaide.....	101
3.4.1.5.b.Tüp Biçimli Halka Kaide.....	102
3.4.1.5.c. Konkav Dip.....	102
3.4.2. İkinci Dönem: İ.S. 7.yüzyıl.....	103
3.4.2.1. Kaseler.....	103
3.4.2.2.Şişe ve Sürahiler.....	104
3.4.2.2.a. Boru Biçimi Ağızlı.....	104
3.4.2.2.b. Silindir Boyun ve Gövdeli.....	106
3.4.2.2.c. Kalıba Üflenerek Yapılmış.....	106
3.4.2.3. Kadehler.....	109
3.4.2.4. Kandiller.....	115
3.4.2.4.a. Kulplu Kandiller.....	116
3.4.2.4.a.1.Konveks Dipli.....	116
3.4.2.4.a.2.Konkav Dipli.....	118
3.4.2.4.a.3.Gövdeden Kulplu.....	119
3.4.2.4.b. Saplı Kandiller.....	120
3.4.2.4.b.1. İçi Boş Saplı.....	120
3.4.2.4.b.2. İçi Dolu Saplı.....	123
3.4.2.4.c. Tabak Kandil.....	124
3.4.2.5. Kaideler.....	129
3.4.2.6. Cam Üretimiyle Bağlantılı Parçalar.....	130
3.4.2.6.a. Üretim Artıkları.....	130
3.4.2.6.b. Ham Camlar.....	131
3.4.2.6.c.Cam Üre. Bağlantılı Maddeler.....	133

4. DEĞERLENDİRME.....	134
4.1. Kazı Alanı ve Tarihsel Verilere Göre Elaiussa Sebaste	
Cam Buluntuları.....	134
4.2. Elaiussa Sebaste Cam Buluntularında Kullanılan Renklerin	
Dönemlere Göre Değerlendirilmesi.....	151
5. SONUÇ.....	152
5.1. Tarihsel Sonuç.....	152
5.2. Elaiussa Sebaste’de Cam Üretimi.....	153
5.3. Elaiussa Sebaste’de İthal Formlar.....	156
5.4. Elaiussa Sebaste’de Bizans Bazilikası’nın Aydınlatılması.....	158
5.5. Çalışma Sonucunda Oluşan Yeni Hedefler.....	160
6. KATALOG.....	161
ÖZET.....	269
SUMMARY.....	270
LEVHALAR	
ÇİZİMLER	

ÖNSÖZ

Herkes söylerdi doktora tez çalışmasının çok zor olduğunu, ama bunu yaşamadan anlayamıyormuşsun. Ancak, zorluğunun yanında çok güzel yanları da varmış meğer: derinlemesine bilgilenmek, geniş açılı bakabilmek, bilgilenmek, bilgilenmek... ama en güzeli, çevreden aldığın destekle ne kadar sevildiğini görmek. İşte insanı en şanslı, en mutlu hissettiren de bu bence.

Tezin bu bölümünü yazmayı heyecanla bekledim, sevdiğim insanlara gönül borcumu, minnettarlığımı ve sevgimi koca bir teşekkürle gösterebilmek için.

İlk önce sevgili hocam Prof. Dr. Coşkun Özgünel'e teşekkür etmek istiyorum. Küçük, heyecanlı bir arkeoloji öğrencisiyken kazılarında çalışmaya başladığım ve hayatımın her döneminde beni destekleyen, güveni ve desteğinden güç aldığım sevgili hocamın öğrencisi olduğum için kendimi hep şanslı hissettim.

“Elaiussa Sebaste Cam Buluntuları”nın iyi bir tez konusu olduğu ve bu konuda doktora tezi hazırlamamın gerekliliği konusunda ısrar eden ve beni destekleyen Prof. Dr. Eugenia Equini Schneider'e, tez çalışması sırasında hem kazı alanı hem de seramik buluntular hakkında detaylı bilgi veren sevgili arkadaşlarım Marco Ricci ve Adele Federica Ferazzoli'ye, Chiara Morselli'ye, çizimlerde takıldığım yerlerde imdadıma yetişen Asena Kızırlarlanoglu'na ve kazıdaki diğer arkadaşlara çok teşekkür ederim. Sizlerin verdiği bilgiler olmasaydı, tez çalışmasını bu aşamaya getiremezdim.

Çalışmanın son aşamalarında tanışma şansına ulaştığım ve çalışmam konusunda bana fikir veren sayın Eva Marienne Stern’e, Yael Goren-Rosen’e ve verdiği fikirler ve destek için Doç. Dr. Emel Erten’e teşekkür etmek benim için büyük bir onurdur.

Başkent Üniversitesi’ndeki işlerimin yanında tez çalışmamı rahatlıkla yapabilmem için gerekli bütün desteği gösteren sevgili Ahter Bademli Kırıl’a, Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu’na ve Prof. Dr. Adnan Tepecik’e çok teşekkür ederim. Sadece fikirleriyle değil, üniversitedeki varlıklarıyla da çalışmalarına destek olan sevgili hocam Prof. Dr. Cengiz Işık ve Doç. Dr. Billur Tekkök’e en içten teşekkürlerimi sunarım. Benim sevgili oda arkadaşım, Nilüfer Peker, seninle yaptığımız “Bizans” ağırlıklı sohbetler çalışmamı çok yönlendirdi. İyi ki varsın ve hep yanımda ol.

Bilgilenmenin zevkine vardığım Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, benim için her zaman çok özel bir yer olmuştur. Bana bu zevki tattıran ve verdikleri bilgilerle çevreme, hayatıma bakışımı değiştiren bütün hocalarıma teşekkür etmek benim gönül borcumdur. Fakültedeki sevgili arkadaşlarım, Yrd. Doç. Dr. Hakan Öztaner, Yrd. Doç. Dr. Ayşe Gül Akalın, Doç. Dr. Zeynep Çizmeli Ögün ve Doç. Dr. Musa Kadioğlu, o yoğun iş temposunda bana zaman ayırıp, çalışmam konusunda bana fikir verdiğiniz için çok teşekkür ederim. Yayınlara ulaşma ve bulma konusunda çok yardımları dokunan Doç. Dr. Tolga Tek’e, verdiği fikirlerle bana büyük destek olan sevgili arkadaşım Yrd. Doç. Dr. Alptekin Oransay’a, tez çalışması sırasında çok şey paylaştığım, danıştığım sevgili Özlem Vapur’a ve beni sık sık arayıp moral veren sevgili arkadaşım Sultan Soner’e ve Kayhan Orbay’a çok teşekkür ederim. Hepiniz iyi ki varsınız...

Arkeometrik cam analizlerini titizlikle yapan ve yorumlayan sevgili Ali Akın Akyol’a, Prof. Dr. Şahinde Demirci hocama, Prof. Dr. Yusuf Kağan Kadioğlu’na bana verdikleri teknik bilgi, yaptıkları çalışma ve Prof. Dr. Neş’e Çelebi’ye tüm destekleri için çok teşekkür ederim.

En sona en yakınlarımı bıraktım... İlk önce canım annem ve babam Emel-Orhan Gençler’e teşekkür etmek istiyorum. Arkeolojiye olan sevgimi her zaman destekledikleri ve benim anne-babam oldukları için kendimi hep şanslı hissettim. Hayatımın en güzel renklerinden biri olan sevgili ablam, Ayşe Mine Gençler Özkan, her an her yerde yanımda ve gönlümde olduğu için çok teşekkür ederim. Galiba herkesin başına gelecek bir şans değildir, Sevil ve Arif Güray gibi bir kayınvalide ve kayınpedere sahip olmak. Siz olmasaydınız herhalde bu çalışmayı hiç bitiremeyecektim.

“Gelelim sonuncuya, ona bağlandığım kadar hiçbirine bağlanmadım” der Orhan Veli bir şiirinde, ben de aynı şeyi söyleyeceğim. Onlara bağlandığım kadar hiçbirine bağlanmadım: Sevgili eşim Cenk Güray ve canım kızım Zeynep. En büyük kahır sizler çektiniz. Özellikle minik kızım Zeynep’e, zamanımın büyük bir kısmını tez çalışmasına ayırmamı büyük bir olgunlukla karşıladığı için çok teşekkür ederim.

Ankara, Eylül 2009

Çiğdem Gençler

RESİM LİSTESİ

Resim 1 – Elaiussa Sebaste kenti planı

Resim 2 – Elaiussa Sebaste iç kalıplama tekniği ile yapılmış *amphoriskos*'lar ve
D .F. Grose örnekleri (Grose 1989, 131)

Resim 3 – Konik gövdeli kase, Elaiussa Sebaste

Resim 4 – Gövde kısmı yiv bezemeli kaseler (R.E. Jackson-Tal 2004, s. 18, fig. 7)

Resim 5 – Yarım küre gövdeli kaseler (D.F. Grose 1989, s. 193, fig. 110)

Resim 6 – Dikey yivli kaseler (D.F. Grose 1989, s. 193, fig. 110)

Resim7 – Erken Roma Dönemi sığ kase, Elaiussa Sebaste

Resim 8 – Erken Roma Dönemi düz kaseler (S. Jennigs 2000, s. 50, fig.6, Group 5:
Linear-Cut bowls)

Resim 9 – Derin kase, Elaiussa Sebaste

Resim 10 – Derin kase, Elaiussa Sebaste

Resim 11 – Kaburgalı kase yapım tekniği (D.F. Grose 1989, s. 245, fig. 118)

Resim 12 – Kalıba döküm tekniğinde yapılmış “İnce Kaplar” (D.F. Grose 1989, s.
254, fig. 135)

Resim 13 – Kalıba döküm tekniğinde yapılmış tabak, Elaiussa Sebaste

Resim 14 – Cam Skyphos, British Museum

([http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_image.aspx
?image=k128329.jpg&retpage=18064](http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_image.aspx?image=k128329.jpg&retpage=18064))

Resim 15 – Tabaklar (Ignatiadou – Antonaras 2008, 197)

Resim 16 – Kalıba üfleme tekniğiyle yapılmış kaburgalı kase (Lightfoot – Arslan 1992,
59, n. 21)

Resim 17 – Üfleme tekniğiyle yapılmış kaburgalı kase, Elaiussa Sebaste

Resim 18 – Ağzı işlenmemiş kase, Elaiussa Sebaste

Resim 19 - Ağzı işlenmemiş kase, Elaiussa Sebaste

Resim 20 – Ağız üzerinde kaburgalı bant bulunan kaseler (C.S. Lightfoot 1989, fig.4.1)

Resim 21 – Modiolus, çizim (D. Ignatiadou – A. Antonaras 2008, s. 184), fotoğraf
(www.cs.mcgill.ca/~kaleigh/past_indices.php)

Resim 22 – Kalıba üfleme tekniğinde yapılmış bardak (Bonomi 1996, no.280)

Resim 23 – Aryballos (N.P. Sorokina 1987, fig.1.3.), Elaiussa Sebaste

Resim 24 – Prizmatik gövdeli şişeler (www.romanglassmakers.co.uk/articles.htm),
Leiden lahti (www.museumkennis.nl/.../i000336.html)

Resim 25 – Armudi gövdeli unguentarium, Elaiussa Sebaste

Resim 26 – Küresel gövdeli unguentarium, Elaiussa Sebaste

Resim 27 – Tüp biçimli unguentarium, Elaiussa Sebaste

Resim 28 – Tüp biçimli unguentariumlar, Elaiussa Sebaste

Resim 29 – Nokta dipli unguentarium, Elaiussa Sebaste

Resim 30 – Oval gövdeli unguentarium, Elaiussa Sebaste

Resim 31 – Çan biçimli unguentarium, Elaiussa Sebaste

Resim 32 – Küresel Gövdeli Kase, Elaiussa Sebaste

Resim 33 – Kesme bezemeli kase

(<http://www.glassway.org/vetro/index.cfm?glass=1,98,0,0>)

Resim 34 – Baskı bezemeli bardak, sol üst

(www.galeriepuhze.de/5205.97+M526a12a8e5f.0.html), sağ üst (E.Erten
2001, s. 103, fig. 5, sağ-sol alt baskı bezemeli bardak, Smintheion

Resim 35 – Konkav dipli bardak, Mersin Müzesi (E.Erten 2001, s. 97-98, fig. 4)

Resim 36 – Siğil bezemeli şişe, (www.artemisgallery.com/roman-glass.html)

Resim 37 – Düz Kalın Dip, Elaiussa Sebaste

Resim 38 – Alçak halka kaide, Elaiussa Sebaste

Resim 39 – Tabak, Geç Roma Dönemi (Stern 2001, 226, no.114)

Resim 40 – Kalıba üfleme tekniğinde yapılmış kase. (Sol: Stern 2001, s. 291, no.155;
Sağ: Elaiussa Sebaste)

Resim 41 – Kesme bezemeli silindir şişe, (Stern 2001, 162-163, no.59)

Resim 42 – Yuvarlatılmış ağızlı tabak, Elaiussa Sebaste

Resim 43 – İşlenmemiş ağızlı sığ kase, Elaiussa Sebaste

Resim 44 – Dış yüzeyi yatay yivli kase, Elaiussa Sebaste

Resim 45 – Ağız kısmı dışarı doğru katlı tabak ve kaseler, Elaiussa Sebaste

Resim 46 – Ağız kenarında kalın cam bant bulunan tabak ve kaseler, Elaiussa
Sebaste

Resim 47 – Ağız kenarında dalgalı cam bant bulunan tabak ve kaseler, Elaiussa
Sebaste

Resim 48 – Bardaklar, Elaiussa Sebaste

Resim 49 – Bardak kaideleri, Elaiussa Sebaste

Resim 50 – Kenarı yuvarlatılmış, huni ağızlı şişe, (Isings 1957, 122, form.104a)

Resim 51 - Ağızda tek sıra cam bant bulunan huni ağızlı şişe, Elaiussa Sebaste

Resim 52 - Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler, Elaiussa Sebaste

Resim 53 – Etrafı Cam İpliği Sarılı Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler, Elaiussa Sebaste

Resim 54 - Etrafı Cam İpliği Sarılı Huni Ağızlı Şişe, Elaiussa Sebaste

Resim 55 – Konik Gövdeli kandil

Resim 56 – İsrail, Hammat Tiberia Sinagogu, İ.S. 4.yüzyıl

Resim 57 – Detay, resim.56

Resim 58 – Konik gövdeli kandil ve ahşam üç ayağın fotoğraftan çizimi, (Gazda
1983, 25, fig. 41.)

Resim 59 – Konik gövdeli kandillerin yapım tekniği,

Resim 60 – Nokta dipli kandiller,

Resim 61 – Nokta dipli kandiller, Elaiussa Sebaste

Resim 62 – Elaiussa Sebaste’de iki farklı dönemi yansıtan nokta dipli kandiller

Resim 63 – Halka kaideler, Elaiussa Sebaste

Resim 64 – Tüp biçimli halka kaideler, Elaiussa Sebaste

Resim 65 - İ.S. 7.yüzyıl işlenmemiş ağızlı kaseler, Elaiussa Sebaste

Resim 66 – Boru biçimi ağızlı şişeler, Elaiussa Sebaste

Resim 67 - Boru biçimi ağızlı şişelere bir örnek (Stern 2001, 299, no.162)

Resim 68 – Silindir boyun ve gövdeli şişeler

Resim 69 – Hacı kabı (masca.museum.upenn.edu/.../bottles/bottles.html)

Resim 70 – Kadeh, sol: www.ancienttouch.com/452.jpg;

sağ: www.christies.com/.../d51929/d5192901z.jpg

Resim 71 – Kadeh ayakları, Elaiussa Sebaste

Resim 72 – Restitüsyon, konveks dipli kandil, Elaiussa Sebaste

Resim 73 – Konveks dipli kandil, Elaiussa Sebaste

Resim 74 – Kandiller kullanılan metal fitil taşıyıcılar, Elaiussa Sebaste

Resim 75 – Konkav dipli kandiller, Elaiussa Sebaste

Resim 76 – Gövdeden kulplu kandil, Elaiussa Sebaste

- Resim 77 – İçi boş saplı kandiller, Elaiussa Sebaste
- Resim 78 – Pişmiş toprak fitil taşıyıcılar, Elaiussa Sebaste
- Resim 79 – İçi boş saplı kandil, Elaiussa Sebaste
- Resim 80 – İçi dolu saplı kandil, Elaiussa Sebaste
- Resim 81 – Tabak kandil, Elaiussa Sebaste
- Resim 82 – Tabak kandillerde kullanılan bronz fitil taşıyıcılar, Elaiussa Sebaste
- Resim 83 – Tabak kandil restitüsyonu
- Resim 84 – Halka kaideler, Elaiussa Sebaste
- Resim 85 – Üretim artıkları, Elaiussa Sebaste
- Resim 86 – Üretimle bağlantılı parçalar, Elaiussa Sebaste
- Resim 87 – Cam üretimiyle bağlantılı maddeler (kum ve kireç karışımı), Elaiussa Sebaste
- Resim 88 - Cam üretimiyle bağlantılı maddeler (Kalsiyum silikat), Elaiussa Sebaste
- Resim 89 – Geç Hellenistik Dönem Kalıba döküm tekniğinde yapılmış kaseler
(Grose 1989, 131)
- Resim 90 – Elaiussa Sebaste kaya mezar buluntuları
- Resim 91 – Bizans Sarayı planı
- Resim 92 - Güney Liman Yerleşimi
- Resim 93 – Agora ve Bizans Kilisesi
- Resim 94 – Elaiussa Sebaste’de bulunmuş ham camlar ve yerel formlar
- Resim 95 – *Polykandilion* parçaları, Elaiussa Sebaste
- Resim 96 - Agora kazılarında bulunmuş olan *polykandilion*’un kullanımı üzerine bir canlandırma.

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 - İ.S. 5.-6. Yüzyıllardaki Tabak ve Kaselerin Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 2 - İ.S. 5.-6. yüzyıllarda Şişe ve Sürahilerin Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 3 - İ.S. 5.-6. yüzyıllarda Kandillerin Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 4 - İ.S. 7. yüzyıl Şişe ve Sürahilerin Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 5 - Kadeh Parçalarının Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 6 - İ.S. 7. yüzyıl Kandillerinin Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 7 - Elaiussa Sebaste Ele Geçmiş Ham Cam Parçaları ve Katmanlara Göre Dağılımı

Tablo 8 - Elaiussa Sebaste Roma Dönemi Cam Buluntularının Tarihsel Dağılımı

Tablo 9 - Elaiussa Sebaste Erken Roma Dönemi Cam Formlarının Dağılımı

Tablo 10 - Elaiussa Sebaste Erken Roma Dönemi Cam Formları

Tablo 11 - Elaiussa Sebaste Orta İmparatorluk Dönemi Cam Formları

Tablo 12 - Elaiussa Sebaste Geç İmparatorluk Dönemi cam formları

Tablo 13 - Elaiussa Sebaste Erken Bizans Dönemi Cam Buluntularının Tarihsel Dağılımı

Tablo 14 - Elaiussa Sebaste, 5. – 6. yüzyıl cam formları

Tablo 15 - Elaiussa Sebaste 7. Yüzyıl Cam Formlarının Dağılımı

Tablo 16 - Elaiussa Sebaste 7. yüzyıl cam formları ve formların alanlara göre dağılımı

Tablo 17 - Elaiussa Sebaste cam buluntularında kullanılan renklerin dönemlere göre değerlendirilmesi

Tablo 18 - Elaiussa Sebaste Cam Buluntularının Tarihsel Dağılımı

Tablo 19 - Elaiussa Sebaste cam örneklerinin arkeometrik çalışma ve SPSS istatistik okumaları sonucunda yapısal anlamda birbirini tutan formlar ve ham cam örnekleri

Tablo 20 - Elaiussa Sebaste Roma Dönemi Olası İthal Formlar

LEVHA LİSTESİ

Levha 1 – 1, 2. İçkalıplama tekniği ile yapılmış *amphoriskos*

38. Kalıba döküm tekniğinde yapılmış tabak

Levha 2 – *Unguentarium*'lar

Levha 3 – *Unguentarium*'lar

Levha 4 – *Unguentarium*'lar

Levha 5 – *Unguentarium*'lar

ÇİZİM LİSTESİ

Çizim 1 - İçkalıplama tekniği ile yapılmış *amphoriskos*

Çizim 2 – Geç Hellenistik Dönem, kalıba döküm tekniğinde yapılmış kaseler

Çizim 3 – Erken Roma Dönemi, kalıba döküm tekniğinde yapılmış düz kaseler

Çizim 4 - Erken Roma Dönemi, kalıba döküm tekniğinde yapılmış kaburgalı kaseler,

ince kaplardan bir kase (39) ve *skyphos*

Çizim 5 – Erken Roma Dönemi, üfleme tekniğinde yapılmış kaseler

Çizim 6 - Erken Roma Dönemi, üfleme tekniğinde yapılmış yalancı kulplu kaseler,

modiolous ve *aryballos*

Çizim 7 – Erken Roma Dönemi, dörtgen gövdeli şişeler ve armudi gövdeli

unguentarium'lar

Çizim 8 – Erken Roma Dönemi, küresel gövdeli ve tüp biçimli *unguentarium*'lar

Çizim 9 – Erken Roma Dönemi, tüp biçimli, nokta dipli ve oval gövdeli

unguentarium'lar

Çizim 10 – Erken Roma Dönemi, çan biçimli *unguentarium*'lar

Çizim 11 – Orta İmparatorluk Dönemi, küresel gövdeli kesme bezemeli kaseler,

baskı bezemeli bardaklar

Çizim 12 – Orta İmparatorluk Dönemi, konkav dipli bardaklar, formu tanımlanamayan parçalar

Çizim 13 – Geç Roma Dönemi ağız ve gövde parçaları

Erken Bizans Dönemi, tabak ve kase parçaları

Çizim 14 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, kaseler

Çizim 15 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, kase ve tabaklar

Çizim 16 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, kase ve tabaklar

Çizim 17 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, kase ve tabaklar

Çizim 18 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, bardak, şişe ve sürahiler

Çizim 19 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, şişe ve sürahiler

Çizim 20 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, konik gövdeli kandiller

Çizim 21 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, nokta dipli kandiller

Çizim 22 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, halka kaideler

Çizim 23 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 5. – 6.yüzyıl, tüp biçimli halka kaideler ve konkav dipler

Çizim 24 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, kaseler ve şişeler

Çizim 25 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, şişeler

Çizim 26 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, kadehler

Çizim 27 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, konveks dipli kandiller

Çizim 28 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, konkav dipli ve gövdeden kulplu kandiller

Çizim 29 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, içi boş saplı kandiller

Çizim 30 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, içi boş ve dolu saplı kandiller, tabak kandil

Çizim 31 – Erken Bizans Dönemi – İ.S. 7.yüzyıl, halka ve konkav dipler

Çizim 32 – Üretim artıkları ve ham camlar

KISALTMALAR

Metin ve katalogda kullanılan kısaltmaların açılımları:

AP	: Agora
CW	: Bizans Sarayı (Corner West)
CS	: Tiyatro, Sahne binası (Complesso Scenico)
IS01, IS02	: Güney Liman Yerleşimi (Isola)
NT	: Nekropol
OR	: Tiyatro, Orkestra
PW	: Tiyatro, Batı Parados (Parados West)
SST	: Kayaya Oyulmuş oda mezarlar
TP, FP	: Liman Hamamı (Terme Porto)
VE	: Tiyatro, Doğu Vomitorium (Vomitorium Est)
VIT, VT	: Tiyatronun doğusu, sıvalı oda (Vano Intonacato Teatro Est)
h.	: Yükseklik
a.ç.	: Ağız çapı
b.ç.	: Boyun çapı
g.ç.	: Gövde çapı
t.ç.	: Taban çapı
Lev.	: Levha
Çiz.	: Çizim
no.	: numara

KAYNAKÇA

- Alarcão 1976 Alarcão, J., 1976, **Fouilles de Conimbriga - VI Ceramiques Diverses et Verres**, Paris.
- Anderson-Stajanovic 1987 Anderson-Stajanovic, V.R., 1987, The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria, **AJA**, 91, 105 - 122.
- D'Angelo 1994 D'Angelo, C., et.al., 1994, **I Vetri Roman del Museo Archeologico Nazionale di Cagliari**, Oristano.
- Antonaras 2007 Antonaras, A., 2007, Early Christian Glass Finds from the Museum Basilica, Philippi, **Journal of Glass Studies**, 49, 47-56.
- Arveiller-Dulong 1985 Arveiller-Dulong, V., et.al., 1985, **Le Verre d'epoque Romaine au Musée Archéologique de Strasbourg**, Paris.
- Asgari 1978 Asgari, N., et.al., 1978, "Die Nekropolis von Kalchedon", Şahin S. et.al., **Studien zur Religion und Kultur Kleinasien, Festschrift für Karl Dörner**, Lerdien, 1-92.
- Auth 1976 Auth, S.H., 1976, **Ancient Glass at Newark Museum**, Newark.
- Avigad 1972 Avigad, N., 1972, Excavations in the Jewish Quarter of the Old City of Jerusalem 1971, **IsrExpJ.**, 22-4, 193-200, pl. 41-46.

- Bagatti 1958 Bagatti, P.B. et.al., 1958, **Gli Scavi del “Dominus Flevit” (Monte Oliveto – Gerusalemme), Parte I – La Necropoli del Periodo Romano**, Kudüs.
- Baldoni 1998 Baldoni, D., et.al., 1998, "Il Vetro di Iassos (Caria) nel Quadro delle Produzioni nel Mediterraneo Orientale", **Il Vetro dall’Antichità All’Eta Contemporanea: Aspetti, Tecnologici, Funzionali e Commerciali – Atti 2e Giornate Nazionali di Studio AIHV – Comitato Nazionale Italiano, 14-15 Dicembre (1996) Milano**, 73 – 85.
- Barag 1962 Barag, D.,1962, "Glass Vessels from the Cave of Horror", **IsrExplJ**, 12, s. 208-214.
- Barag 1967 Barag, D., 1967, The Glass Vessels, içinde M. Dothan-D.N. Freedman, Ashdod I The first Season of the Excavations 1962, **ATIQOT English Series**, 7, ss. 36-37.
- Barag 1972 Barag, D., 1972, Two Roman Glass Bottles with Remnants of Oil, **IsrExplJ**, ss. 24-26.
- Barag 1978 Barag, D., 1978, Hanita Tomb XV, A Tomb of the IIIrd and early IVth century CE, **ATIQOT**, 13, ss. 10-34.
- Barag 1981 Barag, D., 1981, Towards a Chronology of Syro-Palestinian Glass, **Annales du 8e Congres**

International d'Etude Historique du Verre
(Londres-Liverpool, 18-25 Septembre 1979, 73-81.

- Barag 1983 Barag, D., 1983, Two Masterpieces of Late Antique Glass, **The Israel Museum Journal**; 2, 35 – 38.
- Barkoczi 1968 Barkoczi, L., 1968, Die datierten Glasfunden aus dem 3.-4. Jahrhundert von Brigetion, **Folia Archaeologica**, 19, 59 – 86.
- Baur 1938 Baur, P.V.C., 1938, **Gerasa City of Decapoli- Glass Ware**, New Haven.
- Belivanova 1999 Belivanova, A., 1999, Early Roman Glass from Bulgaria (Ist the first half of the Iind century), **Archaeologia Bulgarica**, III, 35-49.
- Berger 1960 Berger, L., 1960, **Römische Gläser aus Vindonissa, Veröffentlichungen der Gesellschaft pro Vindonissa Band IV**, Birkhauser Verlag Basel.
- Biaggio Simona 1991 Biaggio Simona, S.,1991, **I vetri Romani - Provenienti dalle terre dell'attuale Cantone Ticino**, Locarno.
- Bonomi 1996 Bonomi, S., 1996, **Vetri Antichi del Museo Archeologico Nazionale di Adria**, Giunta Regionale del Veneto.

- Boosen 1984 Boosen, M., 1984, **Antike Gläser – Vollständiger Katalog zweite Auflage erweitert und neubearbeitet**, Kassel.
- Broughton 1975 Broughton, T.R.S., 1975, Roman Asia, içinde T. Frank (edit.), **An Economic Survey in Ancient Rome**, New York.
- Bucovala 1968 Bucovala, M., 1968, **Vase Antike de Sticla La Tomis**, Constanta.
- Bucovala 1977 Bucolava, M., 1977, Atestari Arheologice Ale Practicilor Medico - Farmaceutice in Dobrogea (Attestations Archeologiques des Pratiques Medico - Pharmaceuticus en Dobroudja), **PONTICA**, X, 91 - 101.
- Calvi 1968 Calvi, M.C., 1968, **I Vetri Romani del Museo di Aquileia**, Padova.
- Carazzatti - Simona 1988 Carazzatti, R., Simona, S.B., 1988, **Vetri Romani del Canton Ticino**, Locarno.
- Caringhton Smith 1982 Caringhton Smith, J.,1982, A Roman Chamber Tomb on the South-East Slopes of Monasteriaki Kephala, Knossos, **BSA**, 77, 255-293.
- Charlesworth 1966 Charlesworth, D., 1966, Roman Square Bottles, **JGS**, VIII, 26 - 40.

- Charlesworth 1976 Charlesworth, D., 1976, Glass, ss. 244-250, içinde I.M. Stead et al., **Excavations at Winterton Roman Villa and other Roman Sites in North Lincolnshire 1958 - 1967**, London.
- Chavane 1975 Chavane, M.J., 1975, **Salamine de Chypre - VI Les Petits Objets**, Paris.
- Clairmont 1963 Clairmont, C.W., 1963, **The Excavations at Dura Europos. Final Report**4, 5. **The Glass Vessels**, New Haven.
- Cool – Price 1995 Cool, H.E.M., Price J., 1995, Roman Vessel Glass from Excavations in Colchester, 1971-1985, **Colchester Archaeological Report 8**.
- Crawford 1983 Crawford, J.S. ve AA.VV, 1983, Sardis, 1981 and 1982, **TürkAD**, XXVI - 2, ss. 182-185.
- Crowfoot 1957 Crowfoot, G.M., 1957, "Glass", s. 403-422, Crowfoot J.W., et. al., **Samaria-Sebaste. Vol. 3: The objects from Samaria**, Londra.
- Czurda-Ruth 2007 Czurda-Ruth, B., 2007, **Hanghaus I in Ephesos: Die Gläser**, Wien.
- Davidson 1952 Davidson, C.R., 1952, **Corinth XII – The Minor Objects**, Princeton.
- Davidson Weinberg 1973 Davidson Weinberg, G., 1973, Notes on Glass from Upper Galilee, **JGS**, 15, 35-51.

- Davidson Weinberg 1988 Davidson Weinberg, G., 1988, The Glass Factory and Manufacturing Processes, içinde G. Davidson Weinberg, **Excavations at Jalame Site of Glass Factory in Late Roman Palestine**, Columbia.
- Demaine 1979 Demaine, M.R., 1979, **Roman Glass from Diocletian's Palace at Split - Yugoslavia**, A thesis Submitted to the Faculty of the Graduate School of the University of Minnesota.
- De Tomasso 1985 De Tomasso, G., 1985, Vetri, ss. 173-211, içinde A. Ricci et al., **Sette Finestre - Una villa Schiavistica Nell'Etruria Romana**, Modena.
- De Tomasso 1990 De Tomasso, G., 1990; **Ampullae Vitreae – Contenitori in Vetro di Unguenti e Sostanze Aromatiche Dell'Italia Romana (I sec. a.C. – III sec. d.C.)**, Roma.
- Dilly – Mahoe 1997 Dilly, G., Mahoe, N., 1997, **Verreries Antiques du Musee de Picardie**, Paris.
- Dusenbery 1967 Dusenbery, E.B., 1967, "Ancient Glass From The Cemeteries of Samothrace", **Journal of Glass Studies**, IX, 1967, s. 34-49.
- Dusenbery 1971 Dusenbery, E.B., 1971, Ancient Glass in the Collections of Wheaton College, **JGS**, XIII, ss. 9-33.

- Dusenbery 1998 Dusenbery, E.B., 1998, **Samothrace – The Necropoleis Catalogues of Objects by Categories**, Princeton – New Jersey.
- Dussart 1990 Dussart, O., Velde B., 1990, La composition du Verre Hellénistique en Jordanie et Syrie du Sud, **Syria**, 67, 687 – 693.
- Dussart 1995 Dussart, O., 1995, "Les Verres de Jordanie et de Syrie du Sud du IVe au VIIe Siècle nouvelles données chronologiques",s. 343-359, **La Verre De L'Antique Tardive et du Haut Moyen Age, Association Française pour l'Archéologie du Verre 18 - 19 Novembre 1993**, Guiry-en-Vexin.
- Dussart 1998 Dussart, O., 1998, Le Verre en Jordanie et en Syrie du Sud, **Institut Français D'Archeologie du Proche-Orient Beyrouth – Damas – Amman Bibliotheque Archeologique et Historique**, CLII, Beyrouth.
- Dussart 2007 Dussart, O., 2007, "Fouilles De Khirbet Edh-Dharih, III – Les Verres", **Syria**,84, 205-248.
- Engle 1978 Engle, A., 1978, **Ancient Glass in its Context**, Jerusalem.
- Erten 2001a Erten, E.,2001a, İçel Müzesi Koleksiyonundan Cam Bardaklar, in *Günışığında Anadolu – Cevdet Bayburtluoğlu için Yazılar / Anatolia in Daylight –*

Essays in Honour of Cevdet Bayburtluoğlu, İstanbul
2001, 96-103.

- Erten 2001b Erten, E., 2001b, Glass Finds From Olba Survey – 2001, **OLBA**, VII, 145-154, lev. 20-26.
- Erten 2003 Erten, E., 2003, Glass Finds From Olba Survey – 2001, *OLBA VII*, 145-154, lev. 20-26.
- Erten Yağcı 1990 Erten Yağcı, E., Hatay Müzesi'ndeki bir Grup Cam Eser, **I. Uluslararası Anadolu Cam Sanatı Sempozyumu 26-27 Nisan 1988 / Ist International Anatolia Glass Symposium April, 26th – 27th 1988**, İstanbul 1990, 30 – 36.
- Erten Yağcı 1999 Erten Yağcı, E. 1999, Kilikya'da Cam, *OLBA* 2, 169-183, lev. 35-37.
- Equini Schneider 1998a Equini Schneider, E. (ed.), 1998a, **Elaiussa Sebaste I. Campagne di scavo 1995-1997**, Roma.
- Equini Schneider 1998b Equini Schneider, E. (ed.), 1998b, L'Isola delgi Ulivi, Elaiussa Sebaste, porto Romano in Cilicia – Zeytinler Adası, Elaiussa Sebaste, Kilikya'da Roma Limanı, içinde Berti, F., De Bernadi Ferrero, D., Ricci A. (Ed.), **Turchia Antica – Antik Türkiye**, Roma.
- Equini Schneider 2003 Equini Schneider, E. (ed.), 2003, **Elaiussa Sebaste II. Un porto tra oriente e occidente**, Roma.

- Ferrazzoli – Ricci 2007 Ferrazzoli, A.F. – Ricci, M., 2007, Elaiussa Sebaste: Produzioni e Consumi di una città della Cilicia tra V e VII secolo, içinde Bonifay, M. – J.-C.Tréglià (Ed.), **LRCW 2. Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean : Archaeology and archaeometry**, BAR International Series 1662 (II) Volume II.
- Friedhoff 1989 Friedhoff von U., 1989, Beigaben aus Glas in Körpergrabern des späten 3. und des 4. Jahrhunderts: Ein Indiz für den Sozialen Status des Bestatten ?, **Kölner Jahrbuch**, 22, 37 – 48.
- Foy 1995 Foy, D., 1995, La Verre de la Fin du IVe au VIIIe siècle en France Méditerranéenne Premier Essai de Typo-Chronologie, **Le Verre de L'Antiquité Tardive et du Haut Moyen Age**, 187 – 242.
- Foy 2000 Foy, D., 2000, "Un Atelier de Verrier À Beyrouth au Début de la Conquête Islamique", **Syria**, 77, 239-290.
- Foy 2003 Foy, D., 2003, "Le Verre en Tunisie: L'Apport de Fouilles Récentes Tuniso-Françaises", **Journal of Glass Studies**, 45, 59-89.
- Gazda 1983 Gazda, E.K., 1983, **Karanis – An Egyptian Town in Roman Times**, Ann Arbor.

- Gençler 2000 Gençler, Ç., 2000, I Vetri di Hierapolis - Hierapolis Camları, in F. D'Andria – F. Silvestrelli, **Ricerche Archeologiche Turche nella Valle del Lykos – Lykos Vadisi Türk Arkeoloji Araştırmaları**, Galatina, ss. 209- 289.
- Giacobelli 1997 Giacobelli, M., 1997, "I vetri del Relitto di Grado", **Atti del Convegno Nazionale di Archeologia Subaquea (Anzio, 30-31 Maggio, 1 Giugno 1996)**, 311-313, Bari.
- Giannotta 1993 Giannotta, M.T., 1993, Vetri Romani e Medioevali, içinde F. D'Andria - D. Whitehouse, **Excavations at Otranto Volume II: The Finds**, Otranto, 221 - 240.
- Gomolka 1978 Gomolka, G., 1978, Spätantike und frühmittellalterliche Gläser aus dem Limeskastell Iatrus bei Krivina (Bez. Ruse) Nord Bulgarien, **Annales du 7e Congres International d'Etude Historique du Verre, Berlin-Leipzig, 15-21 aout 1977**, Liege, 25-30.
- Gorin-Rosen 2007 Gorin-Rosen, Y., 2007, Local Glass Production in the Late Roman Early Byzantine Periods in Light of the Glass Finds from Khirbat El-Ni'Ana, **Atiqot**, 57, 73-154.
- Greco 1991 Greco, C., et.al., 1991, "Necropoli Tardoromano in Contrada S.Agata (Piana degli Albanesi)", **Di Terra in**

**Terra – Nuove Scoperte Archeologiche Nella
Provincia di Palermo, Palermo.**

- Grose 1979 Grose, D.F., 1979, "The Syro-Palestinian Glass Industry in the Later Hellenistic Period, **MUSE**, 13, s. 54-67.
- Grose 1984 Grose, D.F., 1984, Glass Forming Methods in Classical Antiquity: Some Considerations, **Journal of Glass Studies**, 26, 25-34.
- Grose 1989 Grose, D.F., 1989, **Early Ancient Glass – The Toledo Museum of Art**, New York.
- Gürler 1998 Gürler, B., 1998, **Tire Müzesi Cam Eserleri**, İzmir.
- Hadad 1998 Hadad, S., 1998, "Glass Lamps from the Byzantine through Mamluk Periods at Bet Shean, Israel", **Journal of Glass Studies**, 40, 63-76.
- Harden 1936 Harden, D.B., 1936, **Roman Glass from Karanis Found by University of Michigan Archaeological Expedition in Egypt, 1924-1929**, Michigan , 1936.
- Harden 1949 Harden, D.B., 1949, Tomb-Groups of Glass of Roman Date from Syria and Palestine, **IRAQ**, XI, 153 - 159, lev. XLIX - L.
- Harden 1958 Harden, D.B., 1958, "Roman Tomb at Vasa: The Glass (Appendix I)", **RDAC**, 46-60.

- Harden 1962 Harden, D.B., 1962, Glass, ss. 76-91, içinde H.D. Colt, **Excavations at Nessana**, British School of Archaeology in Jerusalem, London.
- Harden 1969 Harden, D.B., 1969, Ancient Glass, II: Roman, **Archaeological Journal**, CXXVI, 44-77.
- Harrison - Christie 1992 Harrison, R.M., Christie, N., Excavations at Amorium: 1992 Interim Report, **Anatolian Studies**, XLIII, ss. 147-162.
- Hayes 1975 Hayes, J.W., 1975, **Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum**, Toronto.
- Hayes 1992 Hayes, J.W., 1992, **Excavation at Saraçhane in İstanbul**, Princeton.
- Hellström 1965 Hellström, P., 1965, **Labraunda - Swedish Excavations and Researches, II: 1 Pottery of Classical and Later Date Terracotta Lamps and Glass**, ACTA Instituti Atheniensis Regni Sueciae, 4, V, II:1, Lund.
- Herskovitz 1986 Herskovitz, M., 1986, Miniature Ointment Vases from the Second Temple Period, **IsrExplJ**, XXXVI, 45-51.
- Hurst 1994 Hurst, H.R., 1994, **Excavations at Carthage. The British Mission, 2, 1. The Circular Harbour, north side. The Site and Finds other than Pottery**, Oxford.

- Ignatiadou - Antonaras 2008 Ignatiadou, D. –Antonaras,A., 2008, **Glass Working Ancient and Medieval Terminology, technology and typology – A Greek-English, English-Greek Dictionary**, Thessaloniki.
- Isings 1957 Isings, C., 1957, **Roman Glass From dated Finds**,
- Ivachenko 1995 Ivachenko, Y., 1995, Le Verre Proto-Byzantin recherches en Russie (1980 - 1990), **La Verre De L’Antique Tardive et du Haut Moyen Age, Association Française pou l’Archéologie du Verre 18 - 19 Novembre 1993**, 319 - 330.
- Jennings 2000 Jennings, S., 2000, Late Hellenistic and early Roman Cast Glass from the Souks Excavation (Bey 006), Beirut, Lebanon, **Journal of Glass Studies**, 42, ss. 41-59.
- Jones 1987 Jones, J., 1987, The Glass, içinde S.T. Parker, **The Roman Frontier in Central Jordan – Interim Report on the Limes Arabicus Project 1980 – 1985**, BAR International Series 340 (ii), 621 – 653.
- Katsnelson 2004 Katsnelson, N., et. al., 2004, “The Glass Vessels from Ashqelon, Semadar Hotel“, **Atiqot**, 48, 99-109.
- Keil - Wilhelm 1931 Keil, J., Wilhelm A., 1931, Denkmäler aus dem Rauhen Kilikien, **MAMA (Monumenta Asiae Minoris Antiqua)**, 3, Manchester.

- Koşay 1972 Koşay, H.Z., 1972, Anamur 1971, **Anatolian Studies**, XXII, 32-35.
- Lancel 1967 Lancel, S., 1967, **Verrerie Antique de Tipasa**, Paris.
- Lapp 1983 Lapp, N.L., 1983, Ancient Glass, ss. 43-58, içinde J.A. Callaway (Ed.), **The Excavations At Araq El-Emir**, Vol.1, The Annual of the American Schools of Oriental Research, Vol. 47.
- Larese - Zerbinatini 1998 Larese, A. - Zerbinatini, E., 1998, **Vetri Antichi di Raccolte Concordiesi e Polesane**, Veneto.
- Lightfoot 1989 Lightfoot, C.S., 1989, **A Catalogue of Glass Vessels in Afyon Museum / Afyon Müzesindeki Cam Eserler Kataloğu**, Oxford (BAR International Series 530).
- Lightfoot 1990 Lightfoot, C.S., 1990, "Some Types of Roman Cut-Glass Vessels Found in Turkey", **I. Uluslararası Cam Sanatı Sempozyumu (26-27 Nisan 1988)-İstanbul**, 7-15.
- Lightfoot 1991 Lightfoot, C.S., 1991, A Group of Roman Perfume Bottles From Asia Minor, **Erol Atalay Memorial**, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Dergisi I, 107 – 112.
- Lightfoot – Arslan 1992 Lightfoot, C.S., Arslan M., 1992, **Ancient Glass of Asia Minor: The Yüksel Erimtan Collection / Anadolu Antik Camları: Yüksel Erimtan Koleksiyonu**, Ankara.

- Lightfoot 1993a Lightfoot, C., 1993a, A Catalogue of Glass Finds:
Sagalassos 1990, ss. 173-193, içinde M. WALKENS,
**Sagalassos I- First General Report on the Survey
(1986-1989) and Excavations (1990-1991)**, Leuven.
- Lightfoot 1993b Lightfoot, C.S., 1993b, Recent Finds of Roman Glass
from the Tigris in South-East Turkey, **Annales du 12e
Congrès de l'Association Internationale pour
l'Histoire du Verre, Vienne – Wien 26-31 aout 1991**,
Amsterdam, 89 – 98.
- Lightfoot 1993c Lightfoot, C.S., Some Examples of Ancient Cast and
Ribbed Bowls in Turkey, **JGS**, 35, 22-38.
- Lith 1987 van Lith, S.M.E., 1987, "Late Roman and Early
Merovingian Glass from a Settlement Site at Maastricht
(Dutch South Limburg), **Journal of Glass Studies**, 29,
47-59.
- Martini - Stecner 1993 Martini, W. - Stecner 1993, **Das Gymnasium von
Samos das Frühbyzantinische Klostersgut**, Bonn.
- Matheson 1980 Matheson, S.B., 1980, **Ancient Glass in the Yale
University Art Gallery**, New Haven.
- Meyer 1988 Meyer, C., 1988, Byzantine and Ummayyad Glass from
Jerash: Battleship Curves, **ADAJ**, XXXIII, 235-245.
- Moriconi 1968 Moriconi, M.P., Vetri, in AA.VV. **Studi Miscellanei
Ostia I**, Roma 1968, 68-80.

- Notarianni 1979 Notarianni, G.M., 1979, **Vetri Antichi nelle Collezioni del Museo Civico Archeologico di Bologna**, Bologna.
- Olçay 1998 Olçay, B.Y., 1998, Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazısı Cam Buluntuları, **ADALYA**, III, 169-177.
- Olçay 2001 Olçay, B.Y., 2001, Ancient Glass Vessels in Eskişehir Museum, **Anatolian Studies**, 51, 147-157.
- Oliver 1983 Oliver, A., 1983, Tomb 12 at Episkopi, **Report of the Department of Antiquities Cyprus (RDAC)**, 245-256.
- Oliver 1990 Oliver, A., 1990, Glass, D. White, **The extramural Sanctuary of Demeter and Persephone at Cyrene, Libya – Final Reports**, Volume IV, Philadelphia, 89-109.
- Oliver 1992 Oliver, A.J., 1992, The Glass, ss. 101-121, içinde Laffineur R., MacDonald C.F., **La Necropole d'Amathonte. Tombes 113-367, 6. Bijoux, Armes, Verre, Astragales et Coquillages, Squelettes**, Nicosie.
- Oliveri 1996 Oliveri, R.A., 1996, Vetri, ss. 254-259, içinde F. Giudice et al., Paphos, Garrison's Camp. Campagna 1991, **Report of the Department of Antiquities Cyprus (RDAC)**, 171 – 267, lev. XXI – XXXVIII.

- Oren - Rappaportu 1984 Oren, E.D.- Rappaportu, U., 1984, The Necropolis of Maresha Beth Gourin, **Israil Exploration Journal**, 34, 114-153.
- Öztürk 2003 Öztürk, N., 2003, "Çankırı Müzesin'nde Bulunan Erken Roma Dönemi'ne Ait Bir Grup Cam Eser", **Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi**, 4, 69-84.
- Peleg 1992 Peleg, M.- Reich, R., 1992, "Excavations of a Segment of the Byzantine City Wall of Caesarea Maritima", **Atiqot**, 21, 155-170.
- Pelekanidou 1997 Pelekanidou, E., 1997, Nea Euremata sto Anatoliko Nekrotapheio tes Thessalonikes, **To Arkhaiologiko Ergo Ste Makedonia kai Thrake**, 7 - 1993, 373 - 387.
- Perkins 1963 Perkins, A., 1963, **The Excavations at Dura-Europos**, New Haven.
- Petru 1972 Petru, S., 1972, *Emonske Nekropole (odkrite med Leti 1935-1960)*, Ljubljana.
- Pirling 1978 Pirling, R., 1978, Die romischen und byzantinischen Glasfunde von Apamea in Syrien, **Annales du 7e Congrès International d'Etude Historique du Verre, Berlin – Leipzig, 15-21 aout 1977**, Liege, 137 – 147.

- Plat Taylor – Megaw 1981 Plat Taylor, J., Megaw A.H.S., 1981, Excavations at Ayios Philon, **Report of the Department of Antiquities Cyprus (RDAC)**, 225-227.
- Plesnicar-Geç 1983 Plesnicar-Geç, L., 1983, **Starokrscanski Center V Emoni - Old Christian Center in Emona**, Ljubljana.
- Price 1983 Price, J., 1983, The Glass, ss. 197-199, fig. 14, içinde J.S. Dent, J.A. Lloyd, J.A. Riley, Some Hellenistic and Early Roman Tombs from Benghazi, ss. 131-212, lev. LII – LVI, **Libya Antiqua**, Vol. XIII - XIV (1976 – 1977), Roma.
- Price 1985 Price, J., 1985, Late Hellenistic and Early Imperial Vessels Glass at Berenice: a Survey of Imported Tableware Found During Excavations at Sidi Khrebish, Benghazi, içinde G. Barker, J. Lloyd, J. Reynolds, **Cyrenaica in Antiquity**, 287 - 296.
- Price 1988 Price, J., 1988, The Aigières and Argentières Sites at Fréjus (Forum Julii), **II emes Journees D’Etude Association Francaise Pour L’Archeologie Du Verre, Roven Novembre 1987**, Lyon, 24-39.
- Price 1993 Price, J., 1993, Vessel Glass from the Neronian Legionary Fortress at Usk in South Wales, ss. 67-77, **Annales du 12e Congrès de l’Association**

**Internationale pour l'Histoire du Verre, Vienne –
Wien 26-31 aout 1991, Amsterdam.**

Price 1995

Price, J., 1995, "Glass Tablewares with Wheel-cut, Engraved and Abraded Decoration in Britain in the Fourth century AD.", 25-33, **Le verre de L'Antiquite tardive et du Haut Moyen Age**, Val D'Oise.

Ravagnan 1994

Ravagnan, G.L., 1994, **Vetri Antichi del Museo Vetrario di Murano**, Padova.

Roffia 1977

Roffia, E., 1977, Vetri, A. Frova e AA.VV., **Scavi di Luni Relazione delle Campagne di Scavo 1972-1973-1974**, Roma, 270-290, lev. 154-158.

Rowe 2004

Rowe, A.H., 2004, **Reconsidering Late Roma Cyprus: Using New material from Nea Paphos to Review Current Artefact Typologies**, Doktora Tezi, department of Classical Archeology, University of Sydney.

von Saldern 1980

von Saldern, A., 1980, **Ancient and Byzantine Glass From Sardis**, Cambridge, Mass.(Sardis Monograf 6).

Saliby 1981

Saliby, N., 1981, Verres Provenant de la Cote Phenicienne, 113-144, **AnnVerre**, 8, 18 - 25
Septembre 1979, Londres - Liverpool, Liege.

Sazanov 1995

Sazanov, A., 1995, Verres a Decor de Pastilles Bleues Provenant des Fouilles de la Mer Noire typologie et

Chronologie, **La Verre de l'Antiquité Tardive et du Haut Moyen Age - Typologie- Chronologie- Diffusion**, 18-19 Novembre 1993, 331-341.

- Scattozza – Höricht 1987 Scattozza – Höricht, L.A., 1987, "Sull'origine del vetro romano di Pompei alla luce di recenti saggi strafigrafici", **Rivista di Studi Pompeiani**, 1, 85-90.
- Sennequier 1985 Sennequier, G., 1985, **Verrerie D'Epoque Romaine**, Seine-Maritime.
- Schuler 1959 Schuler, F., 1959, Ancient Glass Making Techniques – The Molding Process, **Archaeology**, 12-1, 47-52.
- Smith 1992 Smith, R.H., et.al., 1992, "The Roman Period", s. 119-144, Mc Nicoll, **Pella in Jordan 2 – The Second Interim Report of the Joint University of Sydney and College of Wooster Excavations at Pella 1982-1985**, Sydney.
- Sorokina 1978 Sorokina, N.P., 1978, Facettenschliffgläser des 2. und 3.Jhs u. Z. aus dem Schwarzmeergebiet, **AnnAIHV**, 7, 111-122.
- Sorokina 1987 Sorokina, N.P., 1987, Glass Aryballoi (First-Third centuries A.D.) from the Northern Black Sea Region, **JGS**, 29, 40- 46.
- Stern 1977 Stern, E.M., 1977, **Ancient Glass at the Foundation Custodio**, Groningen.

- Stern 1984 Stern, E.M. 1984: Antikes Glas in der Südtürkei, **Glastechnische Berichte 57 Jarhgang** 1984, n. 5, 132-139.
- Stern 1985 Stern, E.M. 1985, Ancient and Medieval Glass from the Necropolis Church at Anemorium, **Annales du 9e Congrès International d'étude Historique du Verre, Nancy (France), 22-28 mai 1983, Liege**, 35-64.
- Stern 1989a Stern, E.M., 1989a, Adana Bölge Müzesinde Sergilenmekte Olan Cam Eserler – The Glass Vessels Exhibited in the Bölge Museum-Adana, **Belleten 53/207-208**, 583-605
- Stern 1989b Stern, E.M., 1989b, The Production of Glass Vessels of the Roman Cilicia, **KölnJbFrühGesch**, XXII, ss. 121-128.
- Stern - Schlick Nolte 1994 Stern, E.M., Schlick - Nolte B., 1994, **Frühes Glas der alten Welt. 1600 v. Chr. – 50 n. Chr. Sammlung Ernesto Wolf**, Stuttgart- hatje.
- Stern 1995 Stern, E.M., 1995, **The Toledo Museum of Art. Roman Mould-Blown Glass. The First Through Sixth Centuries**, Toledo.
- Stern 2001 Stern, E.M., 2001, **Roman, Byzantine and Early Medieval Glass, 10BCE-700CE, Ernesto Wolf Collection**, Hatje Cantz Publishers.

- Sternini 1988 Sternini, M., 1988, Verrerie Byzantine de Gortyne, ss. 18-28, **Association Française Pour L'Archeologie du Verre IIIemes Journes D'Etude Lattes-Octobre.**
- Sternini 1989 Sternini, M., 1989, **Una manifattura vetraria di V sec. a Roma**, Firenze.
- Sternini 1990 Sternini, M., 1990, **La Verrerie Romaine du Musee Archeologique de Nimes, 1ère partie**, Nimes.
- Sternini 1995 Sternini, M., 1995, **La Fenice di Sabbia – Storia e Tecnologia del Vetro Antico**, Bari.
- Sternini 1995 Sternini, M., 1995, Il Vetro in Italia tra V e IX secoli, **Le Verre de L'Antiquite Tardive et du Haut Moyen Age**, 243- 289.
- Sternini 1997 Sternini, M., 1997, Vetri, içinde A. Di Vita, A. Martin, **“Gortina II Pretorio il Materiale Degli Scavi Colini 1970-77**, Padova.
- Sternini 1998 Sternini, M., 1998, **La Collezione di Antichità di Alessandro Parma di Cesnola**, Bari.
- Sternini 1999 Sternini, M., 1999, I vetri Provenienti dagli Scavi delle Missione Italiana a Cartagine (1973-1977), **Journal of Glass Studies**, 41, 83-103.
- Sternini 2001 Sternini, M., 2001, "Reperti in Vetro da un deposito Tardoantico sul Colle Palatino", **Journal of Glass Studies**, 43, 21-75.

- Stiaffini 1999 Stiaffini, D., 1999, **Il Vetro nel Medioevo – Tecniche, Strutture, Manufatti**, Roma.
- Tartari 1996 Tartari, F. , 1996, "Enë Qelqi Të Shekujve I-IV Të E. Sonënga Shqipëria", **Iliria**, 1-2, 77-139.
- Tatton-Brown 1984 Tatton-Brown, V.A., 1984, The Glass, a. 194-211, Hurst H.R., Roskams S.P., **Excavations at Carthage: The British Mission Volume I, 1 – The Avenue du President Habib Bourguiba, Salammbô: The Site and Finds Other than Pottery**, British Academy.
- Tek 2003 Tek, A.T., 2003, Prismatic Glass Bottles with Greek Inscriptions from Arycanda in Lycia, *AnnAIHV* 15, New York 2001, 82-87.
- Tek 2008 Tek, A.T., 2008, Arykanda'da Bulunan Antik Cam Eserlere Genel Bir Bakış, **Seres'07**, 153- 168.
- Tobin 2004 Tobin, J., 2004, **Black Cilicia – A Study of The Plain Issus During the Roman and Late Roman Periods**, Oxford: BAR International Series 1275.
- Weinberg 1970 Weinberg, G.D., 1970, Hellenistic Glass from Upper Galilee, **Journal of Glass Studies**, XII, 17-27.
- Weinberg 1988 Weinberg, G.D., 1988, The Glass Factory and Manufacturing Processes, içinde G.D. Weinberg - S.M. Goldstein, **Excavations at Jalame. Site of a Glass Factory in Late Roman Palestine**, Columbia.

Whitehouse 1997	Whitehouse, D., 1997, Roman Glass in the Corning Museum of Glass – Volume One , Corning.
Wilhelm 1979	Wilhelm, E., 1979, Verrerie de L’époque Romaine – Musée D’Histoire et D’Art Luxembourg , Luxembourg.
Winter 2006	Winter, T., 2006, "The Glass Vessels form ‘Ein Ez-Zeituna", Atiqot , 51, 77-84.
Vanpeene 1993	Vanpeene, N., 1993, Verrerie de la Nécropole D’Epiais – Rhus (Val – D’oise) , Rue Madame Guiry – En – Vexin, Français.
Vessberg 1952	Vessberg, O., 1952, "Roman Glass in Cyprus", Opus.Ath. , 7, 109-161.
Zampieri 1998	Zampieri, G., 1998, Vetri Antichi del Museo Civico Archeologico di Padova , Padova.

1.GİRİŞ

1.1.Çalışmanın Konu ve Kapsamı

Mersin-Silifke yolu üzerinde yer alan Ayaş-Kumkuyu'daki Elaiussa Sebaste antik yerleşiminde, Roma “La Sapienza” Üniversitesi öğretim üyesi Prof.Dr. Eugenia Equini Schneider başkanlığında 1995 yılından beri kazı çalışmaları sürdürülmektedir¹.

Dağlık Kilikya'nın Roma ve Bizans Dönem'lerinde önemli bir liman kenti olan Elaiussa'daki buluntular, İ.Ö. 1. yüzyıldan başlayıp İ.S. 7. yüzyıla kadar devam eden bir kronoloji sunmaktadır. Çalışmanın konusunu oluşturan cam buluntular ise kentte 1995 yılından 2006 yılına kadar yapılmış olan kazılarda ele geçen ve yukarıda bahsedilen tarih aralığı içine giren yaklaşık 1529 parçadan oluşan büyük bir grubu temsil etmektedir.

1.2. Amaç

Elaiussa'daki cam çalışmalarında en büyük problemlerden biri tarihlendirme konusunda yaşanmaktadır. Yakın bir zamana kadar, kazılarda bulunmuş ve kesin tarihlendirme için kullanılabilecek cam malzemelerin tarihlendirme için aynı oranda detaylı bir kaynak teşkil etmeyen müze ve koleksiyon gruplarına göre daha az araştırılmış olması, tarihlendirmelerin neredeyse iki yüz yıllık geniş bir aralıkta değişkenlik göstermesine neden olmuştur.

¹ E. Equini Schneider (ed.), *Elaiussa Sebaste I. Campagne di Scavo 1995-1997, Roma 1999*.
E. Equini Schneider (ed.), *Elaiussa Sebaste II. Un porto tra Oriente e OccidenteI-II, Roma 2003*.
Roma Dönemi yapıları olarak; tiyatro, hamam, mezarlar ve agora olarak tanımlanan yapının roma dönemi katmanları; Bizans Dönemi yapıları ise kilise, Bizans Sarayı ve Güney Limanı Yerleşim alanıdır.

Elaiussa Sebaste’de stratigrafik kazı yönteminin kullanılmasının sağladığı olanaklar ve katmanlardan gelen seramik malzemenin kılavuzluğu, cam buluntuların tarihlendirmesinin daha dar bir aralıkta yapılmasını sağlayabilmektedir. Çalışmanın en önemli hedefini de bu anlayışla, bölgede kullanılan formların daha detaylı bir tarihlendirmesinin yapılması oluşturmaktadır.

Roma ve Bizans Dönemi cam çalışmaları, imparatorluğun batı ile doğu bölgeleri arasındaki farklılık form bazında açıkça görülebilmektedir. Hatta kimi formların doğudan çıkıp daha sonra bütün imparatorluk sınırlarına yayıldığı bile tespit edilebilmektedir². Belirtilen bu iki bölge arasında kalan Anadolu’da cam üretimi ve elde edilen formlar hakkındaki bilginiz, konu üzerine çalışmaların az olmasından dolayı, ne yazık ki yetersiz durumdadır. Bu nedenle, Elaiussa Sebaste cam çalışmalarındaki bir başka amaç ise form tespiti, yerel formların belirlenmesi ve Anadolu’nun cam tarihindeki konumunun daha açıkça ortaya konabilmesidir.

Yerel formlarla bağlantılı olarak, Anadolu cam çalışmalarındaki bir başka eksik noktalardan diğeri de cam fırınlarının bulunmamış ya da bulunmuş olan cam fırınlarının yayınlanmamış olmasıdır. Bu nedenle, Roma ve Bizans Dönemlerinde Anadolu cam üretimi hakkında bilgilerimiz çok kısıtlı kalmaktadır³. Bu bilgiler doğrultusunda, çalışmanın amaçlarından bir diğeri de Elaiussa Sebaste’de olası cam üretimine dair izlerin ortaya çıkarılmasıdır.

² Bu durumun, verilebilecek en belirgin örneği kalıba üfleme tekniğinde yapılmış cam kaplardır.

³ Cam fırınlarının bulunamamasındaki nedenlerden birinin gezici cam ustalarının varlığı olarak da yorumlanmaktadır (Lightfoot-Arslan 1992, 6).

Türkiye’de yapılan antik cam çalışmalarındaki sıkıntılardan bir başkası da cam terminolojisinin belirlenmemiş olmasıdır. Bu problemle ilgili sıkıntı, tez çalışması sırasında da yaşanmış hatta kimi formlar daha önce Türkçe yayınlarda hiç yer almadığı için yeni isimlendirilmiştir. Bu problem göz önüne alındığında, Türkçe cam terminolojisinin oluşturulması bir başka amaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.3.Yöntem

1999 yılından itibaren çalışılan Elaiussa Sebaste cam buluntularının araştırılmasındaki ilk amaç, oluşturulacak bir yayınla kent cam buluntuları hakkında fikir vermektir. Ancak daha sonra çok sayıda konteksli cam buluntuların gelmesi, cam üretimine dair verilerin ortaya çıkmasıyla 2003 yılından itibaren bir doktora tezine dönüştürülecek şekilde çalışma yönlendirilmiştir.

Oluşturulan tezin yöntemini üç ana başlık altında toplayabiliriz: Kazı deposunda sürdürülen çalışma, kütüphane çalışması ve tezin oluşturulması.

Kazı deposunda sürdürülen çalışmanın temelini, her kazı sezonunda kentin farklı alanlarından gelen çok sayıdaki cam malzemelerin, özellikli ve profil veren parçaların çizimi ve fotoğraf çekimi, geri kalan parçaların ise sayımının yapılarak belgelenmesi oluşturmaktadır.

Çizimleri yapılan cam parçalar detaylı bir kütüphane araştırması sonucunda benzer örnekleri bulunarak tarihleri ve yayılımları tespit edilebilmiş ve malzeme hakkında genel bir fikir sahibi olunabilmiştir. Çalışmanın kütüphane aşamasında,

Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü, Amerikan İlmî Araştırmalar Enstitüsü ve Bilkent Üniversitesi Kütüphaneleri ve 2001 yılında Prof.Dr. Eugenia Equini Schneider aracılığıyla Roma Üniversitesi “La Sapienza”nın verdiği bir aylık araştırma bursu ile Roma’daki Alman Arkeoloji Enstitüsü kütüphanesi kullanılmıştır.

Tez çalışması, altı ana bölümü içermektedir. İlk bölümde, çalışma hakkında fikir sahibi olabilmek için genel, temel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde kenti tarihi ve kentte yapılan arkeolojik çalışmalar tanıtılmıştır. Üçüncü bölüm, çalışmanın en kapsamlı kısmıdır. Bu bölümde “Elaiussa Sebaste Cam Buluntuları” başlığı altında, buluntuların tipolojisi yapılmıştır. Parçalar, dönmelere göre ayrılmış, her dönemin başında genel bir bilgi, arkasından da dönem içinde Elaiussa’da görülen formların tanımları yapılmıştır. Ancak, özellikle, Geç Hellenistik Erken Roma Dönemi cam buluntuları içinde farklı tekniklerde yapılmış cam buluntuların olmasından dolayı, bu dönem parçaları ilk önce yapım tekniklerine göre sınıflandırılmış ve bu sınıflandırma altında tipolojik ayrıma gidilmiştir. Daha sonraki dönemlerde sadece üfleme tekniğinin kullanılmasından dolayı yapım tekniğine dayalı bir sınıflandırma yoluna doğal olarak gidilmemiştir.

Formlar hakkında yapılan teknik tanımlamadan sonra formun yayılım alanlarını ve kullanım sürelerini belirtmek amacıyla benzer örnekler sunulmuş ve bu bilgiler doğrultusunda Elaiussa Sebaste örneklerinin tarihleri, daha çok kazı katmanlarından gelen konteks malzemeye dayanılarak, bu tür tarihlendirme imkanı veren malzemenin bulunmadığı durumlarda da benzer örneklere dayanılarak bir tarihlendirme yapılmıştır.

Teknik bilgilerin sunulduğu bu bölümden sonra gelen “Değerlendirme” bölümünde ise tanıtılmış olan cam malzemeler hakkında, kazı ve tarihsel verilere dayanarak değerlendirme yapılmıştır. Bu bölümde, tipoloji kısmında genel bilgisi verilen formların, kent içinde nerelerde ve hangi tarihlerde, hatta ne amaçla kullanıldıklarının genel bir yorumu bulunmaktadır. Malzemeler dönemlere göre değerlendirilmiş ve o dönemin tarihsel verilerine bakarak cam buluntular yorumlanmaya çalışılmıştır.

“Sonuç” bölümünde, yapılan çalışmayla geline son noktalar başlıklar halinde belirtilerek açıklamaları yapılmıştır. Tezin bir diğer kapsamlı bölümünü de “Katalog” oluşturmaktadır. Katalogta, sırayla envanter numaraları⁴, bulunduğu alan ve tarih, stratigrafi numarası ve tarihi, parçanın korunma durumu, boyutları, rengi, tanımı, tipolojisi⁵, kaynakça ve parçaya verilen tarih kısmı bulunmaktadır. Kaynakça kısmında, benzer parçaların nerelerden çıktığını daha net görebilmek amacıyla, ilk önce çıktığı yerin adı daha sonra da kaynakça künyesi ve parçaya yazar tarafından verilen tarih eklenmiştir. Katalogda yer alan parçaların çizimleri ve fotoğrafları arkada “Levhalar” ve “Çizimler” başlıkları altında toplanmışlardır.

⁴ Envanter numaralarının başında çıktığı tarih, harflerle belirtilen kısımda çıktığı alan ve sonra da cam buluntu numarası yer almaktadır. Buluntu yeri kısmındaki kısaltmalara, stratigrafik bilgiler kısmında değinilecektir.

⁵ Tipoloji kısmında konu hakkında yapılmış temel kitapların ya da makalelerin sınıflandırması kullanılmıştır. Bu yayınların içinde, Geç Hellenistik – Erken Roma camları için D.F. Grose’un 1989 yılında yayınladığı “Early Ancient Glass” adlı kitabı, Roma dönemi cam buluntuları için ise her ne kadar çok eski bir yayın olsa da hala referans niteliğini pek kaybetmeyen C.Isings’ın 1957 yılında yayınladığı “Roman Glass From Dated Finds” adlı kitabı kullanılmıştır. Erken Bizans Dönemi cam buluntuları için bu şekilde tipolojisi kullanılabilecek bir yayının bulunmamasından dolayı herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

1.4. Konuyla İlgili Yayınlar

Kilikya Bölgesi, “Anadolu Antik Cam” konusunda en çok yayının yapıldığı bölgedir. Bu bölgede 1980’li yıllarda E. Marienne Stern’in özellikle Roma Dönemi cam üretimi ve yerel formları, Anemorium kazısı cam buluntuları ve Adana Müzesi Cam koleksiyonu üzerine yaptığı makaleler, belirtilen konu üzerine hem ilk olmaları hem de bölgenin cam formlarını tanımlamaları nedeniyle büyük bir önem teşkil etmektedir⁶.

1990’lı yıllardan itibaren bölgede çalışmaya başlayan Doç.Dr. Emel Erten’in bölge müzelerinde bulunan cam koleksiyonlarından örnekler ve araştırmacının Olba antik kentinde sürdürdüğü yüzey araştırmaları sırasında bulduğu cam parçaları üzerine yaptığı yayınlar, E.M. Stern’in ortaya koyduğu bilgileri derinleştiren bir niteliğe sahiptir⁷.

⁶ - Stern E.M. 1984: Antikes Glas in der Südtürkei, *Glastechnische Berichte* 57 Jarhgang 1984, n. 5: 132-139.

- Stern E.M. 1985: Ancient and Medieval Glass from the Necropolis Church at Anemorium, *Annales du 9e Congrès International d’étude Historique du Verre, Nancy (France), 22-28 mai 1983, Liege:* 35-64.

- Stern E.M., 1989, Adana Bölge Müzesinde Sergilenmekte Olan Cam Eserler – The Glass Vessels Exhibited in the Bölge Museum-Adana (çeviri: Emel Erten Yağcı), *Belleten* 53/207-208: 583-605.

- Stern E.M. 1989, The Production of Glass Vessels of the Roman Cilicia, *Kölner Jahrbuch für Vor- und Frühgeschichte XXII:* 121-128.

⁷ - Erten Yağcı, E. 1990, Hatay Müzesindeki bir Grup Cam Eser, *I. Uluslararası Anadolu Cam Sanatı Sempozyumu*, İstanbul, 30

- Erten Yağcı, E. 1999, Kilikya’da Cam, *OLBA* 2, 169- 183, lev. 35-37.

- Erten, E., 2001, İçel Müzesi Koleksiyonundan Cam Bardaklar, *Gümüşüğünde Anadolu – Cevdet Bayburtluoğlu için Yazılar / Anatolia in Daylight – Essays in Honour of Cevdet Bayburtluoğlu*, İstanbul, 96-103.

- Erten, E., 2002, Silifke Müzesi Koleksiyonundan Cam Kase, *OLBA* V, 97-104, lev. 40.

- Erten, E., 2003, Glass Finds From Olba Survey – 2001, *OLBA VII*, 145-154, lev. 20-26.

- Erten, E., 2008, Silifkeden Bir Cam Buluntu: İnsan Başı Biçimli Şişe, *Anadolu-Anatolia*, 127.

1999 yılından itibaren, tezin yazarı tarafından çalışılmaya başlanan Elaiussa Sebaste cam buluntuları üzerine yapılan yayınlar, Kilikya Bölgesi'nin Roma ve Erken Bizans Dönemi cam çeşitliliğinin göstermektedir. “Elaiussa Sebaste II” kitabında bir bölüm olarak yayınlanmış olan çalışmada, kentin cam formları ve tarihleri hakkında genel bir bilgi verilmekte, ancak tez çalışmasında yapılan Elaiussa Sebaste cam buluntularının detaylı ve konteks karşılaştırmalı bilgisini bulunmamaktadır⁸. Soli-Pompeiopolis cam buluntularının da bölgenin diğer yerlerinden gelen farklı bir form sunmadıkları, yine aynı yazar tarafından yapılan yayın çalışmasında görülmüştür⁹.

Prof.Dr. Yelda Olcay'ın “Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazılarında” bulunan cam buluntular üzerine yayınladığı bir makaleden anlaşıldığı kadarıyla, Roma ve Erken Bizans Dönemi'ndeki form benzerliklerinin bu bölgede de devam ettiği görülebilmektedir¹⁰. Doç.Dr. Gülgün Köroğlu'nun, Mersin Yumuktepe Höyüğü kazılarında ortaya çıkan islami döneme ait bir cam kandil üzerine yaptığı yayın ise bölgenin en geç dönem cam malzemesini tanıtmaktadır¹¹.

Kilikya Bölgesi'nde birçok cam buluntu, çalışılmayı beklemekte ve bu amaçla çalışmalar yapılmaya devam etmektedir.

⁸ - Gençler Ç. 2003, I vetri, E. Equini Schneider (ed.), *Elaiussa Sebaste II. Un porto tra Oriente e Occidente,I-II*, Roma, vol. II, 708-736, lev. 32-52.

- Gençler Güray, Ç., 2007, Elaiussa Sebaste'den Bir Cam Kandil ve Kullanımı Üzerine, *Patronus – Coşkun Özgünel'e 65. Yaş Armağanı*, Homer Kitabevi, 157-160.

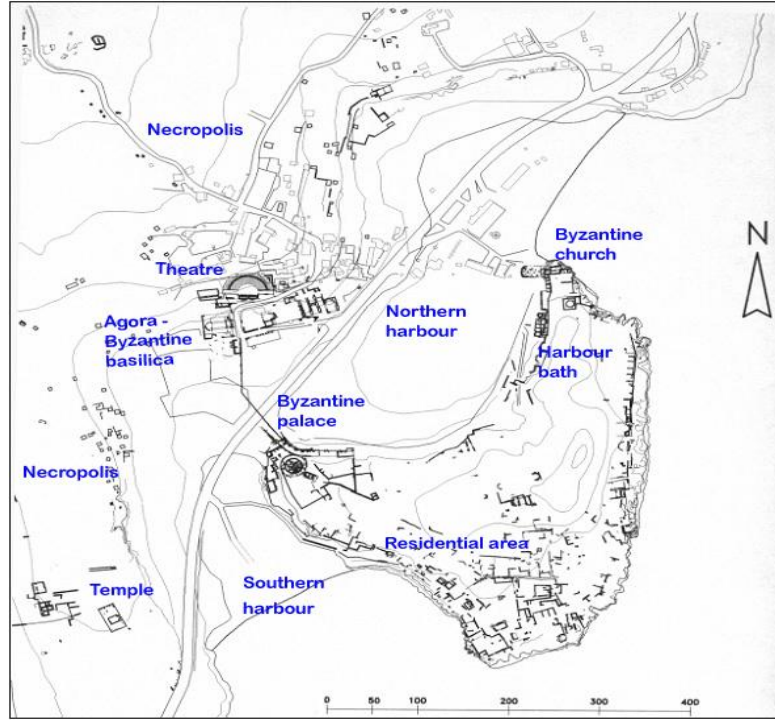
⁹ Baskıda.

¹⁰ Olcay B.Y., 1998, Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazısı Cam Buluntuları, *ADALYA*, III, 169-177.

¹¹ Köroğlu, G., Yumuktepe Höyüğü 1997 Yılı Ortaçağ Kazı Çalışmaları ve İslami Dönemde Ait Bir Cam Kandil, *Olba*, II, 1999.

2.ELAIUSSA SEBASTE KENTİ TARİHİ

Dağlık Kilikya'nın önemli liman kentlerinden biri olan Elaiussa Sebaste, Geç Hellenistik Dönem'den itibaren yerleşim görmüştür¹². Bu dönemde kent, anakaraya çok dar bir parçayla bağlı olmasından dolayı “Ada” olarak tanımlanan kayalık burun üzerine konumlanmış ve adanın iki tarafında yer alan iki büyük limanla ticarete uygun bir alan oluşturmuştur. Kentin ticaretinin ana mallarını kereste, şarap ve kentin adının da türediği zeytin, yunanca adıyla “*elaion*”, oluşturmaktaydı.

Resim 1

Kentte ilk yerleşimin İ.Ö. 2. ve İ.Ö. 1.yüzyılın başlarında, Suriye krallarının egemenliği altında olduğu bilinmektedir. Kentin “kutsal ve özerk” şehir adlandırması ile ilk olarak İ.Ö. 1.yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen sikkelerde karşılaşılmakta ve İ.Ö. 1. yüzyılın başından itibaren kentin bağımsız ve kendi parasını basan bir

¹² Kent hakkındaki tarihsel bilgiler: Schneider 1998a, 27-53; Schneider 1998b, 176-187; Schneider 2008, 8-19.

durumda olduğu dikkati çekmektedir. Pompeius'un Akdeniz sahillerini korsanlardan temizlemesinden sonra (İ.Ö. 67), kentin refah ve gittikçe gelişen ve zenginleşen bir duruma geldiğı anlaşılmaktadır.

Coğrafyacı Strabon, Elaiussa ve komşusu Korykos'un İ.Ö. 20 yılında Kapadokya kralı Archelaos'un kontrolü altına girdiğini anlatmaktadır¹³. Kent aynı dönemde, “*amici populi romani*” sıfatını alarak, Roma dostu olduğunu kanıtlamıştır.

İ.S. 17 yılında, Archelaos'un yerine oğlu II.Archelaos başa geçerek İ.S. 36 yılına kadar yönetimi devam ettirmiştir. İ.S. 38 yılında, İmparator Caligula, kentin yönetimini Kommagene Kralı IV. Antiochos'a vermiştir. İ.S. 72 yılında, İmparator Vespasianus'un yarattığı bir Roma Eyaleti olan Kilikya ve böylece içinde yer alan Elaiussa Roma İmparatorluğu'na dahil olmuştur.

Kentin Roma yönetimine geçmesinin sağladığı refah, siyasi istikrar ve ekonomik gelişim, yerleşimin hem kalıntılarında hem de buluntu zenginliğinde kendini göstermektedir. İ.S. 1.yüzyıl boyunca kentin yaşamının Ada alanı içinde devam ettiği ancak, adanın kuzey-batı tarafında yer alan anakarada ortaya çıkarılan villa ve mezarlarla kentin bu alana doğru genişlemeye başladığı anlaşılmaktadır.

İ.S.1.yüzyılda başlayan refah durumu, İ.S. 3.yüzyılın ortasına kadar devam etmiş ve bu arada kentin anakaraya doğru büyük imar faaliyetleriyle genişlediğı tespit edilmiştir. Bir önceki dönemde anakarada yapılmış olan villa ve kaya

¹³ Strabon XII.1,4; 2,7; XIV.5,6

mezarlarının üzerine, tiyatro, agora ve gymnasium-hamam kompleksi gibi büyük kamu yapıları inşa edilmiştir.

Antoninus Pius ve Marcus Aurelius ile Lucius Verus dönemlerinde basılmış olan kent sikkelerinden anlaşıldığı kadarıyla, kent bu dönemde “*metropoleos paraliu*” olarak tanımlanmıştır¹⁴.

İ.S. 3. yüzyılın ortasından itibaren yaşanan siyasi çöküntüler ve 260 yılında Sasani kralı I. Şapur’un saldırıları, arkasından 4.yüzyılda çıkan kargaşa ve yağma dönemleriyle Elaiussa Sebaste’nin gerilemeye başladığı görülmektedir. Kent, 354 yılında II. Constantius döneminde, Kilikya Trakheia’nın dağlık bölgelerinden gelen İsauria kabilelerinin yağmalamasıyla karşılaşmıştır.

Kentin, “Birinci Bizans Çağı” olarak tanımlanabilecek 5. ve 6.yüzyıllarda, üretime yöneldiği, özellikle de yağ ve şarap üretimiyle ticarette yeniden bir rol almaya başladığı dikkati çekmektedir. Bu yüzyıllarda, Roma Dönemi Agora alanının bazilika planlı bir kiliseye dönüştürülerek kullanımın devam etmesi, kentte bu tarihlerdeki yapısal dönüşümün güzel bir örneği olarak değerlendirilebilir. Bunun dışında, adanın anakaraya bağlantı yerinde ya da iki limanın tam ortasına gelen alanda yapılmış olan daire planlı anıtsal yapı, bu yüzyıllarda olasılıkla asker ya da sivil yöneticilerin ikametgah yeri, başka bir deyişle “saray” amacıyla yapılmıştır. Ortaya çıkan bu kalıntılar, Birinci Bizans Dönemi’nde kentin yönetim durumu hakkında da bilgi vermektedir.

¹⁴ “Kıyının metropolü”

İ.S. 5. - 6.yüzyıllarda yeniden kendini toparlayan kentteki refah, hem kalıntılardaki özen ve anıtsallıkta hem de buluntu zenginliğinde de görülebilmektedir. Bu dönemde, şarap üretimiyle bağlantılı olarak Elaiussa'nın önemli bir seramik üretim yeri olduğu, 2003 yılında kazıları başlayan Güney Liman yerleşiminde ortaya çıkarılan amphora fırınlarıyla da kanıtlanmıştır¹⁵.

Prokopius, "Gizli Tarih" adlı eserinde (24-31), 6. yüzyılda, İmparator Iustinianus döneminde, sosyal ve siyasi huzursuzlukların çıktığını anlatmaktadır. Bu durumun, kentteki saray yapısının 6.yüzyılın ilk yarısında geçirdiği yağmalanmalarla, Elaiussa Sebaste'de de yaşandığı kanıtlanmıştır.

Kentin İ.S. 7. yüzyılın ikinci yarısına kadar yaşamını sürdürdüğü, yaşanan depremler, limanın kumla dolması ve İ.S. 672 yılındaki Arap istilalarıyla yoğun bir yıkım yaşadığı arkeolojik bulgularla açıkça görülebilmektedir. Sebaste'de bu tarihten itibaren yerleşimin çok kısıtlı bir şekilde tiyatro, tapınak ve nekropol civarında 12.yüzyıla kadar devam ettiği seramik buluntularının varlığıyla anlaşılmaktadır.

2.1.Elaiussa Sebaste'de Yapılan Arkeolojik Çalışmalar

Roma Üniversitesi "La Sapienza" öğretim üyesi Prof.Dr. Eugenia Equini Schneider başkanlığından 1995 yılından beri kazı çalışmaları sürdürülen kentte, daha önce hiçbir kazı çalışması yapılmamış, ancak yüzeyde görülen tapınak, kilise ve nekropol alanı üzerine çeşitli yayınlar yapılmıştır.

¹⁵ Hayes Form Late Roman 1 (LR1); Ferrazzoli – Ricci 2007, 672-688.

İtalyan kazı heyetinin çalışmalarından önce bölgede yapılan araştırmalar aşağıda bilginize sunulmuştur.

- Gough, M., 1954, A temple and Church at Ayash (Cilicia), **Anatolian Studies**, 4, 49-64.
- Machatchet, A., 1967, **Die Nekropolen und Grabmäler im Gebiet von Elaiussa Sebaste und Korykos im Rauhen Kilikien**, Wien.
- Kirsten, E., 1973, Diokaisereia und Sebaste, zwei Städtegründungen der frühen Kaiserzeit im kilikischen Arbeitsgebiet der Akademie, **Abhandl.Akademie Wien**, 10, 347-363.
- Kirsten, E., 1974, Elaiussa Sebaste in Kilikien. Ein Ausgrabungswurch an den Ausgräber von Side und Perge, **Mansel'e Armağan II**, 777-802.

1995 yılından bugüne kadar yapılan çalışmalarda, kentin birçok kamu yapısı ortaya çıkarılmış ve kentte ortaya çıkarılan kalıntı ve buluntuların anlatıldığı üç kitap ve çok sayıda makale yayınlanmıştır.

Kitaplar:

1995 yılından beri yapılan kazı çalışmaları sonucunda, süre içinde yapılmış çalışmaları ve ortaya çıkan kalıntı ve buluntuları detaylı bir şekilde anlatan iki yayın çıkmıştır. Birinci kitap 1995-1997 yılı çalışmalarını, ikinci kitap ise 1997 yılından 2003 yılına kadar yapılan çalışmaları içermektedir. İkinci kitapta yer alan “*Instrumentum Domesticum*” ile içinde cam örneklerin de yer aldığı kentin küçük buluntuları da detaylı bir şekilde tanıtılmıştır. Üçüncü kitap ise 2008 yılında çıkan bir kent rehber kitabı niteliğindedir. Kitapta, kent tarihi ve yapılar hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Bu kitapların dışında, ortak çalışmalarla oluşturulan kitaplarda da Elaiussa bölümleri yer almaktadır. 2010 yılında çıkması düşünülen “Agora” bantı ise basım aşamasındadır.

- Equini Schneider, E. (ed.), 1998a, **Elaiussa Sebaste I. Campagne di scavo 1995-1997**, Roma.
- Equini Schneider, E. (ed.), 1998b, L’Isola delgi Ulivi, Elaiussa Sebaste, porto Romano in Cilicia – Zeytinler Adası, Elaiussa Sebaste, Kilikya’da Roma Limanı, içinde Berti, F., De Bernadi Ferrero, D., Ricci A. (Ed.), **Turchia Antica – Antik Türkiye**, Roma.
- Equini Schneider, E. (ed.), 2003, **Elaiussa Sebaste II. Un porto tra oriente e occidente**, Roma.
- Elton, H. - E. Equini-Schneider - D. Wannagat, 2007, **Tapmaktan Kiliseye. Kilikya’da Putperestlikten Hristiyanlığa Geçişte Dini Yerleşmelerin Dönüşümü**, Ege Yayınları, İstanbul.
- Equini Schneider, E. (ed.), 2008, **Elaiussa Sebaste – Doğu ile Batı Arasında Bir Liman Kenti**, Homer Kitabevi, İstanbul.

Makaleler:

Elaiussa Sebaste kenti ve buluntularıyla ilgili hem kazı başkanı hem de kazı elemanlarının yapmış olduğu çok sayıda makale bulunmaktadır. Makaleler, konu başlıklarına göre aşağıda sunulmaktadır.

Kazı Çalışmaları

- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün çıkardığı Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sonuçları Sempozyumu kitapçıklarında her sene kazı raporları makale olarak çıkmıştır.

- E.Equini Schneider, 1996, Elaiussa Sebaste – Turchia – Prima Campagna di Scavi 1995, **Orient Express-Notes et Nouvelles d'Archéologie Orientale**, 1, 6-10.
- E.Equini Schneider, 1997, Scavi e ricerche a Elaiussa Sebaste , **Missioni Archeologiche Italiane – La Ricerca Archeologica, Antrapologica, Etnologica-Ministero degli Affari Esteri**, 347-352.
- Equini Schneider, E., 2005, Elaiussa Sebaste'de Arkeolojik Çalışmalar 2004, içinde Dörtlük, K., Kahya, T., (eds.), **Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri / News of Archaeology from Anatolia's Mediterranean Areas 2005-3**,

Yapılar ve Şehir Planı :

- E.Equini Schneider, 1996, Urbanistica delle città in età romana: il caso di Elaiussa Sebaste, **XIII Congresso UISPP – Forlì**, 232-245.
- E.Equini Schneider, 1996 (1998), Commercio e sviluppo urbano delle Cilicia Tracheia in età imperiale: il caso di Elaiussa Sebaste e Korykos, **Atti IX Giornata Archeologica D. Ar.Fi.Cl.Et. – Genova**, 65-86.
- Spanu, M., 1999, Some Considerations on the Theatre of Eleiussa, **Olba**, II, 411- 424.
- Borgia, E., 2008, Notes on the Architecture of the Roman Temple Elaiussa Sebaste, **Olba XVI**, 249 - 276.
- Borgia, E., 1999, Research on Onomastics in the Areas of Korykos and Elaiussa Sebaste, **Olba**, II, 447-481.

- Borgia, E., 2005, A New Funerary Cippus from Elaiussa Sebaste: Some Considerations Concerning Onomastics and Kinship, **Adalya**, VIII,

Seramik:

- Ferrazzoli, A.F., 2001, Characterization of some ESA (Eastern Sigillata A) ceramics coming from the excavation of the roman theatre area of Elaiussa Sebaste (Ayash, Turkey), içinde **Proceedings of the 3rd International Conference Science and Technology for the Safeguard of Cultural Heritage in the Mediterranean Basin**, Alcalà de Henares 9-14 Julio 2001, 789-793.
- Ferrazzoli, A. F. , 2004a, Cilician amphorae productions and trade on the basis of roman and late roman amphora types from Elaiussa Sebaste (Ayash, Turkey), içinde **Abstracts of the 4rd International Conference Science and Technology for the Safeguard of Cultural Heritage in the Mediterranean Basin**, Cairo.
- Ferrazzoli, A. F., 2004b, Characterization of some sigillata wares coming from the excavation of the roman site of Elaiussa Sebaste (Ayash, Turkey), içinde, **Abstracts of the 4rd International Conference Science and Technology for the Safeguard of Cultural Heritage in the Mediterranean Basin**, Cairo
- Ferrazzoli, A.F., Ricci, M., 2005, Produzioni e consumi di una città della Cilicia tra V e VII secolo, *LRCW II*, **Aix-en Provence-Marseille-Arles, 13th-16th April.**
- Ferrazzoli, A.F., Ricci, M., 2006a, Anfore da trasporto protobizantine di produzione cilicia: stato degli studi sulla loro produzione e

commercializzazione, sulla base dei nuovi rinvenimenti da Elaiussa Sebaste (Ayash, Turchia), **10° giornata di Archeometria della ceramica. Le classi ceramiche: situazione degli studi**, Roma 5-7 aprile 2006.

- Ferrazzoli, A.F., Ricci, M., 2006b, Gli scambi e le rotte commerciali nel bacino del Mediterraneo orientale in epoca romana e primo bizantina sulla base del materiale anforico proveniente dallo scavo di Elaiussa Sebaste in Cilicia (Ayash, Turchia), **V Jornadas Internacionales de Arqueologia Subaquatica**, Gandia 8-10 nov. 2006.
- Ferrazzoli, A.F., Ricci, M., 2007, Elaiussa Sebaste: produzioni e consumi di una città della Cilicia tra V e VII secolo, içinde **LRCW 2, Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry** (eds. M. Bonifay and J.-C. Treglia), BAR Int. Ser., Oxford, forthcoming [2007].
- Ferrazzoli, A.F., Ricci, M., 2008, Scambi commerciali fra l'Africa settentrionale e la Cilicia in età tardoromana e protobizantina sulla base del materiale ceramico dallo scavo di Elaiussa Sebaste, **L'Africa romana XVII, Siviglia 2006, Roma 2008**, 1567-1578.
- Ferrazzoli, A.F., Ricci, M., 2009, Cilician Ceramic Production From Roman to Byzantine Age. New Data From Elaiussa Sebaste, **Olba**, XVII,
- Ricci, M., 2008, Elaiussa Sebaste: context, production and commerce, içinde Böhlendorf-Arslan, Beate, A.O. Uysal, J. Witte-Orr (eds.), **Byzas 7 - Akdeniz Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği**,

Cam:

- Gençler Güray, Ç., 2007, Elaiussa Sebaste'den bir Cam Kandil ve Kullanımı Üzerine, **Patronvs. Coşkun Özgünel'e 65. Yaş Armağarı / Festschrift für Coşkun Özgünel zum 65. Geburtstag**, 157-160.

3. ELAIUSSA SEBASTE CAM BULUNTULARI

Elaiussa Sebaste cam buluntuları, kentin kronolojisine uygun olarak dört farklı dönemde ele alınmıştır: Geç Hellenistik – Erken Roma, Orta Roma, Geç Roma ve Erken Bizans Dönemleri'dir. Erken Bizans Dönemi ise hem tarihsel hem de tipolojik farklılıklarından dolayı, “İlk Dönem (5. – 6. yüzyıl)” ve “İkinci Dönem (7. yüzyıl)” olmak üzere iki dönem içinde değerlendirilmiştir.

3.1. GEÇ HELLENİSTİK – ERKEN ROMA DÖNEMLERİ (M.Ö. 1. yüzyıl – M.S. 1. yüzyıl)

Tam bir geçiş dönemi olarak değerlendirebileceğimiz bu dönemde, cam sanatında büyük değişikliklerin yaşandığı dikkati çekmektedir. İ.Ö. yaklaşık 50 yıllarında “Üfleme Tekniği”nin bulunmuş olması, cam yapımında yeni bir moda oluşturmuşken eski geleneğe dayalı “İç Kalıpla” ve “Kalıba Döküm” tekniklerinin de hala bu dönemlerde kullanıldığını görmekteyiz.

Elaiussa Sebaste'nin Geç Hellenistik – Erken Roma Dönemi cam buluntuları içinde her üç yapım tekniğine ait örneklerle karşılaşilmektedir. Bu nedenle, buluntular ilk önce yapım tekniklerine göre sınıflandırılmış daha sonra da tipolojik ayrıma gidilmiştir.

3.1.1.İç Kalıplama Tekniği ile Yapılmış Formlar (Kat.no., 1 – 2)

İ.Ö. 6. yüzyıl ile İ.S. 1. yüzyılın ilk onluklarına kadar görülen “İç Kalıplama Tekniği”, dönemin en yaygın formlarını oluşturmuştur. Tekniğin temel özelliği kum, kömür tozu ve gübre gibi kolaylıkla dağılabilecek malzemelerden bir iç kalıbın hazırlanıp, camın bu iç kalıp üzerine sarılması ya da kalıbın eriyik cama daldırılıp daha sonrasında şekillendirilmesiyle oluşmaktadır. Şekillendirilen formun üzerine farklı renkte cam ipliklerinin sarılıp, ipliklerin kalem şeklindeki bir aletle zig zag biçiminin verilmesiyle form bezenir.

İç kalıplama tekniği ile *alabastron*, *amphoriskos*, *oinochoe*, *aryballos*, *stamnos* ve *unguentarium* gibi kaplar üretilmiş ve bu formlar olasılıkla dönemin değerli maddelerini saklamak için kullanılmıştır. Bu teknikle üretilmiş formların tipolojik ve kronolojik ayrımını birçok araştırmacı yapmıştır¹⁶. Elaiussa Sebaste buluntuları, D.F. Grose’un yapmış olduğu tipolojik sınıflandırma içinde değerlendirilmiştir. Bu teknikle yapılmış formlar, D.F.Grose’un sınıflandırmasında üç ana gruba ayrılmıştır¹⁷.

¹⁶ Bu konu üzerine birçok temel çalışma bulunmaktadır: P. Fossing “Glass Vessels Before Glass-blowing”, Copenhagen, 1940; M. C. McClellan, “Core-Formed Glass From Dated Contexts”, Doktora tezi, University of Pennsylvania, 1984; D.B. Harden, “Catalogue of Greek and Roman Glass in British Museum – Volume I”, Londra, İngiltere, 1981 ve D.F. Grose, “Early Ancient Glass - The Toledo Museum of Art”, New York, 1989; E.M. Stern, B. Schlick-Nolte’un, “Early Glass of the Ancient World – Ernesto Wolf Collection”, Hatje, 1994.

Türkiye’de kimi yerlerde ortaya çıkarılmış ve bugün İstanbul Arkeoloji Müzesi’nde yer alan iç kalıpla tekniğindeki cam kaplar üzerine yapılan detaylı çalışma da Anadolu örneklerini tanımamız açısından önemli bir kaynak teşkil etmektedir (Atik, “İç Kalıplama tekniği ile Yapılmış Anadolu kaynaklı cam kaplar”, I. Uluslararası Anadolu Cam Sanatı Sempozyumu 26-27 Nisan 1988, 16-29 ve 105-106, İstanbul 1990).

¹⁷ Birinci grupta *alabastron*, *amphoriskos*, *oinochoe* ve *aryballos*; ikinci grupta aynı formların farklı profillerde devam ettiği ve *aryballos*ların, “mercimek biçimli” olarak tanımlanan gövde kısmının daha basık olduğu formlara dönüştüğü dikkat çekmektedir. Üçüncü grupta ise sadece *alabastron* ve *oinochoe*ler yer almaktadır (Grose 1989, 130-131).

Sebaste örnekleri, bu sınıflandırmanın son grubunu oluşturan Grup III içinde yer almaktadır. Bu grup içinde, farklı profillerdeki *amphoriskos* ve *alabastron*'larla karşılaşmakta ve daha önce kullanılan birçok formun ortadan kalktığı görülmektedir. Kimi araştırmacılar, yapılan köklü değişikliklerin yeni bir atölyeden kaynaklanmış olabileceğini, bu atölyenin de Kıbrıs'ta olabileceğini belirtmektedirler¹⁸. D.F. Grose ise Suriye-Filistin Bölgesi'nde Geç Hellenistik Dönem'de, kalıba döküm tekniğinde cam kap üreten önemli atölyelerin olmasına dayanarak bu gruba ait formların da bölgede üretilmiş olması gerektiğini söylemektedir¹⁹. Yakın zamanda Suriye-Filistin Bölgesi Geç Hellenistik Dönem cam endüstrisi üzerine çalışma yapmış olan R.E. Jackson-Tal, özellikle Grup III'ün bölgede az sayıda olduğunu vurgulamakta²⁰, ortaya atılan bu düşünce de formun Kıbrıs'ta üretilmiş olabileceği savını desteklemektedir.

Alabastron ve *amphoriskos*'lardan oluşan bu grupta, yarısaydam mavi, kobalt mavi, koyu yeşil ve sarımsı kahverengi cam üzerine opak beyaz, sarı ve turkuaz mavi renklerle cam ipliği bezemenin yaygın olduğu dikkat çekmektedir. Kulplar ve taban kısımları ise saydam camdan renksiz, açık yeşil, açık mavi, sarımsı yeşil ve sarımsı kahverengi olmaktadır.

Grup III'ün başlangıç tarihi üzerine farklı yorumlar bulunmaktadır. P. Fossing ve D.B. Harden bu grubun İ.Ö. 3.yüzyılda başladığını, M.C. McClellan ise grubun iki bölüme ayrıldığını, birinci bölümün İ.Ö. 250 ile 150 arasında, ikinci bölümün ise 150 yılından İ.Ö. 1.

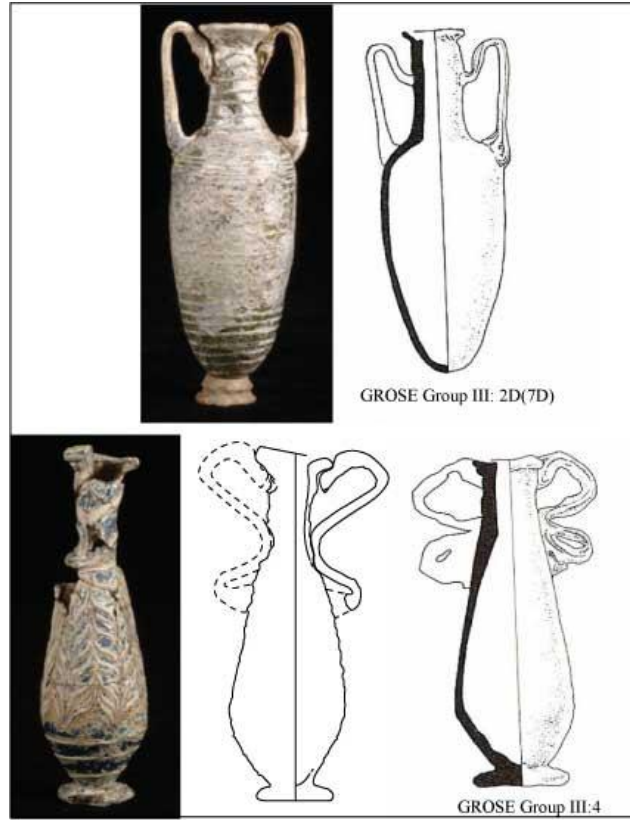
¹⁸ Jackson-Tal 2004, 13, dipnot, 14 (McClellan 1984, 325-328); Stern, Schlick-Nolte 1994, 234-243, kat. nos. 58-62.

¹⁹ Grose 1989, 122. Benzer yorumu P. Fossing ve D.B. Harden da yapmaktadır (Fossing 1940; Harden 1981).

²⁰ Jackson-Tal 2004, 13.

yüzyılın sonuna kadar sürdüğünü²¹, D.F. Grose ve E.M. Stern ile B. Schlick-Nolte ise bu grubun İ.Ö. 2.yüzyılın ortasında başladığını belirtmektedirler. Formun, belirtilen tartışmalı başlangıç tarihinden İ.S. 1. yüzyılın ilk onluklarına kadar kullanıldığı bilinmektedir²².

Yukarıda da belirtildiği gibi Grup III içinde yer alan Elaiussa Sebaste örnekleri, iki farklı tür *amphoriskos*'tan oluşmaktadır. Eserler, 2003 yılında ortaya çıkarılan bir oda mezardan gelmektedir ve örneklerin biri tam diğeri de kırık olarak ele geçmiştir.

Resim. 2

Tam ele geçmiş olan *amphoriskos* (Resim 2, üst) uzun oval bir gövde, dışa dönük ağız, kısa silindirik boyun boyundan omuza yapışan ve ağızdan biraz daha

²¹Jackson-Tal 2004, 13.

²² Yayınlar için dip not 1'e bakınız.

yukarısına çıkan bir kulpa sahiptir. Kapta yarısaydam yeşil renk üzerine opak beyaz renk cam iplikleri ile bezeme yer alır. Kulplar ise opak beyaz renktedir.

Diğer örnek ise kırık ele geçmiştir (Resim 2, alt). Ancak özellikle kulp parçalarının bir kısmı olduğundan kabın genel görüntüsü çıkarılabilmektedir. İğ biçiminde bir gövdeye sahip örneğin dip kısmında düğme şeklinde bir kaide bulunmaktadır. Kulp, ağız altından başlayıp, kaba üç yerde birleşen bir “S” profili çizmektedir. Kobalt mavi cam üzerine opak beyaz ve sarı renklerde cam iplikleri ile bezenmiştir.

Sebaste örnekleri, mezardan gelen diğer buluntulara dayanarak, İ.S. 1. yüzyılın ilk onluklarına ait olmalıdır.

3.1.2. Kalıba Döküm Tekniğinde Yapılmış Formlar

Hellenistik Dönem’den itibaren Suriye-Filistin Bölgesi’nde, cam ustalarının yeni formlar üretmeye başladıkları dikkat çekmektedir. Bu yeni formlar, daha önce üretilen ve daha çok parfüm, merhem ve kozmetik amacıyla kullanılan kaplardan farklı olarak masa kabı amacıyla üretilmişlerdir.

Konik ya da yarım küre şeklinde, daha çok pişmiş topraktan yapılmış kalıp üzerine, daire şeklinde plaka haline getirilmiş yumuşak camın konup, kendi ağırlığıyla kalıbın şeklini almasıyla elde edilen bu yeni formlarla cam repertuarına tabak, kase gibi çeşitli biçimlerde masa kapları girmiş ve yapım tekniklerindeki kolaylıktan dolayı yoğun

bir şekilde üretilmişlerdir²³. Sadece Doğu Akdeniz’de değil batıda da sevilerek kullanılan formların, İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısına kadar kullanımı devam etmiştir²⁴.

Bu tür kaselerde genel formun dışında, kasenin bezeme teknikleri de sınıflandırmada önemli rol oynamaktadır. Tek renkli camdan yapılmış düz kaselerin yanında, kaburgalı kaseler, çok renkli mozaik kaseler ve dönemin lüks camları olarak tanımlanan altın kakmalı cam kaplar da bulunmaktadır²⁵.

Hellenistik Dönem’den Erken Roma Dönemi’ne kadar geçen sürece bakıldığında, kalıba döküm tekniğinde yapılmış kapların formlarında değişimlerin olduğu dikkat çekmektedir. Bu nedenle, kalıba döküm tekniğinde yapılmış formlar ilk olarak Geç Hellenistik ve Erken Roma olmak üzere iki farklı dönem içinde değerlendirilmiş ve bu başlıklar altında tipolojik bir sınıflandırmaya gidilmiştir.

Elaiussa Sebaste’de kalıba döküm tekniğiyle yapılmış toplam 45 parçanın, 14 tanesinin Geç Hellenistik Dönem’e, geri kalanların ise Erken Roma Dönemi’ne ait olduğu tespit edilmiştir. Parçaların bir kısmı geldikleri katmanların tarihleriyle uyumluyken, bir kısmı da katman tarihiyle uyumlu olmayan, artık malzeme olarak ele geçmiştir.

²³ Yapım teknikleri üzerine bakınız: Schuler 1959, 47-52; Grose 1984, 25-34; Grose 1989, 185-197 ve 241-262; Stern, Schlick-Nolte 1994, 68-71.

²⁴ Bazı örneklerin İS II. yüzyıl mezarlarından da geldiği belirtilmektedir (Belivanova 1999, 38).

²⁵ Aleksandreialı cam ustalarının iki cam arasına altın levhalar koyarak kalıplama ve kesme yöntemiyle bezedikleri kaplardır. En güzel örnekleri, Güney İtalya’nın Canosa Bölgesi’nde bulunduğu için “Canosa Grubu” olarak adlandırılan cam sofrta takımı, dönemin en kaliteli cam grubunu oluşturmaktaydı (Harden 1970, 44; Lightfoot – Arslan 1992, 4-5.).

3.1.2.1.Geç Hellenistik Dönem (Kat.no. 3-15)

Geç Hellenistik Dönem’de, çeşitli formlarda üretilen yatay ve dikey yivli kaselerin yanında kaburgalı kaselerin, çok renkli mozaik kaselerin ve lüks kaplar içinde yer alan altın kakmalı cam kapların üretildiği görülmektedir²⁶. Ele geçen yoğun malzemeye dayanarak, Suriye-Filistin Bölgesi’nin Geç Hellenistik Dönem’de kalıba döküm tekniğinde üretim yapan önemli bir bölge olduğu anlaşılmaktadır.

Elaiussa Sebaste’de bu döneme ait ele geçen 14 parçanın hepsi yatay ve dikey yivli kaselerden oluşmaktadır.

3.1.2.1.a. Yatay Yivli Kaseler (Kat.no.3-14)

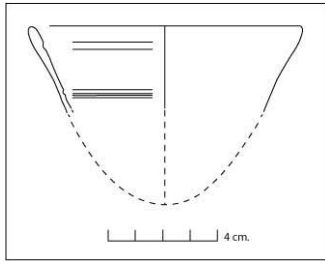
Geç Hellenistik Dönem’in tipik formlarından olan yatay yivli kaseler konik, yarımküre ve oval biçimlerde. Bu dönem kaplarının temel özelliği, taban kısımlarının daha çok konveks olmasıdır. Formlar, genel biçimlerinin dışında bezeme tekniklerine göre de sınıflandırılmaktadırlar.

Bu grup altındaki kaselerde, renksiz camın yanında, sarımsı kahverengi, yeşilimsi sarı ve sarımsı yeşil renkler yaygın olarak kullanılmaktadır.

²⁶ Bknz. Dipnot.10

3.1.2.1.1.a. Konik Gövdeli Kaseler (Kat.no.3-5)

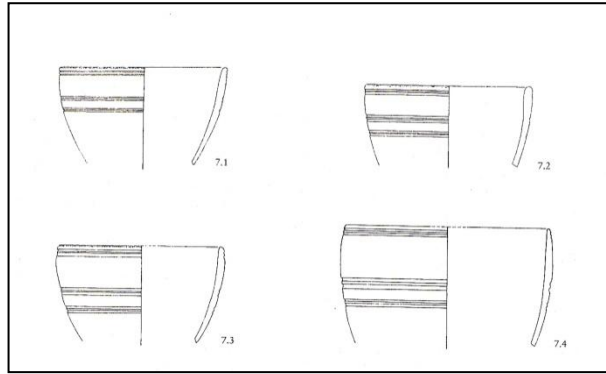
Konik gövdeli kaselerde, neredeyse yere oturamayacak şekilde konveks bir taban bulunmaktadır. Yapım tekniğinden dolayı, ağızdan tabana doğru gittikçe incelen bir kesit gösteren kaselerin iç kısmında belirli aralık ve miktarlarda yatay yivler bulunmaktadır. Kimi örneklerin, tabana yakın dış kısmında da kazıma tekniğiyle yapılmış konsantrik dairelerle karşılaşmaktadır.

Resim 3

Elaiussa Sebaste'de bu forma ait üç parça ele geçirilmiştir. Parçaların üçü de kahverengidir. Parçalar ya konteksin olmadığı katmanlardan ya da Bizans dönemi konteksi sunan katmanlardan gelmektedir. Bu nedenle, katmanlara bakarak bir tarihlendirme yapılamamaktadır.

3.1.2.1.1.b. Dış Yüzeyi Yatay Yivli Kaseler (Kat.no.6-7)

Resim.4

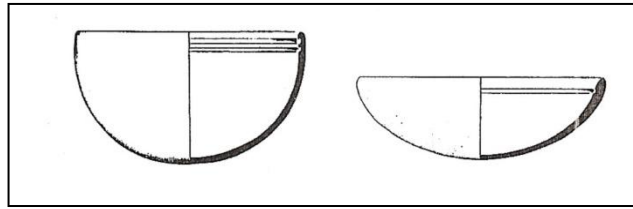
Bu tür bezemeye sahip kapların, Suriye-Filistin Bölgesi Geç Hellenistik Dönem cam endüstrisinde daha çok oval forma sahip oldukları

görülmektedir²⁷. Kap üzerinde yer alan yivler, ağzın hemen altında ve gövdede belirli aralıklarla gruplar halinde yerleştirilmiştir.

Elaiussa Sebaste’de bu forma ait üç parçanın üçü de kahverengidir. Parçaların ikisi ağız kenarına, diğeri gövdeye ait bir parçadır ve parçaların geldiklerin katmanların konteks malzemesiyle uyum göstermemektedir.

3.1.2.1.1.c. Yarımküre Gövdeli Kaseler (Kat.no.8-14)

Daha çok konveks bir taban, ağızdan tabana doğru incelen bir hamur kalınlığı ve ağzın iç kısmında iki ya da üç sıra yiv bulunun yarımküre şeklindeki kaseler, dönemin kullanılan bir diğeryaygın formunu oluşturmaktadır. Bu forma sahip kaselerde de diğerylerinde olduğı gibi sarımsı kahverengi, yeşilimsi sarı ve sarımsı yeşil gibi renklerin yanında renksiz camın da özellikle Suriye-Filistin Bölgesi’nde yoğun bir şekilde kullanıldığđ dikkat çekmektedir²⁸.

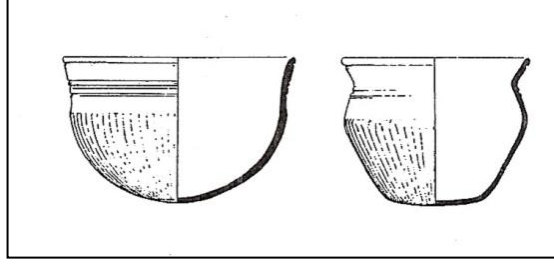
Resim.5

Elaiussa Sebaste’de ele geçen 7 parçanın, geldikleri katmanların tarihiyle uyumlu olmadıkları dikkat çekmektedir. Parçalarda, dönem içinde görülen yaygın renklerin hepsiyle karşılaşılmaktadır.

²⁷ Jackson-Tal 2004, 17-19, fig.7

²⁸ Grose 1989, 193-194

3.1.2.1.b. Dikey Yivli Kaseler (Kat.no.15)

Resim.6

Sadece Geç Hellenistik’de değil, Hellenistiğin erken dönemlerinde de görülen dikey yivli kaseler, diğer formlara göre daha az rastlanan bir grubu oluşturur. Bu tür kaseler çoğunlukla derin ve yarımküre şeklinde bir profile sahip olup, kabın üst kısmında dikey biçimde yerleştirilmiş oluklar bulunmaktadır. Ele geçen örneklerle dayanarak, kapların dip kısımlarında kazıma tekniğiyle yapılmış konsantrik daireler ve bunların içinde de yine kazıma tekniğiyle yapılmış yıldız motifleriyle karşılaşmaktadır.

Elaiussa Sebaste’de bu forma ait sadece bir gövde parçası ele geçmiştir. Parça, dönemin popüler rengi olan sarımsı kahverengindedir. Benzer örneklerle dayanarak, bu parçanın İ.Ö. 1.yüzyılın ilk yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz²⁹.

3.1.2.2.Erken Roma Dönemi

Erken Roma Dönemi’nde kalıba döküm tekniğiyle yapılmış kapların, bir önceki döneme göre daha zengin olduğu görülmektedir. Bu dönemde, Geç

²⁹ Jackson-Tal 2004, 19-20, fig. 10.5. Yazar, çalışmasında bu tür kaselerin İ.Ö. 3.-2. yy. örneklerine de değinmiştir. Ancak, Kudüs’te “Yahudi Mahallesi”nde yapılan kazılarda ortaya çıkarılan İ.Ö. 1. yüzyıla ait parça, Sebaste örneğine daha çok benzemektedir. Bu durum, Elaiussa Sebaste’nin tarihsel süreciyle de örtüşmektedir.

Hellenistik'teki düz, kaburgalı ve mozaik (Millefiori) kaplarının profillerinin değişerek devam ettiği, bunun yanında tek renkli tabak, kase, *pyksis* ve *skyphos* gibi farklı formlarda da kapların yapıldığı dikkati çekmektedir.

Kaplarda kobalt mavi, mor, altın sarısı, sarımsı kahve, doğal mavi ve yeşil renklerle karşılaşmakta ve kimi renksiz kaplarda mor renkli dalgalar da sıkça görülebilmektedir.

Elaiussa Sebaste'de ele geçen 31 parça, düz kaseler, kaburgalı kase ve bir tabaktan oluşmaktadır.

3.1.2.2.a.Düz Kaseler (Kat.no. 16-27)

Çeşitli formlardan oluşan düz kaseler, bir önceki dönemde görülen kaselerden farklı olarak, daha ince hamurludur ve formda eğimli bir profil göstermektedir. Kabın iç kısmına belirli aralık ve miktarlarda yerleştirilen yatay yivler, daha önce görülen kapların yivlerine göre daha ince ve daha sık yapılmaktadır³⁰.

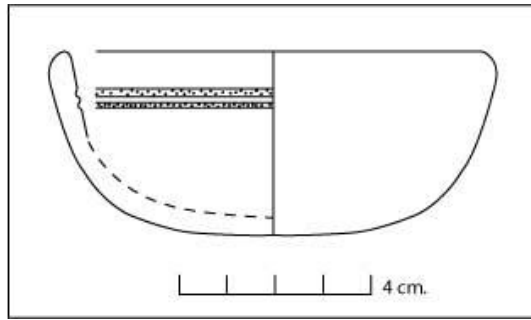
Elaiussa Sebaste'de bu gruba giren 16 parça bulunmaktadır. Parçaların 3 tanesi, 2001 ve 2004 yıllarında ortaya çıkarılan kaya mezarlarında bulunmuş ve tam olarak ele geçmiştir. Diğer parçalar ise yerleşimin çeşitli alanlarında yapılan kazılarda ele geçmiştir. Mezar buluntuları da dahil olarak, parçaların 5 tanesinin tarihleri, geldikleri katmanların tarihleriyle örtüşmektedir.

³⁰ Bu formun İngilizcedeki adı "Linear-Cut" olarak adlandırılmıştır. Türkçe terminolojisinde tam bir karşılığı bulunamadığı için (belki "Çizgisel Kesimli" olarak tanımlanabilir), dış yüzeyinin görünüş şekline dayanılarak "Düz Kase" olarak adlandırılmıştır.

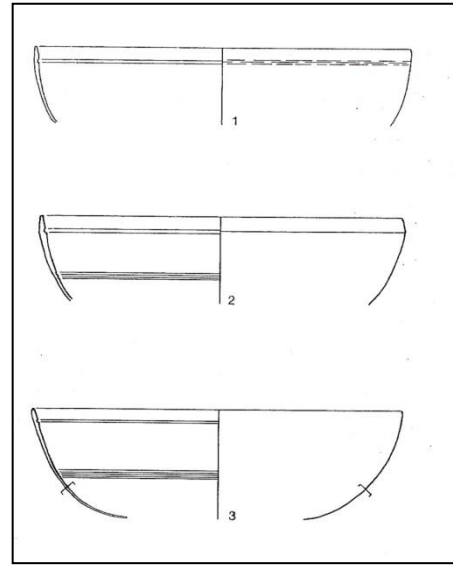
Parçalarda, dönemin yaygın renkleri olan sarımsı kahverengi, kahverengi, açık yeşil, mor, açık mavi ve özellikle Doğu Akdeniz’de karşılaşılan renksiz camlar görülmektedir. Parçalar üzerine yapılan tipolojik çalışmada üç grup tespit edilmiştir.

Düz kaseler, İ.Ö. 1. yüzyılın son onluklarında ve İ.S. 1. yüzyılın ilk yıllarında üretilmiş ve kullanılmışlardır ve çeşitli formlarda karşımıza çıkmaktadırlar.

Bu türün ilk grubunu, sığ kaseler oluşturmaktadır (resim.7). Bu kaselerde düz bir ağız ve hafif konkav bir taban, genel profilin en dikkat çekici kısmını oluşturmakta ve kabın iç kısmında ve ağzın hemen altında iki ya da üç sıra yiv bulunmaktadır.

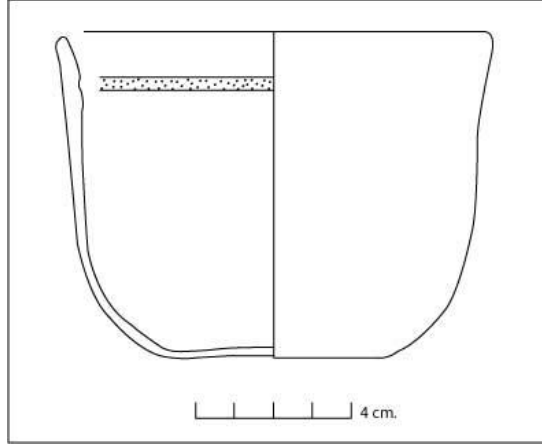

Resim 7

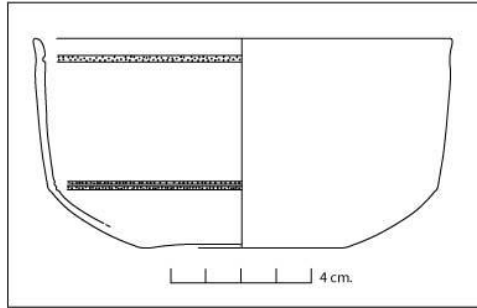
Resim 8

Ele geçen bir başka ağız parçasına parça dayanarak, başka tür bir sığ kase tespit edilmiştir (Resim.8). Bu kaselerde, hafif dışarı doğru eğimli geniş bir ağız ve ağzın altında, iç kısımda bir ya da iki sıra yiv dikkati çekmektedir.

Resim 9

Düz kaselerin ikinci grubunu ise derin kaseler oluşturmaktadır (Resim.9). Bu tür kaselerde dışarı doğru eğimli bir ağız, düz inen bir gövde ve hafif konkav dipten oluşmaktadır. Bu grup içinde en yaygın renkler sarımsı kahverengi ve kahverengidir. Elaiussa Sebaste’de, bu formdan dört parça ele geçmiştir. Bu parçaların biri Erken Roma Dönemi’ne tarihli bir oda mezarında ele geçmiştir (Resim 9).

Resim 10

Bu grup içinde yer alabilecek, ancak derin kaselere göre biraz daha geniş ağızlı bir kase de Elaiussa Sebaste’de tek bir parçayla temsil edilmektedir (Resim 10). Hafif dışarı eğimli ağız, düz inen bir gövde, gövdeden sert bir eğimle tabana doğru bir daralma ve hafif konkav dip, bu kase nin genel görüntüsünü oluşturmaktadır.

3.1.2.2.b.Kaburgalı Kaseler (Kat.no.28-37)

Elaiussa Sebaste örneklerini oluşturan tek renkli kaburgalı kaseler, Roma Dönemi kalıba döküm cam kapların en son örneği olarak tanımlanmaktadır³¹. Bu tür kaseler İ.Ö. 1. yüzyılın ikinci yarısından, İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısına kadar kullanılmıştır ve formun doğuya göre batıda daha uzun bir süre kullanıldığı tespit edilmiştir³².

Kaburgalı kaselerin formları, düz kaselerin formlarına çok benzemektedir. Ağız kısımları düz ya da hafif dışa kıvrımlı, konkav dipli ve kaburgalar ya gövdenin tam ortasında kısa ya da gövde boyunca uzanan şekilde yerleştirilmiş bir forma sahiptir. Formda en yaygın kullanılan renkler mor, kobalt mavi, sarı, sarımsı kahverengi, az sayıda renksiz camlar kullanılmıştır. Daha geç örneklerde ise camın doğal rengi mavimsi yeşil ya da açık yeşilin tercih edildiği görülmektedir³³.

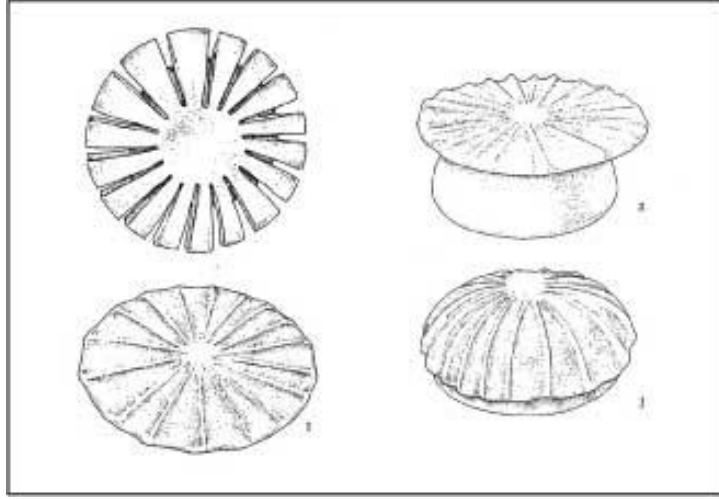
Kaselerin iki aşamalı bir yapım tekniği bulunmaktadır (Resim 11). İlk aşamada, dairesel bir plaka haline getirilmiş cam, kaburgaları oluşturacak boşlukları bulunan bir kalıp üzerine alınır. Üzerinde kaburgalar oluşmuş plaka, kaba biçimini

³¹ Tek renkli kaburgalı örneklerin yanında, mozaik ve millefiori tekniklerinde yapılmış çok renkli kaburgalı kaseler de bulunmaktadır.

³² Grose, formun batıda İ.S. 1.yüzyılın sonuna kadar devam ettiğini, Doğu Akdeniz’de ise en geç örneklerin 1. yüzyılın ortasına kadar uzandığını belirtmektedir (Grose 1989, 244). Son yıllarda yapılan çalışmalarda bu durum biraz değişmekte, en azından 1. yüzyılın ikinci yarısının ilk onluklarına tarihlendirilen buluntular da ortaya çıkmaktadır (Jennings 2000, 49).

³³ Grose 1989, 245

verecek dışbükey bir kalıbın üzerine yerleştirilip tekrar fırına verilerek camın, kalıbın şeklini alması sağlanır. Daha sonra ele alınan bir spatulayla ağız kısmı düzleştirilir. Söylenen bir başka yapım tekniği önerisi de dışbükey kalıp üzerine alınan cam plakanın bir spatula yardımıyla kaburgaların elle şekillendirildiğidir.

Resim 11

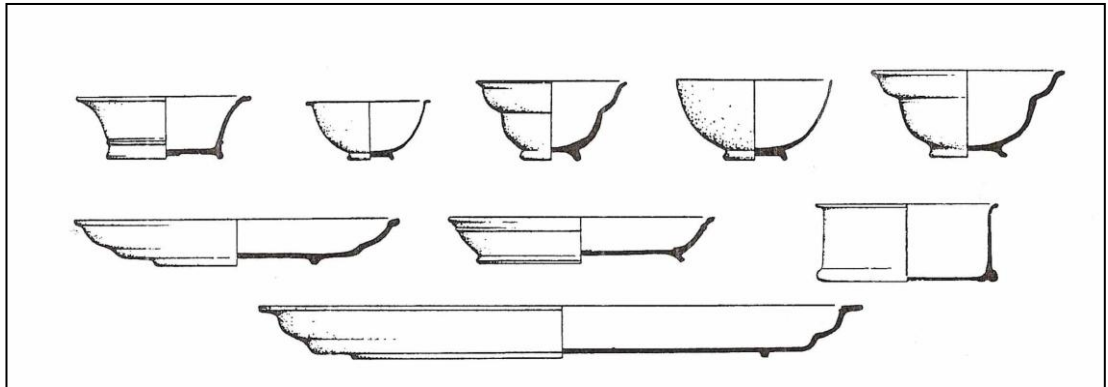
Kaburgalı kaselerin erken örneklerinde renkli camların tercih edildiği ve kaburga aralarının daha sonraki dönem örneklerine göre daha aralıklı olduğu dikkat çekmektedir. Geç örneklerin en belirgin özelliği ise bir önceki dönemde görülen çeşitli renklerin yerine, kaplarda yaygın olarak mavimsi yeşil, mavi ve açık yeşil gibi renklerin kullanılmasıdır.

Elaiussa Sebaste’de 10 tane kaburgalı kase parçası ele geçmiştir. Parçaların sadece 5 tanesi ağız ve gövde profili vermekte, diğerleri ise gövdeye ait küçük parçalardan oluşmaktadır. Profil veren parçaların ikisinde düz bir ağız, ağza yakın bir durumda da kaburgaların başladığı görülmektedir. Diğer profilili parçalarda ise hafif S profili verecek şekilde dışa doğru eğimli bir ağız ve şişkinleşen bir gövde kısmı dikkat çekmektedir. Parçaların büyük bir çoğunluğu İ.S. 1. yüzyıla tarihli katmanlardan gelmektedir. Katmanların bazılarının 1. yüzyılın ortası ve ikinci

yarısına tarihli olması, 1.yüzyılın ilk yarısından sonra Doğu Akdeniz Bölgesin’nde görülmediği söylenen formun³⁴, bölgede kullanım sürecini göstermesi açısından büyük bir önem taşımaktadır.

3.1.2.2.c. İnce Kaplar: “Fine Wares” (Kat.no. 38- 40)

İnce kaplar, Roma Dönemi cam ustalarının kalıba döküm tekniğine kattıkları yeni formlardır. Bu başlık altında toplanan kapların büyük bir çoğunluğu Hellenistik gelenekten bağımsız olarak oluşturulmuştur. “İnce Kap” repertuarı içinde geniş tabak, kase, *pyxis* ve *skyphos* gibi formlar yer almakta, ancak yoğunluğu tabak ve kaseler oluşturmaktadır (Resim 12). Örneklerin büyük bir çoğunluğunun batıdan, özellikle de İtalya’dan gelmesi, üretiminin bu bölgede yapıldığı düşüncesini oluşturmaktadır.

Resim 12

Kaplarda saydam kobalt mavi, zümrüt yeşili, Pers mavisi ve mavimsi yeşil (akuamarin) renklerin yanında mat kırmızı, beyaz, açık mavi, yeşil ve mavimsi yeşil renkler görülmektedir. Zümrüt yeşili gibi bazı renkler, daha önceki dönemlerde görülmeyen, Romalı cam ustalarının oluşturduğu renklerdir. Belirli renklerin belirli

³⁴ Grose 1989, 244

formlarda kullanılmasından dolayı, ince kaplarda sınıflandırma kabın rengine dayanarak yapılmaktadır.

Elaiussa Sebaste’de bu gruba ait iki parça ele geçmiştir. Bunlardan biri saydam kobalt mavisi rengindeki geniş ve sığ bir tabaktır. Diğer de küçük bir parça halinde ele geçmiş mat kırmızı renkte bir kase parçasıdır.

Resim 13

Bu tür tabaklar, iki aşamalı bir teknikle yapılmaktadır. İlk aşamada cam, kabın formunu veren bir kalıba dökülerek şekillendirilir, cam sertleştikten sonra kap çarka oturtularak son rötuşları yapılır. Daha önce cam tipolojisinde hiç görülmemiş olan bu grup içindeki kapların, dönemin moda seramik ve metal kapları örnek alınarak yapıldığı benzer örneklerden anlaşılmaktadır.

Üretim yerinin ve yoğunluğunun batı olduğu bu örnekler, arkeolojik alanlarda, birkaç örneğin Augustus dönemine verilmesinin dışında yoğun olarak Tiberius ve Cladius dönemleri katmanlarında karşılaşılmaktadır.

Elaiussa Sebaste’de bulunan tabak, 2003 yılında tiyatronun hemen yakınında ortaya çıkarılan ve İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen bir kaya mezarından gelmektedir.

Sebaste’de Erken Bizans Dönemi yerleşim alanı içinde bulunan mat kırmızı renkteki çok küçük bir kaide parçası, kalıba döküm tekniğinde yapılmış ince kap grupları içinde yer alan kaselerden birine ait olmalıdır. Örneklerinin çok yaygın olduğu bu formlar da yine bir önceki form gibi İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısına aittir.

Resim 14

Liman hamamı kazılarında ortaya çıkarılmış küçük bir parça, büyük olasılıkla bir *skyphos*’a ait olmalıdır. Kalıba döküm ve kesim teknikleriyle yapılan *skyphos*’lar ender rastlanan örneklerdendir. Formun en karakteristik özelliği, karşılıklı iki dikey kulpun ağız kısmından başlamasıdır. Erken örneklerde kulp üç bölümlüyken daha geç örneklerde kulp kısmının tek bir bant halinde olduğu görülmektedir³⁵ (Resim 14). İ.Ö. geç 4. yüzyıldan³⁶ Erken Roma Dönemi’ne kadar kullanıldıkları görülen *skyphos*’ların üfleme tekniği sonrasında da yapımına devam edilmiştir³⁷.

³⁵ Ignatiadou – Antonaras 2008, 206-207

³⁶ Ligtfoot 1990, 87-88, fig.3

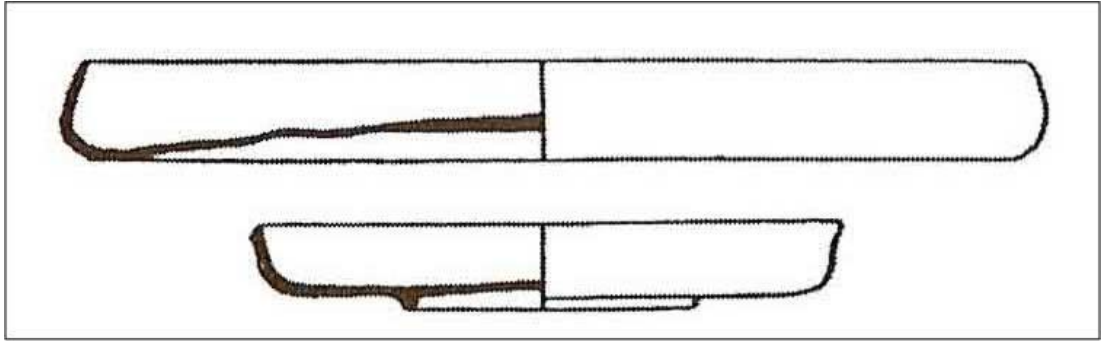
³⁷ Isings 1957, 55, form 39

Küçük bir parça halinde bulunan Sebaste örneği, kabın kulp ve ağız kenarına aittir. Kulbun, üst kısmının küçük bir bölümü ve alt kısmının da sadece kaba birleştiği noktanın izi bulunmaktadır. Kulbun ağza birleştiği yerde üç bölümün olması, örneğin erken döneme ait olduğunu düşündürür. Her ne kadar benzer örneğinin bulunamamasına ve parçanın, İ.S. geç 6. - erken 7. yüzyıl katmanından gelmesine rağmen, Elaiussa Sebaste parçasının erken örneklerle ait olduğunu söyleyebiliriz.

3.1.3. Üfleme Tekniğinde Yapılmış Formlar

3.1.3.1. Tabaklar (Kat.no. 41)

Elaiussa Sebaste kazılarında, Erken Roma Dönemi'ne ait sadece bir tane tabak formunda parça ele geçmiştir. Yuvarlatılmış bir ağız, sık bir gövdeye sahip olan parçanın dip kısmına ait parça olmamasından dolayı nasıl olduğunu bilemiyoruz. Ancak, bu forma ait tabaklarda ya halka taban ya da hafif vurma diple karşılaşılır. Sebaste parçasının, iki örnekten birine ait olduğunu söyleyebiliriz.

Resim 15

Belirtilen iki örnek de İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısı ile 2. yüzyıl boyunca görülmektedirler³⁸. Sebaste örneğinin, İ.S. 1.yüzyılın sonu 2. başına tarihli buluntuları da içinde bulunduran bir mezardan gelmesi nedeniyle, tabak parçasının da belirtilen tarihe ait olduğunu söyleyebiliriz.

3.1.3.2. Kaseler

3.1.3.2.a. Kalıba Üfleme Tekniğinde Yapılmış Kaburgalı Kase (Kat. no. 42)

İ.S. I. yüzyılın ilk yarısında ortaya çıkan ve kalıba üflenerek oluşturulan bu yeni teknik kısa sürede bütün Roma İmparatorluğu sınırları içine yayılmıştır. Genelde pişmiş toprak, taş, metal ve mermerden yapıldığı tahmin edilen kalıpların

³⁸ Vessberg 1952, 112, lev.I/3-5 (Kıbrıs, İ.S. 1.-2. yüzyıl); Isings 1957, 61-62, form 46c ya da 47.

içine, alınan bir parça eriyik camın üflenmesiyle yapılan çok kolay ve estetik bir tekniktir³⁹.

Resim 16

Çok farklı formlardaki kaplar üzerine bitki, insan – hayvan figürü ve geometrik desenlerden oluşan çeşitli bezemeler yapılmıştır. Kimi örneklerde kabın üzerinde yapan ustanın adının olduğu ya da çeşitli sözlerin yazılı olduğu görülmektedir⁴⁰.

Kaburgalı kaseler de bu moda içinde üretilmiş bir formdur. Üretim yeri, büyük olasılıkla aynı diğer örnekler gibi Suriye-Filistin Bölgesi olmalıdır⁴¹. Ancak, benzer örnekleri, Roma İmparatorluk topraklarının farklı yerlerinde görülmektedir⁴².

³⁹ Sternini 1998, 87-96.

⁴⁰ Bu isimler genelde, bant şeklinde yapılan bezemelerin arasında bir *tabula ansata*'ya ya da bir bant içine yerleştirilmekte ve *εποιεσεν* ya da *εποιει* şeklinde bitmektedir. Eldeki örneklere dayanarak isimleri bilinen cam ustaları, *Ennion*, *Iason*, *Meges*, *Aristeas* ve *Nekaios*'tur (Stern 1995, 69-74; Harden 1959, 47-57; 1970, 48-49; Engle 1978, 62-63).

⁴¹ Kıbrıslı olduğunu belirten *Aristeas* dışında hiç bir usta ne nereli olduğunu ne de nerede cam üretimini gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Ama ele geçen buluntulardan (Harden 1945, 81-95), bu teknikte çalışan cam ustalarının Sidon'u kendilerine merkez seçtikleri anlaşılmaktadır. Buluntuların dışında antik kaynakların da Sidon'dan bir cam üretim yeri olarak bahsetmesi, bu düşüncüyü doğrulamaktadır (Stern 1995, 67-68). Bu yüzden bu tekniğe, "Sidon Tekniği" de denilmektedir.

⁴² von Saldern 1974, 160, n. 450 (Suriye ya da İtalya, İ.S. 1. yüzyıl); Maxwell 1979, 101, n. 172 (İ.S. 1. yüzyıl); Price 1985, 293, n. 45, fig. 24.3 (Benghazi - Libya, Erken Roma); Price 1988, s. 30, fig. 24-26 (Frejus); Lightfoot – Arslan 1992, 59, n. 21 (İ.S. 1. yüzyıl, Yüksel Erimtan Koleksiyonu); Lightfoot 1993, 36-37, fig. 52-54 (Antalya Müzesi ve Tille); Price 1993, 72, fig. 3 (GüneyWales); Cool – Price 1995, 53, n. 243, fig. 3.3 (Colchester); Stern 1995, 111-113, nn. 13-14 (olasılıkla Doğu Akdeniz, İ.S. 1.yüzyılın ikinci çeyreği); Zampieri 1998, 160, n. 258 (İ.S. 1.yüzyılın ortası)

Dışa dönük işlenmemiş ağız, içbükey boyun ve dışarı çıkıntılı omuz, tabana doğru gittikçe daralan gövde üzerinde çok sık olarak yerleştirilmiş kaburgalar, formun genel özellikleridir.

Elaiussa Sebaste örneği, 1999 yılında tiyatro yapısında gerçekleştirilen kazılar sırasında bulunmuş çok küçük bir parçadır. Parça, kabın boyundan gövdeye geçiş kısmına aittir ve İ.S. 1. yüzyılın ortasına tarihlendirilmiştir.

3.1.3.2.b. Serbest Üfleme Tekniğinde Yapılmış Kaburgalı Kase: “Zarte Rippenschalen” (Kat. no. 43)

Omuz boyunca sıralanmış ince şeritler halinde kaburgaları olan kaseler, daha önceki kaburgalı kaselerden farklı bir profil sunmaktadır. Bu form, almanca “Zarte Rippenschalen” adıyla anılmaktadır ve cam terminolojisine de bu isimle girmiştir⁴³. İşlenmemiş ağız, konkav bir boyun, neredeyse yarımküre şeklinde gövde üzerinde kaburgalar ve hafif konkav ya da düz dip, formun genel görüntüsünü oluşturmaktadır.

Resim 17

⁴³ İsim, “Narin Kaburgalı kase” anlamına gelmektedir (Tek 2008, 155)

Kaburgalı kaselerde sarımsı kahve (amber), mavi ve mor renklerin yanında, renksiz camdan (mavimsi, yeşilimsi) yapılmış olanları da vardır. Renkli örneklerde, gövde üzerinde mat beyaz renkte cam iplikleriyle bezemenin olduğu dikkat çekmektedir.

E.M.Stern, bu tür kaselerin Roma İmparatorluğu'nun batı bölümünde, özellikle Kuzey İtalya, Dalmaçya ve Ticino bölgelerinde üretildiğini ve buralardan imparatorluğun diğer bölümlerine dağıtıldığını belirtmektedir⁴⁴.

Kaselerin ya kalıba üflenerek ya da serbest üflemeyle şekillendirildikten sonra gövde kısmında bir aletle çimdikleme yoluyla kaburgaların oluşturulduğu belirtilmektedir. Ancak, kaselerin üzerinde kalıp izlerinin olmaması ve formların çok düzgün olmamasına dayanarak ikinci tekniğin daha kabul edilebilir olduğu belirtilmektedir⁴⁵.

Bu tür kaselerin yapımına İ.S. erken 1.yüzyılda başlayıp, yüzyılın ortasına kadar kullanımı devam etmiştir⁴⁶. Elaiussa Sebaste örneği de aynı tarihlere aittir.

3.1.3.2.c. Yuvarlatılmış Ağızlı Kaseler (Kat.no. 44 - 48)

Elaiussa Sebaste'de bu grup altında toplanan 5 parça bulunmaktadır. Parçaların birisi tam diğerleri ise sadece ağız parçalarından oluşmaktadır. Ancak, profillerine bakıldığında hepsinin farklı bir formunun olduğu görülebilmektedir.

⁴⁴ E.M.Stern 2001, s. 47

⁴⁵ A.g.e.

⁴⁶ A.g.e.

Parçaların iki tanesi, İ.Ö. 1. yüzyılın sonu ve İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısına tarihli bir mezardan gelmektedir. Diğer parçaların biri yine aynı tarihi veren bir katmandan diğer ikisi ise Limam Hamamından konteks bilgisi olmayan katmanlardan gelmektedir. Ancak profilleri ve renk özellikleri Roma Dönemi'ni yansıtmaktadır.

3.1.3.2.d.İşlenmemiş Ağızlı Kaseler (Kat.no. 49 - 52)

Bu grup altında iki farklı form yer almaktadır. İlk form, tam benzeri olmasa da yakın örnekleri Kıbrıs'ta bulunan bir kasedir⁴⁷. Kasenin işlenmemiş ağzı, içeriye doğru hafif kavis yapar şekildedir. Düz inen gövdenin sonunda, camın katlanmasıyla yapılmış dışarı doğru taşan bir bant bulunmaktadır. Yine camın şekillendirilmesiyle yapılmış dip kısmı konkav biçimdedir (Resim 18).

Resim 18

⁴⁷ Vessberg 1952, ss. 121-122, lev. III/22-23

Camın özellikli formuna, yapım tekniğindeki özene ve rengine bakıldığında, kalıba döküm tekniğinde yapılmış ince kapların⁴⁸ kalitesiyle benzerlik göstermektedir. Büyük olasılıkla Elaiussa'ya dışarıdan gelen bu örnekler, aynı atölyede yapılmış olmalıdır.

Benzer örneği bulunamayan bu kase, diğer mezar buluntularına dayanarak, İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir.

Bu grup altında toplanan ikinci form ise gövdenin tabana yakın kısmına kadar genişleyip sonrasında tabana doğru daralmasıyla oluşan bir profile sahiptir (Resim 19). Formun benzer örnekleriyle hem doğuda hem de batıda karşılaşılmaktadır⁴⁹. Ancak, E.M. Stern, formun oluşturulduğu yerin Kıbrıs ve Suriye-Filistin Bölgesi olduğunu ve bu bölgelerden batıya gittiğini belirtmektedir⁵⁰.

Resim 19

⁴⁸ 1 numaralı oda mezardan çıkma, kobalt mavi renkteki tabak. Bu tabak da kaseinin bulunduğu mezarın hemen yakınında ortaya çıkarılmıştır ve tarih olarak aynı dönemlere aittirler. Bakınız s. 16-17.

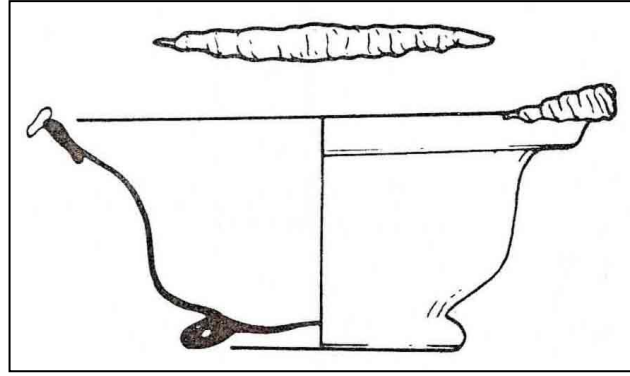
⁴⁹ Genel yayılımı için bakınız: Czurda-Ruth 2007, 67, no. 155, lev. 8 (Efes, İ.S. 1. yüzyıl)

⁵⁰ Kıbrıs dışında, Avusturya-Magdelensberg'de, Slovenya-Emona'da ve İtalya-Ticino Bölgesi'nde üretimlerinin olduğu belirtilmektedir (Stern 2001, 46, no. 18).

İ.S. 1. yüzyılın tipik formu olan bu tür kaselerden Elaiussa Sebaste’de 3 tane bulunmuştur. Eserlerin iki tanesi 1. yüzyıla tarihli mezardan, biri ise yine aynı tarihi veren bir katmandan gelmektedir.

3.1.3.2.e. Kaburgalı Yalancı Kulplu Kaseler (Kat.no. 53 – 56)

Dışarı ya da içeri doğru katlı ağzın üst kısmına, kaburgalı bant biçiminde yapışık ve ağız kısmında yalancı kulp gibi duran kaseler, İ.S. 1.yüzyılın ikinci yarısından itibaren özellikle imparatorluğun doğu bölgelerinde sıkça görülen bir formdur⁵¹. Bu tür kaselerin, benzer örneklere dayanarak, İ.S. 3. yüzyıla kadar kullanımının devam ettiği anlaşılmaktadır.

Resim 20

Elaiussa Sebaste’de bu forma ait çok sayıda parça ele geçmiştir. Parçaların büyük çoğunluğu 1. - 2. yüzyıl katmanlarından gelmektedir.

⁵¹ Vessberg 1952, 114 ve 116, lev. I.16 ve II.6 (Kıbrıs); Crowfoot 1957, 414-415, no. 5, fig. 95.5 (Samaria Sebaste); Lancel 1967, 9 ve 84, Lev. X.4 (Tipasa, İ.S. 3. yüzyıl); von Saldern 1974, 206-207, no. 584 (Doğu Akdeniz, İ.S. 2.-3. yüzyıl); Meyer 1988, 185, fig. 5. G-H (Jerash-Ürdün, Roma Dönemi); Weinberg-S.M.Goldstein 1988, 54-55, nos. 118-121, fig. 4.16 (Jalame-Filistin); Czurda-Ruth 1989, 133, no. 42, fig. 4 (Ephesos); Dussart 1998, 59, no. BI. 1322a. 31-32; Winter 2006, 77-79 (Filistin – Ein Ez-Zeituna)

3.1.3.3. “Modiolus” (kat.no. 57 – 58)

Dışa doğru basamaklı bir ağız, silindir gövde, halka taban ve ağız altında tek bir kulptan oluşan bu tür kaplar (Resim 21), Roma dünyasında içki kabı olarak tanımlanmaktaydı. Ancak ele geçen örneklerle bakıldığında, sadece içki kabı olarak değil besin saklamada ve kremasyon kabı olarak kullanıldığı da görülmektedir⁵². *Modiolous* kelimesi, Latince *modius* adındaki, yaklaşık 8.75 litre kapasitesi olan bir ölçü kabının küçültülmüş biçimidir.

Resim 21

Roma dünyasında çok yaygın olmayan bu formun, üzeri renkli camdan benekli Kuzey İtalya atölyelerinin örneklerinin yanında, Kuzey Karadeniz yerleşimlerinde de üretiminin olduğu düşünülmektedir⁵³.

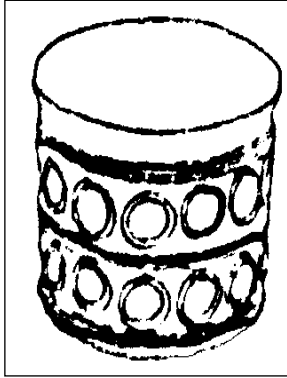
Elaiussa Sebaste’de, büyük olasılıkla bu forma ait iki ağız parçası ele geçmiştir. Parçaların birinin geldiği katmanın İ.S. 2. yüzyıl başına tarihlendirilmesi, parçaların yorumlanmasındaki önemli etkidir⁵⁴.

⁵²Dalmaçya – Emona’da mezar buluntusu olarak ele geçen kabın içindeki besin artıkları ve Sardanya – Cagliari’de yine mezar buluntusu olarak ele geçmiş kabın içindeki ölü küllerine dayanarak kullanımları hakkında farklı yorumlar ortaya çıkmaktadır (Stern 2001, 48).

⁵³ A.g.e.

⁵⁴ Diğer parça, 7.yüzyıl malzemesi veren bir katmandan gelmektedir (FP 45). Ancak, parça büyük olasılıkla artık malzemedir.

3.1.3.4. Bardaklar (Kat.no. 59)

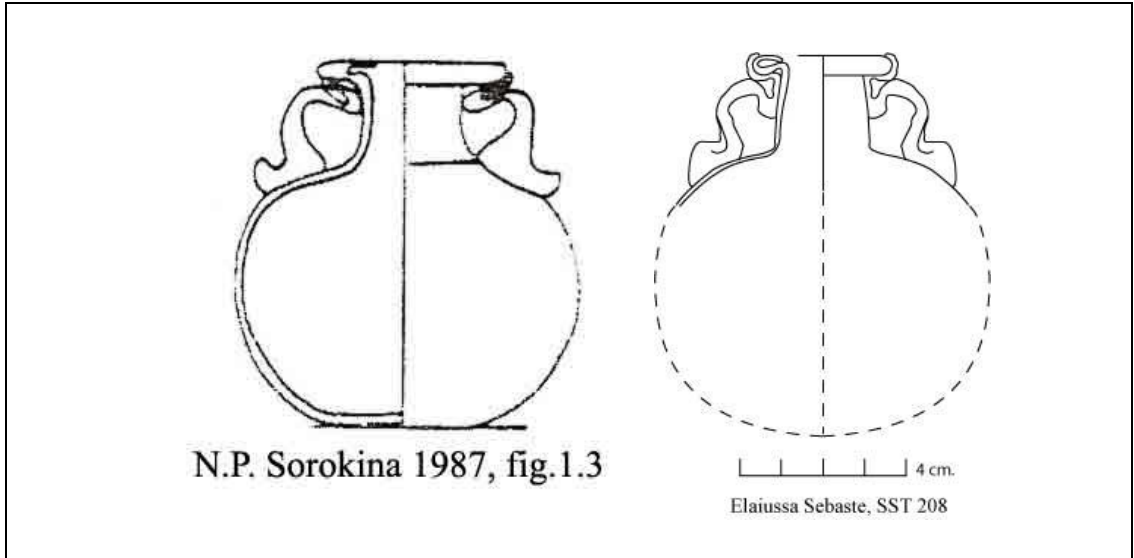

Resim 22

İ.S. 1. yüzyılın modası olan kalıba üfleme tekniğinde üretilmiş bir bardağa ait parça, Elaiussa Sebaste buluntuları içinde küçük bir örneği oluşturmaktadır. Parça üzerinde görülen iki çember ve çemberlerin üzerinde iki sıra bantla, S. Bonomi'nin Adria Müzesi cam katalogunda yayınladığı bardağın bir benzeri olduğunu anlaşılmaktadır⁵⁵.

3.1.3.5. "Aryballos" (Kat.no.60)

Antik dünyanın en moda banyo kabı olan *aryballos*'ların cam örnekleri, bronz ve pişmiş toprak örneklerin taklidi olarak ortaya çıkmıştır⁵⁶.

Resim 23

Cam *aryballos*'lar, yapıldıkları bölgeye göre çeşitli formlar göstermektedir. N.P. Sorokina'nın yapmış olduğu tipolojik çalışmayla, bölgelere göre bir form tespiti

⁵⁵ Bonomi 1996, no. 280

⁵⁶ Isings 1957, 78 - 79.

yapılabilmektedir⁵⁷. *Aryballos* örneklerinin en çok geldiği bölge, Kuzey Karadeniz Bölgesi'dir.

Aryballos'larda genelde iki tür ağız profili kullanılmaktadır. Bunlardan biri içeri doğru katlı ağız diğeri, aşağı ve yukarı doğru katlanmış ağızdır. İkinci tür ağız profilinin Doğu Akdeniz üretimi olduğu belirtilmektedir. N.P. Sorokina bu tür ağza sahip kapların Anadolu - Pergamon üretimi olabileceği düşüncesini ortaya atmaktadır⁵⁸. Ancak, bugüne kadar Pergamon'da yapılan kazılarda ne cam üretimine dair kanıtlar ne de üretimi gösterecek yoğun cam buluntu ele geçmiştir.

Form, İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısından itibaren görünmekte ve en geç örnekleri İ.S. 4. yüzyıla kadar gitmektedir⁵⁹. İ.S. 1.yüzyıla tarihli mezardan gelen Elaiussa Sebaste örneği, içeri doğru katlı ve düzleştirilmiş ağız profili ve ağızdan omuza yapıştırılmış kulbuyla, N.P. Sorokina'nın birinci grubu içinde yer almaktadır (Resim.23). İ.S. 1.yüzyılın ikinci yarısına ait olması gereken parçanın, *aryballos*ların erken örneklerinden biri olmalıdır.

3.1.3.6.Prizmatik Gövdeli Şişeler (Kat.no. 61 – 65)

Çeşitli boyutlardaki prizmatik şişeler, adından da anlaşıldığı gibi dörtgen prizma bir gövdeye sahiptirler ve tek kulpludurlar. Kulplar ağzı aşmayacak şekilde keskin bir açı ile boyundan omuza bağlanmaktadır. D. Charlesworth, uzun boyunlu şişelerin Kıbrıs atölyesine özgü olabileceğini söylemektedir⁶⁰.

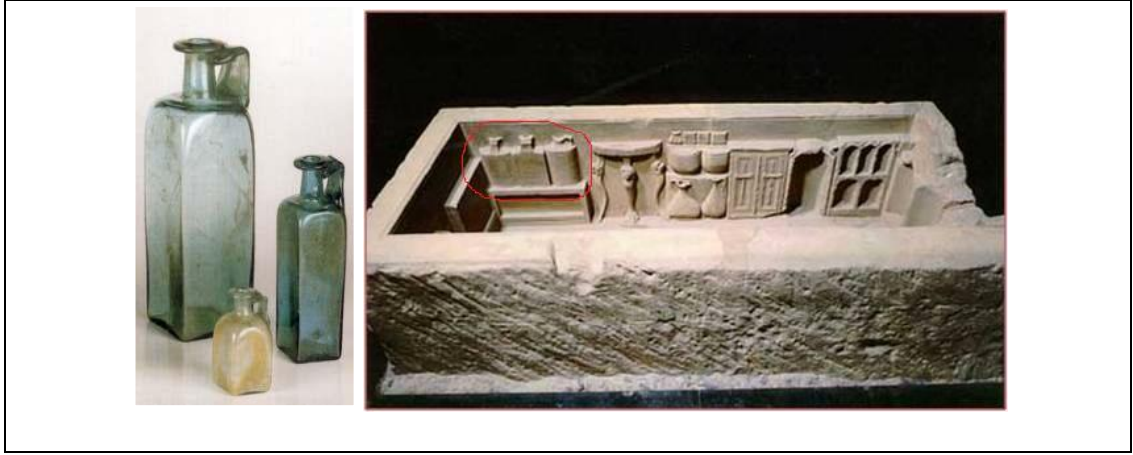
⁵⁷ Sorokina 1987, 40-46.

⁵⁸ Pergamon'un Geç Hellenistik Dönem'de ürettiği seramik kapların ağız profillerine çok benzemesi nedeniyle ve Pergamon'da sırlı seramik üretiminin yapılmış olmasına dayanarak, bu ağız profilini veren kapların da buraya ait olabileceği düşüncesini ortaya atmaktadır (Sorokina 1987, 42).

⁵⁹ Isings, a.g.e., 78 - 81.

⁶⁰ Charlesworth 1966, 28.

Biçiminin kutu ve sandıklara yerleştirmeye uygun olması nedeniyle, antik dünyanın sıvı maddelerin saklanması ve taşınmasında kullandığı en yaygın formlardan biridir. Bu şişelerin sandıklarda saklandığını gösteren örnekler de günümüze kadar ulaşmıştır⁶¹ (Resim 24).

Resim 24

Dörtgen şişeler iki teknikte yapılmaktadırlar. İlk teknik, gövdenin kalıba üflenerek şekillendirilmesidir. Bu teknik daha çok uzun gövdeli prizmatik şişelerde uygulanmaktadır ve bu teknikle yapılmış şişelerin tabanlarında, çeşitli desenler ve yazılar bulunmaktadır. Bu yazılar daha çok ya şişenin yapıldığı atölyenin ya da şişeyi yapan ustanın adı olarak tanımlanmaktadır⁶².

İkinci teknik ise serbest üfleme tekniğiyle yapılmaktadır. Üfleme çubuğu üzerine alınan cam, balon haline getirildikten sonra oluşan balonun düz bir satıh

⁶¹ Pompei’de Menandro’nun evinde, bu tür şişeler sandık içinde bulunmuştur (Isings 1957, 63). Romanya - Dobroca’da bulunan bir eczacıya ait bir mezarda ele geçen sandık içinden de prizmatik gövdeli şişeler bulunmaktadır (Bucolava 1977, 91 - 101, fig. 17 - 18). Leiden’de bulunmuş olan bir kadına ait olan lahitte, ölenin kendini evinde hissetmesi için lahitin iç kısmı evin bir bölümünü andıracak kabartmalarla bezenmiştir. Bu kabartmaların bir bölümünde dolap üzerinde duran prizmatik şişeler göze çarpmaktadır (Toynbee 1971, 281, res. 91).

⁶² Charlesworth 1966, 26 - 27.

üzerinde dört tarafının düzleştirilmesiyle oluşmaktadır. Bu teknikle yapılan prizmatik gövdeli şişeler daha çok bodur bir gövdeye sahiptirler. Köşelerin yuvarlak olmasından ve kalıp izinin olmamasından da bu teknik hemen belli olmaktadır. Cam hamur kalınlığı kalıpta yapılan örneklerle göre daha incedir⁶³.

Prizmatik şişeler, İ.S. 1. ve 2. yüzyıllarda yaygın olmak üzere, Roma Dönemi süresince kullanılan bir formudur⁶⁴. Arykanda'dan bir şişenin İ.S. V. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilen buluntularla birlikte bulunması, şişenin bu yüzyılda da kullanıldığını göstermektedir⁶⁵.

Elaiussa Sebaste'de bu forma ait 5 taban parçası Liman Hamamı kazıları sırasında ortaya çıkarılmıştır. Parçaların geldiği katmanların konteksinin olmamasına ve benzer malzemelerin bulunmamasına dayanarak, parçaların tarihlendirmesi, formun yaygın kullanıldığı tarihlere göre yapılmıştır. Bu nedenle, Sebaste örneklerinin İ.S. 1. ve 2. yüzyıllara ait olduklarını söyleyebiliriz.

3.1.3.7. *Unguentarium*'lar (Kat.no.66 – 122)

Antik dönemde olasılıkla *ampulla* olarak bilinen şişeler, çeşitli boyutlarda yapılmaktaydı. Küçük boyutlu *ampulla*'lar, modern terminolojide, içlerinde bulundurdıkları maddelerden dolayı *unguentarium* ya da *balsamarium* olarak adlandırılmaktadır. İsimler, Latince merhem anlamına gelen *unguentum* ve Latinceye Yunancadan geçen ve kokulu yağ anlamına gelen *βαλσαμον* dan gelmektedir.

⁶³ A.g.e.

⁶⁴ Isings, a.g.e. ; Charlesworth 1966, 26.

⁶⁵ Tek 2003, 82

Ancak, bu tür şişeler, sadece merhem ya da kokulu yağ koymak amacıyla değil, kozmetik ürünleri, renklendiriciler, ilaçlar ve kuru bitkileri de saklamak amacıyla da kullanılmaktaydı⁶⁶.

Bu nedenle, unguentariumların üretim yerlerinin koku, merhem, ilaç gibi maddelerin üretim yerleriyle aynı olması gerekmektedir. İtalya Campania Bölgesi'nde, Roma Dönemi'deki cam üretimi ile kokulu yağ üretiminin aynı yerlerde yapıldığı görülmektedir⁶⁷. Yaşlı Plinius'un anlattığına göre antik dönemde Tarsus'ta "*pardalium*" adında bir merhem, Phaselis'te gül kokusu, Kilikya Soli'de safran yağı üretilmekteydi⁶⁸. Yukarıda belirtilen bölgelerde üretilen koku ve yağların konulacağı cam şişelerin yapımına dair bu güne kadar bir bilgi ulaşamasa da cam şişe üretiminin olma olasılığı yüksektir.

İ.Ö. 1. yüzyılın ikinci yarısından, İ.S. 3. yüzyılın sonuna kadar yaygın olarak kullanılmış olan unguentariumlar, cam endüstrisinin üfleme tekniğiyle elde ettiği ilk örneklerdir⁶⁹. Zaman içinde çeşitli profillerde ve boyutlarda yapılmış olan unguentariumların, büyük olanları şarap ve yağ için de kullanılmaktaydı⁷⁰.

⁶⁶ Stern 2001, 43

⁶⁷ De Tomasso 1990, 12-15.

⁶⁸ Plin., Nat. Hist. XIII.2

⁶⁹ De Tomasso 1990, 19. İsrail - Kudüs'te, Yahudi Mahallesi'nde en eski üfleme tekniği örnekleri ortaya çıkartılmıştır. Bunlar, armudi gövdeli unguentariumlardır (Avigad 1972, 200, lev. 46). Lightfoot 1991, 107.

⁷⁰ Günümüze kadar kalabilmiş, içinde yağ ya da şarap bulunan unguentarium örnekleri bulunmaktadır (Barag 1972, 24-26). Sardes'te, İ.S. II. yüzyıla ait bir form olan şamdan biçimli bir unguentariumun içindeki yağa yapılan C¹⁴ analizinin sonucunda, İ.S. 540 ± 480 gibi bir tarihlendirme yapılmıştır. Ortaya çıkan tarihler, bu şişenin daha sonraki bir dönemde de aynı amaç için kullanılmış olabileceğini ortaya koymaktadır (Crawford 1983, 182-183).

Camda seri üretime geçilmesinde büyük etken olan üfleme tekniğinin keşfinden önce merhem ve koku ticaretinde pişmiş toprak unguentariumlar kullanılmaktaydı⁷¹. Bu yeni keşifle birlikte kısa sürede yapılan cam unguentariumlar pişmiş toprak örneklerine göre daha yaygın kullanılmaya başlamıştır. Bundaki başlıca neden, camın pişmiş toprak örneklere göre daha estetik olması ve pişmiş toprak örnekler gibi içindeki sıvıyı emmemesi ve kirletmemesidir.

Unguentariumlar, koku kabı olarak günlük kullanımının yanında cenaze törenleriyle de doğrudan ilintilidir. Bu durum, unguentariumların daha çok bir kent kazısından bir mezar kazısından gelmesinden de anlaşılmaktadır. Cenaze törenlerinde şarap, yağ ve koku ile yapılan libasyonlar bu tür şişelerle yapılıyor olmalıydı. Libasyon sonrasında boşalan unguentariumların mezara konması, gömü işlemi sırasında ölüye gösterilen onurlandırmanın bir sembolü olarak kabul edilebilir⁷².

Elaiussa Sebaste’de 2003-2004 yıllarında, tiyatronun güney kısmında ortaya çıkarılmış kaya mezarlarında toplam 72 adet unguentarium ele geçmiştir. Tipolojik sınıflandırması yapılan şişelerin form ve tanımları aşağıda yer almaktadır.

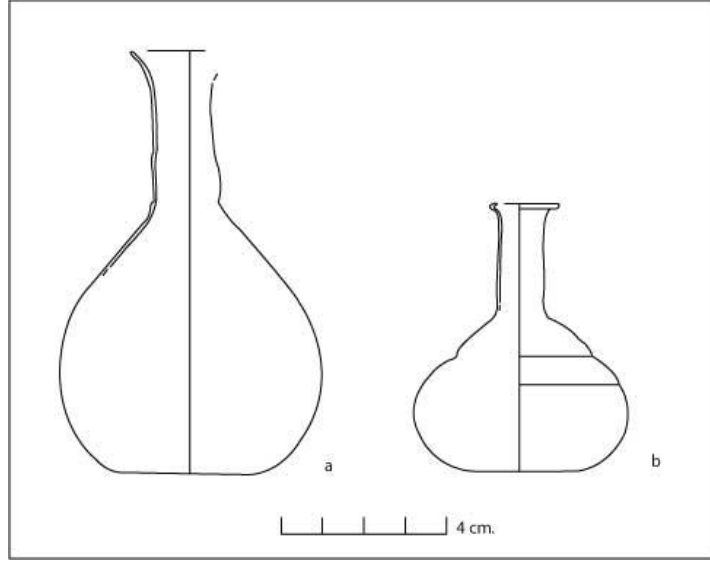
3.1.3.7.1. *Armudi Gövdeli Unguentariumlar (Kat.no. 66 – 70)*

Çok uzun olmayan silindir boyun, içeri doğru katlı ya da dışarı doğru yuvarlatılmış ağız, armudi gövde ve düztabanlı unguentariumlar, erken üfleme tekniğinin en belirgin formlarıdır (Resim 25). Bu profile sahip şişeler daha çok ya

⁷¹ İsrail’de ele geçen pişmiş topraktan yapılmış minyatür unguentariumların üzerinde, içindeki maddenin ya da içindeki maddeyi yapan kişinin adı yazılıdır ve bu tür kapların merhem, koku ve ilaç için kullanıldığını göstermektedir (M. Herskhovitz 1986, ss. 45 - 51).

⁷² V.R. Anderson-Stajanovic 1987, s. 121.

koyu yeşil, kobalt mavi gibi koyu bir renkle ya da üzerine geçirilen farklı renkteki cam ipliğiyle üfleminin devam ettiği iki renkli olarak görünmektedir.

Resim 25

Elaiussa Sebaste’de bu formda 5 parça ele geçmiştir. Sebaste örneklerinde, eflatun ve beyaz renk kombinasyonundan oluşan bir örnek, koyu yeşil renkteki bir başka örnek, Erken Roma Dönemi’nin tipik özellikleriyle karşılaşılmaktadır. Bu örneklerin dışında, açık mavi renkte olanları ya da gövde kısmında hafif bir daraltmayla boğumlandırılmış örnekler de bulunmaktadır. Mezarlardan gelmiş olan Sebaste örnekleri, mezarlardaki diğer parçalarla da uyumlu olarak, İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısına aittir.

3.1.3.7.2. Küresel Gövdeli Unguentarium’lar (Kat.no. 71 – 76)

İçeri doğru katlanmış ağız, kısa ya da uzun silindir boyun, küresel gövde ve düz tabanlı unguentariumlar (Resim 26), G. De Tomasso’nun belirttiği kadarıyla daha çok İtalya’da, İ.S. I. yüzyılın ilk yarısında yaygın olarak kullanılmaktaydı⁷³.

⁷³ De Tomasso 1990, tip 7, 42 - 43.

Anadolu’da da çok yoğun olmasa da özellikle Erken Roma Dönemi örneklerinde karşılaşılan bir formdur⁷⁴.

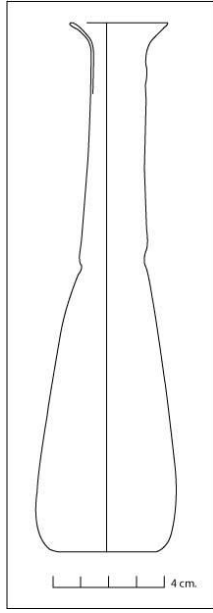
Resim 26

Elaiussa Sebaste’de mezarlarda bulunmuş toplan 6 tane şişe bu profili vermektedir. Şişeler, Erken Roma Dönemi’nin tipik özelliği olan koyu ya da farklı renkteki cam ipliği ile bezenmiş iki renklidir. Benzer örneklerle ve mezarlardan gelen diğer buluntulara dayanarak, bu örneklerin İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz.

3.1.3.7.3. Tüp Biçimli Unguentariumlar (Kat.no. 77 – 112)

Elaiussa Sebaste unguentariumları içinde, en yoğun miktarı tüp biçimli unguentariumlar oluşturur. İ.S. 1.yüzyılın bir başka tipik formu olan bu tüp biçimli unguentariumların, Sebaste’de iki farklı formuyla karşılaşılmaktadır: Boyun sonunda daralmanın olduğu ve gövdenin kaideye doğru hafifçe genişleyerek oluştuğu formlar (Resim 27), bir de deney tüpünü hatırlatır şekilde ağız altından kaideye doğru çok hafif genişleyerek oluşan formlar(Resim 28).

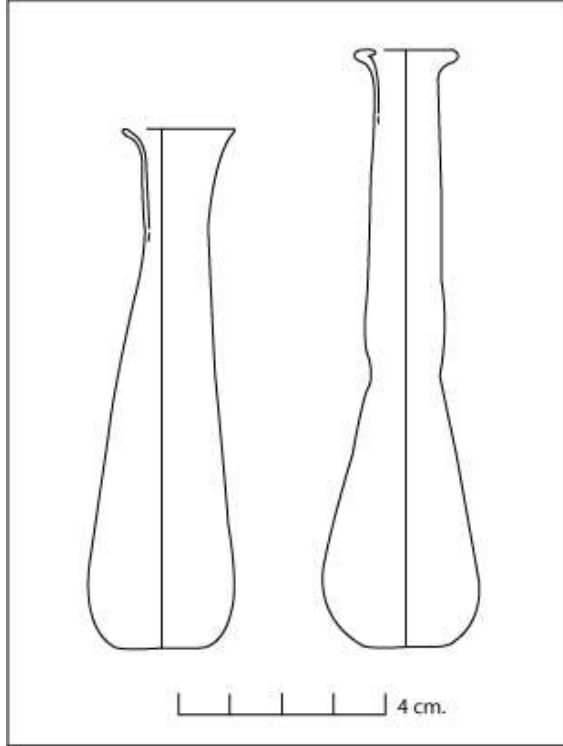
⁷⁴ Canav 1985, 47, no. 49; Ligftfoot – Arslan 1992, 39-41, no. 6-8; Olcay 2001, 155, no. 21, fig. 10 (Eskişehir Müzesi)

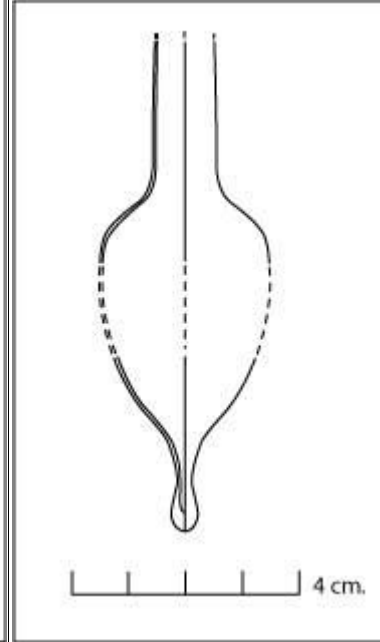
Resim.27

Daha çok mavimsi renksiz, renksiz, açık mavi, açık yeşil gibi renkleri bulunan bu şişelerin, gövde kısımları boyun kısımlarından çok geniş değildir. Boyun sonunda daralması olan örneklerde boyun yükseklikleri değişmektedir. Çoğunda düz bir taban bulunur ancak bazı tüp biçimli unguentariumların basit, dikkatsizce yapılmış formlarından ve ayakta duramayacak bir tabanlarının bulunmasından dolayı bu formların, tek kullanımlık ve sadece içindeki sıvıyı taşımak amacıyla yapıldıkları ve mezarlarda çok sayıda bulunmalarına dayanarak cenaze

törenleriyle bağlantılı oldukları anlaşılmaktadır⁷⁵.

Resim 28

Resim 29

⁷⁵ Vessberg 1952, 140.

Elaiussa Sebaste mezarlarında toplam 37 tane t p biçimli unguentarium ele geçmiştir. Grup içinde büyük yoğunluğu, boyun kısmında daralmanın olduğu unguentariumlar oluşturmaktadır.  i elerde daha çok açık mavi, açık yeşil ve renksiz camla kar ıla ılmaktadır.

3.1.3.7.4. *Nokta Dipli Unguentarium'lar (Kat.no. 113 – 114)*

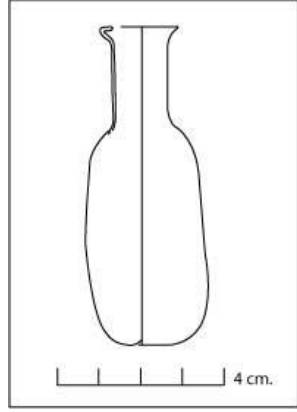
Nokta dipli unguentariumlar diğer formlar kadar çok yaygın olmasa da İ.S. 1. yüzyıl boyunca karşımıza çıkan koku  i elerinden biridir (Resim 29). Katlanmış ya da yuvarlatılmış bir ağız, çok uzun olmayan silindir boyun, armudi gövdenin dip kısmı çekilerek nokta dip oluşturulmuştur.

Elaiussa Sebaste'de bu tür unguentariumlardan, mezar buluntusu olarak, 2 tane bulunmuştur.

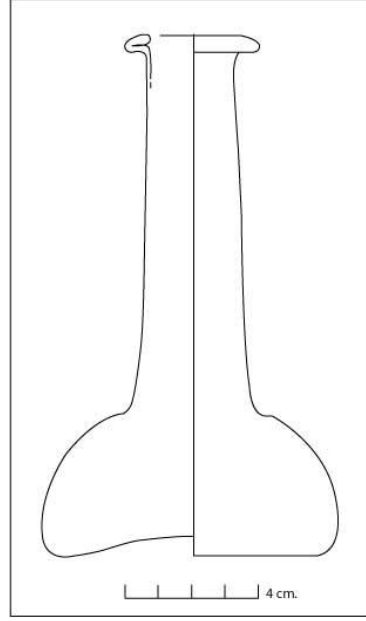
3.1.3.7.5. *Oval Gövdeli Unguentariumlar (Kat.no. 115)*

İçeri doğru katlı bir ağız, kısa silindir boyun, uzun gövde ve hafif vurma dip formundaki bu tür unguentariumların diğer örneklere göre çok yoğun olmadıkları anlaşılmaktadır (Resim 30). Benzer  rnekler daha çok İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısından sonraya tarihlendirilmi tir⁷⁶.

⁷⁶ J. Carrington Smith 1982, s. 279, no. 73 (Girit, İ.S. I. yy.'ın ikinci yarısı); L. Barkoczi 1996, s. 57, no. 135, lev. XII ve XLVIII (İ.S. II. yy.); E. Pelekanidou 1997, s. 385, res. 5-6 (Selanik, İ.S. III.-IV. yy.); M. Sternini 1998, s. 79, no. V52 (İ.S. I. yy.'ın yarısı - III. yy., belki daha geç)

Resim 30

Resim 31

Sebaste örneklerinin geldiği mezarlar, çoğunlukla İ.S. 1. yüzyıl malzemeleri vermektedir. Ancak, en erken örnekleri 1. yüzyılın sonunda görülmeye başlanan 2. yüzyılın tipik formu olan “Şamdan Biçimli Unguentariumlar”ın da aynı mezardan çıkması, oval gövdeli unguentariumların da bu iki yüzyıl arasında geçiş aşamasına ait olabileceğini akla getirir.

3.1.3.7.6. Çan Biçimli Unguentarium’lar (Kat.no. 116 – 122)

Geniş ağızlı, uzun silindir boyunlu ve şamdan ya da çan biçimli olarak adlandırılan bir gövdesi olan bu tür *unguentarium*’lar (Resim 31), şarap ve yağ gibi sıvıların korunduğu şişeler olmalıdırlar. Uzun boyunları içindeki sıvının buharlaşmasını önlediği gibi sıvının daha rahat akmasına da olanak vermektedir⁷⁷. İsrail’de İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilen bir mezarda bulunan içi zeytinyağı dolu bir çan biçimli *unguentarium* da bu tür şişelerin kullanımlarına bir

⁷⁷ Vessberg 1952, 136.

açıklık getirmektedir⁷⁸. Şişeler yoğun olarak İ.S. 2. ve 3. yüzyıllarda kullanılmışlardır.

Elaiussa Sebaste’de 2003-2004 yıllarında yapılan mezar kazılarında toplam 7 tane çan biçimli *unguentarium* ele geçmiştir. İki mezardan gelen bu tür şişeler, görüldüğü kadarıyla mezarlarda yer alan cam buluntuların, oval gövdeli *unguentarium*’larla beraber, en geç örnekleridir ve mezarlardaki diğer buluntulara bakarak İ.S. 1.yüzyıl sonu ile 2. yüzyıl başlarına ait oldukları tahmin edilmektedir.

⁷⁸ Bakınız dip not 70

3.2. ORTA İMPARATORLUK DÖNEMİ (İ.S. 2. – 3. yüzyıl)

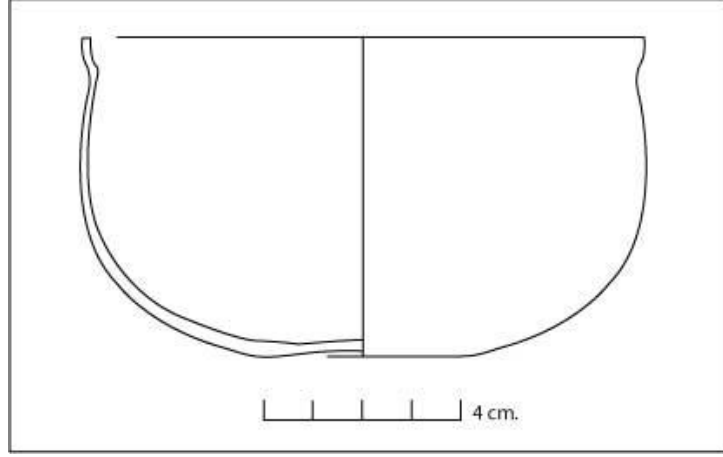
Orta İmparatorluk Dönemi cam üretimine baktığımız da yeni formların üretildiği, bunun yanında bir önceki dönemin formlarının, bu dönemin özellikle ilk yüzyılında, kullanımının devam ettiği görülmektedir.

Elaiussa Sebaste’de bu döneme ait çok az sayıda buluntunun gelmesindeki başlıca neden, dönem yapılarının sürekli kullanımlarından dolayı daha sonraki süreçlerde tahrip edilmiş olmasıdır.

Ele geçen toplam 27 parçanın içinde kase, bardak ve formu tespit edilemeyen ancak profil özelliklerine dayanarak Orta İmparatorluk Dönemi içine yerleştirilen çeşitli parçalar bulunmaktadır.

3.2.1. Küresel Gövdeli ve Kesme Bezemeli Kaseler (Kat.no. 123 – 131)

İşlenmemiş “S” profili yapan bir ağız, küresel gövde ve hafif konkav dipten oluşan bu kaseler (Resim.32), Erken Roma Dönemi’nde görülen işlenmemiş ağızlı kaselerin bir versiyonudur. Bu dönem kaseleri, bir önceki dönemin örneklerinden farklı olarak, küresel bir gövdeye ve daha keskin bir ağız profiline sahiptirler.

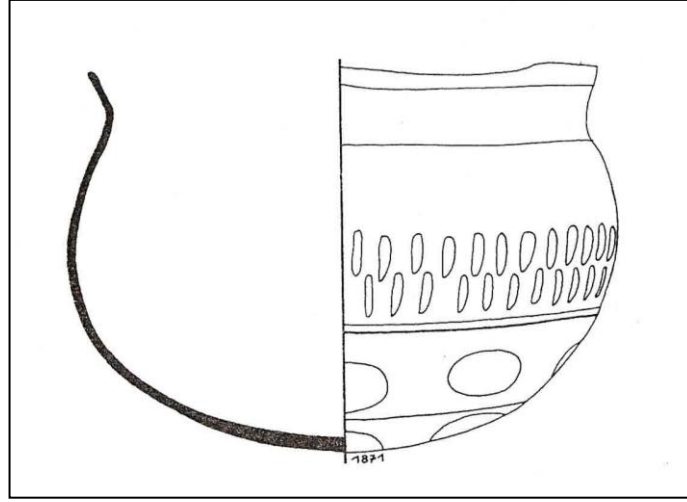
Resim 32

İmparatorluk topraklarının doğusunda ve batısında görülen bu formun, daha sonraki dönemlerde de kullanımının devam ettiği ortaya çıkan buluntulardan anlaşılmaktadır⁷⁹. Formun, hem Orta hem de Geç İmparatorluk Dönemlerinde düz ya da bezemeli şekilde kullanıldığı ve en yaygın bezemelerin, kesme tekniğiyle yapılmış geometrik motifler (daire, oval, çizgi gibi) ve figüratif hatta bir konunun anlatıldığı sahneler olduğu görülmektedir⁸⁰. Ancak, küresel gövdeli kaselerde en sevilen bezemeyi, geometrik motifler olmuştur.

Daha çok renksiz camdan yapılan bu tür kaselerde, yatay çizgilerle birbirlerinden ayrılmış bantlar içinde yuvarlak ya da pirinç tanesi biçiminde kesilmiş bezemeler renksiz cam üzerinde güzel bir etki bırakmaktaydı.

⁷⁹ Gomolka 1978, 28-29, lev. 1.8 (Bulgaristan,İ.S. 4.-5.yüzyıl); Demaine 1979, 42-43 ve 108, no. R5, fig. 7 (Yugoslavya, İ.S. 4.yüzyıl belki erken 5. yüzyıl); Boosen 1984, 86, no. 178 (Rheinland - Almanya, İ.S. 3.-4.yüzyıl); Arveiller –Dulong 1985, 102-105, no.185-200 (Strasburg Müzesi, İ.S. 3.-4.yüzyıl); Vanpeene 1993, 46-47, no. 068 (Fransa, İ.S. 4.yüzyıl); Ivachenko 1995, 321, fig. 14 (Crimee' - Rusya, İ.S. 4.-5.yüzyıl); Dilly – Mahoe 1997, 110-111, no. 288-295, lev. 15 (Fransa, İ.S. 4.-5. yüzyıl); Olcay 1998, 172, fig. 6.1 (Tarsus); Zampieri 1998, 172, no. 287 (Padova-İtalya, İ.S. 2.-4. yüzyıl)

⁸⁰ Figüratif bezeme, sadece küresel gövdeli kaselerde değil farklı formlardaki kaplarda da kullanılmıştır.

Resim 33

İmparatorluğun her yerinde görülen bu tür kaselerin⁸¹, bugüne kadar tespit edilen ya da tahmin edilen belli başlı üretim yerleri bulunmaktadır. Batı’da Cologne ve Pannonia Bölgesi, doğuda Suriye özellikle Dura Europos, kuzey’de Pontus’ta ise Tanais belirtilmektedir⁸². Tanais antik kentinde yapılan kazılarda ortaya çıkarılan ve üzerlerinde bu geometrik motiflerin olduğu kalıplarla, bu tür kapların kesme aşamasından önce kalıba üflenerek motiflerin kaba geçirildiği ve daha sonra keserek rotüşlerin yapıldığı, bu şekilde cam ustalarının ya da cam kesicilerinin⁸³ işin kolaylaştırdıkları anlaşılmaktadır⁸⁴.

⁸¹ Harden 1936, 120, no. 316, lev. XIV (Mısır-Karanis); Davidson 1952, 94-95, no. 592 (Corinth, 2.yüzyıla ait bir mezardan); Clairmont 1963, 76, lev. VII.288 (Dura Europos – Orta İmparatorluk); Moriconi 1968, 77, fig. 244 a, b (Ostia, İ.S. 2.-3. yüzyıl); von Saldern 1974, 185, no. 512 (İ.S. 3.-4.yüzyıl, olasılıkla Doğu Akdeniz); von Saldern 1980, 18, no. 68, lev. 20; Arveiller-Dulong, Arveiller 1985, 106-107, no. 205-206 (Strasburg Müzesi, İ.S. 3.-4. yüzyıl); Lightfoot 1993, 94, fig. 1.11 (Tigris); Cool – Price 1995, 76-78, no. 413-416, fig. 5.8 (İngiltere- Colchester, ca. 75-150 tarihli konteks malzeme ile); Czurda-Ruth 1989, 133, fig. 3.31-32 (Efes, 2.-3. yüzyıl); Whitehouse 1997, 258, no. 440 (İ.S. 3.-4. yüzyıl); Meyer 1988, s. 187-188, fig. 5.P (Ürdün - Jerash, Roma Dönemi); von Saldern 1980, 16-17, no. 64, lev. 3.20 (Sardes, Geç 2. – 3. yüzyıl); Sternini 1999, 84, no. 6-8, fig.2 (Lübnan - Beyrut); Tek 2008, 158 (Arykanda, İ.S. 220-240)

⁸² Stern 2001, 137

⁸³ Anlaşıldığı kadarıyla, camı üfleyen (*vetrarii*) ile camı daha sıcakken keserek bezeyenler (*diatretarii*) farklı ustalardır (Stern 2001, 130).

⁸⁴ A.g.e., s. 137 içinde (Sorokina 1977, 111-122).

Orta İmparatorluk Dönemi'nde camda çok sevilen bir bezeme olan kesme tekniği, sadece kaselerde değil, farklı şekillerdeki bezemelerle, şişe ve sürahilerde de karşımıza çıkmaktadır⁸⁵. Hatta bu dönemde öyle çok sevilen bir bezeme tekniğidir ki seramik ve maden ustalarının da taklit ederek kendi ürettikleri kaplarda bu bezemeyi kullandıkları görülmektedir⁸⁶.

Elaiussa Sebaste'de bezemesiz küresel gövdeli kaselerden bir tam örneğin dışında hem düz hem de kesme bezemeli örneklerin hepsi kırık küçük parçalar halinde bulunmuştur ve İ.S. 2.-3. yüzyıla tarihlendirilmiştir.

3.2.2. Bardaklar

Kentin Orta İmparatorluk Dönemi katmanlarından küçük parçalar halinde ele geçen ancak formları tespit edilen iki farklı tür bardakla karşılaşılmaktadır.

3.2.2.1. Baskı Bezemeli Bardaklar (Kat.no. 132 – 138)

Roma Dönemi'nde, Kilikya Bölgesi'nin en yaygın cam formu olarak tanımlanan bu tür bardaklar⁸⁷, yuvarlatılmış ağız, dört tarafı içeri doğru çöküntülü bir gövde ve hafif konkav dip ya da halka taban şeklinde olan bir form sunmaktadır. Bu bezeme tekniği sadece bardaklarda değil şişe ve vazo olarak tanımlanan formlarda da görülmektedir⁸⁸. Kimi örneklerde, kabın gövdesi üzerinde dört yerine altı hatta sekiz baskının yapılarak farklı bir görünümünle de karşılaşılmaktadır.

⁸⁵ Çift çizgi yazıtlı şişe ve sürahiler ya da örneği Elaiussa'da da bulunan kesme bezemeli şişeler gibi örneklerin yanında, daha sonraları karşımıza kase, tabak ve bardaklarda çıkan figüratif kesme bezemeli kaplar görülmektedir.

⁸⁶ E.M. Stern 2001, s. 137

⁸⁷ E.M. Stern 1989, s. 124

⁸⁸ E. Erten 2001, s. 97

Daha çok İ.S. 1. - 2. yüzyılda görülen bu tür bardakların şekillendirilmesinde, üfleme çubuğu üzerindeki cam balonun dört tarafına bir sopa ile basınç yapılması ya da balonun düz bir satıh üzerinde dört tarafı düzleştirildikten sonra, camın karşılaştığı soğuk satıh karşısında kendini hafif içeri doğru çekmesiyle oluştuğu ve daha sonrasında hafif konkav yüzeylerin üfleme çubuğuyla ya içindeki hava emilerek ya da hafif konkavlaşmış düzlüklere yine bir sopa ile bastırılarak yapıldığı düşünülmektedir. Toledo Museum of Art'ta bulunan bu tür birkaç bardağın çukur kısımlarında görünen alet izleri de bu tekniğin kullanıldığını açıkça ortaya koymaktadır. Ancak ele geçen her bardakta bu tür izlerin olmaması bahsedilen diğer yapım tekniğinin de kullanıldığını akla getirir⁸⁹.

Bardakların, yapım tekniğinden kaynaklanan çok ince hamurları vardır. Vessberg bu formun, elde geçerli verilerin olmamasına karşın, daha çok merhem kabı olarak kullanıldığını belirtmektedir⁹⁰.

Resim 34

⁸⁹ Stern 1989b, 125.

⁹⁰ Vessberg 1952, 118.

C. Isings, baskı bezemeli bardakların Pompei ve Herculaneum'dan gelmelerine dayanarak⁹¹, formun İ.S. 79 yılından önce yapılmaya başlandığı ve İ.S. 3. - 4. yüzyıla kadar kullanıldığını belirtmektedir⁹². Çoğu yerleşimde⁹³ karşımıza çıkan bu form, Kıbrıs⁹⁴, Tunus ve özellikle Kilikya Bölgesi'nde daha çok rastlanmakta⁹⁵ ve E.M. Stern bu bardakların Kilikya'da üretimlerinin yapıldığını ileri sürmektedir⁹⁶.

Elaiussa Sebaste'de bu tür bardaklara ait 7 parça ele geçmiştir. Parçaların beşi dip, ikisi de ağız kısmına aittir. Parçalar tarihlendirilebilir katmanlardan gelmedikleri için genel olarak İ.S. 2. – 3. yüzyıla verilmişlerdir.

3.2.2.2. Konkav Dipli Bardaklar (Kat.no. 139 – 143)

Konkav dipli ve tabandan gövdeye geçiş kısmı daralmış bir profili olan kaideler, özellikle Kilikya Bölgesi'nde bir tür bardakta görülmektedir. Maalesef, Elaiussa'da bu tür bardakların sadece taban kısımları ele geçmiştir. Ancak, yapılan

⁹¹ Scatozza Höricht 1986, 40, lev. 28.

⁹² Isings 1957, 46 - 47.

⁹³ Harden 1936, 147, lev. IV ve XV, no. 391; Davidson 1952, 103-102, no. 648 (İ.S. 2.yüzyıl); Lancel 1967, 18 ve 78, no. 148, lev. VIII.12 (Cezayir-Tipasa, İ.S. 2.yüzyılın ortasına tarihli bir mezardan); N.P. Bucova 1968, ss. 47-48, no. 48 (İ.S. 1.-2. yüzyıl); Calvi 1968, 53-54, 56-57, lev. 6-7; B-3 (Aquileia, İ.S. 1.-2.yüzyıl); Moriconi 1968, 73-74, fig. 192a-b, 194a-b, lev. IX (Ostia); Petru 1972, 162, lev. LXIII, mezar 882.11 (Slovenya - Emona); Hayes 1975, 65, no. 187-171 (olasılıkla İ.S. 2.yüzyıl); Matheson 1980, 92-93, no. 250 (İ.S. 3.-4.yüzyıl); Akat et al. 1984, 37, no. 143 (İ.S. 2.-3. yüzyıl); Sternini 1988, s. 63, V16; Stern 1989a, s. 599, fig. 4 (Adana Müzesi, İ.S. 1.-3. yüzyıl); Erten Yağcı 1990, 33, fig.33d (Hatay Müzesi, İ.S. 3.yüzyıl); Biaggio Simona 1991, 102-103, lev. 10, fig. 46 (Ticino Bölgesi); Sternini 1991, 140, lev. 53.294 (Fransa - Nimes, İ.S. 1.-4.yüzyıl); Giannotta 1993, 224, no. 4, fig. 8.1 (Italya - Otranto, İ.S. 1.-4.yüzyıl); D'Angelo et al. 1994, 142-143, no. 439, lev.111 (Sardanya – Cagliari, İ.S. 1.yüzyılın ikinci yarısı – 3.yüzyıl); Sternini 1997, s. 256 [26], no. 162, lev. LII.23 (Girit - Gortina, İ.S. ikinci yüzyılın sonu); Belivanova 1999, 36, fig. 33-34 (Bulgaristan, İ.S. 1. yüzyıl ve 2.yüzyılın ilk yarısına tarihli mezardan); Erten 2001, 99, no. 5, fig. 5 (Mersin Müzesi, İ.S. 2.yüzyıl)

⁹⁴ Vessberg 1952, 122, lev. III, 25 – 30; Oliver 1983, 255, no. 54, fig. 4 (Kıbrıs-Episkopi)

⁹⁵ Stern 1989a, 600, res.4.

⁹⁶ Stern 1984, 132 - 139; Stern 1989a, 599 - 600, res. 4; Stern 1989b, 124 - 125; Erten Yağcı 1999, 180, fig. 12.

yayınlar sayesinde form hakkında bir fikir edinilebilmektedir (Resim.35)⁹⁷. E.M. Stern, bu tür bardakların baskı bezemeli bardaklar arasındaki benzerliğe dikkat çekerek, iki formun da Kilikya üretimi olduğunu, bölgede çok sayıda bulunmalarına dayanarak söylemektedir⁹⁸. Aynı şekilde E.Erten'in Mersin Müzesi'ndeki bardaklar üzerine yaptığı bir yayın da, bu tür bardakların bölge içindeki yayılımını ortaya koyması açısından önemli bir yerde durmaktadır⁹⁹.

Resim 35

Elaiussa Sebaste'de ele geçen 5 parça, içinde erken dönemlere ait malzeme bulunduran Bizans Dönemi katmanlarından gelmektedir. Parçaların, benzer örneklerle dayanarak İ.S. 2. - 3. yüzyıllara ait olduklarını söyleyebiliriz.

⁹⁷ Stern 1989, 122-128; Erten 2001, 97, fig. 4

⁹⁸ Stern 1989, 122-128.

⁹⁹ Gaziantep, Adana, Antakya ve Anavarza cam buluntuları içinde bu form bardakların yer aldığını belirtmektedir (Erten 2001, 97).

3.2.3. Formu Belli Olmayan Parçalar

3.2.3.1. Siğil Bezemeli Gövde Parçaları (Kat.no. 144 – 145)

Resim 36

Çeşitli formlardaki kaplar üzerine belirli aralıklarla yerleştirilmiş siğil görünümlü cam parçacıklarla yapılmış bezeme, Orta İmparatorluk Dönemi içinde çok yaygın olmasa da karşımıza çıkmaktadır. Ele geçmiş tam örnekler bakıldığında, bu tür bezemenin şişe¹⁰⁰ ve kase¹⁰¹ formlarında daha çok olduğu dikkati çekmektedir (Resim 36).

Bezemenin ekleme ya da bir aletle çimdikleme yoluyla yapıldığı belirtilmektedir¹⁰². Bu bezemeye sahip parçalar, imparatorluğun hem doğusunda hem de batısında görülmektedir¹⁰³.

¹⁰⁰ Örnek bir antika galerisinde bulunmuştur. (Resim.36: www.artemisgallery.com/roman-glass.html)

¹⁰¹ A. von Saldern'in, Sardes cam buluntuları üzerine yazdığı kitapta, siğil bezemeli bir kase örneğini "Bonn - Rheinisches Landesmuseum (6662)"dan vermiştir. Burada yuvarlatılmış bir ağız, hafif küresel gövde biçimdeki kase'nin gövdesinde siğil bezemesiyle karşılaşılmaktadır (A.von Saldern 1980, lev.3, no.81).

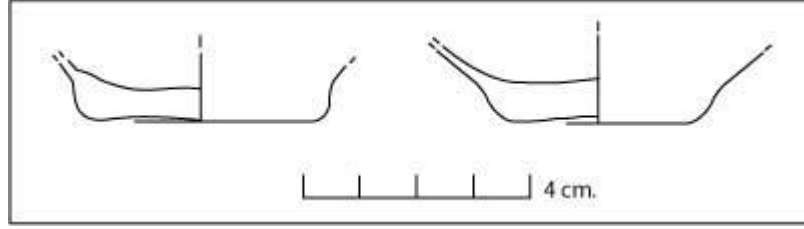
¹⁰² A. von Saldern 1980, s. 19

¹⁰³ von Saldern 1980, no. 81 (Sardes, İ.S. 3.yüzyıl); Charlesworth 1976, 249, no. 32, fig. 134 (İngiltere - Winterton, İ.S. 3.-4.yüzyıl); Cool, Price 1995, 86-87, no. 548, fig. 5.14 (İngiltere - Colchester)

3.2.3.2.Kaideler

3.2.3.2.1.Düz Kalın Kaideler (Kat.no. 146 – 147)

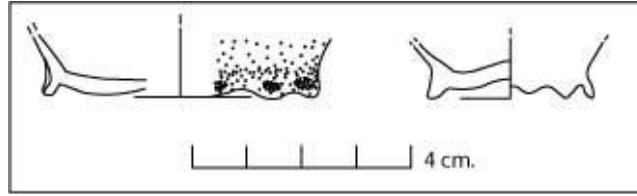
Kalın bir düz tabandan oluşan bu grup, daha çok bardak formunda görünse de kase gibi formlarda da görünmesi nedeniyle bu başlık altında değerlendirilmiştir.

Resim 37

Daha çok Orta İmparatorluk Dönemi içinde görülen bu kaidelerin örneklerinin çoğunluğu imparatorluğun doğu kısmından gelmektedir¹⁰⁴. Elaiussa Sebaste’de düz kalın kaidelerden 9 parça ele geçmiştir. Parçaların geldikleri katmanlar, içlerinde roma malzemesi de bulunduran Bizans Dönemi katmanlarıdır. Bu nedenle, katmanlara dayalı bir tarihlendirme yapılamamaktadır.

3.2.3.2.2. Alçak Halka Kaideler (Kat.no. 148 – 149)

Resim 38

Halka kaidenin, bir pens aracılığıyla belirli aralıklarla çekilerek elde edilen dalgalı görünümlü kaideler, Orta İmparatorluk Dönemi’nin bir diğer karakteristik formlarından birisidir. Bu tür kaideler büyük olasılıkla bardak, kase, şişe ve sürahi

¹⁰⁴ Clairmont 1963; 98, lev. X, no. 437 (Suriye - Dura Europos, Orta İmparatorluk); Calvi 1968, 56, no. 134, lev.B.2 (İtalya - Aquileia); von Saldern 1980, 30, no. 185, lev. 22 (Sardes); Plat Tatlor – Megaw 1981, 225 - 226, no. 13, fig. 46 (Kıbrıs); Lightfoot 1993, 181 - 182, no. 88, fig. 124 (Sagalassos).

gibi kaplarda kullanılmıştır. Ancak, benzer örneklerin büyük çoğunluğunun sadece kaidelerden oluşması, genel formlar hakkında kesin bir fikir yürütmemizi zorlaştırmaktadır. Benzer örnekler, hem doğudan hem de batıdan da gelmektedir ve büyük çoğunluğu İ.S. 2. - 3. yüzyıllara tarihlendirilmiştir¹⁰⁵. İ.S. 7. yüzyıla tarihlendirilmiş bir parça, bu tür kaidelerin en geç örneğini oluşturmaktadır¹⁰⁶.

Elaiussa Sebaste örnekleri, içinde farklı dönemlere ait karışık malzemenin olduğu katmanlardan gelmektedir. Bu nedenle tarihlendirme, paralel örneklerle bakılarak yapılmıştır.

¹⁰⁵ Harden 1936, 220, no. 682, lev. XIX (Mısır - Karanis); Vessberg 1952, 123, lev. IV.12 (Kıbrıs); Clairmont 1963, 52, fig. 5.204 (Suriye - Dura Europos, İ.S. 2.-3. yüzyıl); Moriconi 1968, 78, lev. 244a-b (İtalya - Ostia); Alarcão 1976, 191, no. 193, lev. XLI (Portekiz - Conimbriga, İ.S. 2.-3. yüzyıl); Weinberg 1988, 59, no. 161, fig. 4-22 (Filistin - Jalame, İ.S. 3.-4. yüzyıl); Czurda-Ruth 1989, 137, no. 73 (Efes, İ.S. 2.-3. yüzyıl); Biaggio Simona 1991, fig. 50, no. 134.2.078, lev. 13 (İtalya - Cantone Ticino, İ.S. 200 - 250); Sternini 1997, 255, no. 153, lev. LII (Girit – Gortina, İ.S. 2.-3. yüzyıl)

¹⁰⁶ Saliby 1981, 142 - 143, no. 13 (Fenike, İ.S. 7. yüzyıl)

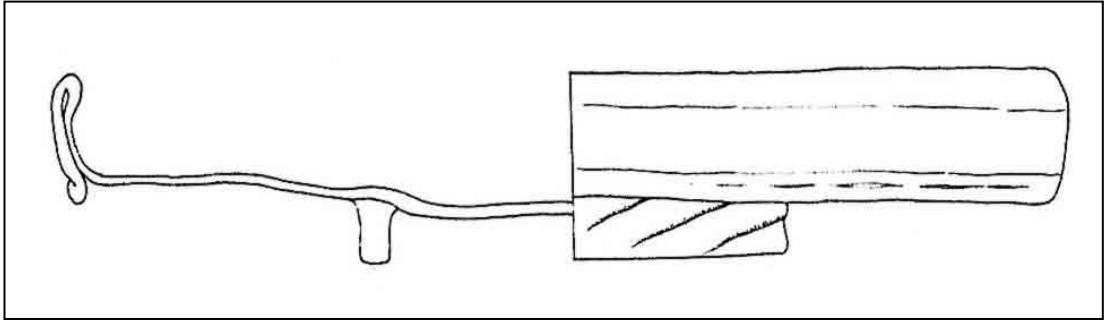
3.3. GEÇ İMPARATORLUK DÖNEMİ (İ.S. 3.-4.yüzyıl)

Elaiussa Sebaste’de Geç Roma Dönemi’ne ait parça sayısı çok az miktardadır. Ele geçen parçalar ise Geç Roma Dönemi’nin karakteristik formlarını temsil etmektedirler.

Bu dönemde, camda form çeşitliliğinin daha önceki dönümlere göre azalmaya başladığı görülmekte, daha çok saklama, servis ve masa kullanımına yönelik formlarla karşılaşmaktadır. Koku, merhem gibi kozmetik malzemelerinin konulduğu şişe ve kapların ise gittikçe azaldığı dikkati çekmektedir.

Elaiussa Sebaste’de bu dönem katmalarından, tabak, kase ve şişe formlarına ait parçalar gelmektedir.

3.3.1. Tabaklar (Kat.no. 150)

Resim 39

Elaiussa Sebaste’de Geç Roma Dönemi, tabak grubu içine sadece bir örnek girmektedir. Dairesel tabak formları içinde yer alan bu form, sığ gövde boyunca uzanan dışarı ve aşağı doğru katlı ağız kısmıyla çok karakteristik bir profil

sunmaktadır (Resim 38). Bu tür tabakların örnekleri hem doğuda hem de batıda bulunmaktadır¹⁰⁷.

3.3.2. Kaseler

3.3.2.1. Küresel Gövdeli Kaseler

Orta İmparatorluk Dönemi'nde görülmeye başlanan “Küresel Gövdeli ve Kesme Bezemeli Kaseler”in Geç İmparatorluk Dönemi boyunca da görüldüğü dikkati çekmektedir. Bu dönemde kesme bezemelilerin yanında çok sayıda düz, bezemesiz kaselerin yapıldığı görülmekte ve konuyla ilgili detaylı bilgi, Orta İmparatorluk Dönemi içinde yer almaktadır¹⁰⁸.

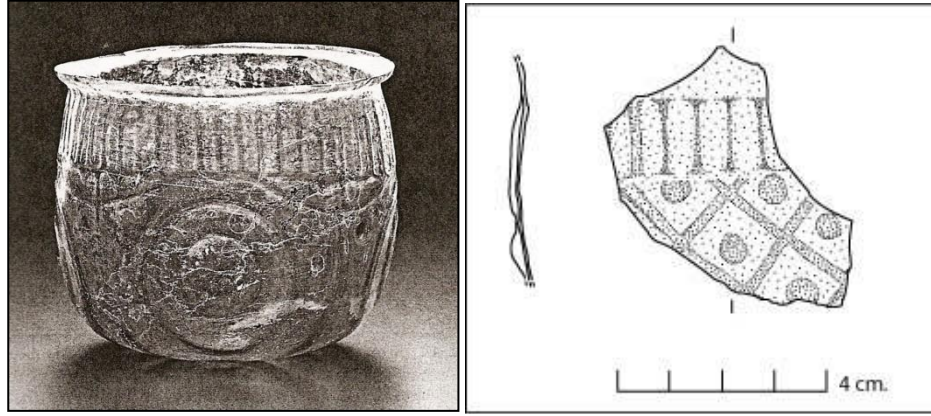
3.2.2. Kalıba Üfleme Tekniğinde Yapılmış Kaseler (Kat.no. 151 – 152)

İ.S. 1.yüzyılın ortasında başlayan kalıba üfleme tekniğinin, bu tarihten itibaren kesintiye uğramadan devam ettiğini görüyoruz. Doğal olarak, her dönemin kendine has bir form ve bezemesi bulunmaktadır, Geç Roma Dönemi'nin kalıba üfleme tekniğiyle yapılan en tipik formu ise “Honey Cumb Pattern” olarak tanımlanan kaselerdir. Bu kaselerde, işlenmemiş ağız keskin bir profil yaparak gövdeye geçmekte, ağız altında kısa bir bant halinde dikey kaburgalar, gövde kısmında ise isminden de anlaşıldığı gibi altıgen bal peteği bezemeleri görülmektedir. Bezemeler dayanarak, bu tür kaselerin altı farklı türünün olduğu tespit edilmiştir¹⁰⁹.

¹⁰⁷ Meyer 1988, 189, fig. 6.6 (Gerasa - Ürdün, İ.S. 4.yüzyıl); Weinberg – S.M. Goldstein 1988, 47-49, fig. 4-7. 71, no. 71 (Jalame – Filistin, Geç Roma); Dussart 1995, 346, fig. 6, no. 18 (Suriye, İ.S. 4.-5. yüzyıl); Whitehouse 1997, 81-82, no. 107-109 (İ.S. 5.-6. yüzyıl)

¹⁰⁸ Syf. 57 – 60.

¹⁰⁹ A. Ağız altında dikey kaburga ve gövdede balpeteği bezemesi, B: Sadece balpeteği bezemesinin olduğu kaseler, C: noktalarla çeşitlendirilmiş balpeteği, D: Ağız altında dikey kaburga ve gövdede ağ

Resim 40

İmparatorluğun her yerinde görülen bu formun¹¹⁰ üretim ve yoğunluk bakımından iki bölgede yoğunlaştığı görülmektedir: Doğu Akdeniz’de Suriye ve Kuzey Filistin, batıda ise Cologne ve yakın çevresi. E.M. Stern, en eski örneklerin Doğu Akdeniz’den geldiğini, formun daha sonra batıya geçtiğini belirtmektedir.

Elaiussa Sebaste örneğinin de içinde yer aldığı, gövdesi ağ bezemeli kaselerin İ.S. 4. ve erken 5. yüzyıllarda kullanılan ve Doğu Akdeniz’e has bir form olduğu belirtilmektedir¹¹¹.

Elaiussa Sebaste’de bu forma ait iki parça ele geçmiştir. Parçaların ikisinin de içinde farklı dönemlere ait karışık malzemenin olduğu katmanlardan gelmesi, benzer örneklerle de dayanarak Elaiussa Sebaste örneklerinin de yukarıda verilen tarihlere ait olduklarını söyleyebiliriz.

bezemesi, kimi örneklerde ağ içinde oluşan her alanın içinde nokta (Elaiussa Sebaste örneği), E: Ağız altında dikey kaburga ve gövdede geniş konsantrik daireler, F: Ağız altında dikey kaburga ve gövdede çiçek bezemeleri (Stern 2001, 267)

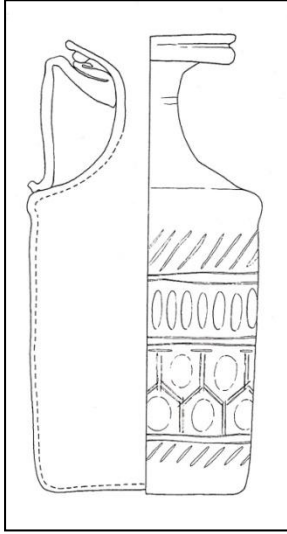
¹¹⁰ Harden 1936, 165, no. 472, lev. XVI (Karanis-Mısır); Berger 1960, 55, no. 139, lev. 9 ve 18.37 (Vidonissa-İsviçre); Dusenbery 1971, 15-16 (İ.S. 4.yüzyıl); Petru 1972, 160, mezar 798, no. 20a, lev. 52 (Emona-Slovenya); Stern 1977, 90-95, lev. 4, no. 26 (İ.S. 4.yüzyılın ilk yarısı); Boosen 1984, 25, no. 14 (Suriye, İ.S. 3.-4.yüzyıl); Von Friedhoff 1989, 43, fig. 1.13 ve 5.7; Ivachenko 1995, 321, fig. 14 (Rusya, İ.S. 4.-5.yüzyıl)

¹¹¹ Stern 2001, 267

3.3.3. Kesme Bezemeli Silindir Şişe (Kat.no. 153)

İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısından itibaren görülen dörtgen ve silindir gövdeli şişelerin, Geç Roma Dönemi'nde özellikle silindir gövdeli olanların yapımının devam ettiği görülmektedir. Bu dönem şişelerinin genel özellikleri, çoğunlukla iki

kulplu olmaları, ağzın hemen altında kalın bir bandın olması ve gövde üzerinde kesme tekniğiyle yapılmış bezemelerin olmasıdır. Ayrıca, açık mavi ve yeşil renk camların daha çok kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Resim.41

Gövde üzerinde, yatay çizgilerle bölümlere ayrılmış bantlar içinde daire, oval ve çizgi gibi geometrik motiflerin olduğu görülmekte, daire şeklinde yapılan motifler, ya tam

ya da yarım altıgen çerçeveler içine yerleştirilmektedir.

Kullanımları 5.yüzyıla kadar süren silindir şişelerin, Elaiussa Sebaste'de kesme bezemeli gövde parçasından sadece bir tane, alt kısmı kalın bantlı ağız profillerinden ise dört tane ele geçmiştir.

3.4. ERKEN BİZANS DÖNEMİ (İ.S. 5. – 7. yüzyıl)

Elaiussa Sebaste cam buluntularının büyük bir çoğunluğunu, Erken Bizans Dönemi malzemesi oluşturmaktadır. Yoğun olarak Agora alanı, Bizans Sarayı, Güney Limanı yerleşiminin tarihlendirilmiş katmanlarından gelen Erken Bizans

Dönemi cam formları, iki farklı tarihsel süreçte değerlendirilmiştir ve iki dönem arasında form, bezeme ve kullanım yeri açısından büyük farklılıklar dikkat çekmektedir.

Birinci grubu oluşturan 5. - 6. yüzyıl malzemeleri daha çok Bizans Sarayı, özellikle de sarayın yıkılma aşaması (5.yüzyılın sonu – 6. yüzyılın başı), ve Güney Limanı yerleşiminden gelmektedir. 7. yüzyıl malzemesi ise yoğun olarak Agora alanının Bizans Kilisesi olarak kullanıldığı ve kilisenin son aşamasına aittir. Belirtilen alanların dışında kentin farklı alanlarına dağılmış şekilde de malzemeler ele geçmektedir.

3.4.1. İLK DÖNEM: İ.S. 5. – 6. YÜZYIL

3.4.1.1. Tabak ve Kaseler

Bu başlık altında toplanan 76 parça, formların sadece ağız kısımlarına aittir (Tablo 1). Parçaların tabak ya da kase olarak sınıflandırılmasındaki temel etken, ağız çapları olmuştur. Yerleşimde ele geçmiş çok sayıda kaide ve dip parçası da bulunmaktadır ve büyük olasılıkla kaide parçalarının bir kısmı, tespit edilen tabak ve kase parçalarına aittir. Ancak, benzer kaidelerin şişe, sürahi gibi formlarda da kullanılmasından dolayı, kaideler başka bir bölüm içinde değerlendirilecektir.

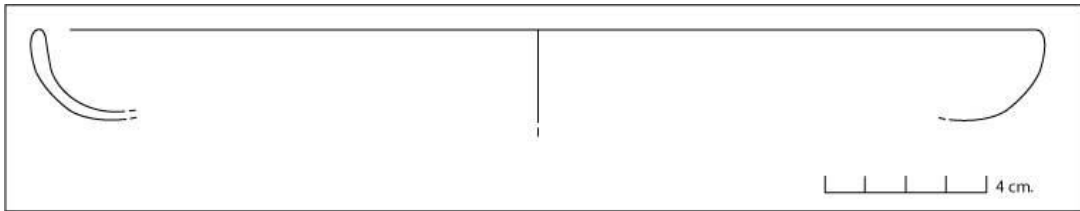
Yapılan çalışma sonucunda, parçaların büyük bir çoğunluğunun renksiz camdan olduğu belirlenmiştir. Arkasından, yeşilimsi renksiz cam, açık mavi ve sarımsı yeşil renk camların yer aldığı görülebilmektedir. Renksiz camdan yapılmış

kapların büyük bir çoğunluğunda, kobalt mavisi camdan cam ipliği bezemelerin olduğu dikkat çekmektedir.

3.4.1.1.a. Yuvarlatılmış Ağızlı Kase ve Tabaklar (Kat.no. 154 – 156)

Hem Roma Dönemi'nde hem de daha sonraki dönemlerde sıklıkla karşılaşılan yuvarlatılmış ağızlar, her tür form için kullanılmış yaygın bir profildir. Elaiussa Sebaste, Bizans Dönemi ağız parçalarının 14 tanesi bu tip bir özellik göstermektedir. Parçaların büyük bir kısmı birbirlerinden farklı ağız profillerine sahiptir ve tespit edildiği kadarıyla sadece biri tabak, diğerleri de kase formuna aittir.

Benzer örnekleri 4. - 5. yüzyıla tarihlendirilen¹¹² sığ ve düztabanlı tabakların bir örneği Elaiussa Sebaste'de bulunmuştur (Resim.42). Gruptaki tek tabak formu olan bu örneğin geldiği yer ve katmana bakıldığında, yukarıda belirtilen tarihle örtüştüğü görülmekte, Sebaste örneği katman buluntularına dayanarak, 5.yüzyıla tarihlendirilmektedir.

Resim. 42

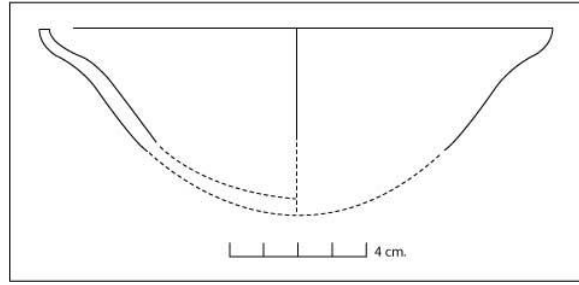
Gruptaki diğer parçalar, formları tam tespit edilemese de, ağız çaplarından dolayı kase olarak tanımlanmıştır. Parçaların geldikleri katmanların tarihlerine bakıldığında, 5.- 7. yüzyıllar arasına ait olduklarını söyleyebiliriz.

¹¹² C.Isings, Roma'da Santa Prisca'daki Mithreum'un yıkıntılarında bulunmuş 4.yy.ın sonuna tarihlendirilmiş bir örnekten bahsetmektedir (Isings 1957, 61-62, form 46c). Sternini 2001, 25, fig.6.22 (Roma – Palatin Tepesi, 4.-5.yy.)

3.4.1.1.b. İşlenmemiş Ağızlı Kaseler

3.4.1.1.b.1. Sığ Kaseler (Kat.no. 157 – 159)

4. - 5. yüzyılın karakteristik formlarından biri de konveks dipli ve işlenmemiş ağızlı kaselerdir (Resim 43)¹¹³. Formun, kazıma tekniğiyle yivlendirilmiş, bezemeli örnekleri de bulunmaktadır.

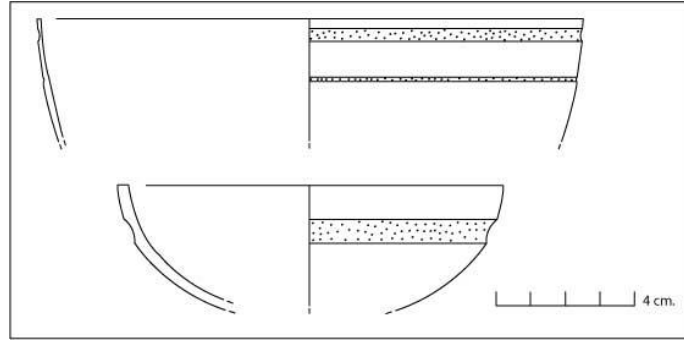
Resim 43

Bu tür sığ kaselerin, hem doğuda hem de batıda, örnekleriyle karşılaşılmaktadır. Form, kase olarak tanımlanmasının yanında kimi yayınlarda kandil olarak da kullanılmış olabileceği belirtilmektedir¹¹⁴. Elaiussa Sebaste örnekleri Bizans Sarayı ve güney liman yerleşiminin, 5. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına ait katmanlarından gelmekte, bu nedenle form bu tarihe verilmektedir.

¹¹³ Dussart 1995, 346, fig. 6.1-4 (Ürdün – K.Suriye); Price 1995, s.26, fig. 4 (İngiltere, 4.yy.); Sternini 2001, 24, fig.5.15 (Roma-Palatin Tepesi, 4.-5.yy.); Foy 2003, 71-72, fig. 36 (Tunus, erken 5.yy.)

¹¹⁴ Gorin-Rosen 2007, 83-84 (İsrail, Khirbat El-Ni'Ana)

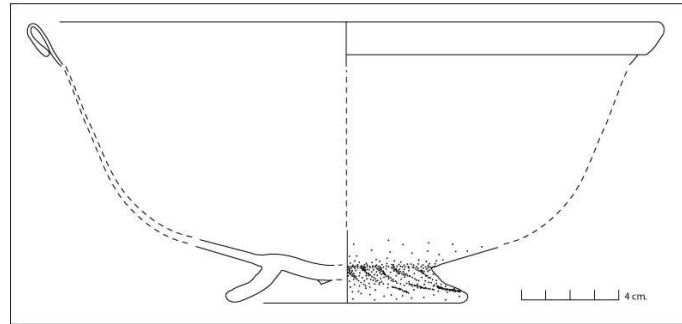
3.4.1.1.b.2. Dış Yüzeyi Yatay Yivli Kaseler (Kat.no. 160 – 162)

Resim. 44

Üzeri kazıma tekniğiyle yivlendirilmiş kaseler (Resim 44) de bir önceki formla aynı tarihlere aittir¹¹⁵. Ancak, benzer bezemeye Erken Roma Dönemi'nde de rastlandığı için aralarındaki farkın anlaşılması gerekir¹¹⁶. Görüldüğü kadarıyla, erken örneklerin cam kalınlıkları geç örneklerle göre daha incedir¹¹⁷.

3.4.1.1.c. Ağız Kısmı Dışarı Doğru Katlı Kase ve Tabaklar (Kat.no. 163 – 170)

Resim 45

Ağız kısmı tüp biçimli ve dışarı doğru katlı profile sahip kase ve tabaklar, büyük olasılıkla halka kaidelere sahiplerdir (Resim 45). Bu kanıya varmamızdaki

¹¹⁵ Tatton-Brown 1984, 197, fig.65.17 (Kartaca-Tunus, 4.yy.ın ikinci yarısı-5.yy., parça 6.yy.da da kullanılmış olan bir mezardan gelmekte).

¹¹⁶ Lightfoot 1988, 7-15.

¹¹⁷ Weinberg 1988, 94.

temel neden, ağız parçalarıyla birlikte çıkan taban parçalarının büyük çoğunluğunun bu profilde olması ve cam yapısı ve renginin birbirlerini tutmasıdır.

Tek renk yapılmış ağız parçalarının dışında, ağzın katlı kenarının ucunda kobalt mavisi bir cam bandın geçirildiği örnekler bu formun yanında başka formlarda da görülmektedir. Kobalt mavisi cam iplikli bezemelerin, erken Bizans döneminde çok popüler olduklarını söyleyebiliriz¹¹⁸.

Dışarı doğru katlı ağız parçalarının benzer örnekleri, hem doğu hem de batıda bulunmuştur¹¹⁹. Bu tarzdaki tabak ve kaselerin Suriye-Filistin ve Kıbrıs'ta yaygın olduğunu belirtilmektedir¹²⁰.

Elaiussa Sebaste örneklerinin büyük bir çoğunluğu tarihlendirilmiş katmanlardan gelmekte ve 5. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına tarihlendirilmektedir.

3.4.1.1.d. Ağız Kenarında Kalın Cam Bant Bulunan Kase ve Tabaklar

(Kat.no. 171 – 189)

Yuvarlatılmış ağız kenarının etrafına sarılmış, aynı renk ya da koyu mavi renkteki cam bantlı parçalar, ağız çaplarından dolayı tabak ve kase grubu içine yerleştirilmiştir (Resim 46).

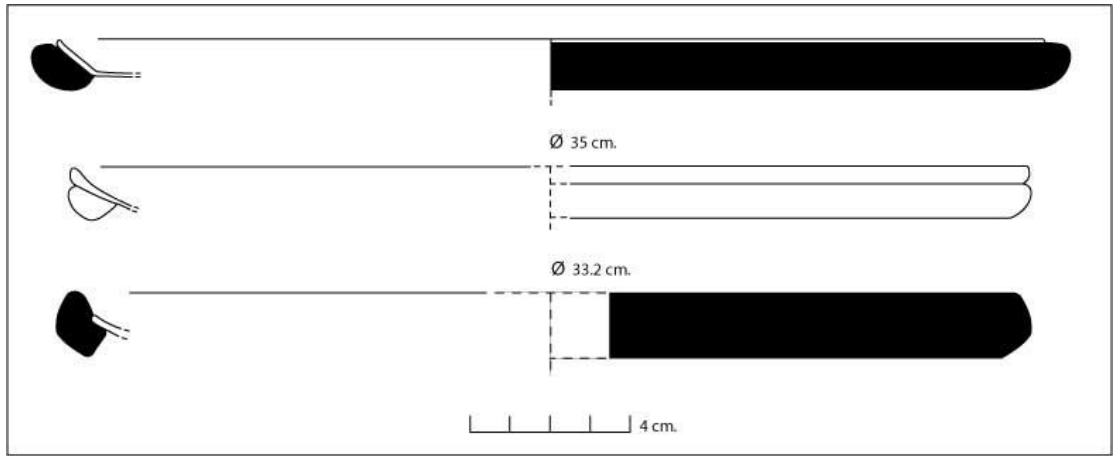
¹¹⁸ E.M.Stern, cam ipliği bezemenin Bizans Dönemi Filistininin karakteristiği olduğunu söylemekte ve bu teknikteki bezemenin 4.yy.dan, İslami dönemleri de için alacak bir süre boyunca kullanıldığı belirtmektedir (E.M. Stern 2001, s. 263-264).

¹¹⁹ D. Barag 1978, s. 12, fig. 6 (İsrail - Hanita, mezar buluntusu, 3.yy.-erken 4.yy.); R.H. Smith-Mc. Niccol 1992, s. 137, fig.6.1 (Ürdün - Pella, mezar buluntusu, 3.yy.-erken 4.yy.); D. Foy 2000, 272, fig.22 (Suriye - Beyrut, 7.yy.); M. Sternini 2001, s.25-26, fig.7.29(Palatin tepesi – Roma, 5.yy.)

¹²⁰ G.D. Weinberg 1988, s. 43, fig.4-3 (Jalame-İsrail, Geç Roma); N. Katsnelson-R.E. Jackson-Tal 2004, s.100, fig. 1.3 (Ashqelon-İsrail, geç 4.yy.).

Bu tür bezemeye sahip benzer örneklerin eksikliği nedeniyle, bu ağız profiline sahip formların yayılımı ve tarihlendirmesi konularında karşılaştırma yapılamamıştır.

Elaiussa Sebaste’de 20 tane farklı büyüklükte ve benzer özellikte parça ele geçmiştir. Bu parçaların 8 tanesinde, cam bant kabın rengiyle aynıdır. Geri kalanlarında da, bant kobalt mavisi renk camdan yapılmıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi mavi renk cam ipliği ve anlaşıldığı kadarıyla cam bantlarla yapılmış bezeme Erken Bizans Dönemi’nin karakteristiğidir. Gerçekten de parçaların 15 tanesi 5.yy.ın ortası ve ikinci yarısı katmanlarından, geri kalanlardan 1 tanesi 7.yy.ın ikinci yarısına tarihli katmandan erken buluntu olarak ele geçmiştir.

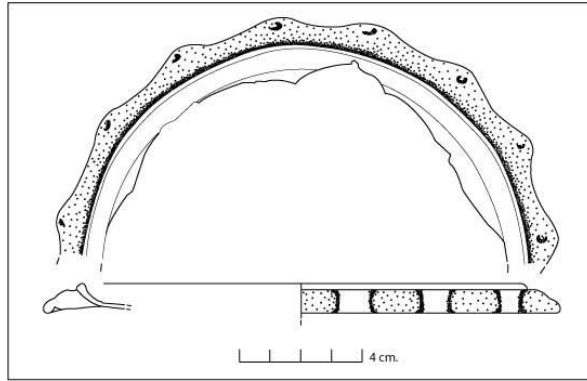
Resim 46

Anlaşıldığı kadarıyla, bu tarz bezeme daha çok 5.yüzyılda kullanılmıştır. Bu yüzden, Elaiussa Sebaste örneklerinin 5.yüzyılın ortası ve ikinci yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz.

3.4.1.1.e. Ağız Kenarında Dalgalı Biçimde Cam Bant Bulunan Kase ve Tabaklar
(Kat.no. 190 – 195)

Bezemenin, bir önceki form gibi ağız kenarına cam bandın sarılıp daha sonra bandın belirli aralıklarla bir pens yardımıyla çekilmesi suretiyle oluştuğu söylenebilir (Resim. 47). Bundan dolayı, yukarıdan bakıldığında dalga gibi görünmekte ve her çıkıntıda pensin izi rahatlıkla fark edilmektedir.

Benzeri çok az ele geçen örneğin, anlaşıldığı kadarıyla, pek yaygın olmadığı ya da belirli bölgelerde yoğun olarak kullanılmış olduğunu söyleyebiliriz. Roma’da Palatin tepesinde bulunmuş olan bir örnek, bizim sınıflandırmamızdaki örneklerle benzemekte ve geç antik dönem içine verilmekte ve yazar tarafından, parçaların tanımlanamayan bir forma ait olduğu belirtilmektedir¹²¹.

Resim 47

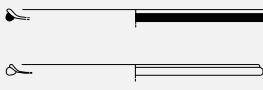
Elaiussa Sebaste’de bu tip ağız parçalarından 17 tane bulunmuştur. Parçaların üç tanesinde, ağız etrafındaki bandın kobalt mavisi, diğer kısımların ise renksiz camdan olduğu, diğer parçaların ise, sarımsı kahverengi, mavi ve renksiz camdan yapıldığı tespit edilmiştir.

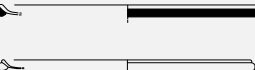
¹²¹ Sternini 1995, 248, fig. 6.33-34 (Roma); Sternini 2001, 26, fig. 8.50-52.

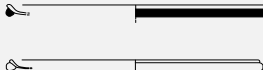
Formun benzer örneklerinin neredeyse hiç olmamasına dayanarak, ya Kilikya Bölgesi'nin ya da –elimizde hiçbir kanıt olmamasına rağmen – Elaiussa Sebaste'nin yerel üretimi olabileceğini düşünmemize neden olmaktadır.

Kentte ele geçen parçaların 10 tanesi, Bizans Sarayı olarak tanımlanan yapı katmanlarında, diğerleri ise kentin farklı alanlarında ortaya çıkarılmıştır. Parçaların geldiği tarihlendirilmiş katmanlara dayanarak, Elaiussa Sebaste örneklerinin geç 5. – erken 6. yüzyıla ait olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo.1. İ.S. 5.-6. Yüzyıllardaki Tabak ve Kaselerin Katmanlara Göre Dağılımı

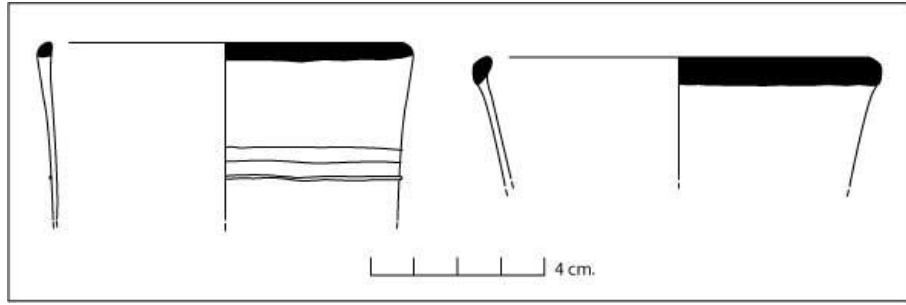
Katman	Kat. Tarih	Form 1	Form 2		Form 3	Form 4	Form 5
			Form.2a 	Form.2b 			
AGORA (AP)							
AP 563	7. yy.	1	-	-	-	-	-
NA 1	7. yy. ilk yarısı	1	-	-	-	-	-
NA 3	“	1	-	-	2	-	-
NA 15	7. yy.	-	-	-	1	1	-
Agora Ara Top.		3	-	-	3	1	-
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)							
CW 36	6. yy. ilk yarısı	-	-	-	-	-	1
CW 105	6. yy.	-	1	-	-	-	-
CW 112	5. yy. ikinci yarısı	1	-	-	1	-	-
CW 115	5.yy.in ortası-2. yarısı	-	-	-	1	-	-
CW 1050	Geç 5. yy.	-	1	2	-	1	-
CW 1066	5. yy.	-	-	-	1	-	1
CW 1072	5. yy. ilk yarısı	-	-	-	-	2	1
CW 1462	5-6. yy. (?)	-	-	-	-	-	1
CW 1465	5. yy. ikinci yarısı	-	-	-	1	-	-
CW 1485	5. yy. ortası-ikinci yarısı	2	-	-	-	1	-
CW 1486	???	1	-	-	-	-	-
CW 1491	4. yy. sonu 5. yüzyıl	-	-	-	1	-	-

Katma n	Kat. Tarih	For m 1	Form 2		Form 3	Form 4	Form 5
			Form.2a 	Form.2b 			
CW 1494	5. yy. ortası, ikinci yarısı	-	1	-	-	3	-
CW 1499	“	-	-	-	-	1	-
CW 1502	“	-	-	-	-	2	-
CW 1508	5. yy.	1	-	-	-	-	-
CW 1568	5. yy. başı	-	-	-	-	2	-
CW/M N 2138	Geç 5. yy., 6. yy.n ilk yarısı	2	-	1	5	4	5
CW/M N 2148	Geç 5. yy., 6. yy. ilk yarısı	-	-	-	-	-	1
CW/M N 2150	???	-	-	-	-	-	1
CW/M N 2155	Geç 5. yy., 6. yy. ilk yarısı	-	-	-	-	-	1
CW/M N 2163	“	-	-	1	-	-	-
Bizans Sarayı Ara Toplam		7	3	4	10	16	12
GÜNEY LİMANI YERLEŞİM VE ÜRETİM ALANI (IS 01,02)							
IS 01, 152	6. yy. sonu 7. yy. başı	-	-	-	-	1	-
IS02/II, 5	5. yy. ortası, 6. yy. ilk yarısı	-	1	-	-	-	-
IS02, 100	7. yy. ortası, 2.yarıs ı	-	-	-	-	-	-
IS02, 311	7. yy. ortası	1	-	-	-	-	-

Katma n	Kat. Tarih	For m 1	Form 2		Form 3	Form 4	Form 5
			Form.2a 	Form.2b 			
IS02, 312	7. yy. ortası	1	-	-	-	-	-
IS02, 333	“	1	-	-	-	-	-
IS02, 342	“	1	-	-	-	-	-
IS 02, 386	5. yy. ortası	-	-	-	2	-	-
IS02, 396	“	-	-	-	-	-	2
IS01/02 Ara Toplam		4	1	-	2	1	2
TAPINAK (TR)							
TR 296	6. yy. (?)	-	-	-	-	-	1
TR 299	5. yy. ikinci yarısı	-	-	-	-	1	-
Tapınak Ara Toplam		-	-	-	-	1	1
TİYATRO							
CS 41	???	-	-	-	-	-	1
VE 98	???	-	-	-	-	-	-
Tiyatro Ara Toplam		-	-	-	-	-	1
LİMAN HAMAMI (TP)							
TP 30	???	-	-	-	-	-	1
TP 37	???	-	-	-	-	-	1
Liman Hamamı Ara Toplam		-	-	-	-	-	2
NEKROPOL (NS)							
NS, To.3, 16	???	-	-	-	-	1	-
Nekropol Ara Toplam		-	-	-	1	-	-
TOPLAM		14	4	5	16	19	18
DEĞERLENDİRİLEN TOPLAM TABAK VE KASE PARÇALARI : 76							

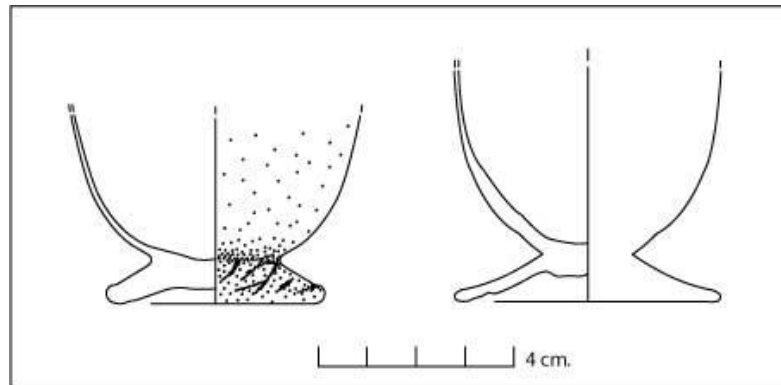
3.4.1.2. Bardaklar (Kat.no. 196 – 200)

Elaiussa Sebaste’de bu grup içine girebilecek sadece birkaç parça ele geçirilmiştir. Bu parçaların gövdelerine ait çapları, bu fikre sahip olmamızdaki en önemli etkidir. Eldeki örneklerle dayanarak, bardak sınıfına koyduğumuz formların, halka şeklinde bir kaide, hafif konkav bir gövde ve yuvarlatılmış ağızdan oluştuğunu söyleyebiliriz. İki örnekte de, ağız kenarları kobalt mavisi cam bantla renklendirilmiştir (Resim 48). Bu ağız parçalarının, bardakların yanında, kadehlere de ait olabileceğini söyleyebiliriz.

Resim 48

Ağız parçalarının yanında Bizans Sarayı katmanlarında bulunmuş iki kaide ve gövdenin bir kısmına ait parçalar da yine çaplarına ve kalan gövdenin genel görünüşüne dayanarak, bardak grubuna yerleştirilmiştir.

Resim 49

Parçaların geldikleri katmanların konteks malzemesine dayanarak, 5.yüzyıla ait olduklarını söyleyebiliriz.

3.4.1.3.Şişe ve Sürahiler (Kat.no. 201 – 235)

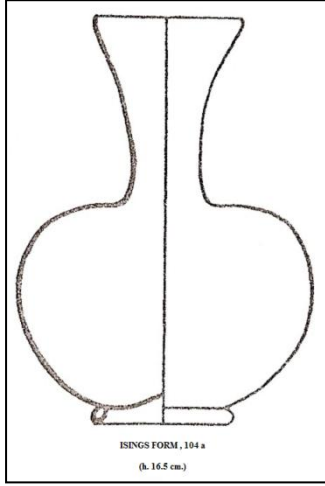
Elaiussa Sebaste antik yerleşiminde, 1995-2006 yılları arasında ortaya çıkarılmış İ.S. 5. - 6. yüzyıla ait cam şişe ve sürahi parçalarının toplam sayısı 60'dir (Tablo.2). Bu parçaların büyük bir kısmı eserlerin ağız bölümlerine aittir. Bu sınıflandırma içinde yer alan parçaların büyük bir kısmının ağız profilleri hem şişe hem de sürahilerde görüldüğü için çok küçük parçalar halinde bulunmuş olan örneklerin hangisinin şişe ya da sürahiye ait olduğunu tespit etmek zor olmaktadır. Bu nedenle, parçaların hepsi bir ayırım yapmadan “şişe ve sürahi” başlığı altında toplanmıştır.

Parçaların büyük bir çoğunluğunu, yeşil ve yeşilin tonlarını içerdiği, arkasından sırayla renksiz, mavi, sarı ve sarımsı kahve renkleri dikkati çekmektedir.

Elimizde tümlenebilen parçalar bulunmadığı için örneklerin genel formları hakkında bir fikir ortaya konamamaktadır. Bu nedenle, sınıflandırma sadece ağız profillerine dayanarak yapılmıştır.

3.4.1.3.a. Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler

Toplam 52 parçayla, Elaiussa Sebaste şişe ve sürahi formunun, en büyük grubunu oluşturmaktadır. Parçaların içinde farklı yapısal özellikler gösteren örnekler ele geçtiğinden, her biri ayrı bir başlık altında değerlendirilecektir.

Resim 50

Huni biçimi ağızlı şişe ve sürahilerin en erken örnekleri 3.yy.a kadar gitmektedir¹²² ve bu tarihten Erken Bizans Dönemi boyunca, genel formunda değişimler geçirerek, kullanımına devam edilmiştir¹²³. Bu tür şişelerin en yaygın kullanıldığı yerin, yoğunluklarından dolayı, Doğu Akdeniz olduğunu söyleyebiliriz¹²⁴. Ancak doğu Akdeniz'in dışında, batıda da yoğun bir şekilde örnekleriyle karşılaşılmaktadır.

Huni biçimli ağızlara sahip şişelerin bu kadar uzun süre kullanımda olması, içine sıvı doldurmaya çok uygun bir forma sahip olmasından kaynaklanıyor olmalıdır. Anlaşıldığı kadarıyla hem Roma Dönemi'nde hem de Erken Bizans Dönemi'nde tercih edilen bir masa kabıydı.

¹²² Crowfoot 1957, 410, fig. 94.9, no.9 (Samaria Sebaste-İsrail, 3.yy. mezarından); Harden 1958, 53-54, fig. 22.b (Vasa-G.Kıbrıs, Geç Roma Dönemi mezarları); Barag 1978, s.26-27, no. 53, fig. 13 (Hanita-İsrail, 3.yy. erken 4.yy.);

¹²³ Harden 1949, 155-156, fig. 2.2, lev. XLIX.4 (Filistin); von Saldern 1980, 72-73, no. 502, lev. 26 (Sardes-Salihli, 5.-6.yy.); Sternini 1988, 18-19, fig. 36 (Gortina – Girit)

¹²⁴ Stern 2001, 148, no.103-105; Dussart 1995, 347, fig.8.6-10 (Ürüdün ve Güney Suriye, en erken 4.yy., en geç 8.yy.örnekleri bulunmaktadır); Rowe 2004, 277-278, fig. 139.8-14 (Paphos-Kıbrıs, Geç Roma); Dussart 2007, 214, fig.9.3 (Khirbet Edh-Dharrah – Ürdün, 6.-8.yy.)

3.4.1.3.a.1. Kenarı Yuvarlatılmış Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler (Kat.no. 201 – 211)

Kenarı yuvarlatılmış huni biçimli ağızlar, yaygın olarak, kısa silindir boyun, genelde küresel bir gövde, konkav dip ya da halka taban şeklinde sonlanan bir forma sahiptirler¹²⁵. Kenarı yuvarlatılmış huni ağızlı şişe ve sürahi örnekleri hem Anadolu’da¹²⁶ hem de diğer birçok yerde karşımıza çıkmaktadır¹²⁷.

Elaiussa Sebaste’de bu forma ait parçalar, Erken Bizans Dönemi katmanlarından geldiği için form direk bu dönem içine yerleştirilmiştir. Ancak eldeki şişe ve sürahi örnekleri içinde en erken tarihe ait parçalar olabileceğini söyleyebiliriz.

3.4.1.3.a.2. Ağızda Tek Sıra Cam Bant Bulunan Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler

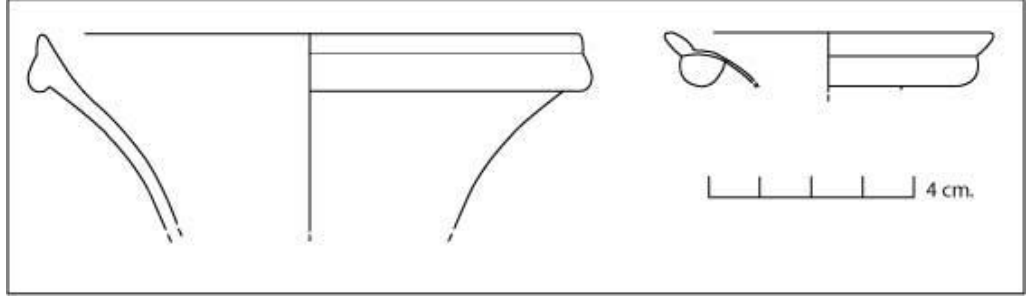
(Kat.no. 212 – 215)

Yuvarlatılmış ağız altında kalın bir bandın bulunduğu örnekler de büyük olasılıkla yine bir önceki modelle aynı dönemlere ait olmalılardır (Resim 51).

¹²⁵ Isings 1952, 122-123, form 104

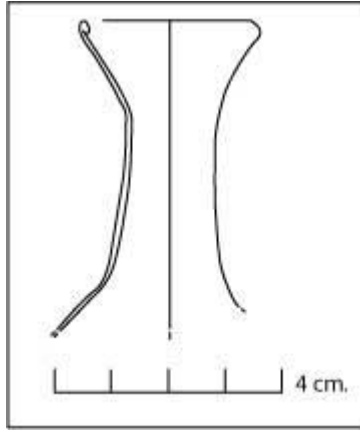
¹²⁶ von Saldern 1980, 72-73, fig.26, 502, 504 (Sardes, Erken Bizans Dönemi); Akat et.all., 1984, no. 253, lev. 112a ; Hayes 1992, 402, no. 13 (Saraçhane-İstanbul, 6.yy.ın ikinci yarısı); Gürler 1998, 151-153, nos.115, 118, 123 (Tire Müzesi – İzmir, 4.yy.); Olcay 1998, 171-172, fig.5a (Tarsus, Erken Bizans); Özet 1998, 148, no. 101 (Bodrum, 3.4.yy.); Gençler 2000, 237-238, fig. 3.48, lev. 5 (Hierapolis, 3.-4.yy.); Erten 2000, 171-176, lev. 35-40 (burada gösterilen örneklerde, ağızlar kesilip işlenmemiş şekildedir); Olcay 2001, 155-156, fig. 12 (Eskişehir Müzesi, 3.-5.yy.); Gençler 2004, 65, res. 14 (Apollon Smintheion – Çanakkale, 3.yy. mezar buluntusu)

¹²⁷ Crowfoot 1957, fig. 94, no. 9 (Samaria Sebaste – İsrail, 3.yy. mezarı); Barag 1978, 23-28, fig. 13, 54-56 (Hanita Mezarı – İsrail, 3.yy., erken 4.yy. mezarı); Barag 1981, 77 ve 80, fig.4 (Suriye-Filistin, 3.yy.ın sonu, 4.yy.ın ortası, mezar buluntusu); Sagui 1993, 123, fig. 7.35-36 (Crypta Balbi – Roma, 5.yy.ın ilk yarısı); Gorin-Rosen – N. Katsnelson 2007, s. 98-99, fig. 11.9 (Khirbat El-Ni’Ana – İsrail, Geç Roma Erken Bizans)

Resim.51

Bu ağız profilinin benzer örnekleri, Jalame’de 4.yüzyılın ikinci yarısına tarihli cam atölyesi kalıntıları da ele geçmektedir¹²⁸. Doğu Akdeniz örneklerinin yanında¹²⁹, batı örnekleriyle de karşılaşılmaktadır¹³⁰.

Resim.52

Elaiussa Sebaste’de bu forma ait ele geçen toplam 9 parçanın büyük bir grubu, Bizans Saray yapısından gelmektedir. Buradaki katmanların daha çok 5.yüzyılın ortası ve ikinci yarısına tarihlendirilmesi, Elaiussa Sebaste örneklerinin tarihleri hakkında bir fikir verebilmektedir.

¹²⁸ Weinberg 1988, 69-70, fig. 4-31

¹²⁹ Clairmont 1963, 106, lev. XII.500 (Dura Europos - Suriye, Orta İmparatorluk); Crowfoot 1957, 408-409, fig. 94.8 (Samaria-Sebaste - İsrail, 3.yy.); Barag 1981, 77 ve 80, fig.4 (Suriye-Filistin, 3.yy.ın sonu, 4.yy.ın ortası, mezar buluntusu); Boosen 1984, 80, n. 164 (Suriye, 3.-4.yy.); Gorin-Rosen – Katsnelson 2007, 98-99, fig. 11.5-6 (Khirbat El-Ni’Ana – İsrail, Geç Roma Erken Bizans)

¹³⁰ Roffia 1977, 284, n. 58, lev. 156.10 (Luni – İtalya, 4.yy.); Demaine 1979, 60 ve 111, n.R28, lev. 9 (Dicletian Sarayı-Split - Yugoslavia, geç 4.yy., erken 5.yy.); Plesnicar-Geç 1983, 150, n. 23, lev. 43 (Emona-Bulgaristan); Tatton - Brown 1984, 204, no. 77, fig. 67 (Kartaca - Tunus); Sternini 1989, 38-39, no. 47, lev. 8.47 (Roma, 4.yy. sonu, 5.yy.başı); Cool – Price 1995, 163-166, no. 1447, fig. 9.15.1447 (Colchester - İngiltere, 3.yy.ın ikinci yarısı); Tartari 1996, 111, no. 245, 247, lev. XVI (Arnavutluk); Sternini 1999, s. 95-96, no. 73, fig. 7.73 (Kartaca - Tunus, 200-320)

3.4.1.3.a.3. Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler

(Kat.no. 216 – 223)

Kenarı, içeri doğru katlı huni ağızlı parçalar (Kat.no. 52), bu grup içinde yer alan bir başka türü oluşturmaktadır.

Bu ağız profiline sahip çok farklı formlarda şişe ve sürahiler bulunmaktadır. Elaiussa Sebaste’de, bu ağız profili, yanda gösterilen şekil gibi, uzun silindir boyun ve çoğunlukla küresel gövdeli şişe ya da kulplu (belki de çift kulplu) sürahi örneklerinde görülmektedir.

Benzer örnekleri, Anadolu’da¹³¹, Doğu Akdeniz’de¹³² ve batıda da bulunmaktadır ve aynı diğer örnekler gibi Geç Roma Dönemi’nden 8.yüzyıla kadar kullanıldığını söyleyebiliriz.

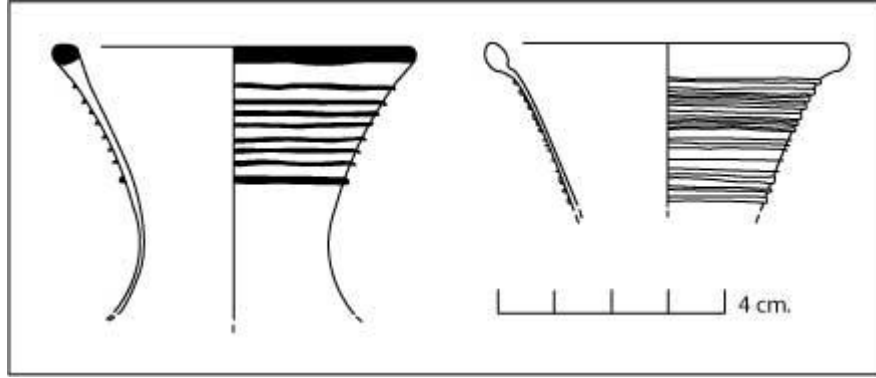
Elaiussa Sebaste örneklerinin büyük bir çoğunluğu 5.yüzyıl katmanlarından gelmektedir.

3.4.1.3.a.4. Etrafı Cam İpliği Sarılı Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler (Kat.no. 224 – 233)

Bu form içinde yer alan parçalarda, iki tür dikkati çekmektedir: Ağız etrafında, şişeyle aynı renkte cam ipliği ile sarılarak bezenmiş olanlar ve daha çok renksiz cam üzerine kobalt mavisi cam iplikleri sarılarak bezenen örnekler (Resim. 53). Belirtilen son örneklerde, şişenin ağız kenarını mavi renkte kalın bir cam oluşturmakta, hemen altında da yine mavi renk cam ipliğiyle sarılarak boyun kısmı bezenmektedir.

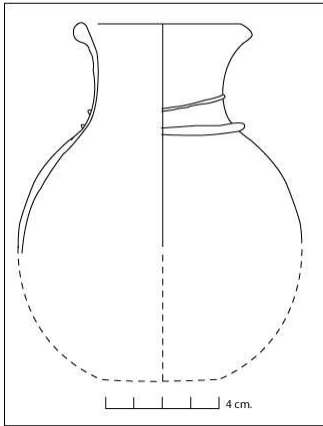
¹³¹ Gürler 1998, 151-153, nos.115, 118, 123 (Tire Müzesi – İzmir, 4.yy.)

¹³² Barag, 23-28, fig. 13.53 (Hanita – İsrail, mezar buluntusu, 3.yy., erken 4.yy.); Foy, 2007, 259-263, fig. 17 (Beyrut – Suriye, 6.-7.yy.)

Resim 53

Cam ipliği ile bezeme, Geç Roma Dönemi'nden 8.yüzyılın başına kadar sevilerek kullanılmıştır¹³³. Bu tür bezeme sadece şişe ve sürahilerde değil, aynı zamanda her tür formda da karşımıza çıkmaktadır. Beyrut'ta, 6. - 7.yüzyıllarda yapılan cam üretiminde cam ipliğinin yoğun kullanıldığı, buluntulardan anlaşılmaktadır¹³⁴.

Resim.54

Bu profile sahip parçaların, eldeki örneklerle dayanarak, daha çok küresel ya da armudi gövdeli sürahilerde karşımıza çıktığını söyleyebiliriz¹³⁵.

Yerleşimde “Bizans Sarayı” olarak tanımlanan yapının katmanlarında, yukarıda belirtilen örneklerden biraz farklı birkaç örnek ele geçirilmiştir. Bu örneklerde,

Yuvarlatılmış huni şeklindeki ağız daha kalın ve boyun ise kısa tutulmuştur. Ağız ve boyun üzerindeki cam iplikleri ise bir-iki sıradan fazla değildir. Bu forma ait

¹³³ Foy 2007, 263

¹³⁴ Foy 2007, 263-265 (Beyrut – Suriye, 6.-7.yy.)

¹³⁵ Crowfoot 1957, 414-415, fig. 96.9 (Samaria-Sebaste - İsrail); Harden 1949, 156, fig. 2.3 (Suriye-Filistin); Sternini 2001, 63, fig. 16.168 (Palatin Tepesi – Roma, Geç Antik Dönem); Sagui 1993, 123, fig. 7 (Crypta Balbi – Roma, 5.yy.ın ilk yarısı)

birleşemeyen parçaların eğimlerine dayanarak, ortaya bütünlenmiş tahmini biçimi çıkartılabilmektedir. Sonuçta, bu formunda, olasılıkla aynı diğerleri gibi, küresel bir gövdeye sahip olduğunu söyleyebiliriz.

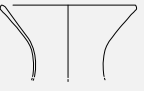
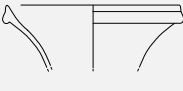
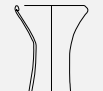
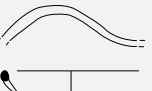
Elaiussa Sebaste’de toplam 15 tane bu tür parça ele geçmiştir. Parçaların 2 tanesi 6. yüzyıl, diğerleri ise 5.yüzyıl katmanlarından gelmektedir. Bu verilere dayanarak, örneklerimizin 5. yüzyıla ait olduğunu söyleyebiliriz.

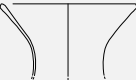
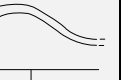
3.4.1.3.b. Yonca Ağızlı Sürahiler (Kat.no. 234 – 235)

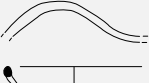
Yonca ağızlı sürahiler, Geç Roma Dönemi’nden itibaren görünen bir tür masa kabı formudur. Bu formda, yuvarlatılmış ağız aletle yonca şekline getirilmektedir. Kimi örneklerde ağız kenarında mavi renkte cam bant bulunmakta, kimi örneklerde de ya kabın aynı renginden ya da mavi renkten cam iplikleri ile bezenmektedir. Tek kulp, kısa silindir boyun, armudi gövde ve halka tabanlı örnekleri en fazla karşılaşılanları içinde yer alır.

Elaiussa Sebaste’de 3 farklı parça ele geçmiştir. Üçü de 5.yüzyıl katmanlarından gelmektedir.

Tablo.2. İ.S. 5.-6. yüzyıllarda Şişe ve Sürahilerin Katmanlara Göre Dağılımı

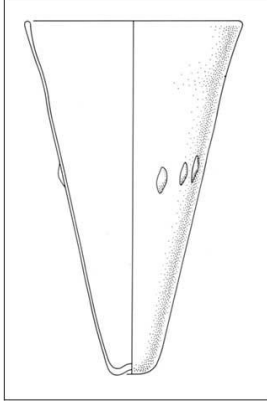
Katman	Tarihi	Form 1				Form.2
		Form 1.1	Form 1.2	Form 1.3	Form 1.4	
						
AGORA (AP, NA)						
AP 513	7.yy.	-	-	-	-	-
AP 535	"	1	-	-	-	-
AP 541	"	-	-	-	-	-
AP 697	7.yy.ın ilk yarısı	1	-	-	-	-
NA 3	"	-	2	-	-	-
NA 109	6.yy.	-	-	1	-	-
NA 120	6.yy.	-	-	1	-	-
Agora Ara Toplam		2	2	2	-	-
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)						
CW 120	-	-	-	-	-	-
CW 1039	-	-	-	-	-	-
CW 1066	5.yy.	1	-	-	1	-
CW 1072	5.yy.ın ilk yarısı	-	-	3	1	-
CW 1458	5.yy.ın ortası	-	1	-	-	-
CW 1461	5.yy.	1	-	1	-	-
CW 1465	5.yy.ın ortası, ikinci yarısı	1	-	-	-	-
CW 1473	5.yy.ın ikinci yarısı	-	1	-	-	-
CW 1494	"	1	-	-	-	-
CW 1508	5.yy.	-	-	1	-	1
CW/MN 2110	6. – 7. yüzyıl	-	-	1	1	-
CW/MN 2130	5. – 6. yüzyıl	-	1	-	1	-
CW/MN 2138	Geç 5. – erken 6. yüzyıl	7	1	1	3	2
CW/MN 2139	5. – 6. Yüzyıl	-	-	1	-	-

Katman	Tarihi	Form 1				Form.2
		Form 1.1	Form 1.2	Form 1.3	Form 1.4	
						
CW/MN 2148	Geç 5. – erken 6. yüzyıl	1	-	1	-	-
CW/MN 2155	Geç 5. – erken 6. yüzyıl	-	1	-	-	-
CW/MN 2158	Geç 5. – erken 6. yüzyıl	-	-	1	-	-
CW/MN 2163	Geç 5. – erken 6. yüzyıl	-	-	-	1	-
Bizans Sarayı Ara Top.		12	5	10	8	3
GÜNEY LİMANI YERLEŞİMİ VE ÜRETİM ALANI (IS01, IS02)						
IS01, 16	6.yy.in sonu	1	-	-	-	-
IS02, 5	5.yy.in ortası, 6.yy.ilk üçlüğü	1	-	-	-	-
IS02/I, 28	7.yy.in ikinci yarısı	-	-	-	-	-
IS02/I, 48	7.yy.in ikinci üçlüğü	-	-	-	-	-
IS02/I, 69	7.yy.in ikinci üçlüğünün sonu	-	-	-	-	-
IS02, 73	“	1	-	-	1	-
IS02, 100	7.yy.in ortası, ikinci yarısı	-	-	-	-	-
IS02, 119	7.yy.	-	-	-	-	-
IS 02, 144	7.yy.in ortası ya da 2.üçlüğü	-	-	-	-	-
IS02, 162	“	-	-	-	-	-
IS02, 311	7.yy.in ortası	-	-	-	1	-

Katman	Tarihi	Form 1				Form.2
		Form 1.1	Form 1.2	Form 1.3	Form 1.4	
						
IS02, 312	“	-	-	-	-	-
IS02, 315	“	-	-	-	1	-
IS02, 355	“	1	-	-	1	-
IS02, 396	5.yy.ın ikinci yarısı	-	-	-	-	-
Gün. Lim. Yer. Ara Top.		4	-	-	4	-
TAPINAK (TR)						
TR 237	-	-	1	-	-	-
Tapınak Ara Toplam		-	1	-	-	-
TİYATRO						
VIT, 9	-	1	-	-	-	-
OR, 8	-	1	-	-	-	-
Tiyatro Ara Toplam		2	-	-	-	-
LİMAN HAMAMI (FP)						
FP, 137	-	1	-	-	-	-
Liman Hamamı Ara Top.		1	-	-	-	-
NEKROPOL						
NS, To.3, 16	-	-	-	1	-	-
NS, To.5, 32	-	-	-	-	-	-
Nekropol Ara Toplam		-	-	1	-	-
TOPLAM		21	9	12	12	3
DEĞERLENDİRİLEN TOPLAM ŞİŞE VE SÜRAHİ PARÇALARI: 57						

3.4.1.4. Kandiller (Tablo 3)

3.4.1.4.a. Konik Gövdeli Kandiller (Kat. no. 236 – 240)

Resim 55

4. yüzyılın ikinci yarısından 6.yüzyıla kadar kullanılan konik gövdeli kandillerin tipik özelliği, üzerlerinde koyu mavi renkte damlacıklarla çeşitli süslemelerin olmasıdır.

Kandillerin ağız kısımları ya işlenmemiş ya da yuvarlatılmış şekilde olmaktadır. Form, ağızdan aşağıya doğru inen konik bir gövde ve dar bir taban şeklindedir¹³⁶. Kimi örneklerde tornada kazınarak yapılmış yatay yivler de bulunmaktadır. Gövde üzerindeki mavi aplikler daha çok bir üçgen ya da çiçek oluşturacak şekilde ya da büyük bir damlacık şeklinde dizilmiştir¹³⁷. Kandiller daha çok renksiz cam üzerine mavi renk cam damlacıklardan oluşmaktadır. Ancak, kandilde farklı renk ya da renk kombinasyonlarıyla da karşılaşılmaktadır.

Resim 56

¹³⁶ Bu formun dışında, şişkin ya da silindirik gövdeli örnekler de bulunmaktadır. Bunun için bakınız: Sazanov 1995, 331-341.

¹³⁷ Sazanov 1995, 335-338.

Formun kandil olarak kullanımının yanında içki kabı olarak da kullanıldığı da belirtilmektedir. Yuvarlatılmış ağızlı örnekler ve kimi mezarlarda bardağı karşılayan parça olarak konulmuş olması, formun içki kabı olarak da kullanıldığının kanıtlarıdır¹³⁸. Ancak, form en çok kandil olarak kullanılmıştır. Bu düşüncüyü destekleyecek arkeolojik bulgular da günümüze kadar gelmiştir. Karanis kazılarında ortaya çıkarılan konik biçimli kandillerin içlerindeki yağ artıkları ve İsrail’de 4.yüzyıla ait Hammat Tiberia Sinagog’unda yer alan bir mozaik¹³⁹, bu zamana kadar ortaya çıkarılmış en önemli bulgulardır. Sinagog mozağinde konik kandiller,

Resim 57

menorah’ın kollarına oturtulmuş şekilde tasvir edilmiştir (Resim 56 - 57). Nasıl oturtuldukları mozaikten tam anlaşılamasa da G.D. Weinberg, benzer kullanımın ortaçağ ve sonrasında da sinagoglarda devam ettiğinden ve konik kandillerin menorah’ın kollarına metal bir taşıyıcıyla sabitlendiğinden bahsetmektedir¹⁴⁰.

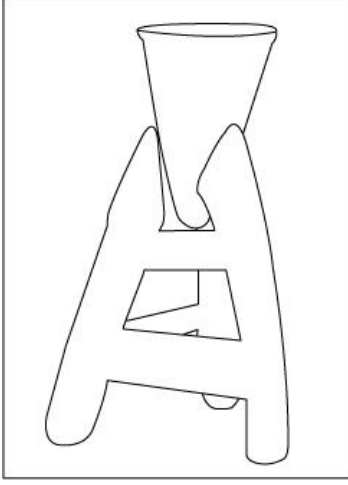
Konik gövdeli kandiller, sinagogların dışında başka alanları da aydınlatıyor olmalıydılar. Bu alanlarda da, diğer kulpsuz kandiller gibi polykandilion’lara oturtuluyor olması, akla gelen ilk olasılıktır. Bunun dışında, Karanis – Mısır’da kandillerin konması için yapılmış ahşap üçayaklar da ortaya çıkarılmıştır¹⁴¹ (Resim 58).

¹³⁸ Konik gövdeli yuvarlatılmış ağızlı formların Avrupa’da sevilen bir içki kabı olduğu, Sicilya’da bir 5.yy. mezarlığında bu formların bardak amacıyla konuldukları belirtilmektedir (E.M. Stern 2001, s. 268). Aynı kadehler gibi çift kullanımlı olduklarını söyleyebiliriz.

¹³⁹ G.Davidson Weinberg 1988, s. 89; E.M. Stern 2001, s. 268

¹⁴⁰ G.D. Weinberg 1988, s. 90

¹⁴¹ Gazda 1983, 25, fig. 41.

Resim 58

Bugüne kadar yapılan çalışmalarda, konik gövdeli kandillerin antik dünyada belli başlı yerlerde üretildiği ve üretim yerleri arasında tipolojik farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Jalame'de (İsrail), Geç Roma Dönemi'ne ait bir cam atölyesinde çok sayıda bu forma ait parça ve formun üretimi sırasında kesilen parçaların artıkları ele

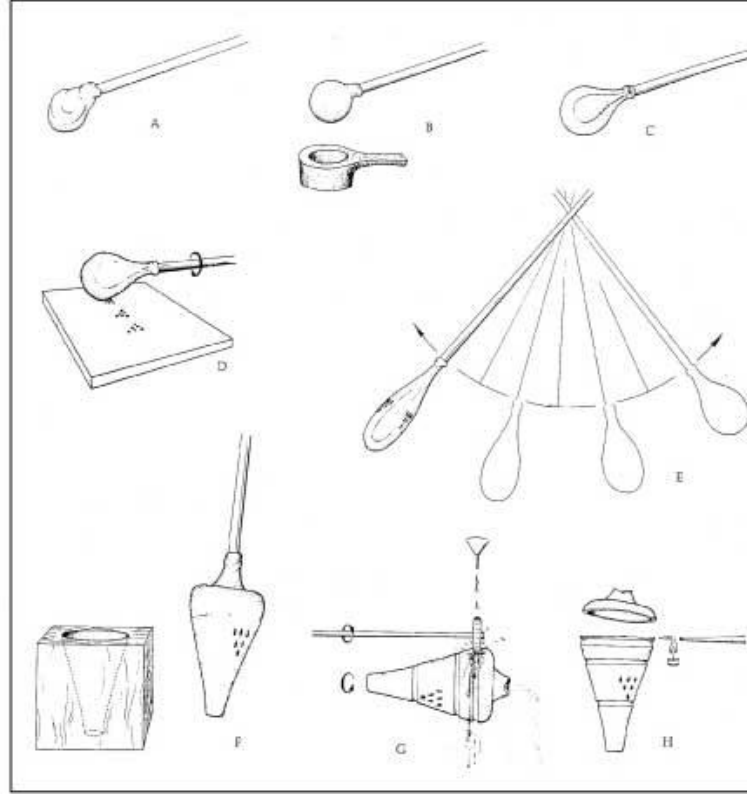
geçmiştir. Ele geçen bu parçalar sayesinde, Jalame örneklerinin üzerinde yatay yivlerin olduğu daha çok renksiz ya da açık yeşil renk kalın camdan yapıldıkları ve üretim artıklarına dayanarak, formun yapım teknikleri tespit edilebilmiştir (Resim 59)¹⁴².

Kandillerin Mısır örnekleri ise Jalame üretimine göre daha ince camdandır ve koyu yeşil cam üzerine kobalt mavi cam damlacıklarla bezenmiştir.

Avrupa'da, olasılıkla birkaç merkezde üretildikleri için, konik kandil örnekleriyle çok karşılaşılmaktadır. Burada karşılaşılan örneklerde, kandil üzerindeki damlacıklar mavinin dışında farklı renklerle de yapılmaktadır¹⁴³.

¹⁴² Davidson Weinberg 1988, 87-94.

¹⁴³ A.g.e., 89.

Resim 59

Kuzey Karadeniz Bölgesi'nde mavi damlacıklı kandiller üzerine detaylı araştırma yapmış olan A. Sazanov, bölgede konik gövdeli kandillerden tespit etmiş ve bunların büyük olasılıkla bölgeye ticaret yoluyla geldiğini belirtmiştir¹⁴⁴.

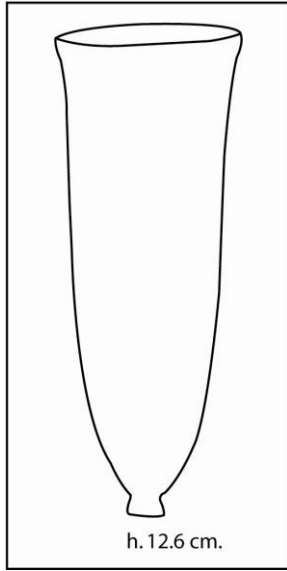
Elaiussa Sebaste'de bu forma ait 5 parça ele geçmiştir. Parçaların biri dışında geri kalan hepsi, çok küçük ve üzerinde mavi cam damlacığı bulunan gövde parçalarıdır. Elimizde profil veren tek örnek, Güney limanı yerleşim alanından gelmektedir. Bu parça işlenmemiş bir ağız, ağız altındaki keskin bir daralma, tabana kadar devam edecek şekildedir. Üzerinde, bir üçgen oluşturacak şekilde yerleştirilmiş 6 tane kobalt mavisi cam damlacık bulunmaktadır. Camın rengi sarımsı yeşil renktedir ve form üzerinde herhangi bir yatay yivle karşılaşmamaktadır. Belirtilen

¹⁴⁴ Ivachenko 1995, 321, fig. 14 (Rusya, 4.-5.yy.); Sazanov 1995, 332-333, fig. 1b ve 3, tip 1 (Ukrayna).

bu tipolojik verilere dayanarak, Elaiussa Sebaste örneğinin Mısır'da karşılaşılan kandillere çok benzediği ve büyük olasılıkla Mısır'dan ithal edildiğini söyleyebiliriz.

Parça, Güney Limanı yerleşiminin 5.yüzyılın ortası ve 6.yüzyılın ilk üçlüğüne ait konteks veren bir katmanında ele geçmiştir.

3.4.1.4.b. Nokta Dipli Kandiller (Kat.no. 241 – 258)

Resim 60

Daha çok dip kısımlarından tanınan bu tür kandillerin tam profillerinin nasıl olduğu bilinmemektedir. Ancak, Sicilya'da yapılan bir nekropol kazısında ortaya çıkarılan 5.yüzyıla ait bir mezarda yer alan cam kap, formun genel görüntüsü hakkında bir fikir verebilmektedir: 12,6 cm. olan cam kaptan, hafif dışa eğimli yuvarlatılmış ağız, uzun konik gövde ve nokta dipten oluşan bir profil vermektedir (Resim 60)¹⁴⁵.

Sebaste örneklerinin, büyük çoğunluğunun dip kısmının gövdeye göre daha farklı bir renkte olması ve bu kısımda cam kıvrımının belirgin bir şekilde görünmesine dayanarak, bu formların, gövdenin şişirilip biçimlendirilmesi daha sonra da bir başka çubuğun üzerine konik bir form alacak şekilde sarılan camın, dip kısmına eklenmesiyle yapıldığını söyleyebiliriz.

¹⁴⁵ Greco et al. 1991, 173, no. 295

5.yüzyılın karakteristiği olan bu formun¹⁴⁶, kandil sınıfına konulmasındaki en önemli etken, oturabilir bir tabanının olmamasıdır¹⁴⁷. Form, büyük olasılıkla ya ağız kısmına geçirilen bir metal halkayla asılmakta ya bir metal kılıfın içinde yer almak ya da konik gövdeli kandillerdeki gibi ahşaptan yapılmış alternatif taşıyıcılar da kullanılmaktaydı.

Resim 61

C. Isings, 106 numaralı formu olan “Konik Bardak ya da Kandil”lerde, “d” grubunda yer alan bazı örneklerin, özellikle de doğu kökenli olanların, dip kısımlarında bu tür nokta

diplerin olduğundan bahsetmektedir¹⁴⁸. Büyük olasılıkla, yazarın belirttiği formlarla bizim formlarımız aynı olmalıdır. Gerçekten de benzer dip parçasına ait örneklerin daha çok doğu örnekleri olduğu da dikkat çekmektedir.

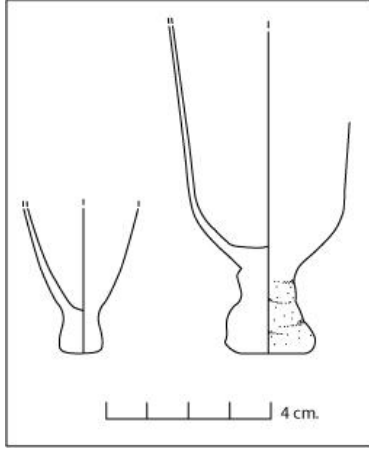
Elaiussa Sebaste’de bu forma ait 30 taban parçası bulunmuştur. Bu parçaların 23 tanesi, İ.S. 5.yy.ın ortasında inşa edilip, 6.yüzyıl ortalarında yıkılan “Bizans Sarayı” yapısında ele geçmiştir. Saray yapısında ele geçmiş olan parçaların büyük bir çoğunluğunun kobalt mavisi ve renksiz cam kombinasyonlarından oluştuğu dikkat

¹⁴⁶ G.D. Weinberg et . al. 1988, s. 64, fig. 205 (Jalame); D. Foy 2000, s. 279, fig. 1-3 (Beyrut); D. Foy 2003, s.79, fig.77-81 (Tunus)

¹⁴⁷ von Saldern 1980, 52.

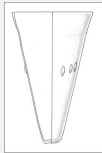
¹⁴⁸ C. Isings 1957, s.130.

çekmektedir. Bu durum sadece bu form için değil, bu katmanlarda ortaya çıkarılmış diğer cam formları için de geçerlidir.

Resim 62

sahiplerdir. İki parça arasında boyut anlamında da büyük bir farklılık bulunmaktadır. Parçaların geldikleri katmanların tarihlerine bakıldığında, ilk örneklerin ikinci örneklere göre daha erken oldukları anlaşılmaktadır: İlk örnekler 5.yüzyılın birinci yarısı ile ikinci yarısının başlangıçlarına tarihlendirilirken, ikinci örnekler ise geç 5.yüzyıl- erken 6.yüzyıllara tarihlendirilmektedir.

Yer, Katman	Katman Tarihi	Konik Gövdeli	Nokta Dipli
			
AGORA (AP, NA)			
AP 448	5.yy.ın sonu, 6.yy.ilk yarısı	-	1
NA 119	-	-	1
NA 150	7.yy.	-	1
Agora Ara Toplam		-	3
TİYATRO			
CS 41	3.yy.sonu-4.yy.başı	-	1
PW 2	7.yy.-8.yy.ın ortası	-	2
Tiyatro Ara Toplam		-	3
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)			
CW 47		-	1
CW 1027	5.yy.ın üçüncü çeyreği	-	2
CW 1066	“	-	2
CW 1072	5.yy.ın ilk yarısı	-	2
CW 1485	5.yy.ın ortası ve ikinci yarısı	-	1
CW 1499	“	1	-
CW/MN 2110	6. – 7. yüzyıl	-	1
CW/MN 2138	Geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı	-	7
CW/MN 2139	5. - 7.yüzyıl	-	1
CW/MN 2148	Geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı	-	5
CW/MN 2158	“	-	1
Bizans Sarayı Ara Toplam		-	23
LİMAN HAMAMI (TP, FP)			
FP 33	-	-	1
Liman Hamamı Ara Toplam		-	1
GÜNEY LİMANI YERLEŞİMİ VE ÜRETİM ALANI			
IS 02/II, 5	5.yy.ın ortası, 6.yy.ın ilk üçlüğü	2	1
Güney. Lim.Yer.Ara Toplam		2	1
TOPLAM		3	30
TOPLAM KANDİL SAYISI : 33			

Tablo.3. İ.S. 5.-6. yüzyıllarda Kandillerin Katmanlara Göre Dağılımı

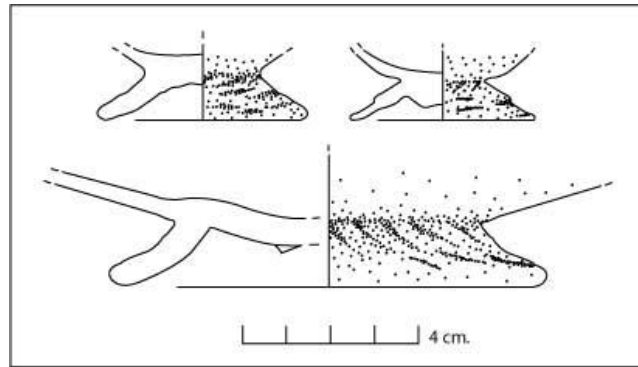
3.4.1.5. Kaideler

Elaiussa Sebaste'nin 5. - 6. yüzyıl katmanlarından toplam 40 tane kaide parçası ele geçmiştir. Kaidelerin her tür formda kullanılmasından dolayı ne tür formlara ait olduklarını tespit etmek zor olduğundan, kaideler farklı bir başlık altında değerlendirilmiştir.

Ele geçen kaide parçalarında üç farklı form tespit edilmiştir: Halka kaideler, tüp biçimli halka kaideler ve konkav dipler. Bu formlar içinde 30 parça ile yoğunluğu halka kaideler oluşturmaktadır.

Parçalar, 5. - 6. yüzyıla ait, diğer formların da yoğunlukta geldiği, Bizans Sarayı ve Güney Liman Yerleşim alanından gelmektedir.

3.4.1.5.a. Halka Kaideler (Kat.no. 259 – 288)

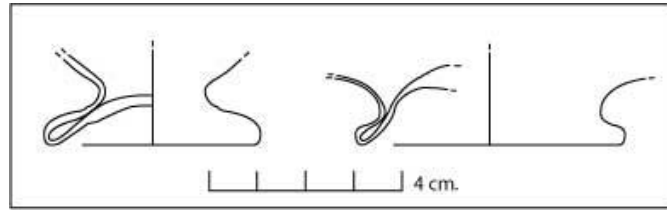
Resim 63

Cam kapların taban kısmını halka şeklinde çevreleyen bu tür kaideler (Resim. 63), Roma Dönemi'nde itibaren özellikle Doğu Akdeniz yerleşimlerinde yaygın bir şekilde karşılaşılan bir kaide formudur. Erken Bizans Dönemi boyunca da çeşitli formlarda karşılaşılmaktadır.

Bu tür taban örneklerinin, İ.S. 2.yüzyıldan 7.yüzyıla kadar uzanan bir süreci içerecek şekilde benzer örnekleriyle karşılaşılmaktadır¹⁴⁹. Elaiussa Sebaste örnekleri, yerleşimin 5. - 6. yüzyıl katmanlarından gelmektedir.

3.4.1.5.b. Tüp Biçimli Halka Kaideler (Kat.no. 289 – 291)

Yapım esnasında, kabın tabana gelen kısmının pensle daraltılıp, bir başka aletle şekillendirilmesiyle oluşmaktadır (Resim 64). Bu tür kaideler de aynı bir önceki örnekler gibi Roma Dönemi'nden itibaren görülmeye başlar.

Resim 64

Elaiussa Sebaste'de ele geçen 3 parça tüp biçimli halka kaide, 5. - 6.yüzyıl katmanlarından gelmektedir. Her ne kadar çok az sayıda ele geçmelerine rağmen, üç parçanın da alçak kaide şeklinde bir profile sahip olması, Elaiussa'da belirtilen tarihlerde, tüp biçimli halka kaidelerin sadece alçak yapılmış olanlarının kullanımda olduğunu akla getirir.

4.1.5.3.Konkav Dipler (Kat.no. 292 – 298)

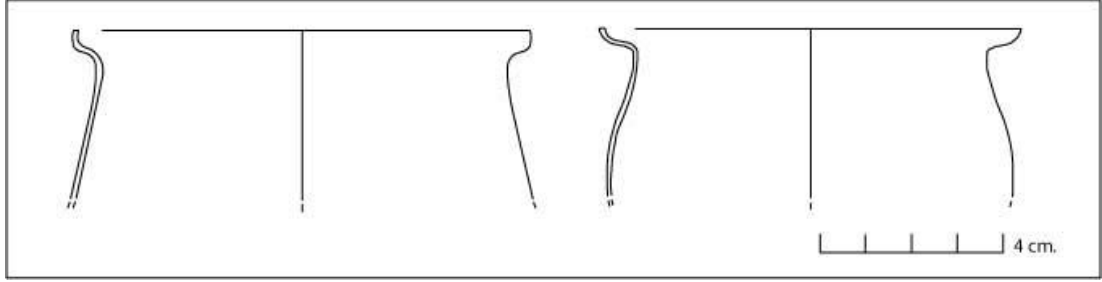
Ele geçen 7 parçanın hepsi, Bizans Sarayı katmanlarından gelmektedir. Parçaların üçü kalıba üfleme tekniğinde yapılmış kaplara (olasılıkla şişe) ait dip parçalarıdır. Geriye kalan küçük parçalar ise kase ya da kandillere ait olmalıdır.

¹⁴⁹ Clairmont 1963, 92, lev. IX. 390 (Dura Europos - Suriye, 2.-3.yy.); von Saldren 1980, 47-48, no. 246, lev. 23 (Sardis - Türkiye, Erken Bizans); Davidson Weinberg 1988, 58, fig. 4.20.146, no. 146 (Jalame - İsrail); Dussart 1998, 68-69, no. BI.4222b1.18, lev. 7 (Amman - Ürdün, 3.-4.yy.); Ivachenko 1995, 321, 327, fig. 9 (Hermonassa-Rusya, 4.-5.yy.); Meyer 1988, 201-202, fig. 9.L (Jerash - Ürdün, ca. 630-670)

3.4.2. İKİNCİ DÖNEM: İ.S. 7. YÜZYIL

3.4.2.1.Kaseler (Kat.no. 299 – 308)

Derin bir “S” profili yapan ve bardakları anımsatan bu formlar kase grubu içine yerleştirilmiştir. Başlıca nedeni, her ne kadar bardak derinliği ve küçüklüğünde olsa da, ağzın işlenmemiş ve profilinin içime uygun olmamasıdır.

Resim 65

Alt kısmına yerleştirilecek bir halkayı rahatlıkla tutabilecek şekilde çıkıntı yapan ağız profiline sahip olması, kandil olarak da kullanılmış olabileceğini akla getirir. Bununla beraber, ağzına yerleştirilecek bir kapak ya da bir bez parçasının ağız altından bir ipe bağlanmasıyla bir tür saklama kabı olarak da kullanılmış olabilir¹⁵⁰. İ.S. 7. yüzyılda cam kandil örneğinin çok fazla olduğu Elaiussa Sebaste’de bu formun kandilden çok saklama kabı olarak kullanılmış olması daha mantıklı görünmektedir.

C. Isings, bu tür kaselerin 3. - 4. yüzyıllarda, hem doğuda hem de batıda kullanıldığını söylemektedir¹⁵¹. V. Arveiller-Dulong ve O. Vessberg ise formun, doğuda 2.yüzyıldan itibaren kullanılmaya başladığını belirtirken¹⁵², O.Dussart ise formun, 1. yüzyılın metal kaplarını taklit ederek yapıldığından bahsetmektedir¹⁵³.

¹⁵⁰ Stern 2001, 334, kat.no. 191 (olasılıkla 4.yy.ın ortası, erken 5.yy.).

¹⁵¹ Isings 1957, 113, form 96a

¹⁵² Vessberg, 114, tip A1, lev.1.21 (Kıbrıs) ; Arveiller-Dulong, Arveiller 1985, 102-103, no. 185-200 (Strasbourg)

¹⁵³ Dussart 1998, 71-72, no. BI.5221.30-31, lev.8

Ağız işlenmemiş ve hafif “S” profili yapan silindir ya da hafif küresel gövdeli ve İ.S. 1. yüzyıla ait bardaklar, bahsedilen formların prototipi olmalıdırlar¹⁵⁴.

İ.S. 3. yüzyıldan itibaren profilde hafif bir değişiklik göstererek kullanımının başladığı ya da yoğunlaştığı görülmektedir. Bugüne kadar yapılmış yayınlarda, en geç örnekler 6.yüzyıla kadar gitmektedir¹⁵⁵. Ancak, Elaiussa Sebaste örneklerinin, yoğun bir miktarda 7. yüzyıl katmanından gelmesi formun bu tarihlerde de kullanılmış olduğunun bir kanıtı olarak kabul edilebilir.

3.4.2.2. Şişe ve Sürahiler (Tablo 4)

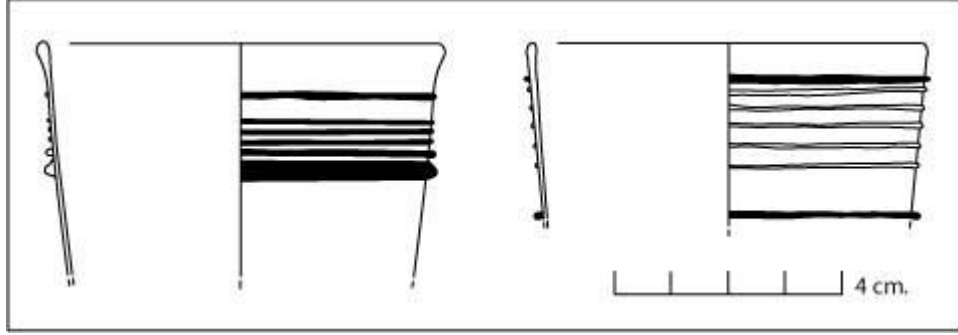
3.4.2.2.a. Boru Biçimi Ağızlı Şişeler (Kat.no. 309 – 320)

Yuvarlatılmış düz bir şekilde aşağıya doğru inen ağız, boru biçiminde omuza kadar inmektedir. Ağızın ya hemen altında ya da omuza kadar inen ağız-boyun kısmını ortalayacak şekilde cam ipliği sarılarak oluşturulmuş bezemelerle karşılaşılır. Bu tür bezemelerde, oluşturulan spiralın en üst ve en alt kısmında ya da sadece en üst kısmında diğerlerinden daha kalın cam ipliğinin sarıldığı dikkat çekmektedir. Cam iplikleri çoğunlukla mavi renktedir. Bazı örneklerde cam ipliklerinin, kabın renginde

¹⁵⁴ Bu konu için bakınız: 41 – 42 ve 57-60, 68. Czurda-Ruth 2007, 79, no. 191-194, lev.10 (Efes); Gençler 2003, 713, lev.41.89. (Elaiussa Sebaste)

¹⁵⁵ Calvi 1968, 170, lev. P-1 (Aquileia - İtalya, İ.S. 4.yy.); Gomolka 1978, 28-29, lev.1.8 (Bulgaristan, 4.-5.yy.); Demaine 1979, 42-43 ve 108, n. R5, fig. 7 (Yugoslavya, 4.yy. belki erken 5.yy.); Boosen 1984, 86, n. 178 (Rheinland, 3.-4.yy.); Tatton-Brown 1984, 198, fig.66.35 (Kartaca-Tunus, 5.yy.); Vanpeene 1993, 46-47, n. 068 (Fransa, 4.yy.); Ivachenko 1995, 321, fig. 14 (Crimee’ - Rusya, 4.-5.yy.); Dilly – Mahoe 1997, 110-111, no. 288-295, lev. 15 (Fransa,4.-5.yy.); Olcay 1998, 172, fig. 6.1 (Tarsus-Mersin); Zampieri 1998, 172, no. 287 (Padova-İtalya,2.-4.yy.); Carazzatti – Simona 1988, 130, no. 164 (Cantona Ticino - İtalya, kazınarak yapılmış paralel çizgi bezemeli, İ.S. 3.-4.yy.); Martini 1993, 120, fig. 1.3, lev. 14.2; D’Angelo et.al., 1994, 142-143, n. 444, lev. 113 (4. – 6. yy.); Sternini 1997, s. 244 [14], lev. XLVIII.3 (Gortina- Girit); Dussart 1998, 80, n. BVI.1112 a1.7-9, lev. 13 (Ürdün – Güney Suriye, 4. – 6.yy.); Antonaras 2007, s. 53, fig.5.3a (Philippi - Makedonya)

yapıldığı da görülebilmektedir (Resim 66). Belirtilen örneklerin dışında, üzerinde cam ipliği bulunmayan ve bir önceki örneklere göre daha dar yapılmış olanlar da bu grup içinde değerlendirilmiştir.

Resim 66

Bu tür ağızlı şişelerde, uzun bir ağız-boyun kısmı ve bundan daha kısa olan bir gövde kısmından oluşmaktadır. Gövde küresel ya da armudi görünümlüdür.

Huni ağızlı şişe ve sürahiler, Geç Roma cam geleneğinin devamı olarak yapılırken, bu tür ağza sahip şişe ve sürahilerin ise Erken Bizans Dönemi'nin tipik formlarından biri olduğunu söyleyebiliriz.

Elaiussa Sebaste örnekleri, benzer örnekler gibi, 7.yüzyıl tarihini veren katmanlardan gelmektedir¹⁵⁶.

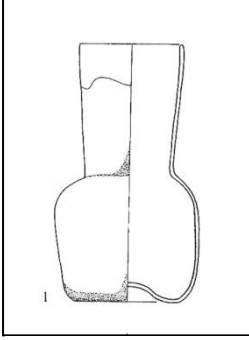

Resim 67

¹⁵⁶ Meyer 1988, 203, fig. 10.H (Ürdün, ca. 630-670); Hayes 1992, 403, n. 25, fig. 150 (Saraçhane - İstanbul, 7.yy. deposundan); Dussart 1998, 139, n. BX.121.26 (Tell de Jerash – Ürdün, 7.yy.sonu, 8.yy.ortası); Katsnelson et.all. 2004, 105-106, fig. 2.9/11 (Ashqelon – İsrail); Gorin-Rosen, Katsnelson 2007, 139-140, fig. 34-4 (Khirbat El-Ni' Ana – İsrail)

3.4.2.2.b. Silindir Boyun ve Gövdeli Şişeler (Kat.no. 321)

Elaiussa Sebaste’de sadece 2 örnekle yer alan bu tür şişeler, genel olarak, yuvarlatılmış ağız, kalın silindir boyun, silindir gövde ve konkav dip şeklinde bir forma sahiptir (Resim 68).

Resim 68

Form, Erken Bizans Dönemi’nde görülmektedir¹⁵⁷ ve benzer örnekler gibi Elaiussa Sebaste örnekleri de 7. yüzyıl katmanlarından gelmektedir.

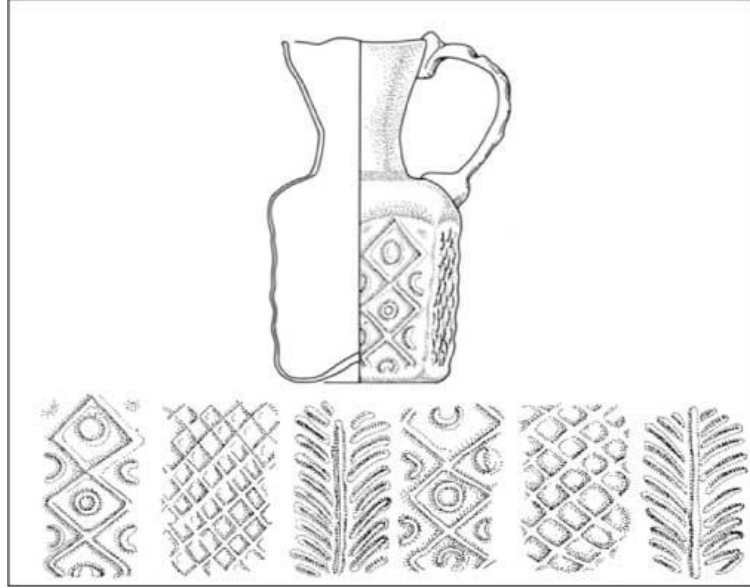
3.4.2.2.c. Kalıba Üflenerek Yapılmış Şişe ve Sürahiler (Kat.no. 322 – 324)

Roma Dönemi’nden beri kalıba üfleme tekniğinin merkezi olarak bilinen Suriye-Filistin Bölgesi’nde, Erken Bizans Dönemi’nde de aynı teknikle çeşitli kapların yapıldığı görülmektedir.

Doğu Akdenizli cam ustalarının, Erken Bizans Dönemi’nde, bu teknikle daha çok sekizgen, altıgen, beşgen formlarda şişe, kavanoz ve sürahi yaptıkları dikkat çekmektedir. Bu dönemde Hristiyanlığın resmi din olması, Yahudilikle de diğer yaygın bir din olarak karşılaşılmışından dolayı, bu tür kaplar üzerinde Hristiyan ve

¹⁵⁷ Gorin-Rosen, N. Katsnelson 2007, s. 141-143, fig. 35-1 (Khirbat El-Ni’Ana – İsrail); W. Martini, Stecner 1993, s. 120, fig. 35, lev. 14.1 (Samos, 7.yy.)

Yahudi dinlerinin sembolleriyle karşılaşılmaktadır¹⁵⁸. Bu tür formların, içlerinde kutsal sınırların saklandığı bir tür hacı kabı oldukları düşünülmektedir.

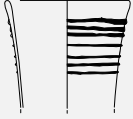
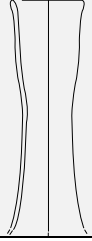
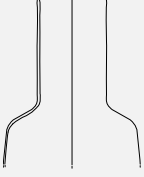

Resim 69

Elaiussa Sebaste örneği aynı moda içinde yapılmış ve olasılıkla Suriye-Filistin Bölgesi'nden gelme bir sürahidir. Ancak, eldeki parçalardan anlaşıldığı kadarıyla, bu örnek dörtgen formundadır. Elde çok parça olmamasına rağmen, şişenin bir yüzünün baklava dilimi, bir başka yüzünün de birbirine değen halka deseniyle kaplı olduğu anlaşılmaktadır. Başka örneğin olmamasına dayanarak, dört kenarlı şişenin ikişer kenarlarında aynı desenlerin olduğunu söyleyebiliriz.

Örnek, Güney Liman yerleşiminde 7.yüzyılın ortası ve ikinci yarısı konteksi veren bir katmandan gelmektedir.

¹⁵⁸ Stern 2001, 264 ve 274-275, nos. 184-187

Katman	Tarihi	Form 1		Form 2	Form 3
					
AGORA (AP, NA)					
AP 513	7.yy.	1	-	-	-
AP 541	“		1	1	-
Agora Ara Toplam		1	1	1	-
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)					
CW 1039	6.yüzyılın ilk yarısı	1	-	1	
CW 1461	5.yy.	1	-	-	
CW 1494	5.yy.ın ikinci yarısı	1	-	-	
Bizans Sarayı Ara toplam		3	-	1	
GÜNEY LİMANI YERLEŞİMİ VE ÜRETİM ALANI (IS01, IS02)					
IS02/I, 28	7.yy.ın ikinci yarısı	1	-	-	-
IS02/I, 69	7.yy.ın ikinci üçlüğünün sonu	1	-	-	-
IS02, 73	“	1	-	-	-
IS02, 100	7.yy.ın ortası, ikinci yarısı	2	1	-	-
IS02, 119	7.yy.	-	1	-	-
IS 02, 144	7.yy.ın ortası ya da 2.üçlüğü	1	-	-	-
IS02, 162	“	2	-	-	1
IS02, 312	7.yüzyılın ortası	1	-	-	-
IS02, 355	“	-	1	-	-
Güney Lim.Yer.Ara Toplam		9	3	-	1
TOPLAM		13	4	2	1
TOPLAM ŞİŞE SAYISI : 20					

Tablo.4. İ.S. 7. yüzyıl Şişe ve Sürahilerin Katmanlara Göre Dağılımı

3.4.2.3.Kadehler (Kat.no. 325 – 347)

Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesinden sonra ortaya çıkan bir form olan kadehlerin, İ.S. 5. yüzyılda kullanılmaya başlandığı, 6.-7. yüzyıllarda da en yoğun kullanımının gerçekleştirildiği bilinmektedir¹⁵⁹. Batı'da 8. yüzyılda da kullanıldığını gösteren kanıtlar bulunmaktadır¹⁶⁰.

Resim 70

Erken Bizans Dönemi'nin sevilen bir formu olan kadehler Akdeniz'e kıyısı olan bütün yerleşimlerde, Karadeniz ve Kuzey Karadeniz'de ve Orta Avrupa'da da görülmektedir¹⁶¹.

Kadehlerin yapımında iki teknik kullanılmaktadır: Birincisinde kadeh ayağı, tek bir cam balonundan şekillendirilmektedir. Bu teknikte kadehin ayak kısmı, balonun bir bölümünü içe doğru aletle bastırılıp pens şeklindeki bir aletle de kısıtılması, geri kalan kısımdan da gövdenin şekillendirilmesiyle yapılmaktaydı. Diğer teknikte ise kadeh gövdesine yeni bir parçanın eklenip şekillendirilmesiyle

¹⁵⁹ Sternini bu tür kadehlerin, 8.yy.da da kullanımının devam ettiği belirtilmektedir (Sternini 2001, 27, Palatin Tepesi – Roma). Baur, 1938 yılında Gerasa camları üzerine yazdığı makalede, bu formların günümüzde de kullanıldığını ve örneklerini Atina Evangelismos Hastanesi'nde ve Bari'de Aziz Nikolaos Kilisesi'nde gördüğünü belirtmektedir (Baur, 1938, 517).

¹⁶⁰ Stiaffini bu formun 5. Yüzyıldan itibaren yoğun olarak 6.-8. yüzyıllarda İtalya'da kullanımda olduğunu belirtmiştir (Stiaffini 1999, 101).

¹⁶¹ Stern 2001, 270.

oluşturulmaktadır¹⁶². Elaiussa'da katlamalı ayakların daha yaygın olduğu, bu tür örneklerin daha çok bulunmasından anlaşılmaktadır.

Form, günümüzdeki kadehlere benzediği için “şarap bardağı” (wine glass) olarak tanımlanmaktadır¹⁶³. Erken Bizans Dönemi'nde camdan su bardağı olarak bir formun olmaması nedeniyle bu formların bardak olarak kullanılmış olabileceği belirtilmektedir¹⁶⁴. Ancak, kimi örneklerin ağız kenarında küçük taşıma kulplarının bulunması ya da kadehlerin yanında metal fitil taşıyıcıların yer almasına dayanarak, kandil olarak kullanıldıkları da görülmektedir¹⁶⁵. Bu nedenle form, bazı yayınlarda kandil, bazı yayınlarda da bardak sınıflandırması içinde yer almıştır. Olasılıkla her iki amacı da karşılayan kadehler, Erken Bizans Dönemi'nde görülen “çok amaçlı” formlardan biri olmalıdır¹⁶⁶.

Kadehlerin kırılmalara karşı en dayanıklı yeri ayaklarıdır. Bundan dolayı kazılarda kadeh formu en rahat ayak kısmından tespit edilir. Elaiussa Sebaste'de 1995 yılından 2006 yılına kadar yapılan kazılarda, bu şekilde toplam 278 tane kadeh ayağı parçası ele geçirilmiştir. Parçaların %96'sı katlanarak, geri kalanı da eklenerek

¹⁶² Kadehlerin yapımında iki teknik kullanılmaktadır: katlamalı ve eklemeli ayağı olan kadehler. Bu iki teknik içinde katlamalı ayağa sahip olan kadehlerin yapımı diğer tekniğe göre daha kolaydır. Bunda, kadeh sadece bir parçadan yapılabilmekteyken, diğerinde gövde ve ayak olmak üzere iki parçadan oluştuğunu söyleyebiliriz (Stern 2001, 263 ve 270-271).

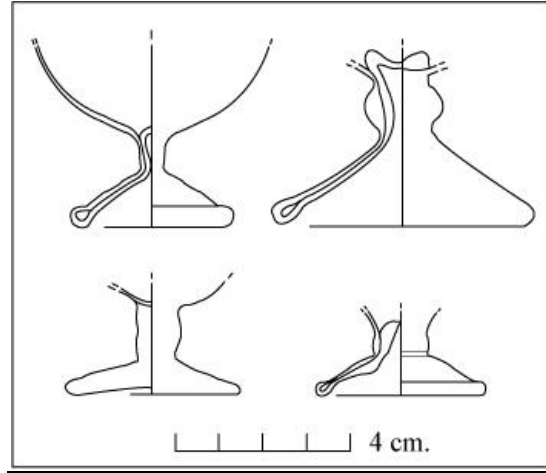
¹⁶³ Akdeniz havzasında yaygın olarak görülen kadehlerin, IV. yüzyıla ait en eski örneklerinin Doğu Akdeniz'den geldiği (Stern 1985, 46), batıda (İtalya) ise en erken kullanımının V. yüzyıl olduğu belirtilmektedir (Stiaffini 1999, 101). Ele geçen örneklerden aynı formun İslami dönemlerde de kullanıldığı bilinmektedir (Dussart 1998, 115-121, no. BIX.1).

¹⁶⁴ M. Stern'in yazdığı metinde, 6. Ve erken 7. yy. Filistin'inde yaygın bir bardak olmamasından dolayı, bu tür kadehlerin bardak olarak kullanılmış olabileceği belirtilmiştir (Stern 2001, 263 ve 270-271). M.S. VI-VII. yy İtalyasında kadehlerin mezar hediyesi olarak da konulduğu belirtilmektedir (Stiaffini 1999, 101)

¹⁶⁵ Stern 2001, 271; Antonaras 2007, 52, fig. 5-2a (Philippi – Yunanistan, Erken Bizans Dönemi); Baur 1938, 517.

¹⁶⁶ Erken Bizans Dönemi'nde görülen “konik gövdeli kandiller” in de bardak olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Stern 2001, 267-268). Detaylı bilgi için bakınız ss. 93-97.

yapılmış ayak parçalarından oluşmaktadır. Ortaya çıkarılan parçaların sadece 137 tanesi güney limanı yerleşim ve üretim alanından, 103 tanesi de Agora alanının kilise olarak kullanıldığı dönem katmanlarından gelmiştir, bunların dışındaki parçalar yerleşimin farklı bölümlerinde bulunmuştur (Tablo 5).

Resim 71

Kadeh ayaklarıyla beraber bulunan, yuvarlatılmış hafif içeri dönük ağız parçalarının renk ve cam kaliteleri, ayak parçalarıyla benzerlik göstermektedir. Büyük olasılıkla kadehlere ait olan bu yuvarlatılmış ağız parçaları, kadehlerin içim kolaylığı sağlayacak şekilde tasarlandığını da göstermektedir. Bu nedenle, Elaiussa Sebaste kadeh örneklerinin, hem sıvı sunumunda hem de aydınlatmada kullanılmış olabileceğini söyleyebiliriz¹⁶⁷.

Parçaların büyük bir çoğunluğu 7. yüzyıl tarihlerine ait katmanlardan geldiklerinden, kadehlerin bu tarihlerde kullanılmış olduklarını söyleyebiliriz.

¹⁶⁷ Kilise yapısından çok sayıda ele geçmesi ve kiliselerde gerçekleştirilen ritüellerde, kadehlerin kullanılan bir form olmamasına dayanarak, yapıda bu formun büyük olasılıkla aydınlatma amacıyla kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Tablo. 5. Kadeh Parçalarının Katmanlara Göre Dağılımı

KATMAN	TARİHİ	KADEH PARÇA MİKTARI
TİYATRO		
VIT, 2	-	1
VIT, 5	-	1
VIT, 9	-	1
OR, 4	-	2
OR, 12	-	1
CS, 52	-	1
Tiyatro Ara Toplam		7
AGORA		
AP, 102	7.yy.	1
AP, 22	-	1
AP, 36	7.yy.dan az malzeme	1
AP, 102	7.yy.	2
AP, 310	6.yy.in ortasi-ikinci yarisi	3
AP, 316	5.-6.yy. (çok sayıda 2.yy.artığı)	1
AP, 406	7.yy.	4
AP, 407	6.yy.sonu-7.yy.'in ilk yarisi	4
AP, 412	6.yy.sonu-7.yy.'in ilk yarisi	3
AP, 420	6.yy-7.yy.in başi	1
AP, 429	7.yy.	11
AP, 431	7.yy.	6
AP, 448	5.yy.sonu-6.yy.in ilk yarisi	2
AP, 510	7.yy.	2
AP, 515	7.yy.in ortasi-ikinci yarisi	3
AP, 541	7.yy.	35
AP, 548		1
AP, 563	7.yy.	1
AP, 571	7.yy.	1
AP, 585	7.yy	1
AP, 607	-	1
AP, 625	6.yy. - 7.yy.dan çok az parça	2
AP, 632	7. yy'in ilk yarisi	1
AP, 642	6.yy. sonu- 7.yy.dan çok az parça	1
AP, 649	7.yy. başi	1
AP, 651	7.yy.bası	1
AP, 659	7.yy.bası	1
AP, 675	7.yy.in ilk yarisi	2
AP, 684	7.yy'in ilk yarisi-ortasi	2
AP, 688	7.yy.	1
AP, 924	5.-6.yy.	1
NA, 7	7.yy.	1
NA, 101	-	1
NA, 109	-	1
NA, 136	-	1
NA, 143	-	1
Agora Ara Toplam		103
LİMAN HAMAMI (TP, FP)		
TP, 68	-	1
TP, 201	-	2

KATMAN	TARİHİ	KADEH PARÇA MİKTARI
FP, 108	-	1
FP, 110	-	1
FP, 121	-	1
FP, 137	-	1
Liman Hamamı Ara Toplam		7
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)		
CW, 67	6.yüzyılın ikinci yarısı	1
CW, 1027	6.yüzyılın ikinci yarısı	1
CW, 1059	6.yüzyılın ikinci çeyreği	1
CW/MN, 2053	7.yüzyılın ortası, ikinci yarısı	1
CW/MN, 2138	Geç 5. – erken 6. Yüzyıl	7
CW/MN, 2118	6.yüzyılın ikinci yarısı	1
CW/MN, 2119	6.yüzyılın üçüncü çeyreği	3
CW/MN 2124	Geç 6.yüzyıl	1
CW/MN, 2134	Geç 6. – erken 7. yüzyıl	1
CW/MN, 2140	7. yüzyıl	1
CW/MN, 2163	Geç 5. – erken 6. yüzyıl	1
Bizans Sarayı Ara Toplam		19
TAPINAK		
TR, 1	-	1
TR, 49	7.yy.	1
TR, 221	7.yy.ın ortası, ikinci yarısı	1
TR, 237	7.yy.ın ikinci yarısı	1
TR, 251	5.yy.sonu, 6.yy. başı	1
Tapınak Ara Toplam		5
GÜNEY LİMANI YERLEŞİMİ VE ÜRETİM MERKEZİ		
IS01, 2	7.yy.	1
IS01, 26	7.yy.	2
IS01, 65	7.yy.	1
IS01, 117	7.yy.	1
IS01, 122	7.yy.ortası	1
IS01, 134	5.yy.ın 2.yarısı, 6.yy.ın ilk yarısı	1
IS 01, 152	6.yy.sonu, 7.yy.ın başı	2
IS02/I, 27	7.yy.	2
IS02/I, 28	7.yy.ın ikinci yarısı	7
IS02/II, 29b	7.yy.	1
IS02/I, 30	-	1
IS02/II, 40	7.yy.	1
IS02/III, 41	7.yy.	2
IS02/II, 47	7.yy. ikinci üçlük	3
IS02/I, 48	7.yy. ikinci üçlük	1
IS02/I, 50	7.yy.	1
IS02/I, 54	7.yy.ın ikinci üçlüğü	1
IS02/II, 67	7.yy.	2
IS02/I, 69	7.yy	3
IS02/I, 71	7.yy.	12
IS02, 73	-	10
IS02, 86	7.yy.	1
IS02, 100	7.yy.ın ortası ve ikinci yarısı	10

KATMAN	TARİHİ	KADEH PARÇA MİKTARI
IS02, 119	7.yy.	3
IS02, Ivc, 125	7.yy.in ortasi ve ikinci yarisi	1
IS02, 138	7.yy.ortasi	1
IS02, 144	7.yy. ortasi	11
IS02, 162	7.yy.in ortasi ve ikinci yarisi	32
IS02, 311	7.yy.in ortasi	10
IS 02, 312	7.yy.in ortasi	2
IS 02, 333	“	4
IS02, 342	7.yy’in ortasi	2
IS 02, 335	-	1
IS 02, 343	7.yy. belki ilk üçlük	3
Güney Limanı Yerleşimi ve Üretim Merkezi Ara Toplam		137
DEĞERLENDİRİLEN KADEH PARÇASI TOPLAMI: 278		

3.4.2.4.Kandiller

Elaiussa Sebaste’de 1995 yılından 2006 yılına kadar kentin çeşitli yerlerinde yapılmış olan kazı çalışmaları sonucunda 693 tane tanımlanan kandil parçası tespit edilebilmiştir. Bu parçaların % 97’lik kısmı sadece Agora alanının kilise olarak kullanıldığı dönem katmanlarından gelmektedir (Tablo.6).

Agora alanındaki kilise yapısı ve bu yapıdan gelen kandil formları arasındaki tarihsel uyum aynı şekilde Güney Limanı Yerleşimi alanında da görülebilmektedir. Kentin diğer yerlerinde ise cam kandillerin katmanlar içinde yer alan artık malzemeler olduğu anlaşılmıştır.

Kandil parçaları üzerine yapılan tipolojik çalışma sonucunda üç farklı cam kandil formu tespit edilmiştir. Bunlar:

1. Kulplu Kandiller	2. Saplı Kandiller
a. <i>Konveks Dipli Kandiller</i>	a. <i>İçi Boş Saplı Kandiller</i>
b. <i>Konkav Dipli (?) Kandiller</i>	b. <i>İçi Dolu Saplı Kandiller</i>
c. <i>Gövdeden Kulplu Kandiller</i>	3. Tabak Kandil

Bu formların içinde özellikle “Konveks Dipli Kulplu Kandiller” ile “İçi Boş Saplı Kandillerin dikkat çekici bir yoğunluklarının olduğu görülebilmektedir.

3.4.2.4.a. Kulplu Kandiller

Bu grup içinde kulpların duruş şekli ve kandillerin profillerine göre 3 farklı form tespit edilmiştir: İlk iki form ağızdan kulplu, diğeri ise gövdeden kulplu kandillerdir.

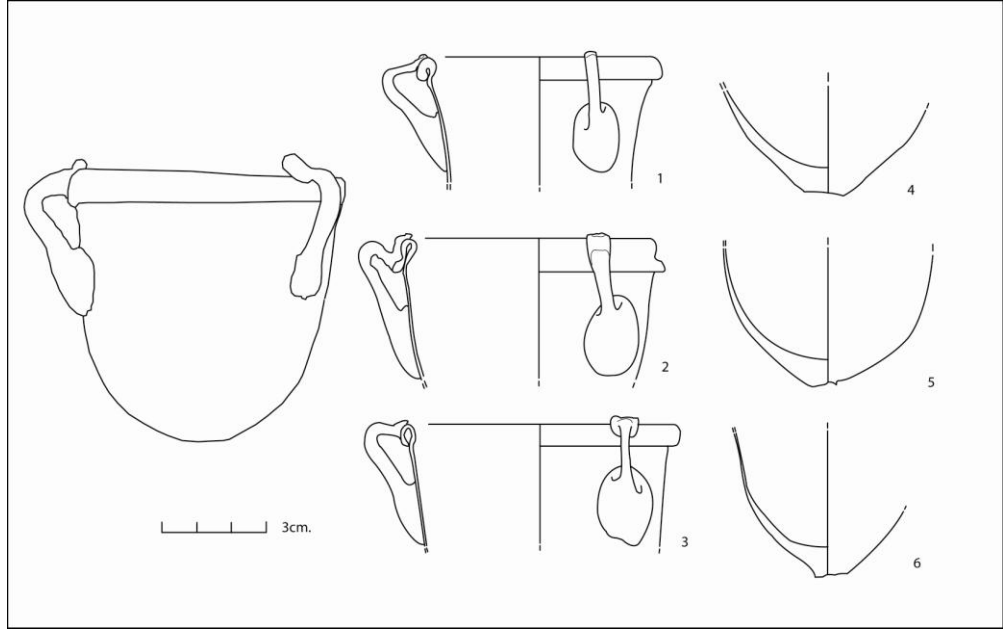
3.4.2.4.a.1.Konveks Dipli Kulplu Kandiller (Kat.no. 348 – 367)

Kandiller, dışa dönük tüp biçimli ağız, ağız altından düz inen bir gövde ve tabanında çoğunlukla noble izi bulunan konveks bir diple sonlanır. Çapları yaklaşık 7 ile 9.5 cm. arasında değişen, üç kulplu bu kandiller, kulplardan geçirilen zincirlerle duvara ya da çeşitli askılara asılmaktaydılar (Resim 72-73).

Resim.72

Konveks dipli, kulplu kandil parçalarının hepsi Agora kazılarında ortaya çıkarılmıştır. Agora alanının kilise olarak kullanıldığı döneme ait katman kazılarında, 310 tane dip parçasıyla birlikte yaklaşık 430 tane, belirtilen profili veren ağız parçası ele geçirilmiştir. Malzemenin yoğunluğuna dayanarak, kilise yapısının aydınlatılmasında bu tür kandillerin yoğun kullanıldığını söyleyebiliriz.

Resim 73

Geniş ağızlı kandil formlarında, fitiller ağızdan kabın içine sarkıtılan metal fitil taşıyıcılarına yerleştirilmekteydi. Bu konu üzerine yapılmış olan yayınlarda, iki tür fitil taşıyıcısının olduğu belirtilmektedir¹⁶⁸. Bunlar, bir ucu kandilin ağzına bir ucu da yağa daldırılan “S” biçimli ve iki ucu kandil ağzına oturtulan alt ucu da yağa daldırılan “Y” biçimli fitil taşıyıcılarıdır (Resim 74, sol). Agora kazılarında ortaya çıkarılan kandillerle birlikte, “Y” biçimli örneklerin dışında, çubuğun ortasına gelen kısmı yuvarlak ve ortasında bulunan delikten fitilin geçtiği başka bir tür fitil taşıyıcısı da tespit edilmiştir (Resim 74, sağ)¹⁶⁹. Eldeki örnekler, daha çok bronz ve kurşundan yapılmıştır. Bu formun dışında diğer kulplu kandillerin kullanımında da bu tür fitil taşıyıcıları kullanılmış olmalıdır.

¹⁶⁸ Türler ve Anadolu’da görülen benzer örnekler için bakınız: Olcay 2001, 80, dipnot 19.

¹⁶⁹ Foy, bu tür fitil taşıyıcıların, “içi boş saplı kandiller” için kullanıldığını belirtmiştir (Foy 2003, 80-81).

Resim 74

Aynı ağız profiline sahip, ancak konkav ya da düz olarak sonlanan kandiller 5. - 7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir¹⁷⁰. Benzer örneği bulunamamış olan bu tür kandiller, katmanlardan gelen, 7. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına tarihlendirilmiş seramik örnekleriyle aynı tarihten olmalıdır.

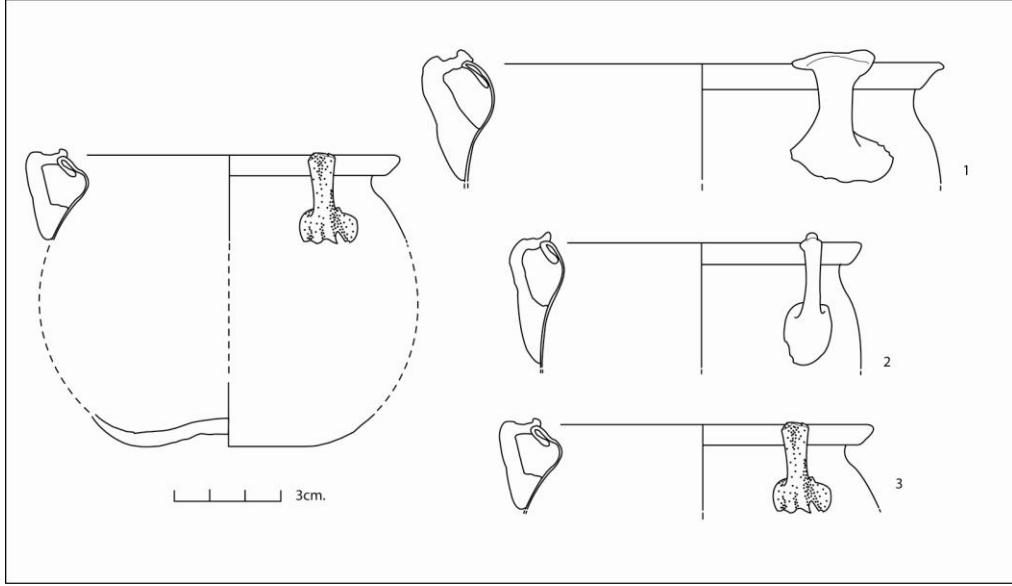
3.4.2.4.a.2. Konkav Dipli Kulplu Kandiller (Kat.no. 368 – 373)

Sadece Agora alanında bulunmuş, bir başka form ise konkav dipli kulplu kandillerdir. Bu kandillere ait çok sayıda ağız parçası bulunmasına karşın, kandilin tam profilini verebilecek yeterli parça bulunamamış, bundan dolayı tahmini bir form sunulabilmiştir. Aynı katmanlarda ele geçmiş çok az sayıdaki konkav dip parçaları ve benzer örneklere dayanarak, tahmini bir form ortaya çıkarılmıştır¹⁷¹.

¹⁷⁰ Isings 1957, form 134; Baur 1938, fig. 22, no. 380; Hadad 1998, 63-76.

¹⁷¹ Olcay 2001, 85, fig. 6a (Aziz Nikolaos Kilisesi, Demre-Myra)

Dışarı ve aşağı doğru katlanarak yapılmış tüp biçimli ağız bir “S” profili yaparak gövdeye geçmekte ve ağza yapıştırılmış üç kulp, kabın omuzlarına yerleşmektedir. Olasılıkla şişkin bir gövde ve konkav bir taban bölümüne sahip olmalıdır (Resim 75).

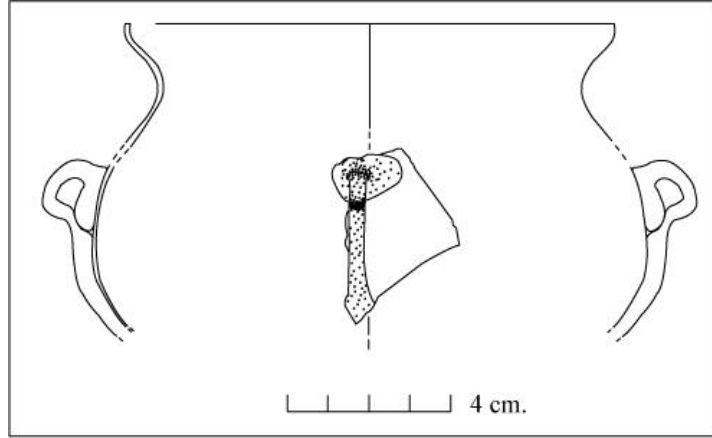

Resim 75

Bir önceki formla aynı katmanlardan gelen bu türün de 7. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz.

3.4.2.4.a.3. Gövdeden Kulplu Kandiller (Kat.no. 374 – 379)

Gövdesine yapışık küçük kulpların olduğu kandillerin, çeşitli formlarının olduğu bilinmektedir. Agora kazılarında, ele geçen kulp ve ağız-gövde parçaları, kilise yapısından kullanılan gövdeden kulplu kandil formu hakkında az da olsa bir fikir verebilmektedir (Resim 76). Ortaya çıkan formun, dip kısmı olasılıkla konkav şekilde olmalıdır. Parçaların, diğer kandil formlarına göre çok az sayıda olması, bu formun kentte çok kullanılmadığını gösterir.

Resim 76

Ele geçen parçaların, geldikleri katmanların yoğun olarak 7. yüzyıl malzemesi bulundurmasına dayanarak, bu tarihe ait olduklarını söyleyebiliriz.

3.4.2.4.b. Saplı Kandiller

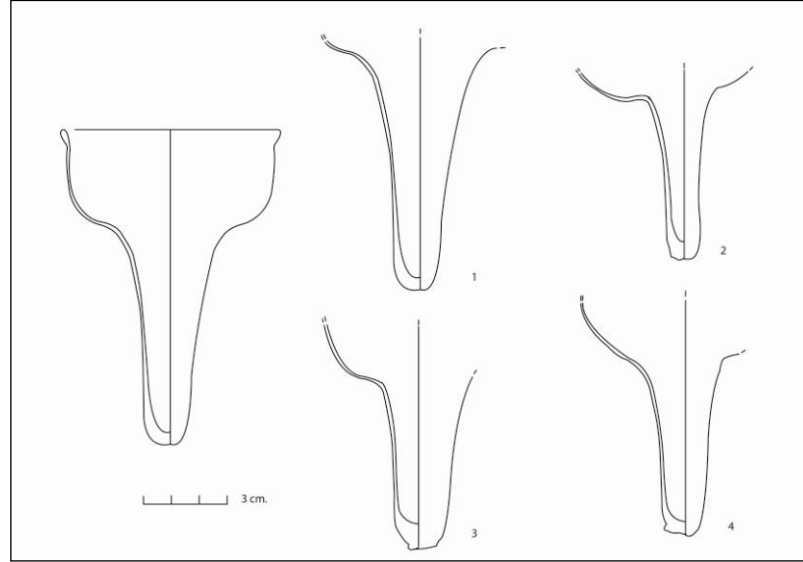
3.4.2.4.b.1. İçi Boş Saplı Kandiller (Kat.no. 380 – 400)

Elaiussa Sebaste’de ortaya çıkarılmış olan “İçi boş, saplı kandiller”, eldeki örneklerle dayanarak, çapı yaklaşık 8.5-9 cm. olan bir ağız parçası, 3.5-4 cm. yüksekliğinde bir gövde ve 8-8.5 cm. yüksekliğinde bir sap kısmından oluşmaktadır¹⁷². Renkleri daha çok açık mavi ve açık yeşildir (Resim 77). Kandillerin *polykandilion*’lara oturtularak kullanıldıkları bilinmektedir.

İçi boş saplı kandiller, 353 tane sap parçasıyla, kentte hem cam buluntuları hem de kandil grupları içinde, miktarı en fazla olan formdur. En yoğun çıktığı yer ise, Agora alanının kilise olarak kullanıldığı döneme ait katmanlardır ve sadece bu

¹⁷² Bu tür kandillerin profili biraz daha farklı olan örnekleri de bulunmaktadır. Bunlarda kandilin sap kısmı daha geniş sonlanmakta (Olçay 2001, s. 82-83, fig. 2-4) ya da gövde kısmının profili daha farklı işlenmektedir (Foy 2003, s.82, fig. 90-94)

alandan 343 tanesi çıkarılmıştır. Bu tür kandiller, kilisenin kimi katmanlarında yığınlar halinde bulunmuştur¹⁷³.

Resim 77

Paralel örnekleri yoğun olarak 5. - 7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiş¹⁷⁴, ancak aynı form İslami Dönem ve Batı Ortaçağı'nda da yaygın olarak kullanılmıştır¹⁷⁵. Hatta, Yakın Doğu'da kullanımının hala devam ettiği belirtilmektedir¹⁷⁶. Elaiussa Sebaste örneklerinin ise katmanlardan gelen seramiklere dayanılarak 7. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz.

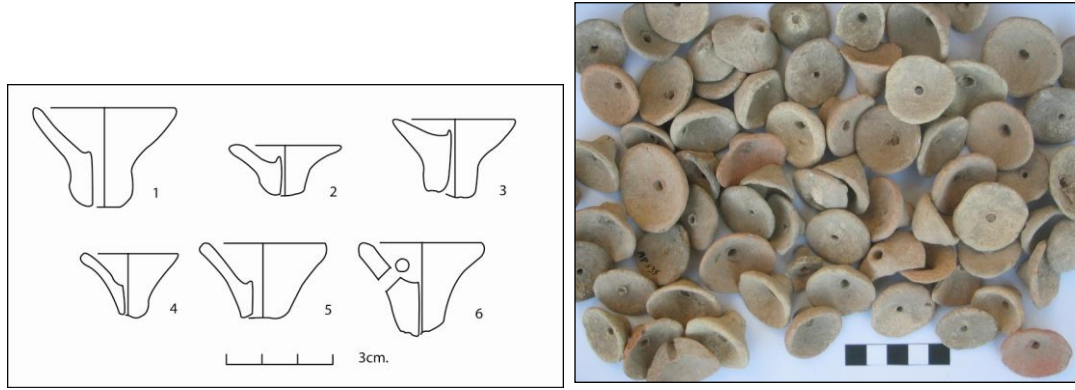
¹⁷³ Alanın kuzey-batı köşesinde kazılan bir katmanda (AP 541) 264 tane kandil sapı bulunmuştur.

¹⁷⁴ Baur 1938, 523-524, Tip E, no. 1-14, fig. 17-18 (Gerasa, 4.-5.yy.sec.); Vessberg 1952, 151-152, lev. X.12-14 (Kıbrıs); Crowfoot 1957, 415, fig. 96.6 (Samaria-Sebaste); Bagatti et. al. 1958, 148, fig. 35.14 (Kudüs– Dominus Flevit); Harden 1962, 84, lev. XX.51 (Filistin – Nessana, 7.-8.yy.); Chavane 1975, 66, fig. 19 ve 63, 174-180 (Kıbrıs – Salamis, 7.yy.ın ikinci yarısı); Lapp 1983, 62, fig. 24-32 (Ürdün – Amman, Araq El-Emir, 4.-5. yy.); Sternini 1988, 18-19, fig. 29-30 (Girit – Gortyne); Weinberg 1988, 85-86, fig. 398 (Filistin – Jalame); Hayes 1992, 402-403, fig. 150-14 ve fig. 151-37-38 (İstanbul – Saraçhane, 6.-7.yy.); Peleg – R. Reich 1992, 155, fig. 20 (Caesarea Maritima), Dussart 1995, 346-347, fig. 7.6-8 (Ürdün-Suriye, 4.-6. yy.); Hadad 1998, 71-72, fig. 4, 46-56 (İsrail – Bet Shean); Olcay 1998, 170-171, fig. 1, b and c (Tarsus, 5.-7.yy.); Foy 2000, 245-250, fig. 4. no.11-13, fig. 6 no. 19-25, fig.8 (Beyrut); Foy 2003, 80-81, fig. 85-88 (Tunus); Erten 2001b, s. 148-149, fig.12, a-d (Kilikya – Olba).

¹⁷⁵ Batı'nın Ortaçağ örnekleri için: Stiaffini 1999, 119-120, fig. 122.

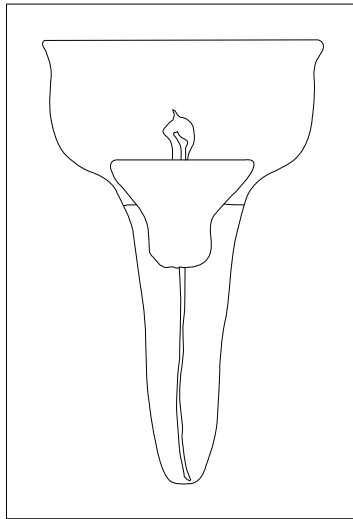
¹⁷⁶ Vessberg 1952, 152; Crowfoot 1957, 415; von Saldern 1980, 49; Dussart 1995, 347.

Agora kazılarında, ele geçen kandil parçalarıyla birlikte, pişmiş topraktan yapılmış fitil taşıyıcılardan 644 tane bulunmuştur (Resim78). Konik görünümlü ortası delik

Resim 78

disklerin, çapları yaklaşık 3-4 cm.dir. Kimi örneklerde, gövde üzerinde görülen ikinci delikler, pişmiş toprak kandillerin *discus*'larında gördüğümüz havalandırma işlevini yapıyor olmalıydı.

Resim.79

Tahminen daha ucuz olan bu tür pişmiş toprak fitil taşıyıcılar, metal örneklerle alternatif olarak üretilmiş olmalıdır. Benzer örnekleri, Elaiussa Sebaste'nin dışında Caesarea Maritima¹⁷⁷ ve Beth Shean'da da bulunmuştur¹⁷⁸.

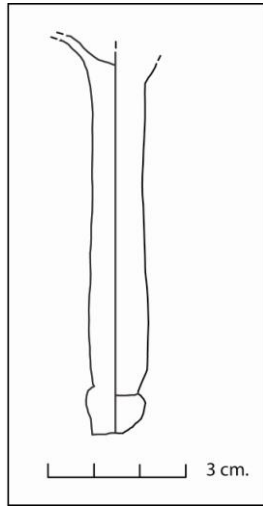
¹⁷⁷ M. Peleg– R. Reich 1992, s.158, fig. 21

¹⁷⁸ A.g.e., s. 158 (Tsori 1967, s.161-162, oda 4).

Kandillerin, yaklaşık 6-7 cm. uzunluğunda olan içi boş saplarına konulan yağların ne kadar dayandığını anlayabilmek amacıyla yaptığımız “deneysel arkeoloji” çalışması bize bu kandillerin kullanımı ile ilgili daha fazla bilgi verebilmiştir. Sap kısmı sağlam olan orijinal bir parçayı ağız kısmına kadar zeytinyağı ile doldurup, fitili yerleştirip yaktığımızda, fitilin 3 saat 45 dakika boyunca hiç durmadan yandığı tespit edilmiştir (Resim.79).

Elaiussa Sebaste Agora kazıları cam buluntularının en yoğun grubunu oluşturan içi boş saplı kandillerin de diğer örnekler gibi 7. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz.

3.4.2.4.b.2. İçi Dolu Saplı Kandiller (Kat.no. 401 – 402)

Resim.80

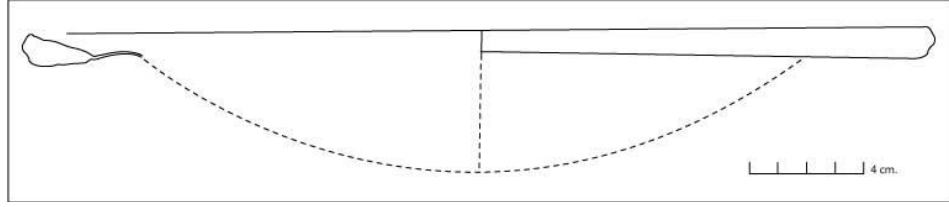
Masif camdan çubuk şeklinde bir sap ve gövde kısmından oluşan bu tür kandiller (Resim.80), bir önceki örnekler gibi “*polikandilion*”lara konulmaktaydı. Ağız kısmına yerleştirilen metalden bir fitil taşıyıcısıyla kandilin kullanıldığını söyleyebiliriz.

Agora kazılarında, bu tür kandillere ait sadece iki parça ele geçmiştir. Benzer örneklerini 4. yüzyıldan 11. yüzyıla kadar gördüğümüz içi dolu saplı kandillerin¹⁷⁹,

¹⁷⁹ D. Foy 2000, s. 243-245, fig. 4, 6, 7 (Beyrut, 7.yy.), Y. Olcay 2001, s. 80-82, fig. 1(Demre-Myra, Aziz Nikolaos Kilisesi); J.W. Hayes 1992, nn. 50, 70-71, 87 (Saraçhane, İstanbul).

Elaiussa Sebaste örnekleri, her iki parçanın geldiği katmanların 7. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına tarihlendirilmesi nedeniyle, parçaların bu tarihlere ait olduklarını söyleyebiliriz.

3.4.2.4.c. Tabak Kandil (Kat.no. 403)

Resim 81

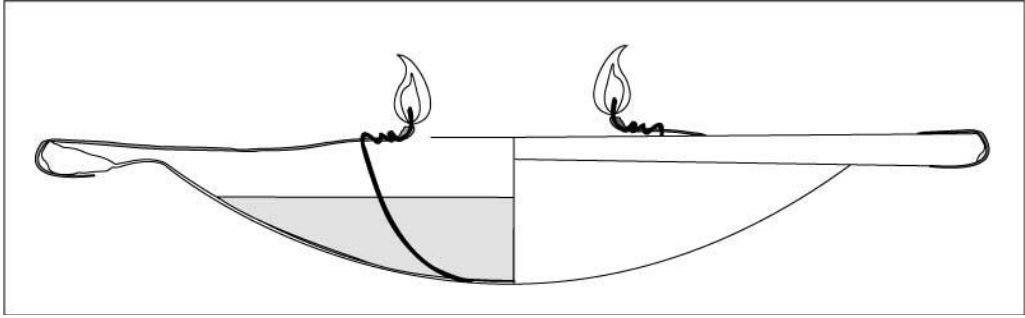
Yuvarlatılmış geniş ve kalın bir ağız profilinden oluşan ve 30 cm. çapındaki tabak parçasının taban kısımları ele geçmemiştir. Ancak, parçanın gidişine bakarak yukarıda belirtildiği gibi konveks bir taban bölümüne sahip olduğu düşünülmektedir (Resim.81). Elaiussa Sebaste’de sadece bir parçayla temsil edilen formun, benzer bir örneği de bulunamamıştır.

Resim 82

Formun kandil olarak tanımlanmasındaki temel neden, forma ait parçalarla birlikte bulunan, *polykandilion* parçaları ve tunçtan yapılmış fitil taşıyıcılardır (Resim 82). Özellikle fitil taşıyıcıların uç kısımlarındaki kat yerleri, tabak kandilin ağız genişliğiyle çok örtüştüğünden, bu formun büyük olasılıkla kandil olarak kullanıldığı düşünülmüştür.

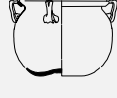
Metal fitil taşıyıcıların profilleri ve parça üzerinde oluşan kat yerlerine dayanarak kandilin kullanımı açıklanabilmektedir: Tabak kandilin ağız kısmına sıkıştırılarak oturtulan metal fitil taşıyıcıların, kanca biçimindeki uç kısımları tabağın orta kısmına kadar uzamaktadır. Bir ucu metal taşıyıcıya sarılan fitilin diğer ucu kandilin içine sarkıtılarak aydınlatma için gerekli koşullar sağlanıyordu (Resim.83).

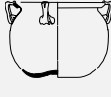

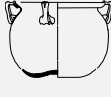
Resim 83

Kandil sınıflandırması içine yeni girmiş olan bu formun, geldiği katman ve konteks malzemeye dayanarak, 7. yüzyılın ortası ve ikinci yarısına ait olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo.6. İ.S. 7. yüzyıl Kandillerinin Katmanlara Göre Dağılımı

Katman	Kat. Tarihi	1.Kulplu Kandiller			Salı Kandiller		Tabak Kandil
		1a	1b	1c	2a	2b	
							
AGORA (AP, NA)							
45	7.yy.	-	-	-	1	-	-
102	7.yy.	-	1	-	-	-	-
129	6.yy. (2.yy.artıkl arı)	-	-	-	1	-	-
301	6.yy.ın ortası, ikinci yarısı	1	-	-	-	-	-
406	7.yy.	-	-	-	1	-	-
415	6.yy.-7.yy.	-	-	-	1	-	-
431	7.yy.	-	-	-	1	-	-
448	5.yy.ın sonu, 6.yy.ilk yarısı	-	-	-	-	-	-
501	5.yy.-7.yy.	-	-	-	2	-	-
510	7.yy.	10	-	1	21	1	-
515	7.yy.	-	-	1	2	-	-
519	7.yy.	-	1	-	-	-	-
540	7.yy.	12	-	-	7	-	-
541	7.yy.	253	-	2	257	1	-
556	6.yy. (Belki daha öncesi)	-	-	-	1	-	-
562	7.yy.	1	-	-	-	-	-
565	5.yy.-7.yy.	15	1	-	5	-	-
571	7.yy.	-	-	-	1	-	-
580	6.yy.-7.yy.	5	11	-	3	-	-
585	7.yy.	13	-	-	20	-	1
614	6.yy.ın sonu, 7.yy.ın ilk üçlüğü	-	-	-	1	-	-
626	5.yy.-7.yy. (çok az malzeme)	-	-	-	1	-	-
628	-	-	-	-	1	-	-
632	7.yy.ın ilk yarısı	-	-	-	2	-	-
645	6.yy.-7.yy.	-	-	-	1	-	-
659	7.yy.ın başları	-	-	-	3	-	-

Katman	Kat. Tarihi	1.Kulplu Kandiller			Sakı Kandiller		Tabak Kandil
		1a	1b	1c	2a	2b	
							
AGORA (AP, NA)							
683	7.yy.	-	-	-	1	-	-
688	7.yy.	-	-	1	-	-	-
722	5.yy.in sonu, az sayıda 6.yy.	-	-	-	1	-	-
740	7.yy.in ikinci yarısı	-	-	-	1	-	-
920	1.yy.-2.yy. (çok az)	-	-	-	1	-	-
NA 13	7.yy.	-	-	1	1	-	-
NA 119	-	-	-	-	-	-	-
NA 123	-	-	-	-	1	-	-
NA 136	7.yy.	-	-	-	1	1	-
NA 143	7.yy.	-	-	-	3	-	-
NA 150	7.yy.	-	-	-	1	-	-
Agora Toplam		310	14	6	344	3	1
TİYATRO							
CS 24	4.yy.sonu-5.yy.ortası	-	-	-	1	-	-
CS 37	12.-13.yy.	-	-	-	1	-	-
CS 41	3.yy.sonu-4.yy.başı	-	-	-	-	-	-
PW 2	7.yy.-8.yy.in ortası	-	-	-	-	-	-
VIT 4	7.yy.	-	-	-	1	-	-
VE 75	4.yy.-7.yy.	-	-	-	1	-	-
VE 135	-	-	-	-	1	-	-
Tiyatro Toplam		-	-	-	5	-	-
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)							
CW 47		-	-	-	-	-	-
CW 1027	5.yy.in üçüncü çeyreği	-	-	-	-	-	-
CW 1066	5.yy.in üçüncü çeyreği	-	-	-	-	-	-
CW 1072	5.yy.in ilk yarısı	-	-	-	-	-	-
CW 1485	5.yy.in ortası ve 2. yarısı	-	-	-	-	-	-
CW 1501		-	-	-	1	-	-

Katman	Kat. Tarihi	1.Kulplu Kandiller			Sakı Kandiller		Tabak Kandil
		1a	1b	1c	2a	2b	
							
BİZANS SARAYI (CW, CW/MN)							
CW/MN 2110	6. – 7. yüzyıl	-	-	-	-	-	-
CW/MN 2138	Geç 5. – 6.yy. yarısı	-	-	1	1	-	-
CW/MN 2139	5. - 7.yüzyıl	-	-	-	-	-	-
CW/MN 2148	Geç 5. – 6.yy. ilk yarısı	-	-	-	-	-	-
CW/MN 2158	Geç 5. – 6.yy. ilk yarısı	-	-	-	-	-	-
Bizans Sarayı Toplam		-	-	1	2	-	-
TAPINAK (TR)							
TR, 296		-	-	-	2	-	-
TR, 298	7.yy.ın ortası ve ikinci yarısı	-	-	-	1	-	-
Tapınak Toplam		-	-	-	3	-	-
LİMAN HAMAMI (TP, FP)							
TP 735	-	-	-	-	1	-	-
Liman Hamamı Toplam		-	-	-	1	-	-
GÜNEY LİMANI YERLEŞİM VE ÜRETİM ALANI (IS 01,02)							
IS01, 102	7.yy.	-	-	-	1	-	-
IS 02/II, 5	5.yy.ın ortası, 6.yy.ın ilk üçlüğü	-	-	-	-	-	-
IS 02, 73	7.yy.ın ikinci üçlüğü	-	-	-	1	-	-
IS 02, 342	7.yy.ın ilk yarısı ve ortası	-	-	1	-	-	-
IS 02, 343	7.yy. belki ilk üçlük	-	-	-	1	-	-
Güney Yer. Toplam		-	-	1	3	-	-
NEKROPOL							
Mezar 51, US 2	-	-	-	-	1	-	-
Mezar 90	-	-	-	-	1	-	-
Nekropol Toplam		-	-	-	2	-	-
TOPLAM		310	14	8	357	3	1
TESPİT EDİLEN TOPLAM KANDİL SAYISI – 693							

3.4.2.6.Cam Üretimiyle Bağlantılı Parçalar

Elaiussa Sebaste'nin Erken Bizans Dönemi katmanlarında üretimle bağlantılı çok sayıda parça ele geçirilmiştir. Bu parçalar, yerleşimin Liman Hamamı yapısı, Bizans Sarayı ve Agora alanlarında tespit edilmiştir.

Elde edilen parçaları üç ana grupta toplayabiliriz: Üretim Artıkları, Ham Camlar ve cam üretimiyle bağlantılı olması gereken maddelerdir.

3.4.2.6.a.Üretim Artıkları (Kat.no. 422 – 426)

Liman Hamamı'nın güney kısmında bir atık katmanından önemli cam üretim artıkları ele geçmiştir. Bu parçalardan ikisi, cam kabı üfleme çubuğundan ayırmayan yarayan “noblen” olarak tanımlanan taşıma çubuğunun, ucuna konulan cam parçaya aittir (Resim 85, kat.no.423). Bir diğeri ise üzerinde ucu sivri, kanallı bir pense ait iz bulunan çok küçük bir parçadır (Kat.no.422).

Resim 85

Üretim artığı olarak değerlendirilen diğer parçalar ise cürufklar ve cam damlacıklarıdır (Resim 85, kat.no.425). Bu tür parçalar, yerleşimin farklı alanlarında

tespit edilebilmiştir¹⁸⁰. Ele geçen malzemelerin bulunduğu katmanlar 6. ve 7. yüzyıllara aittir.

Resim 86

Kireçtaşından bir plaka üzerinde bir cam kütesinin bulunduğu parça üzerine çeşitli yorumlar yapılabilir (Resim 86, Kat.no.426). Parça, ya bir yangın geçiren Bizans Sarayı yapısının bir bloğunun üzerinde erimiş pencere camı ya da üretimle bağlantılı bir parçadır. Ancak, yapıda sıcaktan deforme olmuş pencere camlarına bakıldığında hiç birisinin bu kadar eriyip bozulmadığı dikkati çekmektedir. Bu nedenle parça, üretimle bağlantılı olmalıdır ve büyük olasılıkla bir cam fırınına aittir.

3.4.2.6.b. Ham Camlar (Kat.no. 427 – 429)

Ham cam örnekleri, Bizans Sarayı yapısından büyük miktarda, Agora alanından da çok az miktarda bulunmuştur (Tablo 7).

Örneklerde opak kırmızı, sarı, yeşil, turkuaz renkler görülmektedir. Bu tür ham camlar büyük olasılıkla, cam tessera elde etmek için kullanılıyor olmalıydı. Gerçekten de yerleşimin farklı yerlerinde ele geçmiş olan tessera örneklerinin, ham cam parçalarının renkleriyle benzerliklerinin olduğu görülebilmektedir.

¹⁸⁰ Liman Hamamı'nda bir cam damlacık (FP 45); Agora'da cam damlacık ve cüruflar (NA 108-109), Güney yerleşiminde cüruflar (IS02, 73)

Katman	Katman Tarihi	Ham Cam Rengi	Ağırlığı
Bizans Sarayı (CW)			
CW 1039	-	Yeşil	120 gr.
CW 1215	6.yy.ın ilk yarısı	Sarı	460 gr.
“	“	Kırmızı	1530 gr.
“	“	Mavi	50 gr.
CW 1220	6.yy.ın ilk yarısı	Kırmızı	2550 gr.
“	“	Mavi	620 gr.
“	“	Sarı	420 gr.
CW 1454	5.yy.ın sonu 6.yy.ın başı	Mavi	Çok sayıda
CW 1462	5.-6.yy.(?)	Mavi	-
CW 1474	5.yy.ın ortası, ikinci yarısı	Yeşil	1400 gr.
“	“	Mavi	600 gr.
“	“	Turkuaz	300 gr.
Bizans Sarayı Toplam Ağırlık			8050 gr.
Agora (AP)			
AP 541	7.yy.	Yeşil	360gr.
AP 576	6.-7.yy. (az)	Mavi	40 gr.
AP 585	7.yy.	Siyah	10 gr.
Agora Toplam Ağırlık			410 gr.
TOPLAM			8460 gr.

Tablo.7. Elaiussa Sebaste Ele Geçmiş Ham Cam Parçaları ve Katmanlara Göre Dağılımı

Opak kırmızı renk ham cam parçaları birleştirildiğinde, ortaya çıkan kavis sayesinde, külçelerin kalın diskler şeklinde oldukları ve kırmızı örneğin çapının yaklaşık 43 cm. olduğu tespit edilmiştir. Bu tür külçelerin yuvarlak yapılmasındaki başlıca nedeninin, yuvarlayarak taşıma kolaylığı sağladığını tahmin edebiliriz. Büyük olasılıkla, küçük parçalar halinde ele geçen diğer ham parça örnekleri de aynı kırmızı örnekte olduğu gibi disk formunda olmalılardır.

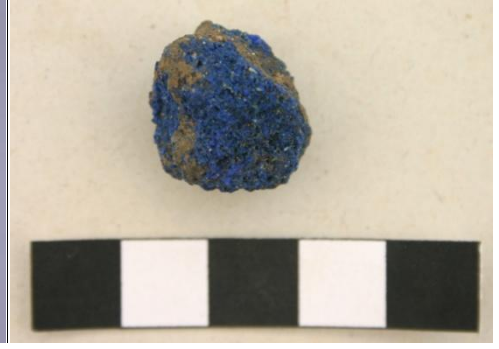
Bu örneklerin dışında, yerleşimde ele geçen cam kaplarda ve özellikle kandil formlarında karşılaşılan mavi, yeşil ve bu renklerin tonlarından oluşan örneklerin, cam külçelerin renkleriyle benzerlik gösterdiği dikkati çekmektedir.

3.4.2.6.c. Cam Üretimiyle Bağlantılı Maddeler

Kentin, Agora, Bizans Sarayı ve Güney Liman Yerleşimi alanlarının daha çok 7. yüzyıl katmanlarından gelen ve ne amaçla kullanıldığı belli olmayan maddeler ele geçmiştir.

Resim 87

Resim 88

Olası cam üretimiyle bağlantılı olabileceği düşünülen bu parçalardan örnekler alınarak arkeometrik analizleri yapılmıştır. Analizler sonucunda birinin içinde %75 oranında Kalsiyum Silikat (Resim 88), diğerinin ise kum ve kireç karışımından oluşan (Resim 87) maddeler oldukları ve cam yapımında kullanılabileceği tespit edilmiştir.

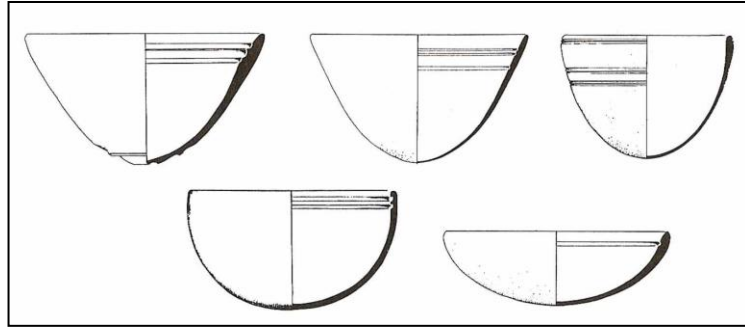
4.DEĞERLENDİRME

4.1. Kazı Alanı ve Tarihsel Verilere Göre Elaiussa Sebaste Cam Buluntuları

Elaiussa Sebaste cam buluntuları, kentin tarihsel dönemleri içindeki yaşama alanları ve bu alanlarda yapılan kazılar sırasında ortaya çıkarılan yapılara dayanarak değerlendirilecektir.

4.1.1. Geç Hellenistik Dönem

Elaiussa Sebaste'nin ilk yerleşimi Geç Hellenistik Dönem'de, "Ada" olarak tanımlanan ve denize doğru uzanan kayalık burun üzerine kurulmuştur. Günümüze kadar gelen bu döneme ait az sayıdaki arkeolojik bulgunun¹⁸¹ içinde cam örnekler de yer almaktadır.

Resim 89

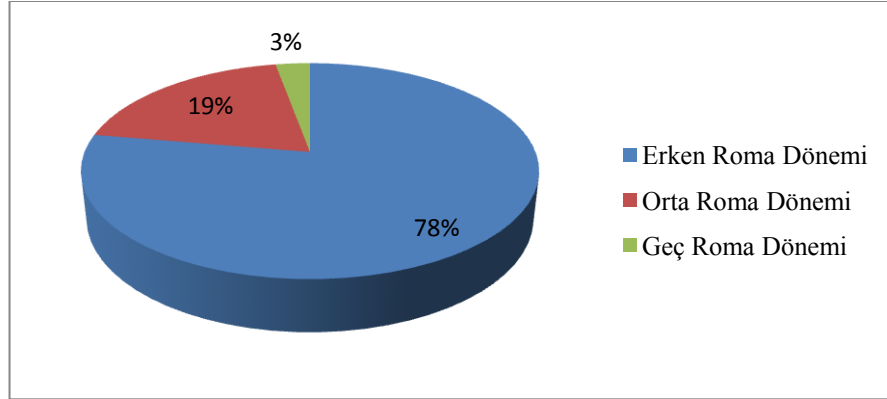
Geç Hellenistik dönemin karakteristik formu olan kalıba döküm tekniğinde yapılmış kaselere ait 13 parça (kat.no. 3-15), kentin farklı alanlarında¹⁸², geç dönem tarihli katmanlara karışmış artık buluntu olarak ele geçmiştir (Resim 89).

¹⁸¹ Sikkeler (Equini Schneider 1997, s. 34) ve polygonal teknikte örülmüş bir duvar kalıntısı (Equini Schneider 2008, s.9)

¹⁸² Bizans Sarayı 9 ; Güney yerleşim alanı 2; Agora 1 ve Liman Hamamı'nda 1 parça ele geçmiştir.

4.1.2. Roma Dönemi

Üç dönem içinde değerlendirilen Roma Dönemi cam buluntularının büyük bir çoğunluğu Erken Roma Dönemi'ne aittir. Bu durumun başlıca nedeni, korunmuş olan Erken Roma Dönemi mezarları ve mezarlardan gelen zengin buluntulardır.

Tablo 8. Elaiussa Sebaste Roma Dönemi Cam Buluntularının Tarihsel Dağılımı

4.1.2.1. Erken Roma Dönemi

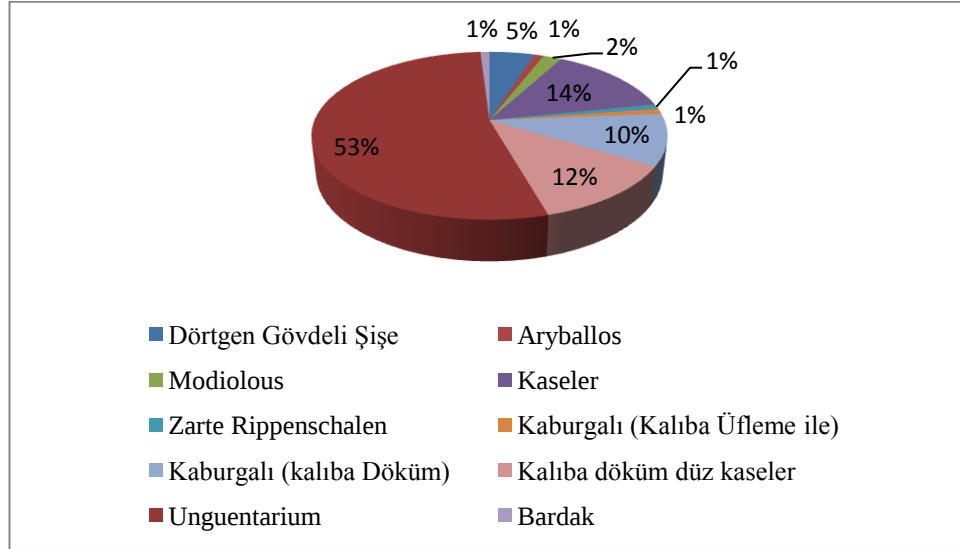
Erken Roma Dönemi boyunca yerleşimin yine ada üzerinde olduğu, ancak adadan anakaraya doğru yayılımın başladığı tespit edilmektedir. Adanın kuzey-batı tarafına gelen anakara kısmı üzerinde hamamlı bir villa ve kaya mezarları kazı çalışmaları sonucunda ortaya çıkarılmıştır.

Erken Roma Dönemi cam teknolojisine baktığımızda üç farklı yapım tekniğinin kullanımda olduğu görülmektedir. Bu tekniklerin ikisi, geçmiş dönemlerin geleneğinden gelen ve uzun süre kullanılmış olan “İç Kalıplama”¹⁸³ ve “Kalıba Döküm”¹⁸⁴ teknikleridir. İ.Ö. 1. yüzyılın ikinci yarısında kullanılmaya başlanan “Üfleme Tekniği” ise cam teknolojisine yeni girmiş ve bu tarihten itibaren en çok

¹⁸³ Bkz.s. 19 – 22.

¹⁸⁴ Bkz. s. 22 - 36.

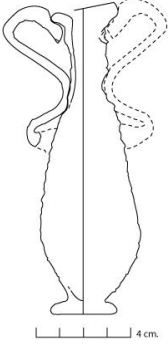
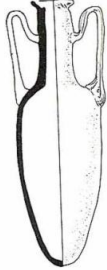
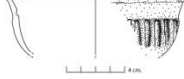
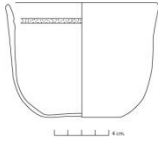
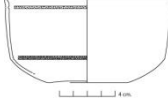
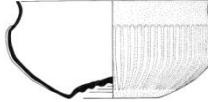
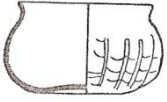
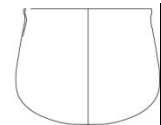
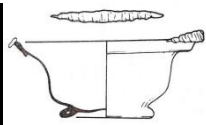
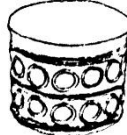
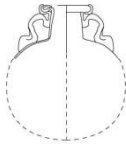
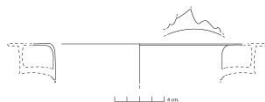
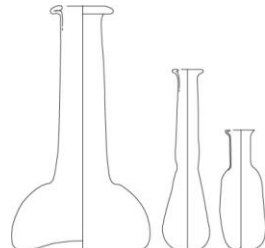
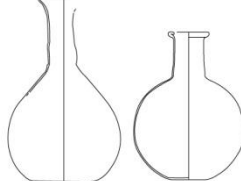
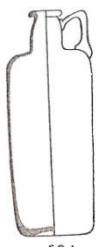
kullanılacak teknik olmuştur. Erken Roma Dönemi'nde cam sanatı, geçmişten gelen eski tekniklerin yavaş yavaş terk edilip üfleme tekniği üzerine yoğunlaşıl原因 bir dönemdir.

Tablo 9. Elaiussa Sebaste Erken Roma Dönemi Cam Formlarının Dağılımı

Elaiussa Sebaste'de Erken Roma Dönemi'ne ait 107 parça ele geçmiştir (kat.no. 16-122). Ortaya çıkarılan parçaların %65'lik kısmı bahsedilen kaya mezarlarından gelmekteyken, geriye kalan kısım ise yerleşimin farklı alanlarına dağılmıştır¹⁸⁵. Mezar buluntuları dışındaki bu parçalar daha çok kalıba döküm tekniği ile yapılmış düz ve kaburgalı kaselere aittir (Kat.no.16-37). Bunların dışında, yine bu dönemin tipik formları olan bardak, kase gibi örnekler de bulunmaktadır. Ancak, bu döneme ait bir grup halinde değerlendirilebilecek en iyi örnekler mezar buluntularıdır ve onların temsil ettiği formlardır.

¹⁸⁵ Erken roma dönemi cam malzemenin geldiği sektörler ve miktarları: Kaya mezarları : 67, Tiyatro: 2, Agora: 5, Bizans Sarayı: 17, Güney Liman Yerleşimi: 7, Liman Hamamı: 7

İç Kalıplama Tekniğiyle Yapılmış Formlar	Kalıba Döküm Tekniğinde Yapılmış Formlar	Üfleme Tekniğinde Yapılmış Formlar			
 	<i>Düz ve Kaburgalı Kaseler</i> 	<i>Tabaklar</i> 			
		<i>Kaseler</i> 			
		<i>Bardak</i> 	<i>Aryballos</i> 	<i>Modiolus</i> 	
<i>İnce kaplar "Fine Wares"</i> 	<i>Unguentariumlar</i> 		<i>Dörtgen Şişe</i> 		

Tablo 10. Elaiussa Sebaste Erken Roma Dönemi Cam Formları

Kaya Mezarları Cam Buluntuları:

2000 ve 2003-2004 yıllarında yapılan kazılar sonucunda ortaya çıkarılan İ.Ö. 1.yüzyılın ikinci yarısı ile İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen kayaya oyulmuş oda mezarlarında, zengin cam buluntularıyla karşılaşmıştır (Resim.88).

Resim 90

Mezarlarda, büyük çoğunluğu tam olarak ele geçmiş toplam 69 cam parçada dört farklı form ve üç farklı yapım tekniği tespit edilmiştir. Parçaların büyük bir kısmını, doğal olarak cenaze törenleriyle bağlantılı olan *unguentarium*'lar, arkasından tabak, kase, ve *amphoriskos* 'lar oluşturmaktadır.

Ele geçen iki *amphoriskos*, iç kalıplama tekniği ile yapılmıştır ve kent cam buluntularının bu teknikle yapılmış tek örnekleridir. Kalıba döküm ve tornada biçimlendirilmiş, tabak ve kase örneklerinin yanında, üfleme tekniğinde yapılmış bir kaburgalı kase de grup içinde yer almaktadır.

4.1.2.2. Orta İmparatorluk Dönemi (İ.S.2. - 3. yüzyıl)

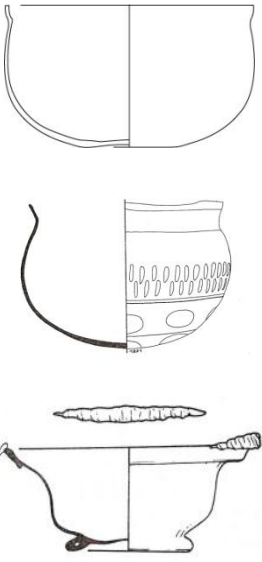
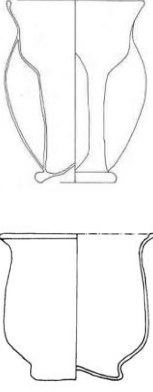
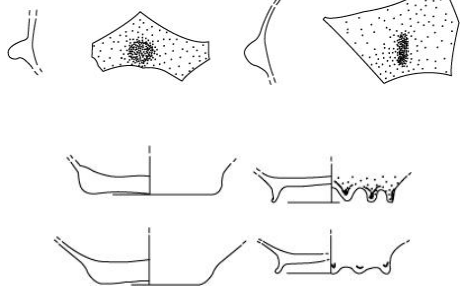
İ.S. 72 yılında kent topraklarının Roma İmparatorluğu kontrolüne geçmesi, kentin zenginleşme ve genişlemesine neden olmuş ve bu durum 3.yüzyılın ortasına kadar da devam etmiştir.

Elaiussa Sebaste’te Orta İmparatorluk Dönemi’nde büyük imar faaliyetlerinin gerçekleştiği görülmektedir. Bu dönemde kentin merkezi, Erken Roma Dönemi’nde villa ve kaya mezarlarının bulunduğu anakaraya taşınmış ve burada tiyatro, agora, palaestra ve hamam gibi büyük yapılar inşa edilmiştir.

Orta İmparatorluk Dönemi’ne ait toplam 27 cam parça ele geçirilmiştir (kat.no.123-149). Bu dönem buluntularının büyük bir grubunun, tiyatro kazıları sırasında, olasılıkla kentin yukarı kesimlerinden akan toprakların oluşturduğu dolgu tabakalarından geldiğini söyleyebiliriz. Tiyatronun dışında bulunan parçalar ise kentin farklı alanlarına dağılmış şekilde ele geçmiştir. Bu döneme ait cam örneklerinin bu kadar az olmasındaki temel neden, yukarıda belirtilen yapıların ve bu döneme ait yaşama alanlarının, daha sonraki dönemlerde de sürekli yerleşim görmüş olması ve camın eritilip tekrardan kullanılabilme özelliğine dayanarak, parçaların büyük olasılıkla bu amaçla değerlendirilmiş olmasıdır.

Orta imparatorluk döneminden itibaren iç kalıplama ve kalıba döküm tekniklerinin terk edildiğini sadece üfleme tekniğinde çeşitli formların üretildiğini söyleyebiliriz. Ele geçen parçalar arasında, dönemin moda olan kesme bezemeli

kaselerinin (Kat.no.123-131) ve Kilikya üretimi olduğu söylenen baskı bezemeli (kat.no.132-139) ve konkav dipli bardakların (Kat.no.139 - 142) yer aldığı dikkati çekmektedir. Erken Roma Dönemi'nde ortaya çıkan çoğu form bu dönemde de küçük değişikliklerle kullanılmaya devam etmiştir. Ancak, bu formlar ilk olarak Erken Roma'da görüldüğü için belirtilen dönem başlığı altından değerlendirilmiştir.

Kaseler	Bardaklar	Formu Belirlenememiş Parçalar
		

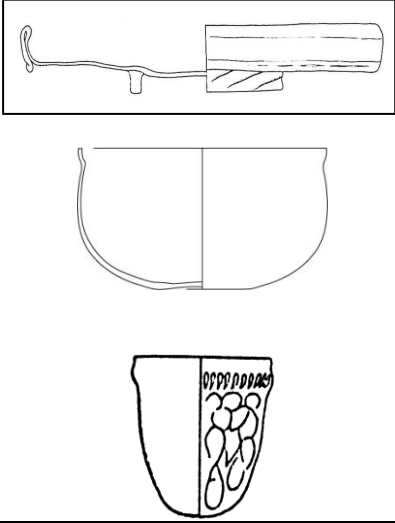
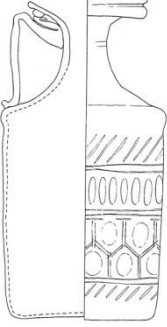
Tablo 11. Elaiussa Sebaste Orta İmparatorluk Dönemi Cam Formları

4.1.2.3. Geç İmparatorluk Dönemi (İ.S.3. - 4. yüzyıl)

İ.S. 3. yüzyılın ortasından itibaren yaşanan siyasi çöküntüler kentte gerilemeye neden olmuştur. Bu dönemde kentteki hareketliliğin durduğu ve kent yerleşiminde yeni yapılanmayla karşılaşmadığı dikkati çekmektedir.

Kazılarda bu dönemi yansıtan toplam 4 cam parçasıyla karşılaşılmaktadır. Bu parçalar, Agora, Bizans Sarayı ve Liman Hamamı kazıları sırasında ortaya çıkarılmıştır. Parçalar ve parçaların çıktıkları katmanlar arasında tarihsel bir uyumun olmadığı dikkati çekmektedir.

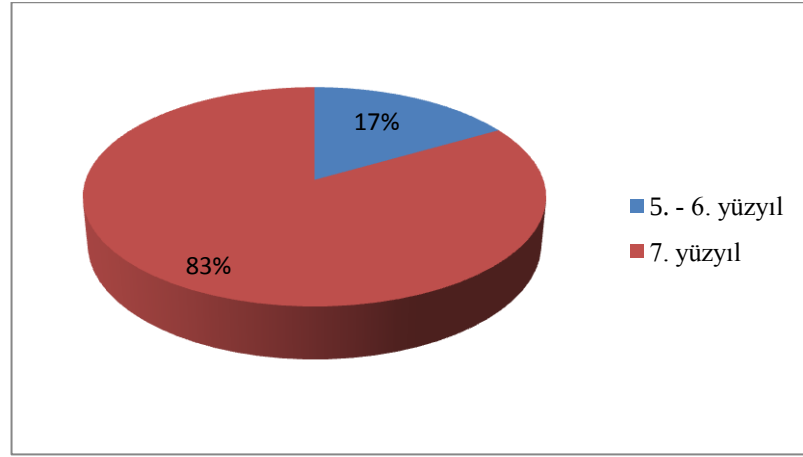
Geç Roma döneminde görülmeye başlanan halka kaideli kase ve tabakların kaide kısımları, kalıba üfleme tekniğinde yapılmış kase parçası ve bu dönemin tipik formlarından olan silindir gövdeli, üzeri kazıma tekniğiyle bezenmiş bir şişe parçası bu döneme ait örnekleri oluşturmaktadır.

Tabak ve Kaseler	Şişeler
	

Tablo 12. Elaiussa Sebaste Geç İmparatorluk Dönemi cam formları

4.1.3.Erken Bizans Dönemi (İ.S. 5.-7.yüzyıl)

Elaiussa Sebaste'nin cam buluntusu anlamında en yoğun ve en iyi örneklerinin bulunduğu dönem Erken Bizans Dönemi'dir. Kentin bu zaman diliminin, siyasal yaşantısındaki değişimler nedeniyle iki döneme ayrıldığını ve bu ayrımın da cam buluntularına açıkça yansıdığını söyleyebiliriz.

Tablo 13. Elaiussa Sebaste Erken Bizans Dönemi Cam Buluntularının Tarihsel Dağılımı

4.1.3.1. İlk Dönem: İ.S. 5.-6.yüzyıl

İ.S. 3. yüzyılın ortasından itibaren saldırılara uğrayan ve gittikçe gerilemeye başlayan kentin, İ.S. 5. yüzyıldan itibaren yapılan ticaretle kendini toparlamaya başladığı görülmektedir. Erken Bizans'ın ilk dönemi olarak kabul edebileceğimiz bu dönemde kentte hem sosyal hem de yapısal anlamda büyük değişikliklerin olduğu dikkati çekmektedir.

İ.S. 4. yüzyıldan itibaren Hristiyanlaşan Roma toprakları, yeni din inancıyla birlikte yeni bir yaşam tarzını sürdürmeye de başlamıştır. Bu dönemde kent planlarındaki kimi kamu yapılarının kiliseye dönüştürüldüğü dikkati çekmektedir.

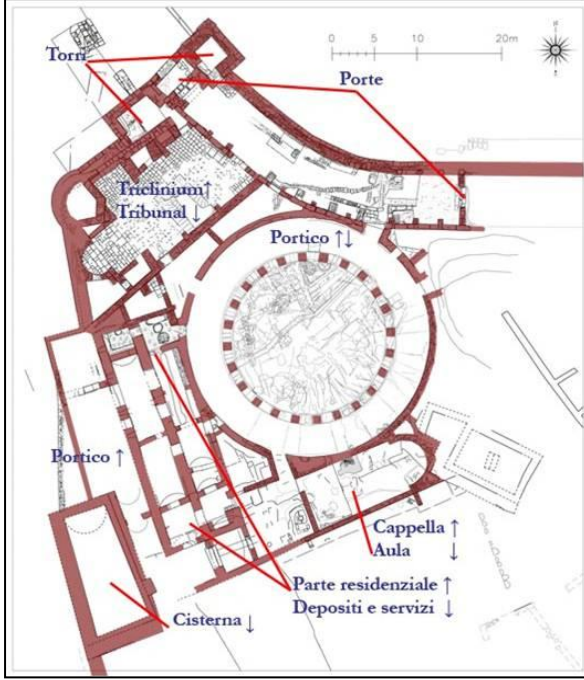
Elaiussa Sebaste’te bu değişim açıkça kendini göstermektedir. Agora alanının bazilika planlı bir kiliseye dönüştürülmesi ve ada ile anakarayı birbirine bağlayan dar boğaz üzerine, kazı heyeti tarafından “Bizans Sarayı” olarak tanımlanan yapının yerleştirilmesi bu değişimin örneklerini oluşturmaktadır.

Bu dönemi yansıtan yapı kalıntıları “Bizans Sarayı”, Agora’da yer alan kilise ve Güney Liman alanındaki yerleşim bölgesidir. Bu yerleşim alanının sadece konutlardan değil aynı zamanda üretim atölyelerinden oluştuğu, kazılar sırasında ortaya çıkarılan amphora fırınlarından anlaşılmaktadır. Yapıların birisinin yönetimle bağlantılı önemli bir yer olması, diğerinin ise halkın yaşadığı basit bir alan olması cam malzeme tipolojisinin de farklı olmasına neden olmuştur.

Bu döneme ait ele geçen toplam 229 parçanın %20’si, Güney liman yerleşimi ve kentin farklı alanlarından gelmektedir. Buralardan gelen cam malzemenin, Bizans Sarayı’ndan gelen malzemeye profil olarak benzediği ancak saraydaki cam buluntular kadar bezemeli ve kaliteli bir görünümünün olmadığı tespit edilebilmektedir.

Buluntu miktarının çok sayıda olmasından dolayı, İ.S. 5. – 6. yüzyıl cam malzemesinin değerlendirmesi, Bizans Sarayı buluntularına göre yapılacaktır.

Bizans Sarayı:

Resim.91

yapıldığı imalathanelere dönüştüğü tespit edilmiştir (Resim 91).

Bizans Sarayı'ndan gelen cam formlarına bakıldığında, yapının saray olarak kullanıldığı dönemin zengin malzemesiyle karşılaşılmaktadır. Bu dönemde, form çeşitliliği ve cam kalitesi dikkati çekmekte, tabak, kase, şişe ve sürahiler gibi masa kaplarının yanında aydınlatmada kullanılan kandiller kentin bu dönemdeki cam tipolojisini oluşturmaktadır (Tablo 14). Bu örneklerin dışında, özellikle yuvarlak avlunun bulunduğu alanda çok yoğun pencere camı parçalarıyla da karşılaşılmıştır. Orta kısmı açık olan yuvarlak avlunun, portikosunun pencereli ahşap bir konstrüksiyonla inşa edildiği, kazılarda çıkan çok sayıdaki çivi, yanmış odun, kül tabakaları ve yukarıda bahsedilen pencere camlarından anlaşılmakta, pencere camı örneklerinin çoğunun erimiş deforme görünümüleri, yapının 6.yüzyılın ortasında geçirdiği yangını kanıtlamaktadır.

Askeri ya da sivil yöneticilerin ikametgahı olarak düşünülen sarayın inşa edilmesi 5. yüzyılın ortalarında tamamlanmış, ancak yapının kullanımı çok kısa sürmüş, 6. yüzyılın ortalarında geçirdiği şiddetli bir yağma ve yangınla sonlanmıştır. Bu tarihten sonra sarayda bir onarımın olmadığı ve yapının bazı bölümlerinin çeşitli üretimlerin

Bizans Sarayı ve yerleşimin diğer alanlarından gelen 5.-6. yüzyıl cam buluntuları üzerine yapılan tipolojik çalışmada; cam formlarının çoğunun renksiz cam üzerine kobalt mavisi cam ipliği ya da cam bantla bezeli, tabak ve kase formlarının çeşitli, şişe ve sürahilerin ağız parçalarının hepsinin huni biçiminde ve kandillerin hem çeşidinin hem de miktarının çok az olduğu tespit edilmiştir.

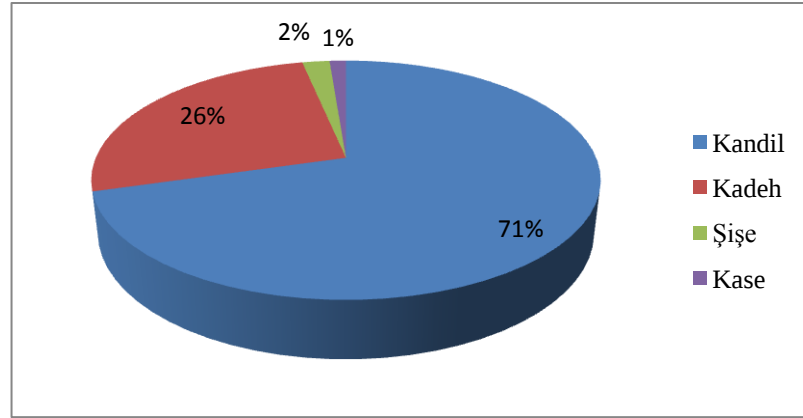
Kase ve Tabaklar	Bardaklar	Şişe ve Sürahiler	Kandiller

Tablo.14. Elaiussa Sebaste, 5. – 6. yüzyıl cam formları

4.1.3.2. İkinci Dönem: İ.S. 7. Yüzyıl

6.yüzyılın ortasında saray yapısının yağmalanmasıyla birlikte Elaiussa Sebaste'nin yeni bir döneme girdiği arkeolojik bulgulardan anlaşılmaktadır. Bu değişim, cam buluntularda da açıkça görülmektedir. Kentte, 7. yüzyıl yaşantısının en iyi görülebildiği yerler Güney Liman Yerleşimi ve Agora'nın üzerine yapılmış olan kilise yapısıdır.

Yukarıda belirtilen alanlardan gelen toplam 964 cam parça, Elaiussa Sebaste cam buluntularının en büyük grubunu oluşturmaktadır. Bu kadar çok sayıda parçanın ele geçmesinin nedeni, büyük olasılıkla kentin bu tarihten sonra yerleşim görmemiş olmasıdır. Ele geçen parçaların en büyük bölümü kilise yapısından, geri kalanların büyük çoğunluğu da Güney Limanı Yerleşim alanından gelmektedir.

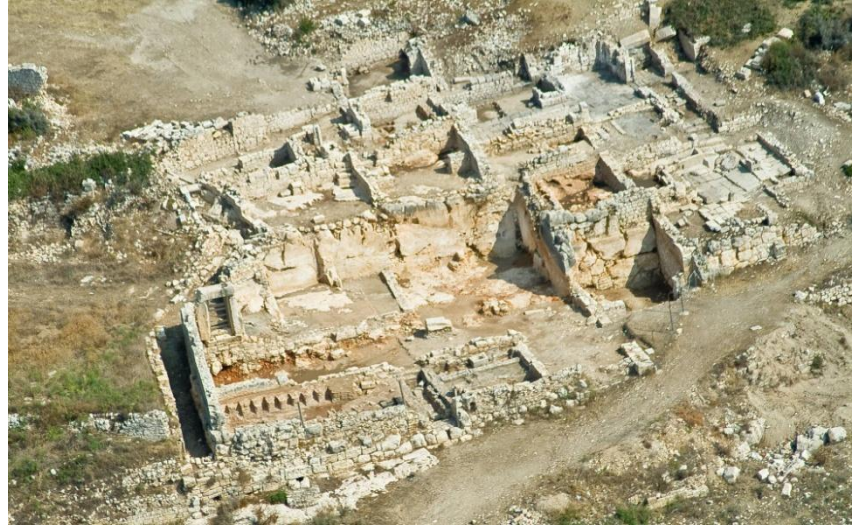
Tablo 15. Elaiussa Sebaste 7. Yüzyıl Cam Formlarının Dağılımı

Bu dönemde, masa kabı olarak kullanılabilecek cam formlarının azaldığı, bunun yerine aydınlatmaya yönelik kandil formlarının çeşitlendiği dikkati çekmektedir (Tablo 15). Bir önceki dönemde görülen tabak ve kaselerin bu dönemde

yapılmadığı ve camın yerine, anlaşıldığı kadarıyla, pişmiş toprak kapların kullanıldığını söyleyebiliriz.

Bir önceki dönemde, formlarda görülen saray-yerleşim yeri arasındakine benzer bir farklılaşmayı bu dönemde de kilise ve yerleşim yeri cam buluntuları arasında tespit etmek mümkündür.

Güney Liman Yerleşimi:

Resim.92

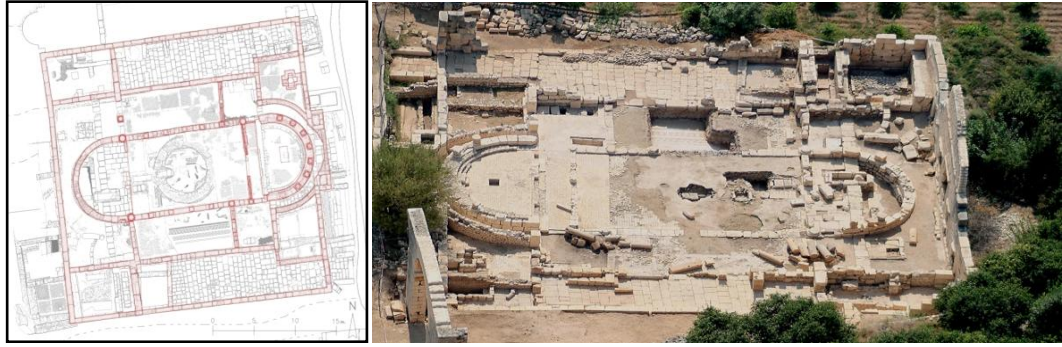
Yerleşim ve üretim alanı olarak tanımlanan bu sektörde 2005 yılından beri kazılar sürdürülmektedir. Kazılar sonucunda, yerleşim mekanlarıyla birlikte büyük bir seramik fırını kalıntısıyla karşılaşılmıştır. Yapı, bugüne kadar Doğu Akdeniz’de bilinen tuğladan yapılmış seramik fırınlarının en büyüğü olarak kabul edilmektedir¹⁸⁶.

¹⁸⁶ Equini Schneider 2008, 120.

Alanın 7. yüzyıl katmanlarından gelen toplam 150 cam parçanın büyük bir çoğunluğu kadehlerden oluşmaktadır (137 parça). Kadehlerin yanında karşılaşılan diğer form ise şişelerdir. Bu dönem şişelerinin, boru ya da “U” biçimli bir ağız ve uzun bir boyuna sahip olduklarını söyleyebiliriz. Bu dönem parçalarında da kabın aynı renginden ya da kobalt mavisi camdan cam ipliği sarılarak oluşturulmuş bezemenin kullanımının devam ettiği görülmektedir.

Ele geçen çok sayıdaki kadeh, sadece içki kabı olarak değil aydınlatma amacıyla da kullanılmış olabilir. Tezin tipoloji kısmında da belirtildiği gibi, kadehlerin birçok yerde kandil olarak kullanıldığı bilinmektedir¹⁸⁷. Alanda, kandil formunun çok az sayıda olması, bu düşünceyi destekler niteliktedir.

Bizans Bazilikası:

Resim.93

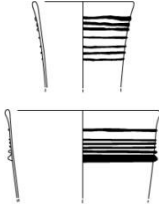
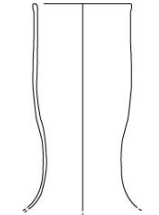
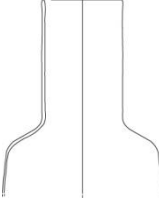
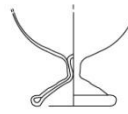
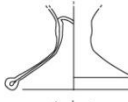
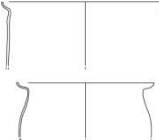
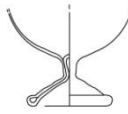
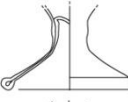
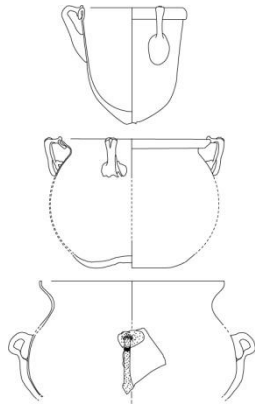
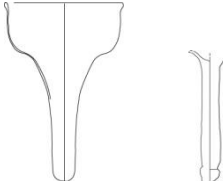
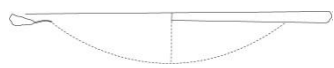
Roma Dönemi’nde Agora yapısının olduğu alan, 5. yüzyılın ikinci yarısında bazilikaya dönüştürülmüş ve yapı 7. yüzyılın sonunda terk edilmiştir. Üç nefli ve iki absisli yapıdan gelen cam malzemelerin hepsi, kilisenin son dönemine aittir. Ele geçen toplam 812 parçanın %95’lik kısmı kandillerden oluşmaktadır. Geri kalan

¹⁸⁷ Bkz. syf. 109 – 111.

kısımda ise bir kase formu ve kadehler yer almaktadır. Güney yerleşim alanında görülen şişe formlarının hiçbiri bu alanda ele geçmemiştir.

Alanın en yoğun malzemesini oluşturan kandillerde, altı farklı form tespit edilmiştir. Formların hepsinin zincir ya da *polykandilion* ile taşınabilecek şekilde tasarlanmışlardır. “Konkav dipli” ve “içi boş saplı” kandil formları, kandiller içindeki en yoğun grubu oluşturmaktadır.

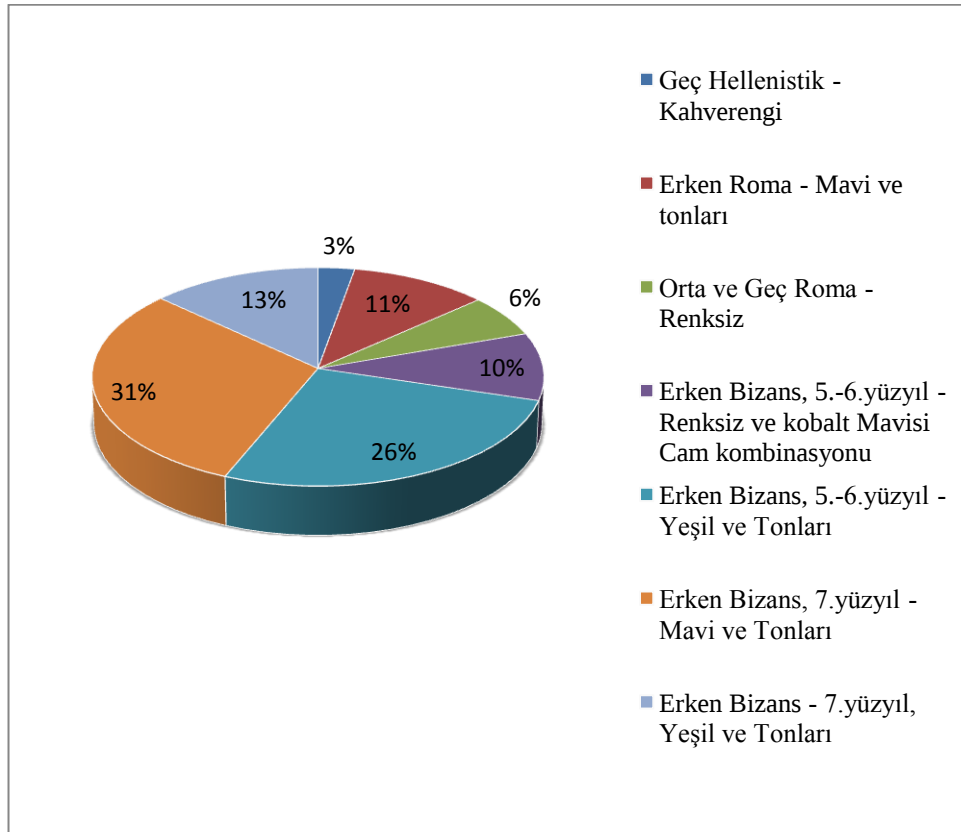
Her iki alandan gelen 7. yüzyıl cam malzemesine bakıldığında, yerleşim alanından gelen buluntuların, büyük bir çoğunluğunun masa kabı olarak tanımlanan kase, şişe ve kadehlere ait olduğu, şişelerin bir önceki dönemde görülen “huni ağız” yerine boru ya da “U” biçimi ağza dönüştüğü görülmektedir. Agora’da yer alan kilise yapısından, kentin en zengin malzemesini oluşturan kandillerin gelmesi, bu dönemde cam kandillerin daha çok kilise aydınlatmasında kullanıldığını düşündürür.

Güney Liman Yerleşimi		Bizans Bazilikası		
<i>Şişe ve Sürahiler</i>	<i>Kadehler</i>	<i>Kaseler</i>	<i>Kadehler</i>	<i>Kandiller</i>
   	 	 	 	<i>1.Kulplu Kandiller</i> <i>2.Saplı Kandiller</i> <i>3.Tabak Kandil</i>

Tablo.16. Elaiussa Sebaste 7. yüzyıl cam formları ve formların alanlara göre dağılımı

4.2. Elaiussa Sebaste Cam Buluntularında Kullanılan Renklerin Dönemlere Göre Değerlendirilmesi

Formlarda kullanılan renkler de her döneme göre farklılık göstermektedir. Geç Hellenistik'te kahverengi yayginken, Erken Roma'da mavi ve yeşil tonlarının yanında koyu renkte kobalt, yeşil, mor ve renksiz camların; Orta ve Geç İmparatorlukta renksiz ve yeşil renk camların; Erken Bizans Dönemi'nin 5. – 6. Yüzyıllarında yeşil ağırlıklı renklerin yanında renksiz ve kobalt mavisi cam kombinasyonlarının sıkça kullanıldığı, 7. Yüzyılda da tekrardan mavi renge dönüldüğü dikkati çekmektedir (Tablo 17).

Tablo 17. Elaiussa Sebaste cam buluntularında kullanılan renklerin dönemlere göre değerlendirilmesi

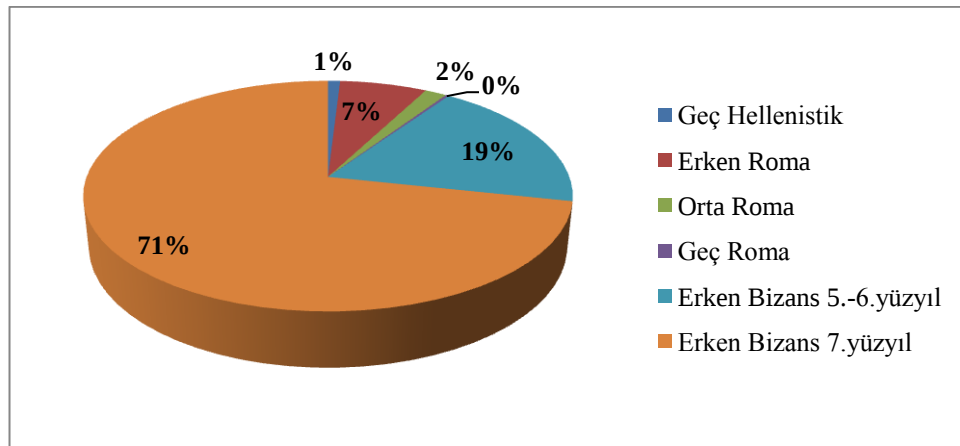
5.SONUÇ

1995-2006 yılları arasında yapılan kazılarda ortaya çıkarılan cam buluntuların toplam 1527 tanesi değerlendirmeye alınmış, parçaların 429 tanesi de kataloglanmıştır. Bu parçaların dışında, çok küçük ve profil vermeyen parçalar ise değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Buluntular üzerine yapılan bu detaylı çalışmanın sonuçları belli başlıklar altında toplanmıştır.

5.1. Tarihsel Sonuç

Elaiussa Sebaste yapılan stratigrafik kazılar sonucunda, özellikle kontekstin bulunduğu Erken Bizans Dönemi katmanlarından gelen cam formlarının, tarihlendirmesi kesin yapılabilmektedir. Bu sayede, daha önce birkaç yüzyıl arasına tarihlendirilen formların, yaklaşık elli yıllık süreçler gibi daha dar bir tarihlendirme içine yerleştirme olanağı bulunabilmektedir.

Tablo 18. Elaiussa Sebaste Cam Buluntularının Tarihsel Dağılımı

Çalışma sonucunda, Elaiussa Sebaste cam buluntularının büyük çoğunluğunun, kentin en son yerleşim dönemi olan 7.yüzyıl buluntularından oluştuğu belirlenmiştir (Tablo 18).

5.2. Elaiussa Sebaste’de Cam Üretimi

Elaiussa Sebaste’nin 6. ve 7. yüzyıl katmanlarından gelen bulgulara dayanarak, bugüne kadar yapılan kazılarda bir cam fırını bulunmamış olsa da, belirtilen tarihlerde kentte cam üretiminin olduğunu söyleyebiliriz.

Resim.94

Arkeolojik bulguların ortaya koyduğu bu verileri, arkeometrik çalışmalarla desteklemek amacıyla 2008 yılında Ankara Üniversitesi Başkent Meslek Yüksekokulu Restorasyon-Konservasyon Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Arkeometri Anabilim Dalı ve Ankara Üniversitesi Jeoloji

Mühendisliği Bölümü ile ortaklaşa bir proje yürütülmüştür¹⁸⁸. Bu projeyle, Elaiussa Sebaste kazılarında bulunmuş olan ham cam, üretim artıkları, üretimle bağlantılı olduğu düşünülen maddeler ve yerel üretim oldukları tahmin edilen parçalardan örnekler alınarak karşılaştırma imkanı bulunmuştur. Sonuçlarının karşılaştırması SPSS istatistik programıyla yapılmış¹⁸⁹ ve bu çalışma sonucunda, kimi ham cam örnekleri ile formların birbirlerini tuttuğu ve dolayısıyla Elaiussa Sebaste’de Erken Bizans Dönemi’nde cam üretiminin olduğu arkeometrik sonuçlarla da kanıtlanmıştır. Bu detaylı çalışmalar sonucunda, aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi, çeşitli kandil formlarının yanında, pencere camı ve kadehlerin de yerel üretim olduklarını söyleyebiliriz (Tablo 19).

Kazılar sırasında ele geçen ve olasılıkla cam üretiminde kullanılmış olan Kalisiyum Silikat ve kum-kireç karışımını içeren maddeler (bkz.s. 133, res.87-88), kentte sadece camın şekillendirilmediğini aynı zamanda ham cam üretiminin de yapıldığını akla getirir.

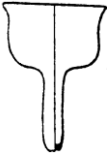
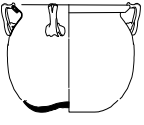
Bugüne kadar Kilikya Bölgesi’nde yapılan cam çalışmalarında, kanıtları tam bulunamasa da Roma Dönemi’nde cam şekillendirmeye yönelik cam üretimlerinin olduğu söylenmekte hatta bu bölgede üretilen formlardan bahsedilmektedir¹⁹⁰. Ancak bugüne kadar, bölgede ham cam üretiminin olabirliği bile tartışılmamıştır. Antik

¹⁸⁸ A.A.Akyol, Ç.Gençler Güray, Y.K.Kadıoğlu, Ş.Demirci 2009, s.13-28.

¹⁸⁹ Analiz sonuçlarının istatistik değerlendirmesi, Atılım Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Cenk Güray tarafından yapılmıştır.

¹⁹⁰ Stern 1989b, 121-128.

cam araştırmacıları, ham cam üretiminin Suriye-Filistin topraklarında yapıldığını ve buradan diğerk bölgelere külçeler halinde satıldığını düşünmekteydiler¹⁹¹.

Cam Formu	Cam Rengi	Forma ait parçanın çıktığı yer ve katman tarihi	Ham Cam	Ham Cam parçasının çıktığı yer ve katman tarihi
	Mavi	Agora (AP 541) İ.S.7.yüzyıl	Mavi renk ham cam	Bizans Sarayı (CW 1220), İ.S.6.yüzyılın ilk yarısı
	Mavi	Agora (AP 510) İ.S.7.yüzyıl	Mavi renk ham cam	Bizans Sarayı (CW 1220), İ.S.6.yüzyılın ilk yarısı
	Mavi	Agora (AP 580) İ.S.6.-7.yüzyıl	Mavi renk ham cam	Bizans Sarayı (CW 1220), İ.S.6.yüzyılın ilk yarısı
Pencere Camı	Mavimsi renksiz	Agora (AP 510) İ.S.7.yüzyıl	Mavi renk	Agora (AP 576), İ.S.6.-7.yüzyıl
	Mavi	Agora (AP 541) İ.S.7.yüzyıl	Mavi renk	Agora (AP 576), İ.S.6.-7.yüzyıl

Tablo 19. Elaiussa Sebaste cam örneklerinin arkeometrik çalışma ve SPSS istatistik okumaları sonucunda yapısal anlamda birbirini tutan formlar ve ham cam örnekleri

¹⁹¹ Bu konuda verdiği bilgiler için E.M.Stern'e çok teşekkür ederim.

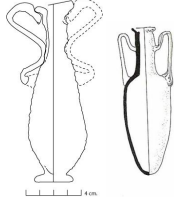
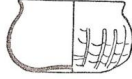
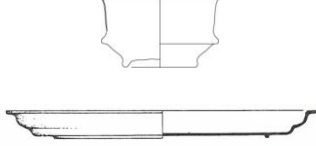
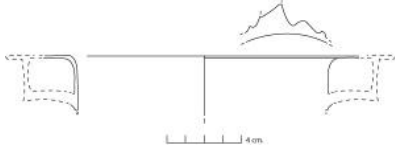
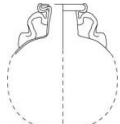
Cam üretimi için en önemli malzeme kuvars kumudur. Bildiğimiz kadarıyla Kilikya bölgesinde cam üretimi için çok kaliteli kuvars kumu bulunmaktadır. Bunun başlıca kanıtı, bugün Adana-Mersin bölgesinde kurulmuş olan çok sayıdaki cam fabrikalarıdır. Bu fabrikalarda, özellikle Silifke civarından alınmış kuvars kumunun işlenerek cam elde edildiği ve bu camdan sanayiye ve günlük kullanıma yönelik cam formların yapıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, cam üretim geleneğinin geçmişten bugüne kadar geldiğini ve Elaiussa Sebaste'nin 7.yüzyılda, sadece cam şekillendiren değil yanı zamanda ham cam üreten bir merkez olduğunu söyleyebiliriz.

5.3. Elaiussa Sebaste'de İthal Formlar

Roma Dönemi'nde Kilikya Bölgesi cam üretimi hakkındaki bilgilerimiz, ne yazık ki hala E.M. Stern'in 1989 yılında ortaya attığı bilgilerle sınırlı durumdadır¹⁹². Bu nedenle, hem bölgede hem de kentte Roma Dönemi yerel formlarını belirlemek şimdilik zor bir durum olarak görünmektedir. Ancak, Elaiussa Sebaste'de ele geçen kimi örneklerin çok özellikli olmasına ve bunların üzerine yapılmış yayınlara dayanarak Roma Dönemi olası ithal formları tespit edilebilmektedir (Tablo 20).

¹⁹² Bkz. s. 60 – 63 (Baskı Bezemeli ve Konkav Dipli Bardaklar)

İthal Formlar	Olası Üretim Yerleri
	Kıbrıs
	Suriye – Filistin Bölgesi
	Roma İmparatorluğu'nun batı toprakları: Kuzey İtalya, Ticino Bölgesi ve Dalmaçya
	İtalya (?)
	Roma İmparatorluğu'nun batı toprakları
	Kuzey İtalya ve Kuzey Karadeniz
	Roma İmparatorluğu'nun batı toprakları

Tablo 20. Elaiussa Sebaste Erken Roma Dönemi Olası İthal Formlar

Ele geçen ithal örneklerin, sadece biri dışında, hepsi Roma İmparatorluğu’nun Erken ve Orta Dönemlerine aittir. Suriye – Filistin Bölgesi’nin kalıba üfleme tekniğinde yaptığı, gövdesi ağ biçimindeki kase rneği Geç Roma dönemini yansıtan tek ithal malzemedir. Bu döneme ait başka ithal malzemenin olmaması, dönem içinde yaşanan siyasi ve ticari gerilik nedeniyle açıklanabilir.

Erken Bizans Dönemi cam formlarında ithal malzemenin olmadığı düşünülmektedir. Bunun başlıca nedeni, cam üretimi konusunda da açıklandığı gibi, bu dönemde bölgede cam üretiminin ve burada üretilen formların tespit edilmiş olmasındır. Tespit edilen yerel formların dışında kalan diğer formların bazılarının (5.- 6.yüzyılda görülen, ağız kenarında dalgalı biçimde cam bant bulunan kaseler, Bkz.s. 77 – 78) ithal malzeme olabilecek özellikte olmasına rağmen, bu formların benzer örneklerinin bulunmaması, formların üretim yerleri hakkında şimdilik bir belirsizlik yaratmaktadır.

5.4. Elaiussa Sebaste Bizans Bazilikası’nın Aydınlatması

Agora kazıları sırasında ortaya çıkan çok sayıdaki cam kandil ile birlikte büyük miktarda fitil taşıyıcılar bulunmuş, bu parçaların kat yerlerinin hala belirgin olması ve yapılan deneysel çalışmalarla, kandillere nasıl yerleştirildikleri ve hatta ne kadarlık bir süre yandıkları tespit edilebilmiřtir¹⁹³.

¹⁹³ Bkz. s. 122 – 123.

Bilinen yöntemlerin dışında¹⁹⁴, pişmiş toprak fitil taşıyıcıların kullanımı üzerine yapılan çalışmalar, her ne kadar form daha önce tespit edilmişse de bu örneklerin yayılımı ve kullanımı hakkında daha net bir sonuca ulaşmamıza neden olmuştur.

Resim 95

Resim 96

¹⁹⁴ Kurşun ya da tunçtan yapılmış fitil taşıyıcıların kullanımı.

5.5. Çalışma Sonucunda Oluşan Yeni Hedefler

Bu aşamadan sonra çalışmanın dört yönde devam edeceğini söyleyebiliriz. Birincisi, kentte 2006 yılından sonra ele geçmiş olan malzemelerin değerlendirilmesi, ikincisi formların Kilikya Bölgesi içindeki yayılımlarının tespit edilmesi. Üçüncüsü ise cam üretimi konusunda daha detaylı araştırmalara yoğunlaşılmasıdır. Yukarıda, “cam üretimi” bölümünde de belirtildiği gibi bölgede günümüzde Mersin Bölgesi’nde elde edilen kuvars kumu ve Sebaste ham cam ve yerel formlardan alınacak parçaların arkeometrik analizlerinin yapılması ve analiz sonuçlarının karşılaştırılması, cam üretimi üzerine ortaya attığımız tezi yönlendirecek bir çalışma olacaktır.

Dördüncü hedefimiz ise cam terminolojisi konusunda olacaktır. Tezin, “Amaç” kısmında açıklanan Türkçe terminoloji problemi ancak, konunun uzmanlarının bir araya gelerek ortak karar almalarıyla çözümlenebilecektir. Bu amaçla yapılacak bir çalışma, Türkiye’deki antik cam çalışmalarının temel taşlarından birini oluşturacaktır.

6. KATALOG

Geç Hellenistik – Erken Roma Dönemleri (İ.Ö. 1.yüzyıl – İ.S. 1. yüzyıl)

İç Kalıplama Tekniği (Grose Grup III)

1. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim.I/ 1, Levha I/1
Kazı env. no. : ES.02.126
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no’lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 110
Korunma durumu: Kulbun biri eksik.
Boyutları: h. 13.3 cm.; a.ç. 2.8 cm.; b.ç. 1.5 cm.; g.ç. 4.2 cm.; t.ç. 2.8
Renk: Kobalt mavisi cam üzerine beyaz ve sarı cam iplikleri.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Boyunun ve gövdenin alt kısımlarında beyaz renkte cam ipliği ile sarmal bezeme. Gövdenin ortasında ise beyaz ve sarı renkteki cam ipliklerinin birbirleriyle paralel sarılıp bir çubukla şekillendirilmesiyle yapılmış zig zag motifi. Düğme taban düzleştirilmiş. Ağız ve gövdeye yapıştırılmış olan kulbun ortası da gövdeye yapıştırılarak iki bölümlü kulp. Sağ kulp eksik. Şişede çok sayıdaki kırık parça.
Tipoloji: Grose Grup III
Kaynakça: D.F. Grose 1989, s. 130-131, Grup III
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk onlukları
2. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim I/2
Kazı env. no. : 03.VE/SST.
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no’lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 106

Korunma durumu: Tam

Boyutları: h. 13.5 cm.; a.ç. 2 cm.; g.ç. 4 cm.

Renk: Saydam sarımsı yeşil, mat beyaz.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Boyunun ve gövdenin alt kısımlarında beyaz renkte cam ipliği ile sarmal bezeme. Gövdenin ortasında ise mat beyaz renkteki cam ipliklerinin birbirleriyle paralel sarılıp bir çubukla şekillendirilmesiyle yapılmış zig zag motifi. Dışbükey taban. Mat beyaz renkteki kulplar ağzın hemen altından boyna yapıştırılıp kabın omuz kısmına oturtulmuş.

Tipoloji: Grose Grup III

Kaynakça:

Samothrace – Ege: Dusenbery 1967, ss. 37-38, fig. 8 (Augustus Dönemi)

D.F. Grose 1989, s. 129, Grup III – Form III:2D (7D); E.B.

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk onlukları

Kalıba Döküm Tekniği

Geç Hellenistik Dönem: Kaseler

Yatay ve Dikey Yivli Kaseler

Konik Gövdeli Kaseler

3. **Levha ve Çiz. no.:** ÇizimII/3
Kazı env. no. : 06.VE.CW.435
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Saray yapısı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1491 - İ.S. 4. yüzyıl sonu/ 5.yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın dörtte birlik parçası

Boyutları: h. 3.2 cm.; a.ç. 10 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Parçanın iç kısmında, ağzın 0.6 cm. aşağısında 0.2 cm.lik yiv. Ağzın 2.3 cm. altında da 0.1 cm.lik iki yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

4. **Levha ve Çiz. no.:** ÇizimII/4
Kazı env. no. : 02.VE/CW.721 (02CW92)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 113, İ.S. 5.yüzyıl, İ.Ö. 2.- 1.yüzyıl artıkları ile

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 3 cm.; a.ç. 11.8 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Ağzın iç kısmında 0.5 cm altında birbirine paralel iki yatay yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça:

Galilee – İsrail: G. Davidson Weinberg 1973, s. 42, fig. 3.8

Tille Höyük – Türkiye: C.S. Lightfoot 1993c, s. 34, fig. 40

Beyruth – Lübnan: S. Jennings 2000, ss. 43-44, fig. 1.1

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

5. **Levha ve Çiz. no.:** ÇizimII/5
Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.897 (04CW/MN309)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: CW/MN, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2158, İ.S. 5.yüzyılın sonu – 6.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 2.8 cm.; a.ç. 11.8 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış düz kase. İç kısımda ağzın altında iki sıra yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

Dış Yüzeyi Yatay Yivli Kaseler

6. **Levha ve Çiz. no.:** ÇizimII/6
Kazı env. no. : 02.VE/CW.675 (02CW44)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 112, İ.S. 5.yüzyıl, İ.Ö. 2.- 1.yüzyıl artıkları ile

Korunma durumu: Ağzın altında biri.

Boyutları: h. 3.4 cm.; a.ç. 15 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Ağzın hemen altında dış kısımda iki sıra yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

7. **Levha ve Çiz. no.:** ÇizimII/8
Kazı env. no. : 02.VE/CW.722 (02CW93)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 113; İ.S. 5.yüzyıl, İ.Ö. 2.-
1.yüzyıl artıkları ile
Korunma durumu: Gövde
parçası.
Boyutları: h. 7.8 cm.
Renk: Kahverengi cam.
Tanım: Dış kısımda birbirine
paralel dört yatay yiv. Camda
hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Grose Grup A (D.F.
Grose 1979, s. 56)
Kaynakça: -
Tarih: Geç Hellenistik Dönem

CW 123, İ.Ö. 100-50
Korunma durumu: Küçük bir
parça
Boyutları: h. 1.6 cm.; a.ç. 13.8
cm.
Renk: Kahverengi cam.
Tanım: Ağzın iç kısmında iki
yatay yiv. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: Grose Grup A (D.F.
Grose 1979, s. 56)
Kaynakça: -
Tarih: İ.Ö. 100-50

Yarımküre Gövdeli Kaseler

8. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim
III/18
Kazı env. no. : 02.VE/CW.723
(02CW94)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Saray Yapısı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 113, İ.S. 5.yüzyıl, İ.Ö. 2.-
1.yüzyıl artıkları ile
Korunma durumu: Ağzın
sekizde biri.
Boyutları: h. 4.8 cm.; a.ç. 15.2
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağzın iç kısmında iki
yatay yiv. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: Grose Grup A (D.F.
Grose 1979, s. 56)
Kaynakça: -
Tarih: İ.Ö. 2-1.yüzyıl

9. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim
III/19
Kazı env. no. : 02.VE/CW.724
(02CW95)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Saray Yapısı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:

10. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim II/10
Kazı env. no. :
06.VE/IS02.953 (06IS02.375)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
IS02, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 86, İ.S. 6.yüzyıl
Korunma durumu: Küçük bir
ağız parçası.
Boyutları: h. 2.5 cm.; a.ç. 13.4
cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Kalıba döküm
teknğinde yapılmış düz kase.
Yuvarlatılmış ağız altının iç
kısmında üç yiv. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: Grose Grup A (D.F.
Grose 1979, s. 56)
Kaynakça: -
Tarih: Geç Hellenistik Dönem

11. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim II/11
Kazı env. no. : 02.VE/FP.784
(02FP161)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: FP,
2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
FP 141; ?
Korunma durumu: Küçük
gövde parçası
Boyutları: h. 3.7 cm.; gen. 4.9
cm.

Renk: Sarımsı kahverengi cam.

Tanım: Gövde parçası. İç kısımda iki sıra yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

12. Levha ve Çiz. no.: Çizim II/15

Kazı env. no. : 06.VE/IS.526

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi: IS 01 119, İ.S. 6.yüzyılın ortası
Korunma durumu: Küçük bir parçası.

Boyutları: h. 1.7 cm.; gen. 1.6 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış düz kase ağzı. Parçanın iç kısmında ağzın 0.4 cm. altında bir yiv. Dış kısımda da ağzın 0.2 cm. altında bir başka yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik

13. Levha ve Çiz. no.: Çizim II/13

Kazı env. no. : 02.VE/CW.785 (02CW162)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 134, İ.Ö. 1.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Küçük ağız parçası

Boyutları: h. 2 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Ağzın iç kısımda iki sıra yiv. Camda hava kabarcığı

yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

14. Levha ve Çiz. no.: Çizim II/14

Kazı env. no. : 97.VE/AP.501

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 1997

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 102, İ.S. 7.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir parçası.

Boyutları: h. 1.8 cm.; gen. 1.4 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış düz kase ağzı. Parçanın iç kısmında ağzın 1.3 cm. altında 0.2 cm.lik yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

Dikey Yivli Kaseler

15. Levha ve Çiz. no.: Çizim III/16

Kazı env. no. : 02.VE/CW.725 (02CW98)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 123, İ.Ö. 100-50

Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası

Boyutları: h. 4.6 cm.; gen. 3.5 cm.

Renk: Sarımsı kahverengi cam.

Tanım: Birbirine bitişik yivler kazınarak yapılmış. Gövdeye

göre boyunda daralma. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup B (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: İ.Ö. 1.yüzyılın ilk yarısı

Erken Roma Dönemi

Düz Kaseler

16. Levha ve Çiz. no.: Çizim III/17

Kazı env. no. :

04.VE/SST.654

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 130, İ.Ö. 1.yüzyıl sonu, İ.S.1.yüzyılın ilk onlukları

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 3.9 cm.; a.ç. 9.2 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağzın 0.8 cm. altında iki paralel yatay yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk onlukları

17. Levha ve Çiz. no.: Çizim II/9

Kazı env. no. : 06.VE.CW.464

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1553, İ.S. 1.-2.yüzyıl, daha çok 1.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 3.8 cm.; a.ç. 15.8 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Ağzı ve gövde parçası.

İç kısımda çok derin olmayan 0.4 cm. kalınlığında bir yiv.

Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

18. Levha ve Çiz. no.: Çizim II/12

Kazı env. no. : 06.VE/IS.525

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS 01 161, İ.S. 1.-2.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir parçası.

Boyutları: h. 5 cm.; gen. 3.2 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Parçanın iç kısmında ağzın 0.5 cm. altında iki tane paralel yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup A (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: Geç Hellenistik Dönem

19. Levha ve Çiz. no.: Çizim III/20

Kazı env. no. :

05.VE/IS02.934 (05IS02.353)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: IS02/II, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS02/II 60, İ.S. 7. yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 4.4 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: İç kısımda ağzın altında bir sıra yiv. Camda

hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: İ.Ö. 1.yüzyılın ikinci yarısı, İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

20. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/21

Kazı env. no. : 06.VE.CW.423

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1486, ?

Korunma durumu: Çok küçük bir ağız parçası.

Boyutları: h. 4.2 cm.; gen. 1.7 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Ağız parçası. Kasenin iç kısmında ağzın hemen altında 0,1 ve 0,4 cm.

kalınlıklarında yivler. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: İ.Ö. 1.yüzyılın ikinci yarısı, İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

21. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/22

Kazı env. no. : 02.VE/CW.726 (02CW99)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 123, İ.Ö. 100-50

Korunma durumu: Ağzın çok küçük bir parçası.

Boyutları: h. 2.4 cm.

Renk: Koyu kahverengi cam.

Tanım: Küçük bir ağız parçası. İç kısımda ağzın altında bir yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça: -

Tarih: İ.Ö. 1.yüzyılın ikinci yarısı, İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

22. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/23

Kazı env. no. : 06.VE/IS.524

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 01 159, İ.S. 1.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir parça.

Boyutları: h. 2.1 cm.; gen. 2.4 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Ağız parçasının iç kısmında ağzın 0.5 cm. altında üç tane paralel yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D

Kaynakça: -

Tarih: İ.S.1.yüzyılın ilk yarısı

23. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/24

Kazı env. no. : 02.VE/CW.735 (02CW107)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 129, İ.Ö. 1.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın çok küçük bir parçası.

Boyutları: h. 1.9 cm.

Renk: Mor renk cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış düz kase. İç kısımda ağzın altında iki sıra yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.S.1.yüzyılın ilk yarısı

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 2.yüzyıl

24. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/24

Kazı env. no. :

03.VE/SST.592

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Mezar 1, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST Tomba 1, corrodo. no. 19,

İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tam.

Kırık parçaların birleşmesiyle oluşmuş.

Boyutları: h. 8.3 cm.; a.ç. 11.3 cm.

Renk: Sarımsı kahverengi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif dışarı doğru. Parçanın iç kısmında ağzın 1.2 cm. altında derin olmayan bir yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

25. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/25

Kazı env. no. : 06.VE.CW.466

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2201, İ.S. 2.yüzyılın başı

Korunma durumu: Ağzın beşte biri

Boyutları: h. 3.3 cm.; a.ç. 12.2 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Ağız ve gövde parçası. İç kısımda çok derin olmayan 0.2 cm. kalınlığında bir yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D

26. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/26

Kazı env. no. : 02.VE/CW.692 (02CW60)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1050, İ.S. geç 5. yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 3.5 cm.; a.ç. 11.3 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış düz kase. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı

27. Levha ve Çiz. no.: Çizim

III/27

Kazı env. no. :

04.VE/SST.666

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 61

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 6 cm.; a.ç. 11.9 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağzın 0.5 cm. altında bir yatay yiv. Ağzın 4.1 cm. altında ve gövdenin eğim yaptığı yerde iki yatay yiv. Çok hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup D

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

Kaburgalı Kaseler

28. Levha ve Çiz. no.: Çizim

IV/28

Kazı env. no. : 06.VE.CW.468

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1562, İ.S. 1. yüzyılın ortası – 2. yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın beşte biri.

Boyutları: h. 2.9 cm.; a.ç. 15.1 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Ağız ve gövde kısmından bir parça. İki kaburga görülmekte. Birinin üzeri kırılmış. Parçanın iç kısmında ağzın altına gelen yerde 0.2 ve 0.4 cm.

kalınlığında iki yatay yiv. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup C (D.F. Grose 1979, s. 56)

Kaynakça:

Antalya – Türkiye : C.S.

Lightfoot 1993c, s. 28, fig. 21

Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ortası – 2. yüzyıl

29. Levha ve Çiz. no.: Çizim

IV/29

Kazı env. no. : 06.VE.CW.449

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1546, İ.S. 1.-2.yüzyıl,

1.yüzyıl malzemesi daha fazla

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası.

Boyutları: h. 2.7 cm.; gen. 3.2 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Kalıba döküm

teknğinde yapılmış kaburgalı kase parçası. Parçanın iç kısmında, ağzın 0.65cm. aşağısında sırayla 0.1 ve 0.2 cm.lik iki yiv. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Grose Grup C

Kaynakça:

Bingazi - Libya : J. Price 1985, s. 291, fig. 24.2.16

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

30. Levha ve Çiz. no.: Çizim

IV/30

Kazı env. no. :

05.VE/IS02.931 (05IS02350)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

IS02/I, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS02/I, 28, İ.S. 7. yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın dörtte biri.

Boyutları: h. 4.2 cm.; a.ç. 12.4 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Dışarı doğru eğimli ağız yuvarlatılmış. Ağızın iç kısmında bir kalın yiv. Dış kısımda ağzın 1.5 cm altında kaburgalar. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup C

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

31. Levha ve Çiz. no.: Çizim

IV/31

Kazı env. no. : 06.VE.CW.467

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1564, İ.S.1.yüzyılın ikinci yarısı, İ.S. 4.-5. yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası.

Boyutları: h. 2.7 cm.; gen. 2.4

cm.

Renk: Sarı renk cam.

Tanım: Kalıba döküm
teknğinde yapılmış kaburgalı
kasenin ağız ve gövde parçası.
İç kısımda 0.1 cm. kalınlığında
bir yiv. Dış kısımda bir
kaburga. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup C

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ikinci
yarısı

32. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/32

Kazı env. no. : 06.VE/IS.521

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada,
2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 01 153, İ.S. 1.-2. yüzyıl,
1.yüzyıl malzemesi daha çok
Korunma durumu: Küçük bir
parçası.

Boyutları: h. 4.4 cm.; gen. 2.4
cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız
hafif dışarı eğimli. Parçanın iç
kısımında ağızın 1 cm. altında
0.4 cm.lik yiv. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup C

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

33. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/33

Kazı env. no. : 06.VE.CW.419

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1506, İ.S. 5.yüzyıl ve çok
sayıda 2.yüzyıl artıkları

Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası

Boyutları: h. 3.1 cm.; gen. 2.3
cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: İki kaburganın olduğu
gövde parçası. Kaburgaların
ağızla birleştiği yerden, ağızın
bir spatula ile düzleştirildiği
anlaşıyor. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: Grose Grup C

Kaynakça:

Yukarı Galilee - İsrail : G.

Davidson Weinberg 1973, s.
44, fig. 4.39-40

Beyruth – Lübnan: S. Jennings
2000, s. 49, fig. 4.7.11 (İ.S. 60-
70)

Özel Koleksiyon: E.M. Stern,
B. Schlick-Nolte 1994, s. 308,
no. 89 (İ.Ö. geç 1. yüzyıl –
İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı);

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

34. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/34

Kazı env. no. : 06.VE.CW.421

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1548, İ.S. 1.-2. yüzyıl,
1.yüzyıl malzemesi daha çok
Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası

Boyutları: h. 2.4 cm.; gen. 2.7
cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Bir kaburga ve ikinci
kaburganın çok küçük bir
parçası. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: Grose Grup C

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

35. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/35

Kazı env. no. : 06.VE.CW.471

Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Saray yapısı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1562, İ.S. 1.-2. yüzyıl,
1.yüzyıl malzemesi daha çok
Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası.
Boyutları: h. 3 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Kaburgalı kasenin
gövde kısmından bir parça. Dış
kısmında bir kaburga. İç
kısmında iki yatay yiv. Camda
hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Grose Grup C
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

36. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/36
Kazı env. no. : 02.VE/CW.682
(02CW50)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Saray Yapısı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 112, İ.S. 5. Yüzyılın
üçüncü çeyreği, İ.Ö. 2.-1.
yüzyıl artıkları
Korunma durumu: Küçük
gövde parçası.
Boyutları: h. 3.1 cm.; gen. 2.8
cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Kaburgalı kase gövde
parçası. Camda hava kabarcığı
yok.
Tipoloji: Grose Grup C
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

37. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/37
Kazı env. no. : 06.VE.CW.474
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1534, İ.S. 4.-5. yüzyıl
Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası.
Boyutları: h. 2.4 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Kalıba döküm
teknikinde yapılmış kaburgalı
kasenin gövde kısmından bir
parça. Dış kısmında üç
kaburga. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: Grose Grup C
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

İnce Kaplar: "Fine Wares"

38. Levha ve Çiz. no.: Levha 1/38
Kazı env. no. : -
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1 71
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 2 cm.; a.ç. 18.5
cm.
Renk: Kobalt mavi
Tanım: Kesilmiş düz ağız. İki
bölümlü gövde halka tabanla
sonlanmakta. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ilk
yarısı

39. Levha ve Çiz. no.: Çizim
IV/39
Kazı env. no. :
05.VE/IS02.935 (05IS02.354)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
IS02/IIa, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02/II 32, İ.S. 7. yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin

küçük bir parçası.
Boyutları: h. 1.1 cm.; t.ç. 5.2 cm.
Renk: Opak kırmızı cam.
Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış kasenin kaide kısmı.
Tipoloji: Isings 2
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı

- 40. Lev. ve Çiz. no.:** Çiz. IV/40
Kazı env. no. : 01.VE/FP.610
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: FP, 2001
Stratigrafi ve konteks tarihi: FP 43, İ.S. 6.yüzyıl sonu 7.yüzyıl başı
Korunma durumu: Ağız parçası.
Boyutları: h. 2.9 cm.; a.ç. 9.3 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Kalıba döküm ve kesme tekniğinde yapılmış bir skyphosun ağız ve kulp kısmı. Kulp üç bölümlü. Ortada bant halinde uzanan ana kulp kısmı. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Hellenistik Dönem

Üfleme Tekniği'nde Yapılmış Formlar

Tabak

- 41. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/41
Kazı env. no. : 04.VE/SST.623
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 100

Korunma durumu: Küçük bir parça
Boyutları: h. 2.1 cm.; a.ç. 27.4 cm.
Renk: Renksiz cam
Tanım: Yuvarlatılmış ağız. Ağız ve gövde konveks bir profil. Taban kısmı yok. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 46c ya da 47
Kaynakça:
Kıbrıs: O. Vessberg 1952, s. 112, lev.I/3-5 (İ.S. 1.-2. yüzyıl)
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın sonu – 2. Yüzyılın başı

Kaseler

Kalıba Üfleme Tekniği: Kaburgalı Kase

- 42. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/42
Kazı env. no. : 99VE162
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Tiyatro, 1999
Stratigrafi ve konteks tarihi: VE 116,
Korunma durumu: Küçük bir parça
Boyutları: h. 2.8 cm.
Renk: Açık mavi renk cam
Tanım: Konkav boyun. Hafif çıkıntı yapan omuz. Omuz üzerinde sık ve dar beş kaburga. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Türkiye: C.S. Lightfoot – M. Arslan 1992, s. 59, n. 21 (İ.S. 1. yüzyıl, Yüksel Erimtan Koleksiyonu); C.S. Lightfoot 1993, s. 36-37, fig. 52-54 (Antalya Müzesi ve Tille)
Vasa - Kıbrıs : D.B. Harden 1958, s. 50, no. 1
Bingazi – Libya: J. Price 1985, s. 293, n. 45, fig. 24.3 (Erken

Roma);
Frejus – Fransa: J. Price 1988, s. 30, fig. 24-26;
İtalya: G. Zampieri 1998, s. 160, n. 258 (İ.S. 1.yüzyılın ortası)
İngiltere: J. Price 1993, s. 72, fig. 3 (Güney Wales); H.E.M.Cool – J. Price 1995, p.53, n. 243, fig. 3.3 (Colchester)
Geliş yeri belli olmayan: von Saldern 1974, s. 160, n. 450 (Suriye ya da İtalya, İ.S. 1. yüzyıl); Maxwell 1979, s. 101, n. 172 (İ.S. 1. yüzyıl); E.M. Stern 1995, ss. 111-113, nn. 13-14 (olasılıkla Doğu Akdeniz, İ.S. 1.yüzyılın ikinci çeyreği)
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ortası

Kaburgalı Kase: “Zarte Rippenschalen”

- 43. Lev. ve Çiz. no.:** Resim. 17
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no’lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1.1. 9
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 6.6 cm.; a.ç. 7.6 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam
Tanım: İşlenmemiş ağız hafif dışarı doğru. Konkav boyun. Yarımküre gövde Gövdenin omuz hizasına aralıklarla sıralanmış ince şerit şeklinde kaburgalar. Hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 17
Kaynakça:
Efes : B. Czurda-Ruth 2007, s. 57, no. 102, lev. 6 (İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı)
Tire - İzmir : B. Gürlü 1998, s. 129, no. 90 (İ.S. 1. yüzyılın ortaları)
Samothrace : E.B.

Dusenbery 1967, ss. 44-45, fig. 33-34 (Augustus Dönemi)
Vasa - Kıbrıs : D.B. Harden 1958, s. 50, no. 6-7
İtalya, Kuzey (olasılıkla): E.M.Stern 2001, s. 82-83, no. 21
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

Yuvarlatılmış Ağızlı Kaseler

- 44. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/44
Kazı env. no. : 04.VE/SST.655
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3 no’lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 110
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 4.8 cm.; a.ç. 12.2 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif dışarı doğru. Tabana doğru daralan gövde. Düz taban. Camda yoğun irizasyon.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı
- 45. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/45
Kazı env. no. : 04.VE/SST.663
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: SST, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST, 118.
Korunma durumu: Küçük bir parça.
Boyutları: h. 4.3 cm.; a.ç. 10.8 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif dışarı doğru. Gövdenin ortasında, bir aletin bastırılmasıyla oluşmuş çökertme.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

46. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/46
Kazı env. no. : 02.VE/TP.787
(02TP171)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Liman
Hamamı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: TP
703
Korunma durumu: Ağzın dörtte
biri.
Boyutları: h. 3 cm.; a.ç. 12.8 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif
dışarı doğru. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl (?)
47. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/47
Kazı env. no. : 02.VE/TP.789
(02TP178)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Liman
Hamamı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: TP
709
Korunma durumu: Ağzın dörtte
biri.
Boyutları: h. 4.2 cm.; a.ç. 13 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl (?)
48. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/48
Kazı env. no. : 05.VE/CW.917
(05CW332)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Yuvarlak Yapı, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1389, İ.S. 1. yüzyıl sonu, 2.
yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte
biri.
Boyutları: h. 2.4 cm.; a.ç. 15.2

cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız. Dışarı
doğru eğimli. Ağız altında
kabartma halinde ince bir bant.
Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Diğer katmanlardan gelen

benzer parçalar: VE 164 (1
parça, sarımsı yeşil renk cam, a.ç.
12.1 cm.)

Kaynakça:

Dura-Europos - Suriye: C.W.

Clairmont LAIRMONT 1963, s.

54, lev. VI.227 (Orta İmparatorluk
Dönemi)

Gortina - Girit: M. Sternini 1997,
s. 248, no. 75, lev. L.1

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl sonu, 2.
yüzyılın ilk yarısı

İşlenmemiş Ağızlı Kaseler

49. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/49
Kazı env. no. : 02.VE/SST.641
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu
mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 3.3 190, İ.S. 1. yüzyılın ilk
yarısı
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 5.8 cm.; a.ç. 9.4
cm.; t.ç. 6 cm.
Renk: Kobalt mavisi cam.
Tanım: İşlenmemiş ağız hafif
içeri doğru eğimli. Düz inen
gövde. Gövdenin sonunda bir bant
halinde cam çıkıntı yapmakta.
Tanaba doğru keskin daralma.
Camın katlanmasıyla
oluşturulmuş halka taban. Camda
hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı

50. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/50
Kazı env. no. : 03.VE/SST.665
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3. 94, İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam, ağızda küçük bir kırık.
Boyutları: h. 7.3 cm.; a.ç. 8 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: S profili yapan ağız kesilip işlenmemiş. Tabana yakın bir yere kadar genişleyen gövde. Tabana gelmeden, tabana doğru keskin daralma. Düz dip. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Efes: B. Czurda-Ruth 2007, s. 67, no. 155, lev. 8 (İ.S. 1. yüzyıl)
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl
51. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/51
Kazı env. no. : 06.VE.CW.472
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1562, İ.S. 1.-2.yüzyıl (1.yüzyıl malzemesi daha fazla)
Korunma durumu: Gövde ve tabana ait küçük bir parça.
Boyutları: h. 2.8 cm.; g.ç.ca. 8.8 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Hafif vurma dip. Armudi gövde. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekinin aynı
Tarih: İ.S. 1.yüzyıl
52. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim V/52
Kazı env. no. : 00ST127
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Kaya mezarı, 2000
Stratigrafi ve konteks tarihi:

İ.S. 1. yüzyıl
Korunma durumu: Ağız parçası
Boyutları: h. 4.7 cm.; a.ç. 8.2 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: İşlenmemiş ağız "S" profili vermekte. Ağız altında daralma. Şişkin gövde. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Ürdün-Suriye Bölgesi: O. Dussart 1998, ss. 71-72, no. BI.5221.30-31, lev.8 (İ.Ö. 1.yüzyılın sonu – İ.S. 1.yüzyıl)
Tarih: İ.S. 1.yüzyıl

Kaburgalı Yalancı Kulplu Kaseler

53. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim VI/53
Kazı env. no. : 02.VE/NA.760 (02NA134)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: NA 3
Korunma durumu: Ağzın ve kulpun küçük bir parçası.
Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 20.6 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Dışarı ve aşağı doğru katlanmış ağız. Ağız üzerine yapışık, aletle şekillendirmeye oluşmuş 7 dikey kaburga. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 43
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: ES 99 VE 163 (2 tane – 99VE157- renksiz cam, a.ç. 14.8 cm.); ES 99 VE 99 (1 tane – 99VE159- renksiz cam, a.ç. 11.8 cm.); ES 99 VE 159 (1 tane – 99VE98-, renksiz cam); ES 99 VE 186 (1 tane – 99VE97-, sarımsı yeşil renk); ES 98 PW 10 (1 tane – 98PW158- yeşilimsi renksiz cam); ES 99 VE 164 (1 tane – 99VE55 – renksiz cam); ES 99 VE

113 (1 tane – 99VE79- renksiz cam)

Kaynakça:

Doğu Akdeniz : A. von Saldern 1974, ss. 206-207, no. 584 (İ.S. 2.- 3.yüzyıl)

Samaraia Sebaste – İsrail: J.S. Crowfoot 1957, ss. 414-415, no. 5, fig. 95.5 Jalame - Filistin: G.D. Weinberg – S.M. Goldstein 1988, ss. 54-55, no. 118-121, fig. 4.16

Jerash – Ürdün: C. Meyer 1988, s. 185, fig. 5. G-H (Roma Dönemi) Kıbrıs : O. Vessberg 1952, s. 114 ve 116; lev. I.16 ve II.6

Efes – Türkiye: B. Czurda-Ruth 1989, s. 133, no. 42, fig. 4

Kartaca – Tunus: V. A. Tatton-Brown 1984, s. 195, fig. 65.2

Tipasa – Cezayir : S. Lancel 1967, s. 9 ve 84, lev. X.4 (İ.S. 3.yüzyıl)

Cyrene – Libya: A. Oliver 1990, s. 98, lev. 12.124-128 (İ.S. 1.yüzyılın ikinci yarısı)

Panticapée – Ukrayna: Y. Ivachenko 1995, ss. 321, 326, fig. 8 (İ.S. 3.-4.yüzyıl)

Luni – İtalya: E. Roffia 1977, s. 280, no. 38, fig. 155.9

Otranto – İtalya: M. Giannotta 1993, s. 224, fig. 8.1, no. 6 (İ.S. 1.- 2.yüzyıl)

Arnavutluk : F. Tartari 1996, s. 114, fig. XIX. 275, no. 264, form 46

Nîmes – Fransa: M. Sternini 1991, s. 159, no. 648, lev. 58. 334 (İ.S. 1.-2.yüzyıl)

Tarih: İ.S. 2.yüzyıl

54. Lev. ve Çiz. no.: Çizim VI/54

Kazı env. no. : 05.VE/AP.500

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 921, İ.S. 1.yüzyılın sonu, 2.yüzyılın başı

Korunma durumu: Bir kulp parçası.

Boyutları: h. 1.2 cm.; gen. 5 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Dışarı ve içeri doğru katlanmış ağız. Ağız üzerine yapışık, aletle şekillendirmeyeyle oluşmuş 12 dikey kaburga. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 43

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 2.yüzyıl

55. Lev. ve Çiz. no.: Çizim VI/55

Kazı env. no. : 02.VE/CW.683

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1049

Korunma durumu: Bir kulp parçası.

Boyutları: h. 1 cm.; gen. 6.3 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Dışarı ve içeri doğru katlanmış ağız. Tüp biçimli. Ağız üzerine yapışık, aletle şekillendirmeyeyle oluşmuş 10 dikey kaburga. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 43

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 2.yüzyıl

56. Lev. ve Çiz. no.: Çizim VI/56

Kazı env. no. : 02.VE/NA.761 (02NA135)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: NA 3, İ.S. 7.yüzyılın ilk yarısı (birçok artık)

Korunma durumu: Ağız ve kulpun küçük bir parçası.

Boyutları: h. 0.7 cm.; a.ç. 13 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Dışarı ve aşağı doğru katlanmış ağız. Ağız üzerine

yapışık, aletle şekillendirmeyeyle oluşmuş 11 dikey kaburga. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Diğer katmanlardan gelen

benzer parçalar: Aynı katmanda küçük bir parça daha kulp parçası bulunmakta (02NA136- Renksiz cam.); ES 04, SST 208 (1 tane kulp parçası); ES 05, IS 02/II, 5 (1 tane, açık yeşil renk cam, a.ç. 12.4 cm. – 05.IS02.345-)

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.yüzyıl

Modiolus

57. Lev. ve Çiz. no.: Çizim VI/57

Kazı env. no. : 06.VE.CW.465

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Saray yapısı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2201, İ.S. 2.yüzyılın başı

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 1.4 cm.; a.ç. 12.4 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru ve basamaklı bir profil. Ağız kenarında kobalt mavisi cam şerit. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 37

Kaynakça:

İtalya (Olasılıkla) : E.M.Stern

2001, s. 87, no. 27 (İ.S. 1.yüzyıl)

Tarih: İ.S.2. yüzyılın başı

58. Lev. ve Çiz. no.: Çizim VI/58

Kazı env. no. : 01.VE/FP.601

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: FP, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi: FP 45, İ.S. 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın küçük

bir parçası.

Boyutları: h. 1.7 cm.; a.ç. 15.7 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru ve basamaklı bir profil.

Tipoloji: Isings 37

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S.2. yüzyılın başı

Bardaklar

59. Lev. ve Çiz. no.: Çizim VI/59

Kazı env. no. : 99VE88

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Tiyatro (VE - Doğu Vomitorium), 1999

Stratigrafi ve konteks tarihi: VE 128, İ.S. 1. yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası

Boyutları: h. 1.7 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Küçük gövde parçası üzerinde iki yatay paralel bant. Bantların altında, sadece üçte birlik kısımları korunmuş iki çember.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Adria - İtalya : S. Bonomi 1996, s. 124, no. 280 (İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı)

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

“Aryballos”

60. Lev. ve Çiz. no.: Çiz.VI/60

Kazı env. no. : 04.VE/SST.911

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 208

Korunma durumu: Aryballosun

ağız ve boyun kısmı. Tek kulp var. Sadece kulbun olduğu yer korunmuş.

Boyutları: h. 3.7 cm.; a.ç. 3.5 cm.; b.ç. 2.2 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Tüp biçimli ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Silindir uzun boyun hafif daralarak sonlanmakta. Küresel gövde. Bir ucu ağza diğer ucu da şişenin omzuna yapışık kulp. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 61, Sorokina Grup 1

Kaynakça:

Kuzey Karadeniz: N.P. Sorokina 1987, s. 40-46.

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ikinci yarısı

Prizmatik Gövdeli Şişeler

61. Lev. ve Çiz. no.: Çiz.VII/61

Kazı env. no. : 02.VE/NA.753 (02NA127)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: NA, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: NA 3, İ.S. 7.yüzyılın ilk yarısı (çok sayıda artık)

Korunma durumu: Tabanın küçük bir parçası

Boyutları: h. 3.1 cm.; t.gen. 4.2 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Tabanı kalıba üflenerek şekillendirilmiş dörtgen gövdeli bir şişenin taban parçası. Tabanda kalıba üflenerek yapılmış, köşelere gelen daireler. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings form 50

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.-2. Yüzyıl

62. Lev. ve Çiz. no.: Çiz.VII/62

Kazı env. no. : 02.VE/TP.611

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: TP 709

Korunma durumu: Tabanın

Boyutları: h. 6.5 cm.; gen. 7.1 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Tabanı kalıba üflenerek şekillendirilmiş dörtgen gövdeli bir şişenin taban parçası. Tabanda kalıba üflenerek yapılmış, tam köşesine gelen yerde bir daire. Daireye teğet geçer şekilde bir yay. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings form 50

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.-2. Yüzyıl

63. Lev. ve Çiz. no.: Çiz.VII/63

Kazı env. no. : 97.VE/AP.501

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 1997

Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 22

Korunma durumu: Tabanın çok küçük bir parçası.

Boyutları: h. 0.8 cm.; gen. 2.9 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Tabanı kalıba üflenerek şekillendirilmiş dörtgen gövdeli bir şişenin taban parçası. Tabanda kalıba üflenerek yapılmış, tam köşesine gelen yerde bir daire. Daireye teğet geçer şekilde bir yay. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings form 50

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.-2. Yüzyıl

64. Lev. ve Çiz. no.: Çiz.VII/64

Kazı env. no. : 02.VE/TP.607

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: TP 721, ?
Korunma durumu: Tabanın çok küçük bir parçası.
Boyutları: h. 2.2 cm.; gen. 2.2 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Tabanı kalıba üflenerek şekillendirilmiş dörtgen gövdeli bir şişenin taban parçası. Tabanda kalıba üflenerek yapılmış, tam köşesine gelen yerde bir daire. Daireye teğet geçer şekilde bir yay. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings form 50
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1.-2. Yüzyıl

65. **Lev. ve Çiz. no.:** Çiz.VII/65
Kazı env. no. : 02.VE/TP.614
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Liman hamamı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: TP 737, ?
Korunma durumu: Tabanın küçük bir parçası
Boyutları: h. 1.3 cm.; gen. 2.6 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Tabanı kalıba üflenerek şekillendirilmiş dörtgen gövdeli bir şişenin taban parçası. Tabanda kalıba üflenerek yapılmış, tam köşesine gelen yerde bir daire. Daireye teğet geçer şekilde bir yay. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings form 50
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1.-2. Yüzyıl

“Unguentarium” lar

Armudi Gövdeli Unguentariumlar

66. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim VII/66
Kazı env. no. : 04.VE/SST.651
Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi: 3 no’lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 58
Korunma durumu: Ağzı kırık.
Boyutları: h. 10.2 cm.; a.ç. 1.7 cm.; b.ç. 1.4 – 1.6 cm.; g.ç. 6.5 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Kısa silindir boyun. Boyun hafif daralarak gövdeye geçiş. Armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings Form 6
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

67. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim VII/67
Kazı env. no. : 04.VE/SST.620
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: 3 no’lu Mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 138
Korunma durumu: Ağız kısmının dışında tam.
Boyutları: h. 7.9 cm.; b.ç. 1.8 cm.; g.ç. 7 cm.
Renk: Eflatun ve opak beyaz renk cam.
Tanım: Ağız ve boyunun bir kısmı yok. Silindir boyun gövdeye geçerken genişlemekte. Geniş armudi gövde. Hafif konkav dip. Cam, eflatun ve opak beyaz renk camların bir araya gelip şişirilmesiyle oluşmuş ebruli görünümlü.
Tipoloji: Isings Form 6
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

68. **Levha ve Çiz. no.:** Çizim VII/68
Kazı env. no. : 04.VE/SST.649
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: 3 no’lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 80

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 6.35 cm.; a.ç. 2.3 cm.; b.ç. 1.2 cm.; g.ç. 4 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı ama tam katlanmamış. Kısa silindir boyun. Armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 6

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

69. Levha ve Çiz. no.: Çizim VII/69

Kazı env. no. : 04.VE/SST.650

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 131

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 6.5 cm.; a.ç. 1.7 cm.; b.ç. 1.15 cm.; g.ç. 5.2 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı ama tam katlanmamış. Kısa silindir boyun. Kısa armudi gövde. Gövdede daralma. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 6

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

70. Levha ve Çiz. no.: Çizim VII/70

Kazı env. no. : 04.VE/SST.652

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi :

SST 3.3 104

Korunma durumu: Ağız kırık.

Boyutları: h. 8.4 cm.; b.ç. 1.5 – 1.8 cm.; g.ç. 7 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Silindir boyun genişleyerek gövdeye geçmekte.

Soğan biçimli gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 6

Kaynakça: F. Tartari 1996, s. 99, fig. VI.127

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

Küresel Gövdeli Unguentarium'lar

71. Levha ve Çiz. no.: Çizim VIII/71

Kazı env. no. : 04.VE/SST.653

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 41

Korunma durumu: Tam

Boyutları: h. 7.4 cm.; a.ç. 2 cm.; b.ç. 1.6 cm.; g.ç. 5.6 cm.

Renk: Mor renk cam.

Tanım: Ağız içeri doğru katlı. Kısa silindir boyun. Küresel gövde. Çok hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Suriye : M. Boosen 1984, s. 56, no. 98 (İ.S. 1.-3. yüzyıl)

Illiria Eyaleti – Arnavutluk : F. Tartari 1996, fig. IX.150

Lüksemburg : E. Wilhelm 1979, s. 22, no. 72 ve 75 (İ.S. 1.yüzyıl)

Nimes – Fransa : M. Sternini 1990, ss. 39-40, no. 97, lev. 19.74 (İ.S. 1. yüzyıl)

Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısı

72. Levha ve Çiz. no.: Çizim VIII/72

Kazı env. no. : 04.VE/SST.626

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 134

Korunma durumu: Profili verebilecek kadar parça.

Boyutları: h. 8.3 cm.; a.ç. 2.2 cm.; b.ç. 1.8 cm.; g.ç. 6.2 cm.

Renk: Sarı saydam renk cam üzerinde opak beyaz renk.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Kısa silindir boyun. Küresel gövde. Sarı renk camın üzerine beyaz renk cam ipliklerinin sarılıp şişirilmeye devam edilmesiyle yapımlı. Çok sayıda kırık parça.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

73. Levha ve Çiz. no.: Çizim VIII/73

Kazı env. no. : 04.VE/SST.624

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 3.3 39,49,179

Korunma durumu: Şişenin ağız ve gövde kısmı eksik.

Boyutları: h. 12.5 cm.; b.ç. 1.9 cm.

Renk: Kobalt mavisi cam.

Tanım: Gövdeye doğru genişleyen silindir boyun. Geniş armudi gövde. Hafif konkav dip. Yapım hatasından kaynaklanan şişenin boyun kısmının eğik olması.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Suriye - Filistin Bölgesi : E.M. Stern 1977, ss. 30-31, n. 5, Çizim 10 (İ.Ö. 1.yüzyılın ortası – İ.S. 1.yüzyılın ilk çeyreği)

Filistin (?) : E.M. Stern 2000, ss.64-65, no.8 (İ.Ö. geç 1.yüzyıl ya da İ.S. erken 1.yüzyıl)

Samothrace : E.B. Dusenbery 1998, ss. 1098-1099, no. S153-4 (İ.Ö. ca. 25)

Bologna – İtalya : G.M. Notarianni 1979, ss. 112-113, no. 136 (İ.S. 1.yüzyıl)

Nîmes – Fransa : M. Sternini 1990, s. 74, no. 273, Çizim 26-164 (İ.S. 1.yüzyılın sonu)

Tarih: İ.Ö. geç 1.yüzyıl - İ.S. erken 1.yüzyıl

74. Levha ve Çiz. no.: Çizim VIII/74

Kazı env. no. : 04.VE/SST.631

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 78

Korunma durumu: Taban kısmı yok.

Boyutları: h. 11.5 cm.; a.ç. 2.8 cm.; b.ç. 1.6 cm.

Renk: Kahverengi cam.

Tanım: Dışarı doğru eğimli ağzın kimi yerleri dışarı ve içeri doğru katlı. Kimi yerleri ise katlanmamış. Silindir boyun genişleyerek küresel gövdeye geçmekte. Taban yok. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.Ö. geç 1.yüzyıl - İ.S. erken 1.yüzyıl

75. Levha ve Çiz. no.: Levha II/75

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 14

Korunma durumu: Tam

Boyutları: h. 9.5 cm.; a.ç. 2.65 cm.

Renk: Mavimsi renksiz.

Tanım: Ağız içeri doğru katlı. Kısa silindir boyun. Küresel gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

76. Levha ve Çiz. no.: Levha II/76

Kazı env. no. : ES.03.88

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 44

Korunma durumu: Tam

Boyutları: h. 4.4 cm.; a.ç. 1 cm.

Renk: Renksiz.

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.

Kısa silindir boyun. Küresel gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ilk yarısı

Tüp Biçimli Unguentarium'lar

77. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim VIII/77

Kazı env. no. : 04.VE/SST.639

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 113

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 19 cm.; a.ç. 3.1 cm.; b.ç. 2-2.4 cm.; g.ç. 4.5 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Uzun silindir boyun gövdeye doğru genişleyerek gitmekte. Hafif bir daralma yapıp gövdeye geçiş. Uzun armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 28a

Kaynakça: J. Carrington Sminth 1982, s.277, no.47, fig. 5 (Monasteriachi Kephale)

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

78. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim VIII/78

Kazı env. no. : ES.03.73

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST Tomba 1 corredo no. 7

Korunma durumu: Ağız yok.

Boyutları: h. 15.6 cm.; b.ç. 2.3 cm.; g.ç. 5.9 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Ağız yok. Silindir uzun boyun daralarak armudi gövdeye geçmekte. Hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 28a

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

79. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim VIII/79

Kazı env. no. : ES.03.97

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 55

Korunma durumu: Boyun ve ağız kısmı yok.

Boyutları: h. 9.8 cm.; g.ç. 4.4 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Silindir boyun sonunda daralma. Uzun armudi gövde. Hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 28a

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

80. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim VIII/80

Kazı env. no. : ES.03.86

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 42

Korunma durumu: Ağız ve gövdenin bir kısmı yok.

Boyutları: h. ca. 13.3 cm.; b.ç. 1.35-1.9 cm.; g.ç. 3.8 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Uzun silindir boyun gövdeye doğru genişleyerek gitmekte. Sonunda derin bir

daralma yapıp armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 28a
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

81. **Lev. ve Çiz. no.:** -
Kazı env. no. : 03.VE/SST.643
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1 ??
Korunma durumu: Boynun ve gövdenin yarısı eksik.
Boyutları: ağız kısmı: h. 5.5 cm.; a.ç. 3.9 cm.; b.ç. 2.1 cm. gövde kısmı: h. 3.3 cm.; g.ç. 4 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Silindir boyun. Boyunun bir kısmı ve gövdenin üst kısmı eksik. Anlaşıldığı kadarıyla armudi gövde. Hafif konkav dip. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: Isings 28a
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

82. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim VIII/82
Kazı env. no. : ES.03.76
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 15
Korunma durumu: Ağız kırık.
Boyutları: h. 12.9 cm.; b.ç. 1.9-2.2 cm.; g.ç. 4 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Silindir boyun bitiminde daralmakta. Uzun armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 28a
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

83. **Lev. ve Çiz. no.:** Levha II/83
Kazı env. no. : -
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 5
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 16.8 cm.; a.ç. 3.35 cm.; g.ç. 6.3 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru eğimli. Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Uzun armudi gövde. Çok hafif vurma dip. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 28a
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

84. **Lev. ve Çiz. no.:** Levha II/84
Kazı env. no. : ES.03.72
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 6
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 14.8 cm.; a.ç. 2.9 cm.; g.ç. 6.6 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız içeri doğru katlı. Ağızda katlama sırasında yapım hatası. Uzun silindir boyun. Boyun sonunda hafif daralma. Uzun armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 28a
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

85. **Lev. ve Çiz. no.:** Levha II/85
Kazı env. no. : -
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:

SST 1. 11

Korunma durumu: Tam

Boyutları: h. 15.9 cm.; a.ç. 2.5 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru eğimli. Uzun silindir boyun. Boyun sonunda daralma. Uzun armudi gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 28a

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

86. Lev. ve Çiz. no.: Levha II/86

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 21

Korunma durumu: Tam

Boyutları: h. 17 cm.; a.ç. 3.3 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doru eğimli. Gövdeye göre daha kısa silindir boyun. Boyun sonunda daralma. Kenarları daha köşeli uzun armudi gövde. Tabanı diğerlerine göre daha geniş. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 28a

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

87. Lev. ve Çiz. no.: Çizim IX/87

Kazı env. no. : ES.03.116

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST Tomba 1 corrodo no. 90

Korunma durumu: Ağızın yarısı yok.

Boyutları: h. 11.6 cm.; b.ç. 1.4 cm.; g.ç. 3.2 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Tüp biçimli. Ağızın yarısı ve boynun bir kısmı yok. Silindir boyun gövdeye geçiş kısmında daralmakta. Uzun armudi gövde de yapımdan kaynaklanan biçim bozukluğu. Hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

88. Lev. ve Çiz. no.: Çizim IX/88

Kazı env. no. : 03.VE/SST.597

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST Tomba 1 corrodo no. ?

Korunma durumu: Ağız yok.

Boyutları: h. 9 cm.; b.ç. 1.3 cm.; g.ç. 3.2 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Ağız ve boyunun bir kısmı yok. Silindir boyun gövdeye geçerken daralmakta. Uzun armudi gövde. Düz dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

89. Lev. ve Çiz. no.: Çizim IX/89

Kazı env. no. : ES.03.94

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST Tomba 1 corrodo no. 51

Korunma durumu: Ağız ve boyunun bir kısmı yok.

Boyutları: h. 8 cm.; b.ç. 1.3 cm.; g.ç. 2.8 cm.

Renk: Açık mavi renk.

Tanım: Ağız ve boyunun bir kısmı yok. Silindir boyun gövdeye geçerken daralmakta. Uzun armudi gövde. Düz dip. Camda

çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

90. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim IX/90
Kazı env. no. : 04.VE/SST.622
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 83
Korunma durumu: Gövdenin dip kısmı kırık.
Boyutları: h. 11.4 cm.; a.ç. 2.3 cm.; b.ç. 1.6 cm.; g.ç. 4.1 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Silindir boyun gövdeye geçişte daralmakta. Dar armudi gövde.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl
91. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim IX/91
Kazı env. no. : 03.VE/SST.633
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1 ??
Korunma durumu: Boynun yarısı ve ağız kısmı yok.
Boyutları: h. 9.2 cm.; b.ç. 1.4 cm.; g.ç. 1.9 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Silindir boyun sonunda daralma. Tüp biçimli gövde. Hafif konveks dip. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl
92. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim IX/92
Kazı env. no. : 04.VE/SST.648
Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 103

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 11.5 cm.; a.ç. 2 cm.; b.ç. 1.4 cm.; g.ç. 3 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Uzun silindir boyun. Uzun gövde. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

93. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/93
Kazı env. no. : -
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 2?
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 16.1 cm.; a.ç. 2.55 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru eğimli. Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

94. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/94
Kazı env. no. : -
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 1?
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 12.3 cm.; a.ç. 1.7 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Ağız içeri doğru katlı.

Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

95. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/95

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 38

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 14 cm.; a.ç. 2.35 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Uzun silindir boyun.

Boyun bitiminde daralma.

Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

96. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/96

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 50

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 11.95 cm.; a.ç. 2.15 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.

Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

97. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/97

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 58

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 10.1 cm.; a.ç. 2.1 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.

Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

98. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/98

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 59

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 9.2 cm.; a.ç. 2 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.

Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

99. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/99

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 53

Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 11 cm.; a.ç. 2.4 cm.
Renk: Açık mavi renk cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

100. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. III/100
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 72
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 12.9 cm.; a.ç. 2.4 cm.
Renk: Renksiz cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

101. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. IV/101
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 27
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 12.1 cm.; a.ç. 1.7 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Tabanda noble izi. Camda

hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

102. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. IV/102
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 24
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 9.85 cm.; a.ç. 2 cm.
Renk: Açık mavi renk cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl
103. **Lev. ve Çiz. no.:** Lev. IV/103
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 25
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 10.4 cm.; a.ç. 1.95 cm.
Renk: Renksiz cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Ağızda yapım hatası. Uzun silindir boyun. Boyun bitiminde daralma. Boyundan biraz geniş uzun gövde. Düz taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 8
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

104. Lev. ve Çiz. no.: Lev. IV/104

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1. 28

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 10.6 cm.; a.ç. 2.15
cm.

Renk: Renksiz cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun
bitiminde daralma. Boyundan
biraz geniş uzun gövde. Düz
taban.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

105. Lev. ve Çiz. no.: Lev. IV/105

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1. 26

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 14.2 cm.; a.ç. 2.6
cm.

Renk: Koyu yeşil renk cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun
bitiminde daralma. Boyundan
biraz geniş uzun gövde. Düz
taban.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

106. Lev. ve Çiz. no.: Lev. IV/106

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1. 30

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 10.8 cm.; a.ç. 2.1
cm.

Renk: Açık mavi renk cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Kısa silindir boyun. Boyun
bitiminde daralma. Uzun gövde.
Düz taban.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

107. Lev. ve Çiz. no.: Lev. IV/107

Kazı env. no. :

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1. 28

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 12.3 cm.; a.ç. 2.1
cm.

Renk: Açık mavi renk cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Uzun silindir boyun. Boyun
bitiminde daralma. Boyundan
biraz geniş uzun gövde. Düz
taban. Tabanda noble izi.

Tipoloji: Isings 8

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl

108. Lev. ve Çiz. no.: Lev. IV/108

Kazı env. no. : ES.03.108

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1. 76

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 12.5 cm.; a.ç. 1.7
cm.

Renk: Renksiz cam

Tanım: Ağız içeri doğru katlı.
Silindir boyun tabana doğru
hafif genişlemekte. Düz taban.
Tabanda noble izi.

Tipoloji: Isings 27

Kaynakça: -

- Tarih:** İ.S. 1. Yüzyıl
- 109. Lev. ve Çiz. no.:** Lev. V/109
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 75
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 11.5 cm.; a.ç. 1.75 cm.
Renk: Renksiz cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı. Silindir boyun tabana doğru hafif genişlemekte. Düz taban.
Tipoloji: Isings 27
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl
- 110. Lev. ve Çiz. no.:** Lev. V/110
Kazı env. no. :
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 75
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 11 cm.; a.ç. 1.8 cm.
Renk: Renksiz cam
Tanım: Ağız içeri doğru katlı. Silindir boyun tabana doğru hafif genişlemekte. Düz taban.
Tipoloji: Isings 27
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. Yüzyıl
- 111. Lev. ve Çiz. no.:** -
Kazı env. no. : 03.VE/SST.596
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST Tomba 1 corredo no. 76
Korunma durumu: Ağızın yarısı yok.
Boyutları: h. 12.2 cm.; b.ç. 1 cm.; g.ç. 2.3 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı ve düzleştirilmiş. Ağızın yarısı yok. Silindir boyun, hafif genişleyerek armudi gövdeye geçmekte. Düz dip. Şişe yapım hatasından kaynaklı düz duramıyor. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: Isings 27
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyıl
- 112. Lev. ve Çiz. no.:** -
Kazı env. no. : 04.VE/SST.645
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 2 no'lu Mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 2. 5
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 10 cm.; a.ç. 2.2; b.ç. 1.2 – 1.4 cm.; g.ç. 2.9 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Kısa silindir boyun gövdeye doğru genişlemekte. Uzun ve dar armudi gövde. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 27
Kaynakça:
Mersin : E. Erten Yağcı 1999, s. 173
Kıbrıs : O. Vessberg 1952, s. 140-141, lev. IX.18
Bingazi – Libya : J. Price 1983, s. 198, no. 152, fig. 14 (İ.S. 1. yüzyıl)
Suriye – Filistin Bölgesi : O. Dussart 1998, s. 168, n. BXIII.1321.10 (İ.S. 1.yüzyıl)
Samothrace : E.B. Dusenbery 1998, s. 1096, no. 5147-5 ve 5153-20 (ca. İ.Ö. 25)
Korinth – Yunanistan : G. Davidson 1952, ss. 105-106 (İ.S. 1. yüzyıl)

Tarih: İ.S. 1. yüzyıl

Oval Gövdeli Unguentarium

Nokta Dipli Unguentarium'lar

- 113. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim IX/113
Kazı env. no. : 04.VE/SST.629
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3
no'lu Mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 3.3 192
Korunma durumu: Gövdenin
bir kısmı ve ağız parçası yok.
Boyutları: h. ca. 8.7 cm.; b.ç. 1
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Silindir boyun
genişleyerek damla biçimli
gövde oluşmakta. Nokta dip.
Yoğun irizasyon.
Tipoloji: Isings 9
**Diğer katmanlardan gelen
benzer parçalar:**
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın ikinci
yarısı

- 114. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim IX/114
Kazı env. no. : 03.VE/SST.662
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 120
Korunma durumu: Sadece dip
kısmı var.
Boyutları: h. 3 cm.
Renk: Sarımsı renksiz cam.
Tanım: Sivri dipli. Cam çok
ince.
Tipoloji: Isings 9
Kaynakça: -
Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ikinci
yarısı

- 115. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim IX/115
Kazı env. no. : 04.VE/SST.647
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 3
no'lu Mezar, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 3.3 77
Korunma durumu: Tam.
Boyutları: h. 7.7 cm.; a.ç.
1.9cm.; b.ç. 1.4 cm.; g.ç. 2.9 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Ağız dışarı ve içeri
doğru katlı. Kısa silindir boyun.
Uzun gövde. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Girit : J. Carrington Smith 1982,
s. 279, no. 73 (Girit, İ.S. I. yy.'ın
ikinci yarısı);
Selanik – Yunanistan : E.
Pelekanidou 1997, s. 385, res. 5-
6 (İ.S. 3.-4. yüzyıl)
Brigetion – Macaristan : L.
Barkoczi 1996, s. 57, no. 135,
lev. XII ve XLVIII (İ.S. II. yy.)
Arnavutluk : F. Tartari 1996, 91,
fig.1.16
Özel Koleksiyon : M. Sternini
1998, s. 79, no. V52 (İ.S. 1.
yüzyılın yarısı – 3. yüzyıl);
Tarih: İ.S. 1.yüzyılın sonu – 2.
yüzyılın başı

Çan Biçimli Unguentarium'lar

- 116. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim X/116
Kazı env. no. : 03.VE/SST.593
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST Tomba 1 corredo no. 32
Korunma durumu: Tam
Boyutları: h. 15.7 cm.; a.ç. 4

cm.; b.ç. 3 cm.; g.ç. 8.6 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Dışarı ve içeri katlı ağız. Silindir uzun boyun. Çan biçimli gövde. Konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 82 A1

Kaynakça:

Suriye : P.V.C. Baur 1938, s. 542, fig. 27, no. 96 (1225) (İ.S. 4. ya da 5. yüzyıl)

Vasa – Kıbrıs : D. Harden 1958, ss. 56 - 57, fig. 24 - o

A.J. Oliver 1992, s. 115, fig. 2, no. 16 (Kıbrıs, İ.S. 2. yüzyıl)

İtalya : G. De Tomasso 1990, s. 48, tip 16 (İ.S. 2. yüzyıl); G.L. Ravagnan 1994, s. 102, no. 193 (Olasılıkla Kuzey İtalya, İ.S. I.yy sonu - II.yy.).

Ontorio Müzesi – Toronto : J. Hayes 1975, s. 126, no. 494, fig. 14 (İ.S. 2. yüzyılın ortası)

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2. yüzyıl başı

117. Lev. ve Çiz. no.: Çizim X/117

Kazı env. no. : 04.VE/SST.621

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3 no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 3.3 87

Korunma durumu: Ağızın yarısının kırıklığı dışında tam.

Boyutları: h. 15.6 cm.; a.ç. 3 cm.; b.ç. 2.4 cm.; g.ç. 7.2 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Uzun silindir boyun. Toplam yüksekliğin üçte biri uzunluğunda armudi gövde. Düz taban.

Tipoloji: Isings 82A1

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2. yüzyıl başı

118. Lev. ve Çiz. no.: Çizim X/118

Kazı env. no. : 03.VE/SST.634

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 16

Korunma durumu: Boynun yarısı ve ağız kısmı yok.

Boyutları: h. 7.4 cm.; b.ç. 2 cm.; g.ç. 6.7 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Silindir boyun hafif genişleyerek çan biçimli gövdeye geçmekte. Hafif konkav dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 82A1

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2. yüzyıl başı

119. Lev. ve Çiz. no.: Çizim X/119

Kazı env. no. : 03.VE/SST.636

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1 no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: SST 1. 46

Korunma durumu: Boynun yarısı yok.

Boyutları: h. ca. 13.5 cm.; a.ç. 3.1 cm.; b.ç. 1.8 cm.; g.ç. 6 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Hafifçe içeri doğru katlanmış ağız. Huni biçiminde. Silindir boyun gövdeye doğru genişlemekte ve keskin bir daralmayla çan biçimli gövdeye geçmekte. Taban hafif konveks. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 82A1

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2. yüzyıl başı

120. Lev. ve Çiz. no.: Çizim X/120

Kazı env. no. : 03.VE/SST.638

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 1
no'lu Mezar, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 1. 17

Korunma durumu: Ağız ve
boynun yarısı yok.

Boyutları: h. 18.2 cm.; b.ç. 2.1-
2.4 cm.; g.ç. 6.8 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Uzun silindir boyun
gövdeye doğru genişleyerek
gitmekte. Çan biçimli gövde.
Hafif konveks dip. Camda çok
az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 82A1

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2.
yüzyıl başı

121. Lev. ve Çiz. no.: Çizim X/121
Kazı env. no. : 04.VE/SST.640

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3
no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 3.3 102

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 16.9 cm.; a.ç. 3.8
cm.; b.ç. 1.8-2.2 cm.; g.ç. 6.2
cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız
dışarı doğru. Uzun silindir
boyun gövdeye doğru
genişleyerek gitmekte. Şamdan
biçimli gövde. Hafif konkav
dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 82A1

Kaynakça: Öncekinin aynı

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2.
yüzyıl başı

122. Lev. ve Çiz. no.: Çizim X/122
Kazı env. no. : 04.VE/SST.646

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: 3
no'lu Mezar, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST 3.3 160

Korunma durumu: Tam.

Boyutları: h. 14.5 cm.; a.ç. 3.6
cm.; b.ç. 2 – 1.7 cm.; g.ç. 3.6
cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız
dışarı doğru. Uzun silindir
boyun gövdeye doğru
genişlemekte. Kısa armudi
gövde. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: Isings 82A1 (?)

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 1.yüzyıl sonu – 2.
yüzyıl başı

**Orta İmparatorluk Dönemi (İ.S. 2. –
3.yüzyıl)**

Kaseler

*Küresel Gövdeli ve Kesme Bezemeli
Kaseler*

123. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/123
Kazı env. no. : 02.VE/TP.612

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman
Hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
TP 271

Korunma durumu: Kabin
yarısı

Boyutları: h. 6.4 cm.; a.ç. 11.4
cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Kesilip işlenmemiş ağız
hafif dışarı doğru. Şişkin gövde.
Hafif konkav dip. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings form 96

Kaynakça:

Gerasa – Ürdün : C. Meyer
1988, s. 189, fig. 6.6 (İ.S.
4.yüzyıl)

Jalame – Filistin : G.D.
Weinberg – S.M. Goldstein
1988, ss. 47-49, fig. 4-7. 71, no.
71 (Geç Roma)
Suriye : O. Dussart 1995,s. 346,
fig. 6, no. 18 (İ.S. 4.-5. yüzyıl)
Corning Müzesi : D. Whitehouse
1997, ss. 81-82, no. 107-109 (İ.S. 5.-6. yüzyıl)
Tarih: İ.S. 3. yüzyıl

- 124. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/124
Kazı env. no. : 02.VE/FP.780
(02FP156)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: FP,
2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
FP 143
Korunma durumu: Ağzın üçte
biri.
Boyutları: h. 3.4 cm.; a.ç. 12.3
cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Ağzı işlenmemiş.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings form 96
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: İ.S. 3. yüzyıl

- 125. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/125
Kazı env. no. : 05.VE/AP.498
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 913, İ.S. 5.yüzyılın ikinci
yarısı
Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası.
Boyutları: h. 2.6 cm.; gen. 3.5
cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Gövde üzerinde
kesilerek yapılmış daireler. Dört
tane. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -

**Diğer katmanlardan gelen
benzer parçalar:** ES 98 CS 38 (1 tane – 98CS33- renksiz cam)

Kaynakça:
İtalya – Ostia : M.P. Moriconi
1968, s.77, fig. 244 a, b (İ.S. 2.-
3.yüzyıl); von Türkiye – Sardes :
A. von Saldern 1974, s. 185, no.
512 (İ.S. 3.-4.yüzyıl, olasılıkla
Doğu Akdeniz'den)
İngiltere – Colchester : H.E.M.
COOL – J. PRICE 1995, ss. 76-
79, no. 419, fig. 5.8 (Antoninler
Dönemi)
Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

- 126. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/126
Kazı env. no. : 98CS33
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Tiyatro (Sahne Binası), 1998
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CS 38, ?
Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası.
Boyutları: h. 3.3 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Gövde üzerinde
kesilerek yapılmış daireler. Beş
tane. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekinin aynı
Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

- 127. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/127
Kazı env. no. : 98VIT37
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Tiyatro (Tiyatronun
doğusundaki sıvalı sarnıç), 1998
Stratigrafi ve konteks tarihi:
VIT 6, ?
Korunma durumu: Küçük bir
gövde parçası.
Boyutları: h. 3.2 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Gövde üzerinde
kesilerek yapılmış daire ve yatay

şekilde duran oval bezeme. Altta iki sıra yatay bant. Yan yana dizili üç tane oval biçimli kesilmiş bezeme. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Efes – Türkiye : B. Czurda-Ruth 1989, s. 133, fig. 3.31-32 (İ.S. 2.-3.yüzyıl)

Sardes – Türkiye : A. von Saldern 1980, s. 18, no. 68, lev. 20

Dura Europos – Suriye : C.W. Clairmont 1963, s. 76, lev. VII.288 (Orta İmparatorluk Dönemi)

Jerash – Ürdün : C. Meyer 1988, s. 187-188, fig. 5.P (Roma Dönemi)

Korinth – Yunanistan: G. Davidson 1952, s. 94-95, n. 592 (İ.S. 2. yüzyıla tarihli bir mezardan)

Ostia – İtalya : M. P. Moriconi 1968, s. 78, fig. 244a-b, 245a-b, Lev. XI.

Strasbourg – Fransa : V. Arveiller-Dulong 1985, ss. 106-107, no. 205-206 (İ.S. 3.-4. yüzyıl)

Colchester – Britanya : H.E:M. Cool – J. Price 1995, s. 76-78, no. 413-416, fig. 5.8 (İ.S. 75-150 tarihli konteks malzemeyle)

Corning Müzesi - Amerika : D. Whitehouse 1997, s. 258, no. 440 (İ.S. 3.-4. yüzyıl)

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

128. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/128

Kazı env. no. : 99VE87

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Doğu Vomitorium), 1999

Stratigrafi ve konteks tarihi: VE 98, ?

Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.

Boyutları: h. 2.7 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Gövde üzerinde kesilerek yapılmış daire. Altta iki sıra yatay bant. Yan yana dizili dört tane, altta üç tane oval biçimli kesilmiş bezeme. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

129. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/129

Kazı env. no. : 98VIT36

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Tiyatronun doğusundaki sıvalı sarnıç), 1998

Stratigrafi ve konteks tarihi: VIT 98, ?

Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.

Boyutları: h. 2.5 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Gövde üzerinde kesilerek yapılmış iki tam iki yarım oval bezeme. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Tigris – Türkiye : C.S. Lightfoot 1993, s. 94, fig. 1.11 (Tigris)

Sardes – Türkiye : A. von Saldern 1980, ss. 16-17, no. 64, lev. 3.20 (İ.S. geç 2. ya da 3. yüzyıl)

Beyrut – Lübnan : M. Sternini 1999, s. 84, nos. 6-8, fig. 2

Karanis – Mısır : D.B. Harden 1936, s. 120, no. 136, lev. XIV
Grado Aquileia batığı – Venedik : Giacobelli 1997, ss. 311-312, fig. 1 (İ.S. 2. yüzyıl sonu – 3. yüzyıl başı)

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

130. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/130
Kazı env. no. : 99CS199
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Tiyatro (Sahne Binası), 1999
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CS 41, ?
Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.
Boyutları: h. 2.6 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Gövde üzerinde üç tane yan yana dizilmiş pirinç tanesi biçiminde kesme tekniğiyle yapılmış bezeme. Üst kısımlarında bir tane benzer biçimin yatayı. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

131. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/131
Kazı env. no. : 98CS38
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Tiyatro (Sahne Binası), 1998
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CS 49, ?
Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.
Boyutları: h. 3.35 cm.; t.ç. 8.6 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Kesme bezemeli kaselerin taban kısmı. Halka taban. Tabandan şişkin gövdeye geçiş. Tabanın 1.3 cm üzerinde dört tane pirinç tanesi biçiminde kesme tekniğiyle yapılmış bezeme. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

Bardaklar

Baskı Bezemeli Bardaklar

132. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/132
Kazı env. no. : 05.VE/TR.916 (05TR331)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: TR, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi:
TR 221, İ.S. 7. yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağız ve gövdeye ait küçük bir parça.
Boyutları: h. 4.4 cm.; a.ç. 8.4 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Kesilip işlenmemiş ağız S profili yapmakta. Gövdede çökertme. Dört tarafı içe çökertmeli bardaklardan. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings Form 32
Kaynakça:
Mersin : E. Erten 2001, s. 99, no. 5, fig. 5 (İ.S. 2. yüzyıl)
Adana Müzesi: E.M. Stern 1989a, s. 599, fig. 4 (İ.S. 1.-3.yüzyıl, olasılıkla Kilikya üretimi)
Hatay Müzesi : E. Erten Yağcı 1990, s.33, fig.33d (İ.S. 3. yüzyıl)
Kıbrıs : O. Vessberg 1952, s. 122, lev. III.
Episkopi – Kıbrıs : A. Oliver 1983, s. 255, no. 54, fig. 4
Karanis – Mısır : D.B. Harden 1936, s. 147, lev. IV ve XV, no. 391
Tipasa – Cezayir : S. Lancel 1967, s. 18 ve 78, no. 148, lev. VIII.12 (İ.S. 2.yüzyılın ilk yarısının sonuna tarihli bir mezardan)
Gortina – Girit : M. Sternini 1988, s. 63, V16; M. Sternini

1997, s. 256 [26], no. 162, lev.
LII.23 (İ.S. 2. yüzyılın sonu – 6.
yüzyılın başı)

Korinth : G.Davidson 1952,
ss.103-102, no. 648 (İ.S. 2.
yüzyıl)

Tomis – Bulgaristan (Köstence)
: M. Bucovalea 1968, ss. 47-48,
no. 48 (İ.S. 1.-2. yüzyıl)

Emona – Slovenya : S. Petru
1972, s. 162, lev. LXIII, mezar
882.11

Ostia – İtalya : M.P. Moriconi
1968, ss. 73-74, fig. 192a-b,
194a-b, lev. IX

Ontorio Müzesi : J.W. Hayes
1975, s. 65, no. 187-171

(olasılıkla İ.S. 2. yüzyıl) Otranto
– İtalya : M.T. Giannotta 1993,
s. 224, no. 4, fig. 8.1 (İ.S. 1.- 4.
yüzyıl) Cagliari – Sardanya : C.
D’Angelo et. al. 1994, ss. 142-
143, no. 439, lev.111 (İ.S. 1.
yüzyılın ikinci yarısı – 3. yüzyıl)

Ticino Kantonu - İtalya : S.
Biaggio Simona 1991, s. 102-
103, lev. 10, fig. 46

Nimes – Fransa : M. Sternini
1991, s. 140, lev. 53.294 (İ.S. 1.-
4. yüzyıl)

Müze ve Koleksiyonlar:

Kocabaş Koleksiyonu : Y. Akat
et. al. 1984, s. 37, no. 143 (İ.S.
2.-3. yüzyıl)

Yale Üniversitesi, Sanat Galerisi
: S.B. Matheson 1980, ss. 92-93,
no. 250 (İ.S. 3. – 4. yüzyıl)

Tarih: İ.S. 2. – 3. yüzyıl

- 133. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/133
Kazı env. no. : 05.VE/IS.926
(05IS02.343)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: IS
02/II, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 02/II 5, İ.S. 5.yüzyılın ortası –
6. yüzyıl

Korunma durumu: Ağız ve
gövdeye ait küçük bir parça.

Boyutları: h. 3.6 cm.; a.ç. 9.4
cm.

Renk: Açık yeşil-sarımsı yeşil
renk cam.

Tanım: Kesilip işlenmemiş ağız
S profili yapmakta. Gövdede
çökertme. Dört tarafı içe
çökertmeli bardaklardan. Camda
çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 32

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2. – 3. yüzyıl

- 134. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/134

Kazı env. no. : 02.VE/TP.792
(02TP180)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman
Hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
TP 717; ?

Korunma durumu: Küçük bir
taban parçası.

Boyutları: h. 1.2 cm.; t.ç. 4 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Hafif vurma dip. Dört
tarafı içe çökertmeli
bardaklardan. Camda çok az
hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 32

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2. – 3. yüzyıl

- 135. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XI/135

Kazı env. no. : 99VE52

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Tiyatro (Doğu Vonitorium),
1999

Stratigrafi ve konteks tarihi:
VE 164, ?

Korunma durumu: Küçük bir
taban parçası.

Boyutları: t.ç. 4, 6 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Hafif vurma dip. Dört

tarafı içe çöktürmeli
bardaklardan. Camda çok az
hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 32

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2. – 3. Yüzyıl

136. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/136

Kazı env. no. : 03.VE/SST.664

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: SST,
2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
SST.119

Korunma durumu: Tam dip
parçası.

Boyutları: h. 1.4 cm.; t.ç. 4.5
cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Hafif konkav dip. Dört
tarafı çöktürmeli bardak. Camda
hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 32

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2. – 3. Yüzyıl

137. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/137

Kazı env. no. : 01TP136

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman
Hamamı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:
TP 471, ?

Korunma durumu: Küçük bir
taban parçası.

Boyutları: t.ç. 5.5 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Hafif vurma dip. Yedi
tarafı içe çöktürmeli
bardaklardan. Camda çok az
hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 32

Kaynakça:

Kıbrıs : O. Vessberg 1952, ss.
131-132, 135, fig. VII.42, tip
AV;

Dura Europos – Suriye : C.W.
Clairmont 1963, ss. 97-98, no.

443, lev. X (İ.S. geç 3.yüzyıl –
4.yüzyıl)

Samaria Sebaste – İsrail : G. M.
Crowfoot 1957, s. 413, no. 21,
fig. 95.21 (İ.S. 4.-5. Yüzyıl)

Jalame – Filistin : G.D.

Weinberg, S.M. Goldstein 1988,
s. 74, 77, fig. 4-37, no. 335

Karanis – Mısır : D.B. Harden
1936, p. 147, n. 396, tav. XV.

Val D'Oise - Fransa : N.

Vanpeene 1993, s. 31 – 32, no.
019, lev.X (İ.S. 4.yüzyıl)

Tarih: İ.S. 2. – 3. Yüzyıl

138. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XI/138

Kazı env. no. : 98CS22

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Sahne Binası), 1998

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CS 24, ?

Korunma durumu: Küçük bir
taban parçası.

Boyutları: t.ç. 4, 4 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Halka taban. Hafif
vurma dip. Dört tarafı içe
çöktürmeli bardaklardan. Camda
çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 32

Kaynakça:

Aquileia – İtalya : M.C. Calvi
1968, s. 53-54, 56-57, lev. 6-7;
B-3 (İ.S. 1.-2. yüzyıl)

Bulgaristan : A. Belivanova
1999, s. 36, fig. 33-34 (İ.S. 1. ve
2. yüzyılın ilk yarısına tarihlili
mezardan)

Tarih: İ.S. 2. – 3. Yüzyıl

Konkav Dipli Bardaklar

139. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XII/139

Kazı env. no. : 05.VE/NS.940
(06NS.359)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: NS

To. 3, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:

NS To. 3, 20; İ.S. 5.yüzyılın ortası – 6. yüzyıl

Korunma durumu: Taban ve gövdenin küçük bir kısmı.

Boyutları: h. 2.8 cm.; t.ç. 5.8 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Konkav dip. Gövdede çökertme. Dört tarafı içe çökertmeli bardaklardan. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Luni – İtalya : E. Roffia 1977, s.280, no.35, fig. 155.4 (İ.S. 4.yüzyılın sonu – 5. yüzyılın başı)

Mersin Müzesi : E. Erten 2001, s. 97 ve 99, no. 4, fig. 4 (İ.S. 2.yüzyıl)

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

140. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XII/140

Kazı env. no. : 02.VE/NA.732 (02NA104)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: NA, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: NA 3, İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Yarım kaide.

Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 5.2 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Hafif vurma dip. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

141. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XII/141

Kazı env. no. : 03.VE/AP.493

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 686, İ.S. 5.-6. yüzyıl katmanı (1.-2. Yüzyıla ait buluntu da var)

Korunma durumu: Küçük bir parça.

Boyutları: h. 1.4 cm.; t.ç. 4.2 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

142. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XII/142

Kazı env. no. : 02.VE/TP.608

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman Hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: TP 721, ?

Korunma durumu: Küçük bir parça.

Boyutları: h. 1 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

143. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XII/143

Kazı env. no. : 99VE53

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Tiyatro (Doğu Vomitorium), 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: VE 164, ?

Korunma durumu: Küçük bir parça.

Boyutları: h. 1 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Konkav dipli taban parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

Formu Belli Olmayan Parçalar

Siğil Bezemeli Gövde Parçaları

144. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XII/144

Kazı env. no. : 99VE76

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Doğu Vomitorium),
1999

Stratigrafi ve konteks tarihi:
VE 86, ?

Korunma durumu: Küçük bir
parça.

Boyutları: h. 1,9 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Gövde üzerinde,
eklenmeyle yapılmış siğil
bezeme. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Sardes : A. von Saldern 1980,
no. 81 (İ.S. 3. Yüzyıl)

Winterton – Britanya :
Charlesworth 1976, s. 249, no.
32, fig. 134 (İ.S. 3.-4. Yüzyıl)

Colchester – Britanya : H.E.M.
Cool, J. Price 1995, ss. 86-87,
no. 548, fig.5.14

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

145. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XII/145

Kazı env. no. : 99VE65

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Doğu Vomitorium),
1999

Stratigrafi ve konteks tarihi:
VE 98, ?

Korunma durumu: Küçük bir
parça.

Boyutları: h. 3.3 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Gövde üzerinde,

eklenmeyle yapılmış siğil
bezeme. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

Kaideler

Düz Kalın Kaideler

146. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XII/146

Kazı env. no. : 99VE50

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Doğu Vomitorium),
1999

Stratigrafi ve konteks tarihi:
VE 98, ?

Korunma durumu: Taban
parçası

Boyutları: t.ç. 4.2 cm.

Renk: Sarımsı renksiz cam.

Tanım: Kalın düz taban.

Gövdeye geçiş kısmında
daralma. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Sagalassos : C.S. Lightfoot
1993, ss. 181 - 182, no. 88, fig.
124

Sardes : A. von Saldern 1980, s.
30, no. 185, lev. 22

Dura Europos – Suriye : C.W.
Clairmont 1963, s. 98, lev.X, no.
437 (Orta İmparatorluk Dönemi)

Kıbrıs : J. Plat Taylor – A.H.S.
Megaw 1981, s. 225 - 226, no.
13, fig. 46

Aquileia – İtalya : M.C. Calvi
1968, s. 56, no. 134, lev.B.2

Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

147. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XII/147

Kazı env. no. : 99VE173

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tiyatro (Doğu Vomitorium),
1999
Stratigrafi ve konteks tarihi:
VE 87, ?
Korunma durumu: Taban
parçası
Boyutları: t.ç. 3.5 cm.
Renk: Açık yeşil renk
Tanım: Kalın düz taban.
Gövdeye geçiş kısmında
daralma. Camda hava kabarcığı
yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekinin aynı
Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

Alçak Halka Kaideler

- 148. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XII/148
Kazı env. no. : 04.VE/NA.907
(04NA320)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi:
Kuzey Agora, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
NA 109, İ.S. 6. yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin
yarısı.
Boyutları: h. 0.9 cm.; t.ç. 3.8
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Kenarları aletle
çimdiklenerek dalgali yapılmış
bir kaide. Camda çok az hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
**Diğer katmanlardan gelen
benzer parçalar:** ES 98 CS 49
(1 tane – 98CS41 – renksiz cam,
t.ç. 4.9 cm.); ES 98 CS 24 (1
tane);
Kaynakça:
Issos – Kilikya : Tobin 2004, ss.
83-84, fig. 84-69
Ephesos : B. Czurda-Ruth 1989,
s. 137, no. 73 (İ.S. 2.-3.yüzyıl)
Gortine – Girit : M. Sternini
1997, s. 255, no. 153, lev. LII

(İ.S. 2.-3.yüzyıl)
Karanis – Mısır : D.B. Harden
1936, s. 220, no. 682, lev. XIX
Kıbrıs : O. Vessberg 1952, s.
123, lev. IV.12
Dura Europos : C.W. Clairmont
1963, s. 52, fig. 5.204 (İ.S. 2.-3.
yüzyıl)
Jalame – Filistin: G.D. Weinberg
1988, s.59, no. 161, fig. 4-22
(İ.S. 3.-4.yüzyıl)
Ostia – İtalya : M.P.Moriconi
1968, s. 78, lev. 224a-b, 225a-b
Ticino Kantonu – İtalya : S.
Biaggio Simona 1991, fig. 50,
no. 134.2.078, lev. 13 (İ.S. 200 -
250)
Conimbriga – Portekiz : J.
Alarcao 1976, s. 191, no. 193,
lev. XLI (İ.S. 2.-3. yüzyıl)
Fenike : N. Saliby 1981, ss. 142
- 143, no. 13 (İ.S. 7.yüzyıl)
Tarih : İ.S. 2.-3.yüzyıl

- 149. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XII/149
Kazı env. no. : 04.VE/NA.908
(04NA320)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey
Agora, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
NA 109, İ.S. 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin
yarısı.
Boyutları: h. 1 cm.; t.ç. 3.6 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Kenarları aletle
çimdiklenerek çıkıntılı yapılmış
bir kaide. Camda hava kabarcığı
yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekinin aynı
Tarih: İ.S. 2.-3.yüzyıl

Geç Roma Dönemi (İ.S. 3. – 4. yüzyıl)

Tabaklar

- 150. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIII/150
Kazı env. no. : 01TP141
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Liman Hamamı, 2001
Stratigrafi ve konteks tarihi: TP 201, ?
Korunma durumu: Ağızın sekizde biri
Boyutları: a.ç. 18 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam
Tanım: Dışarı ve aşağı doğru katlı kalın tüp biçimli ağız parçası. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings Form 118
Kaynakça:
Gerasa – Ürdün : C. Meyer 1988, s. 189, fig. 6.6. (İ.S. 4. yüzyıl)
Jalame – Filistin : G.D. Weinberg – S.M. Goldstein 1988, ss. 47-49, fig. 4-7. 71, no. 71
Suriye : O. Dussart 1995, s. 346, fig. 6, no. 18 (İ.S. 4.-5. yüzyıl)
Corning Cam Müzesi : D. Whitehouse 1997, ss. 81-82, no. 107-109 (İ.S. 5.-6. yüzyıl)
Tarih: İ.S. 4.-5.yüzyıl

Kaseler

Kalıba Üfleme Tekniği

- 151.Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIII/151
Kazı env. no. : 02.VE/NA.768
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: NA 3, 7.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.

Boyutları: h. 4.5 cm.; gen. 4.1 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Dikey kaburgalar, gövde kısmında ağ bezemesi. Her alanın içinde nokta bezek. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 107a

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 4.yüzyıl

- 152.Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIII/152

Kazı env. no. : 01CW.146

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 26,

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası.

Boyutları: h. 3.4 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: İşlenmemiş ağız dışarı doğru. Ağız altında dikey kaburgalar Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 107a

Kaynakça:

Suriye : M. Boosen 1984, s. 25, no. 14 (İ.S. 3.- 4. yüzyıl)

Karanis – Mısır : D.B. Harden 1938, s. 165, no. 472, lev. XVI

Emona – Bulgaristan : S. Petru 1972, s. 160, mezar 798, no. 20a, lev. 52

Rusya : Y. Ivachenko 1995, s. 321, fig. 14 (İ.S. 4. -5. yüzyıl)

Vindonissa – İsviçre : L. Berger 1960, s. 55, no. 139, lev. 9 ve 18.37

Wheaton Collage Koleksiyonu : E.B. Dusenbery 1971, ss. 15-16 (İ.S. 4.yüzyıl)

Koleksiyon : E.M. Stern 1977, ss. 90-95, lev. 4, no. 26 (İ.S. 4. yüzyılın ilk yarısı); U von

Friedhoff 1989, s. 43, fig. 1.13 ve 5.7

Tarih: İ.S. 4.yüzyıl

3.3.Kesme Bezemeli Silindir Şişe

153. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIII/153

Kazı env. no. : 04.VE/NA.904 (04NA316)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey Agora, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: NA 105

Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.

Boyutları: h. 4.9 cm.; gen. 3.7 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Gövde üzerinde kesilerek yapılmış daireler. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 4.- 5.yüzyıl

Erken Bizans Dönemi (İ.S. 5. – 7. yüzyıl)

İlk Dönem : İ.S. 5. – 6. Yüzyıl

Tabak ve Kaseler

Yuvarlatılmış Ağızlı Tabak ve Kaseler

154. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIII/154

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.828 (03CW/MN225)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5. - erken 6. yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 2.2 cm.; a.ç. 25.2

cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.

Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Palatin Tepesi – Roma : M.

Sternini 2001, s. 25, fig. 6.22

(İ.S. 4.-5. yüzyıl)

Tarih: Geç 5., erken 6. yüzyıl

155. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIII/155

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.823 (03CW/MN220)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5. - erken 6. yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın sekizde biri.

Boyutları: h. 3.2 cm.; a.ç. 23.2 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış hafif içeri doğru eğimli ağız. Ağız kenarı kobalt mavisi cam bantla sarılı. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5. - erken 6. yüzyıl

156. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIII/156

Kazı env. no. : 02.VE/CW.676 (02CW45)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 112, İ.S. 5.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 2.7 cm.; a.ç. 12.4 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam

Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı doğru. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: İ.S. 5.yüzyılın ikinci yarısı

İşlenmemiş Ağızlı Kaseler

Sığ Kaseler

157. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIV/157

Kazı env. no. : 06.VE.CW.453

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1494, İ.S. 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

Korunma durumu: Ağızın üçte birlik kısmı.

Boyutları: h. 3.6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış ağız kesilip işlenmemiş bir kaseenin parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 116a

Kaynakça:

Khirbat El'Ni Ana - İsrail : Y.

Gorin-Rosen, Katsnelson 2007, s. 129, 132, fig. 29 (İ.S. 4. - 5.yüzyıl)

Ürdün : O. Dussart 1995, s. 346, fig. 6.1-4

Palatin Tepesi – Roma : M.

Sternini 2001, s. 24, fig. 5.15 (İ.S. 4.-5.yüzyıl)

İngiltere : J. Price 1995, s. 26, fig. 4 (İ.S. 4. yüzyıl)

Tarih: İ.S. 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

158. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIV/158

Kazı env. no. : 02.VE/CW.590

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 105, 6.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız ve gövde parçası.

Boyutları: h. 3.5 cm.; a.ç. 15 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Dışarı eğimli ağız işlenmemiş. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 116a

Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar:

Kaynakça : Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

159. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIV/159

Kazı env. no. : 06.VE/CW.691 (02CW59)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1050, geç 5.yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın yarısı.

Boyutları: h. 4.1 cm.; a.ç. 14.7 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Kalıba döküm tekniğinde yapılmış ağız kesilip işlenmemiş. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 116a

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: İ.S. 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

160. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIV/160
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.799 (03CW/MN193)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.
Boyutları: h. 3.6 cm.; a.ç. 11.2 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Kesilip işlenmemiş ağız. Ağız altında kazıma tekniğiyle yapılmış bir sıra yiv. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

161. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIV/161
Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.899 (04CW/MN311)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2163, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın üçte biri.
Boyutları: h. 2.4 cm.; a.ç. 14 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Kesilmiş ağız hafif içeri doğru. Gövde kısmında dış tarafta kalın bir yiv. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın

162. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIV/162
Kazı env. no. : 02.VE/CW.703 (02CW71)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, geç 5.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.
Boyutları: h. 3.7 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Kesilmiş ağız. Ağzın dış kısmında, 0.6 cm altında kalın bir yiv. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Ağız Kısmı Dışarı Doğru Katlı Tabak ve Kaseler

163. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XV/163
Kazı env. no. : 06IS398
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Ada 2, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: IS02 386, 5.yüzyılın ortası ve ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın onda birlik kısmı korunmuş
Boyutları: h. 1.2 cm.; ç. 26 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Dışarı ve aşağı doğru katlanmış tüp biçimli ağız parçası.
Tipoloji: -
Kaynakça: Hanita – İsrail :D. Barag 1978, s. 12, fig. 6 (İ.S. 3. – 4. yüzyıl)
Tarih: 5.yüzyılın ortası ve ikinci

yarısı

- 164. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/164
Kazı env. no. : 02.VE/CW.677
(02CW30)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 112, İ.S. 5.yüzyılın ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte biri.
Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 21.2 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız dışarı ve aşağı doğru katlı. Tüp biçimli. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Tarih: İ.S. 5.yüzyılın ikinci yarısı
- 165. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/165
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.796 (03CW/MN190)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte biri.
Boyutları: h. 2 cm.; a.ç. 26.6 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Tüp biçimli ağız dışarı ve aşağı doğru katlı. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

- 166. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/166
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.829 (03CW/MN226)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın altıda biri.
Boyutları: h. 1.3 cm.; a.ç. 26.2 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Tüp biçimli ağız dışarı ve aşağı doğru katlı. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Ürdün : O. Dussart 1995, s. 346, fig. 6 – 7,8 (Erken Bizans Dönemi)
Pella – Ürdün : R.H. Smith et.al. 1992, s. 137, fig. 96.1 (İ.S. 3.yüzyıl sonu – 4.yüzyıl başına tarihli bir mezardan)
Palatin Tepesi – Roma : M. Sternini 2001, ss. 25-26, fig. 7.29 (İ.S. 5.yüzyıl)
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
- 167. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/167
Kazı env. no. : 06.VE.CW.433
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1465, 5.yüzyılın ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte birlik kısmı.
Boyutları: h. 1.8 cm.; a.ç. 20 cm.
Renk: Açık mavi renk cam. Uç kısmı kobalt mavisi.
Tanım: Uç kısmına kobalt

mavisi cam ipliğinin geçirildiği yuvarlak ağız dışarı ve aşağı katlanarak gövdeye yapıştırılmış. Tüp biçimli. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ikinci yarısı

- 168. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/168
Kazı env. no. : 02.VE/CW.586
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1066, 5.yüzyılın ikinci yarısı
Korunma durumu: Küçük ağız parçası.
Boyutları: h. 1.2 cm.; a.ç. 19.2 cm.
Renk: Renksiz cam üzerinde kobalt mavisi bant.
Tanım: Dışarı doğru eğimli ağız dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Ağzın uç kısmında kobalt mavisi cam bant sarılmış. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ikinci yarısı

- 169. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/169
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.835 (03CW/MN233)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte biri.
Boyutları: h. 1.7 cm.; a.ç. 21 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Tüp biçimli ağız dışarı

ve aşağı doğru katlı. Ağzın kenarı kobalt mavisi cam ile sarılı. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

- 170. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/170
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.822 (03CW/MN219)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte biri.
Boyutları: h. 2.4 cm.; a.ç. 15.4 cm.
Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Tüp biçimli ağız dışarı ve aşağı doğru katlı. Ağzın kenarı kobalt mavisi. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

*Ağız Kenarında Kalın Cam bant
Bulunan Tabak ve Kaseler*

- 171. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/171
Kazı env. no. : 06.VE.CW.441
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1485a, 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası
Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 25 cm.
Renk: Yeşil renk cam.

- Tanım:** Yuvarlatılmış ağzın üzerinde aynı renk camdan cam bant. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
172. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/172
Kazı env. no. : 06.VE.CW.454
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1494, 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası korunmuş.
Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 35 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağzın üzerinde yine aynı renkten cam sarılmış. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
173. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/173
Kazı env. no. : 06.VE.CW.455
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1494, 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.
Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 21 cm.
Renk: Sarımsı kahverengi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağzın altında aynı renk camdan sargı. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
- yarısı
174. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/174
Kazı env. no. : 02.VE/CW.715 (02CW85)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın altında biri.
Boyutları: h. 0.6 cm. ; a.ç. 16.1 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız. Ağzın hemen altında cam ile aynı renkte cam bant. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı
175. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/175
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.831 (03CW/MN229)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte biri.
Boyutları: h. 0.8 cm.; a.ç. 20.2 cm.
Renk: Yeşil cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız üzerinde yine aynı renkten cam bant sarılı. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
176. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/176
Kazı env. no. : 05.VE/TR.913

(05TR328)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Tapınak, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:

TR 237, 7.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 1.5 cm.; a.ç. 46 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.

Ağzın altında aynı renk camdan kalın bant. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5. – 6. yüzyıl

177. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/177

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.834 (03CW/MN232)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 0.9 cm.; a.ç. 17 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız üzerinde yine aynı renkten cam bant sarılı. Ağzı taşıyor. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

178. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XV/178

Kazı env. no. : 04.VE/NA.910 (04NA323)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey Agora, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

NA 121, 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 13.8 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.

Ağzın altında aynı renk camdan kalın bant. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyılın ilk yarısı

179. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XVI/179

Kazı env. no. : 05.VE/IS.918 (05IS02/I.334)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman yerleşimi, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS 02/I 71, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 1.4 cm.; a.ç. 40 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağza yapışık kobalt mavisi cam bant. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5. – 6.yüzyıl

180. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XVI/180

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.867 (03CW/MN268)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın

dörtte biri.

Boyutları: h. 1.2 cm.; a.ç. 21.4 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz camdan yuvarlatılmış ağzın üzerinde kobalt mavisi camdan bir bant. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

181. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/181

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.866 (03CW/MN267)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 1.2 cm.; a.ç. 21.4 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz camdan yuvarlatılmış ağzın üzerinde kobalt mavisi camdan bir bant. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

182. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/182

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.830 (03CW/MN227)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl –

6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın beşte biri.

Boyutları: h. 1.3 cm.; a.ç. 25.2 cm.

Renk: Renksiz cam ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz camdan yuvarlatılmış ağız üzerinde kobalt mavisi camdan kalın bir cam bant. Bant ağzı taşıyor. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

183. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/183

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.821 (03CW/MN217)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın beşte biri.

Boyutları: h. 1.4 cm.; a.ç. 23.8 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz camdan yuvarlatılmış ağız üzerinde kobalt mavisi camdan kalın bir bant. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

184. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/184

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.798 (03CW/MN192)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 1.2 cm.; a.ç. 26 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız üzerinde kobalt mavisi cam bant. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

185. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/185

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.802 (03CW/MN196)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın beşte biri.

Boyutları: h. 1.6 cm.; a.ç. 33.2 cm.

Renk: Sarımsı ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız üzerinde kalın kobalt mavisi cam bant. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

186. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/186

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.832 (03CW/MN230)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın beşte biri.

Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 18 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz camdan, yuvarlatılmış ağız üzerinde kobalt mavisi cam bant sarılı. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

187. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/187

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.865 (03CW/MN266)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 2.7 cm.; a.ç. 21 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz camdan yuvarlatılmış ağzın hemen altında kobalt mavisi camdan bir bant. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

188. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/188

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.827 (03CW/MN224)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.

Boyutları: h. 0.7 cm.; a.ç. 20.6cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış renksiz camdan ağız kenarına kobalt mavisi cam bant sarılı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

189. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVI/189

Kazı env. no. : 02.VE/CW.690 (02CW58)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, geç 5.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 0.6 cm.; a.ç. 16 cm.

Renk: Renksiz cam üzerinde kobalt mavisi bant.

Tanım: Yuvarlatılmış ağzın hemen altında kobalt mavisi camdan bir bant sarılı. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl

Ağız Kenarında Dalgalı Biçimde Cam Bant Bulunan Tabak ve Kaseler

190. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVII/190

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.818 (03CW/MN213)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın yarısı.

Boyutları: h. 0.8 cm.; a.ç. 14.4 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Renksiz cam üzerine kobalt mavisi camdan ağız kenarı. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

191. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVII/191

Kazı env. no. : 02.VE/CW.719 (02CW89)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 0.6 cm.; a.ç. 23.4 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

- 192. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVII/192
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.819 (03CW/MN215)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.
Boyutları: h. 0.9 cm.; a.ç. 19 cm.
Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Renksiz cam üzerine kobalt mavisi camdan ağız kenarı. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
- 193. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVII/193
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.817 (03CW/MN214)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.
Boyutları: h. 0.8 cm.; a.ç. 15 cm.
Renk: Kobalt mavisi cam.
Tanım: Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

- 194. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVII/194
Kazı env. no. : 06IS406
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: IS02 396, 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın beşte birlik kısmı korunmuş.
Boyutları: h. 1 cm.
Renk: Sarımsı kahverengi cam.
Tanım: Renksiz cam üzerine kobalt mavisi camdan ağız kenarı. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yy'ın ikinci yarısının ortası
- 195. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVII/195
Kazı env. no. : 06.VE/NS.938 (06NS357)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: NS, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: ES 06 NS FR 44 est, geç 4.yüzyıl – erken 5.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın üçte biri.
Boyutları: h. 1.1 cm.; a.ç. 13.4 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 4.yüzyıl – erken 5.yüzyıl

Bardaklar

- 196. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/196
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.862 (03.CW/MN.267)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, 5. – 7. yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın üçte biri.
Boyutları: h. 4.1 cm.; a.ç. 8.6 cm.
Renk: Açık kahve ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif içeri doğru. Ağız kenarı kobalt mavisi. Diğer kısımlar açık kahverengi cam. Bardağın gövdesinde açık kahverengi camdan üç sıra cam ipliği. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5. – 7. yüzyıl
- 197. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/197
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.861 (03.CW/MN.266)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, 5. – 7. yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın üçte biri.
Boyutları: h. 3 cm.; a.ç. 9.4 cm.
Renk: Renksiz cam ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif içeri doğru. Ağız kenarı kobalt mavisi. Diğer kısımlar renksiz camdan. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5. – 7. yüzyıl

- 198. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/198
Kazı env. no. : 03.VE.CW-MN.885 (03CW/MN293)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2155, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası.
Boyutları: h. 3.7 cm.; t.ç. 8 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız. Olasılıkla bardak ağızı. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
- 199. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/199
Kazı env. no. : 03.VE.CW-MN.870 (03CW/MN274)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Kaide kısmı tam.
Boyutları: h. 4.7 cm.; t.ç. 7.6 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Dibinde noble izi. Armudi gövde parçası. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

200. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/200
Kazı env. no. : 06.VE.CW.436
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1508, erken 5.yüzyıl
Korunma durumu: Kaide kısmı tam.
Boyutları: h. 4.7 cm.; t.ç. 7.6 cm.
Renk: Sarımsı kahverengi cam.
Tanım: Halka taban. Dibinde noble izi. Armudi gövde parçası. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: erken 5.yüzyıl

Şişe ve Sürahiler

Huni Ağzılı Şişe ve Sürahiler

Kenarı Yuvarlatılmış Huni Ağzılı Şişe ve Sürahiler

201. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/201
Kazı env. no. : 06.VE.CW.434
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1465, 5.yüzyılın ikinci yarısı
Korunma durumu: Tam ağız parçası.
Boyutları: h. 3.4 cm.; a.ç. 6.4 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız kenarı, huni biçiminde ağız. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings Form 104
Kaynakça:
Sardes : A. von saldern 1980, s. 72-73, no. 502, lev.26 (5.-

6.yüzyıl)
Filistin : D.B. Harden 1949, ss. 155-156, fig. 2.2, lev. XLIX.4
Samaria Sebaste – İsrail : G.M. Crowfoot 1957, ss. 410, fig. 94.9, no. 9 (3.yüzyıla ait bir mezardan)
Hanita – İsrail : D. Barag 1978, s. 26-27, no. 53, fig. 13 (3. ve erken 4. yüzyıl)
Gortina – Girit : M. Sternini 1988, s. 18-19, fig. 36
Tarih: 5.yüzyılın ikinci yarısı

202. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/202
Kazı env. no. : 02.VE/FP.778 (02FP154)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Liman Hamamı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarih: FP 137, ??
Korunma durumu: Ağzın yarısı.
Boyutları: h. 3 cm.; a.ç. 6 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız huni biçiminde. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings Form 104
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: 5.yüzyılın ikinci yarısı

203. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/203
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.808 (03CW/MN203)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız ve boyun parçasının üçte biri.
Boyutları: h. 4.6 cm.; a.ç.

5.2cm.; b.ç. 2.8 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız aşağıya doğru huni şeklinde inmekte. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 104

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

204. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/204

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.809 (03CW/MN204)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız ve boyun parçasının üçte biri.

Boyutları: h. 4 cm.; a.ç. 6.8 cm.; b.ç. 3 cm.

Renk: Sarı renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız huni şeklinde. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings Form 104

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

205. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/205

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.812 (03CW/MN208)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının yarısı.

Boyutları: h. 2.7 cm.; a.ç. 5.6

cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız huni biçiminde. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 104

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

206. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/206

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.815 (03CW/MN211)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının yarısı.

Boyutları: h. 2 cm.; a.ç. 5.6 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış huni biçiminde. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 104

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

207. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XVIII/207

Kazı env. no. : 05.VE/IS.920 (05IS02.335)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Güney Liman Yerleşimi, 2005

Stratigrafi ve konteks tarih:

IS02, 73, 7.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız kısmı.

Boyutları: h. 3.8 cm.; a.ç. 8.5 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız huni şeklinde. Camda hava

kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings Form 104

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: 5.-6.yüzyıl

- 208. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/208
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.803 (02CW/MN197)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız kısmı.
Boyutları: h. 5.7 cm.; a.ç. 7.2 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız kobalt mavisi. Huni şeklinde ağız. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

- 209. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/209
Kazı env. no. : 05.VE/IS.925 (05IS02.341)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Günay Liman Yerleşimi, 2005
Stratigrafi ve konteks tarih: IS02 5, 5.yüzyılın ortası ve 6.yüzyılın ilk üçlüğü
Korunma durumu: Şişenin ağız kısmı.
Boyutları: h. 3.8 cm.; a.ç. 7 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız huni şeklinde. Ağız kenarı kobalt mavisi. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası ve 6.yüzyılın ilk üçlüğü

- 210. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/210
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.811 (03CW/MN206)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının üçte biri.
Boyutları: h. 1.6 cm.; a.ç. 5.6 cm.
Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız kenarı kobalt mavisi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

- 211. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XVIII/211
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.816 (03CW/MN212)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının yarısı.
Boyutları: h. 1.6 cm.; a.ç. 6.9 cm.
Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış renksiz camdan ağız parçası üzerine kobalt mavisi camdan kulp

yapıştırılmış.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

*Ağızda Tek Sıra Bant Bulunan Huni
Ağızlı Şişe ve Sürahiler*

212. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/212

Kazı env. no. : 02.VE/NA.756
(02NA130)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarih:

NA 3, 7.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Ağzın
dörtte biri.

Boyutları: h. 3.9 cm.; a.ç. 11
cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağzın
altında aynı renkten bir bant.
Huni biçiminde. Camda çok az
hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Tarih: 5.-6.yüzyıl

Kaynakça:

Sardes : A.von Salder 1980,
s.24, 27, no.140, lev. 22.140
(Roma İmparatorluk)

213. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/213

Kazı env. no. : 02.VE/NA.765
(02NA140)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarih:

NA 3, 7.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Ağzın
yarısı.

Boyutları: h. 0.9 cm.; a.ç. 5.8
cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Huni biçiminde. Camda
çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.-6.yüzyıl

214. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/214

Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.814 (03CW/MN210)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih:

CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin
ağız parçasının yarısı.

Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 6.4 cm.

Renk: Koyu yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağzın
hemen altında aynı renk camdan
bir sıra bant. Camda çok az hava
kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

215. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/215

Kazı env. no. : 04.VE/CW-
MN.889 (04CW/MN297)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarih:

CW/MN 2130, Geç 6.yüzyıl
(katmanda 5.yüzyıl artıkları)

Korunma durumu: Şişenin
ağız kısmı.

Boyutları: h. 1 cm.; a.ç. 7.7 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağz.
Ağza yapışık bir sıra bant.
Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağzılı Şişe ve Sürahiler

216. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIX/216
Kazı env. no. : 02.VE/CW.668 (02CW36)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1066, 5.yüzyılın üçüncü çeyreği
Korunma durumu: Şişenin ağzının üçte biri.
Boyutları: h. 3.3 cm.; a.ç. 4.8 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Tüp biçimli. Ağızdan aşağıya doğru daralan bir boyun.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın üçüncü çeyreği

217. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIX/217
Kazı env. no. : 02.VE/CW.713 (02CW83)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1072, 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın üçte biri.
Boyutları: h. 1.3 cm.; a.ç. 5 cm.
Renk: Sarımsı açık yeşil renk cam.
Tanım: Ağız içeri doğru katlı ve tüp biçimli. Camda hava

kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

218. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIX/218
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.810 (03CW/MN205)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız ve boyun parçasının üçte biri.
Boyutları: h. 3.9 cm.; a.ç. 5.6 cm.; b.ç. 2.8 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: İçeri doğru katlı ağız. Huni şeklinde. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

219. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XIX/219
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.826 (03CW/MN223)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının yarısı.
Boyutları: h. 2.2 cm.; a.ç. 4.7 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Ağız kenarı içeri doğru katlı, tüp biçimli. Huni biçiminde. Camda hava

kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

220. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/220

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.820 (03CW/MN216)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının yarısı.

Boyutları: h. 2.3 cm.; a.ç. 8.2 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış hafif içeri katlanmış ağız parçası. Huni biçiminde. Ağzın altında kulp izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

221. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/221

Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.880 (04CW/MN285)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2110, 6.-7.yüzyıl

Korunma durumu: Şişenin ağız ve boyun kısmı.

Boyutları: h. 6.3 cm.; a.ç. 5 cm.; b.ç. 1.6 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: İçeri doğru katlı ağız hafif dışarı doğru. Huni biçimli. Boyun daralmakta. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

222. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/222

Kazı env. no. : 05.VE/IS.912 (05IS02326)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2005

Stratigrafi ve konteks tarih: IS02 73, 7.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız ve boyun kısmı.

Boyutları: h. 5.5 cm.; a.ç. 3.2 cm.; b.ç. 1.6 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Huni biçimde. Uzun silindir boyun. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.-6.yüzyıl

223. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/223

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.854 (03CW/MN207)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin ağız parçasının yarısı.

Boyutları: h. 7.1 cm.; a.ç. 7.2 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Ağız dışarı ve içeri doğru katlı. Silindir boyun. Ağza yapışık düz kulp. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

*Etrafı Cam İpliği Sarılı Huni Ağzılı
Şişe ve Sürahiler*

- 224. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIX/224
Kazı env. no. : 02.VE/CW.716 (02CW86)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1072, 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.
Boyutları: h. 1.4 cm.; a.ç. 8.2 cm.
Renk: Sarı renk cam. Ağz kenarı kobalt mavi.
Tanım: Yuvarlatılmış ağz kobalt mavisi. Ağzın altında sarı renk camdan boyun kısmı ve üzerinde aynı renk camdan dört sıra cam ipliği sarılı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı
- 225. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIX/225
Kazı env. no. : 02.VE/CW.718 (02CW88)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1072, 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.
Boyutları: h. 1.9 cm.; a.ç. 6.6 cm.
Renk: Renksiz cam. Ağz kenarı

kobalt mavi.

Tanım: Yuvarlatılmış ağz kobalt mavisi. Ağzın altında renksiz camdan boyun kısmı ve üzerinde aynı renk camdan altı sıra cam ipliği sarılı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

- 226. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIX/226
Kazı env. no. : 02.VE/CW.717 (02CW87)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarih: CW 1072, 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağzın dörtte biri.
Boyutları: h. 1.4 cm.; a.ç. 6.2 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağz. Ağzın altında aynı renkte bir sıra cam ipliği. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

- 227. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIX/227
Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.898 (04CW/MN310)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2004
Stratigrafi ve konteks tarih: CW/MN 2158, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağz kısmının yarısı.
Boyutları: h. 2.9 cm.; a.ç. 6.4

cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.

Ağzın altında aynı renk camdan 14 sıra cam ipliği sarılı. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

228. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/228

Kazı env. no. : 04.VE/NA.909
(04NA321)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey
Agora, 2004

Stratigrafi ve konteks tarih:
NA 109, 6.yüzyıl

Korunma durumu: Şişenin
ağız ve boyun kısmı.

Boyutları: h. 4.7 cm.; a.ç. 6.4
cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavi
cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.

Ağzın kenarı kobalt mavisi.

Renksiz camdan huni
biçimindeki ağız kısmının
üzerinde kobalt mavisi cam
iplikleri sarılı. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyıl

229. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/229

Kazı env. no. : 04.VE/CW-
MN.883 (04CW/MN291)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarih:
CW/MN 2110, 6.-7.yüzyıl

Korunma durumu: Şişenin
ağız ve boyun kısmı.

Boyutları: h. 2.7 cm.; a.ç. 6.7
cm.; b.ç. 3.6 cm.

Renk: Mavi ve kobalt mavi renk
cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız
kenarı kobalt mavi. Huni
biçimli. Boyun daralmakta.
Boyunda mavi renk camdan bir
sıra cam ipliği. Camda hava
kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.-6.yüzyıl

230. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/230

Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.804 (02CW/MN198)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Şişenin
ağız kısmı.

Boyutları: h. 6 cm.; a.ç. 6.7 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi
cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız
kobalt mavisi. Huni şeklinde
ağız. Kobalt mavisi cam ipliği
sarılı. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

231. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XIX/231

Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.864 (03CW/MN269)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2148, Geç 5.yüzyıl -

6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin
ağız ve boyun kısmı.
Boyutları: h. 5.9 cm.; a.ç. 6.3
cm.; b.ç. 4.5 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız hafif
dışarı doğru. Kısa silindir boyun.
Boyunda camın aynı renginden
cam ipliği sarılı. Camda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

232. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XIX/232
Kazı env. no. : 04.VE/CW-
MN.891 (04CW/MN301)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2163, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin
ağız ve boyun kısmı.
Boyutları: h. 3.5 cm.; a.ç. 5.6
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız huni
biçiminde. Camda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

233. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XIX/233
Kazı env. no. : 06.VE.CW.461
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Saray
Yapısı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1508, 5.yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın

yarısı.
Boyutları: h. 1.7 cm.; a.ç. 6 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız
kenarı, huni biçiminde. Ağızın
hemen altında aynı renkte
birbirine paralel cam iplikleri.
Ağza yapışık kulp parçası.
Camda hava kabarcığı yok.
Ancak kirlilik.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyıl

4.1.3.2. Yonca Ağızlı Sürahiler

234. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIX/234
Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.849 (03CW/MN253)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Şişenin ağız
parçasının yarısı.
Boyutları: h. 1 cm.; gen. 5.5 cm.
Renk: Renksiz cam, ağız kenarı
kobalt mavisi cam.
Tanım: Yonca biçimli ağız
parçası. Gövde renksiz cam, ağız
kenarı kobalt mavisi. Camda
hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

235. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XIX/235
Kazı env. no. : 06.VE/CW.496
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1508, 5.yüzyıl
Korunma durumu: Küçük bir
yonca ağız parçası.

Boyutları: h. 2.6 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Yonca ağızlı bir sürahinin ağız kısmının bir parçası.
Yoncanın bir yaprağı. Ağzın 1.8 cm. aşağısında bir sıra cam ipliği.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyıl

Kandiller

Konik Gövdeli Kandiller

- 236. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XX/236
Kazı env. no. : 05.VE/IS02.922 (05.IS02.337)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi: IS02/II. 5, 5.yüzyılın ortası - 6.yüzyılın ilk üçlüğü
Korunma durumu: Ağız ve gövdeye ait bir parça.
Boyutları: h. 5.4 cm.; a.ç. 8.2 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk ve kobalt mavisi cam.
Tanım: İşlenmemiş ağız S profili yapıyor. Gövdede kobalt mavisi camdan 6 damlacıklı bir ters üçgen.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Efes : B. Czurda-Ruth 1989, ss. 130-131, fig.3.22-24 (3.- 4.yüzyıl)
Newark Müzesi – Amerika : S.H. Auth 1976, s. 151, no. 196 (4. – erken 5.yüzyıl)
Tarih: 5.yüzyılın ortası - 6.yüzyılın ilk üçlüğü
- 237. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XX/237
Kazı env. no. : 06.VE.CW.458
Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1499, 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu:
Boyutları: h. 4 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Gövde üzerinde kobalt mavisi renkte iki tane cam damlacığı. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı

- 238. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XX/238
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.847 (03CW/MN.252)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.
Boyutları: h. 2.5 cm.
Renk: Renksiz cam üzerine kobalt mavisi damla.
Tanım: Renksiz cam üzerinde, 3 tane kobalt mavisi cam damla. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
- 239. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XX/239
Kazı env. no. : 02.VE/CW.699
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, Geç 5.yüzyıl
Korunma durumu: Küçük bir gövde parçası.

Boyutları: h. 2.5 cm.

Renk: Renksiz cam üzerine kobalt mavisi damla.

Tanım: Renksiz cam üzerinde, kobalt mavisi cam damlanın yarısı. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl

- 240. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XX/240
Kazı env. no. : 05.VE/IS02.923 (05.IS02.338)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2005
Stratigrafi ve konteks tarihi: IS02/II. 5, 5.yüzyılın ortası - 6.yüzyılın ilk üçlüğü
Korunma durumu: Taban ve gövdeye ait bir parça.
Boyutları: h. 5.8 cm.; t.ç. 2.8 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Konik gövde. Konkav dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası - 6.yüzyılın ilk üçlüğü

Nokta Dipli Kandiller

- 241. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/241
Kazı env. no. : 06.VE.CW.444
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1485, 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı
Korunma durumu: Tam dip parçası
Boyutları: h. 1.7 cm.; gen. 1.05 cm.

Renk: Kobalt mavisi cam.

Tanım: Nokta dipli kandilin dip kısmı. Anlaşıldığı kadarıyla dip kobalt mavisi geri kalan kısım renksiz camdan. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Sardes : A. von Saldern 1980, s. 52, no. 298 (Erken Bizans)

Efes : B. Czurda-Ruth 1989, s. 135, lev. 6.71(4. – 5.yüzyıl)

Jalame – Filistin : G.D. Weinberg 1988, s. 65, no. 205, fig. 4.26

Tarih: 5.yüzyılın ortası – ikinci yarısı

- 242. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/242
Kazı env. no. : 02.VE/CW.584
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1066, 5.yüzyılın üçüncü çeyreği
Korunma durumu: Tam dip parçası.
Boyutları: h. 3.5 cm.; t.ç. 1.1 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Nokta dipli kandilin dip kısmı. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: 5.yüzyılın üçüncü çeyreği
- 243. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/243
Kazı env. no. : 02.VE/CW.708 (02CW76)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip parçası.

Boyutları: h. 1.7 cm.; t.ç. 1.9 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Nokta dipli kandilin dip kısmı. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

244. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/244

Kazı env. no. : 02.VE/CW.714
(02CW84)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Saray Yapısı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tam dip parçası.

Boyutları: h. 3 cm.; t.ç. 1.8 cm.

Renk: Koyu yeşil renk cam.

Tanım: Nokta dipli kandilin dip kısmı. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

245. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/245

Kazı env. no. : 01.VE/CW.730
(01CW30)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 47, 6.yüzyıl

Korunma durumu: Tam dip parçası.

Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 1.7 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Nokta dipli kandilin dip kısmı. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyıl

246. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/246

Kazı env. no. : 02.VE/CW.686
(02CW54)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1027, 5.yüzyılın üçüncü çeyreği

Korunma durumu: Tam dip parçası.

Boyutları: h. 1.1 cm.; t.ç. 2 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Nokta dipli kandilin dip kısmı. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın üçüncü çeyreği

247. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/247

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.841 (03CW/MN243)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tam dip ve gövdenin yarısı.

Boyutları: h. 7.9 cm.; g.ç. 4.1 cm.; t.ç. 2.2 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam ve kobalt mavisi.

Tanım: Kandilin dip ve gövde kısmı. Silindir gövde renksiz camdan. Nokta dip kobalt mavisi.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın

ilk yarısı

- 248. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/248
Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.842 (03CW/MN244)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip ve
gövdenin yarısı.
Boyutları: h. 6.1 cm.; t.ç. 2.8
cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam ve
kobalt mavisi.
Tanım: Kandilin dip ve gövde
kısım. Silindir gövde renksiz
camdan. Nokta dip kobalt
mavisi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

- 249. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/249
Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.843 (03CW/MN245)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip ve
gövdenin yarısı.
Boyutları: h. 4.8 cm.; t.ç. 2 cm.
Renk: Renksiz cam ve kobalt
mavisi.
Tanım: Kandilin dip ve gövde
kısım. Silindir gövde renksiz
camdan. Nokta dip kobalt
mavisi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

- 250. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/250
Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.844 (03CW/MN246)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip.
Boyutları: h. 1.7 cm.; t.ç. 1.9
cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Kandilin dip. Nokta dip
kobalt mavisi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

- 251. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/251
Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.845 (03CW/MN247)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl -
6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip.
Boyutları: h. 3.1 cm.; t.ç. 2.1
cm.
Renk: Mavi renk ve kobalt
mavisi cam.
Tanım: Kandilin dip kısım.
Nokta dip kobalt mavisi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın
ilk yarısı

- 252. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXI/252

- Kazı env. no. :** 03.VE/CW-MN.846 (03CW/MN248)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip.
Boyutları: h. 1.6 cm.; t.ç. 1.6 cm.
Renk: Kobalt mavisi cam.
Tanım: Kandilin dip kısmı. Nokta dip kobalt mavisi. Tabanda noble izi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
253. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/253
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.860 (03CW/MN265)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, 5. -7. yüzyıl
Korunma durumu: Tam dip.
Boyutları: h. 3.4 cm.; t.ç. 1.8 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Kandilin dip ve gövdenin küçük bir kısmı. Tabanda noble izi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyıl
254. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/254
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.877 (03CW/MN282)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip.
Boyutları: h. 3.6 cm.; t.ç. 2.1 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Kandilin dip ve gövdenin küçük bir kısmı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
255. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/255
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.878 (03CW/MN281)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip.
Boyutları: h. 4.3 cm.; t.ç. 1.8 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Kandilin dip ve gövdenin küçük bir kısmı. Tabanda noble izi.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
256. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXI/256
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.879 (03CW/MN283)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 2.4 cm.; t.ç. 2.1 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Kandilin dip ve gövdenin küçük bir kısmı. Tabanda noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: Geç 5.yüzyıl - 6.yüzyılın ilk yarısı

257. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXI/257

Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.882 (04CW/MN290)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2110, 6. – 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 3.6 cm.; t.ç. 2 cm.

Renk: Mavi ve yeşil renk cam.

Tanım: Kandilin dip ve gövdenin küçük bir kısmı. Gövde mavi, dip kısmı yeşil renk. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyıl

258. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXI/258

Kazı env. no. : 05.VE/IS02.924 (04CW/MN290)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi: IS 02/II 5, 5.yüzyılın ortası - 6.yüzyılın ilk üçlüğü

Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 5 cm.; t.ç. 1.6 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Kandilin dip ve

gövdenin küçük bir kısmı.

Gövde mavi, dip kısmı kobalt mavisi camdan. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası - 6.yüzyılın ilk üçlüğü

Kaideler

Halka Kaideler

259. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXII/259

Kazı env. no. : 06IS399

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada 2, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi: ISO2 386, 5.yüzyılın ortası ve ikinci yarısı

Korunma durumu: Ayak parçasının yarısı

Boyutları: h. 1.2 cm.; t.ç. 6.6 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Gövdeye doğru daralan bir halka kaide parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası ve ikinci yarısı

260. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXII/260

Kazı env. no. : 06.VE.CW.430

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1465, 5.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Kaidenin üçte biri.

Boyutları: h. 1.2 cm.; t.ç. 4 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Halka taban. Camda
hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ikinci yarısı

261. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/261
Kazı env. no. : 06.VE.CW.431
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1465, 5.yüzyılın ikinci
yarısı
Korunma durumu: Kaidenin
üçte biri.
Boyutları: h. 1.1 cm.; t.ç. 4.8
cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ikinci yarısı

262. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/262
Kazı env. no. : 06.VE.CW.439
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1485a, 5.yüzyılın ortası ve
ikinci yarısı
Korunma durumu: Kaidenin
üçte biri.
Boyutları: h. 1.6 cm.; t.ç. 6 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası ve ikinci
yarısı

263. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/263
Kazı env. no. : 06.VE.CW.459

Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1499, 5.yüzyılın ortası ve
ikinci yarısı
Korunma durumu: Kaidenin
dörtte üçü.
Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 5 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ortası ve ikinci
yarısı

264. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/264
Kazı env. no. : 03.VE/AP.486
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 722, geç 5.-6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam ayak
parçası.
Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 4.8
cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Dibinde
noble izi. Camda hava kabarcığı
yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Hernonassa – Rusya : Y.
Ivachenko 1995, s.321, 327, fig.
9 (4.-5.yüzyıl)
Jalame – Filistin : G. Davidson
Weinberg 1988, s. 58, nos. 145-
151 (Geç Roma) Jerash – Ürdün
: C. Meyer 1988, ss. 201-202,
fig. 9.L (Geç Bizans – Erken
Emevi ca. 630-670)
Tarih: geç 5.-6.yüzyıl

265. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/265

Kazı env. no. : 06.VE/IS.523

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS 01 152, 6.yüzyılın sonu - 7.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tam kaide.

Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 4.6 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yüksek halka taban.

Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: -

266. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXII/266

Kazı env. no. : 02.VE/CW.669 (02CW33)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1066, 5.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Tam kaide.

Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 4.9 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Halka taban. Dibinde noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası

267. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXII/267

Kazı env. no. : 02.VE/CW.670 (02CW34)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1066, 5.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Yarım

kaid.

Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 3.8 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Halka taban. Dibinde noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ortası

268. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXII/268

Kazı env. no. : 02.VE/AP.791 (02AP183)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 501, 5.-7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam kaide.

Boyutları: h. 1.6 cm.; t.ç. 4.3 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Yüksek halka taban.

Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.-6.yüzyıl

269. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXII/269

Kazı env. no. : 02.VE/CW.688 (02CW56)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1027, 6.yüzyılın ikinci yarısı – 5.yüzyılın artıkları

Korunma durumu: Tam kaidenin.

Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 4.7 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Halka taban. Dibinde noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.

- Tipoloji:** -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyıl
270. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/270
Kazı env. no. : 02.VE/CW.693
(02CW61)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, geç 5.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin yarısı.
Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 5.8 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Halka taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5. Yüzyıl
271. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/271
Kazı env. no. : 02.VE/CW.694
(02CW62)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, geç 5.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin yarısı.
Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 5.8 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl
272. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/272
Kazı env. no. : 02.VE/CW.696
(02CW64)
- Müze env. no. :** -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, geç 5.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide
Boyutları: h. 1.8 cm.; t.ç. 5.3 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: CW 1072 (1 tane mavi renk camdan)
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl
273. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/273
Kazı env. no. : 02.VE/CW.697
(02CW65)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1050, geç 5.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide
Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 5.3 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl
274. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXII/274
Kazı env. no. : 02.VE/CW.707
(02CW75)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam kaide.

Boyutları: h. 1.2 cm.; t.ç. 4.2 cm.
Renk: Koyu yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

275. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/275
Kazı env. no. : 02.VE/CW.710 (02CW80)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Kaidenin dörtte biri.
Boyutları: h. 1.9 cm.; t.ç. 4.8 cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: ES 04, NA 108 (1 tane küçük, renksiz); ES 04, NA 150 (1 tane küçük bir parça, klahverengi; 1 tane küçük bir parça, yeşil renk; 1 tane küçük bir parça mavi renk)
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

276. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/276
Kazı env. no. : 02.VE/CW.711 (02CW81)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam

kaidenin.
Boyutları: h. 1.4 cm.; t.ç. 4.4 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar:
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

277. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/277
Kazı env. no. : 02.VE/CW.712 (02CW82)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Kaidenin yarısı.
Boyutları: h. 1.6 cm.; t.ç. 5.6 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Halka taban. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: ES 04, CW/MN 2110 (1 tane, mavi renk, t.ç. 6 cm., h. 1.7 cm.; 1 tane yeşil renk; 1 tane yeşil renk, t.ç. 4.6 cm. h. 1.5 cm.); TR 251 (1 tane yeşil renk t.ç. 4.6); CW/MN 2119 (1 tane mavi renk t.ç. 5.2 cm.); ES 05, IS02/II, 5 (1 tane, sarımsı yeşil renk, t.ç. 4.2 cm., h. 1.2 cm.; 1 tane açık yeşil renk, t.ç. 4.3 cm.; 1 tane açık yeşil renk camdan, t.ç. 4.6 cm)
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

278. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/278

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.838 (03CW/MN237)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 4.6 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Konkav dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: ES 04, CW/MN 2174 (1 tane tam kaide, t.ç. 4.1, mavi renk).
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

279. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/279
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.839 (03CW/MN238)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 1 cm.; t.ç. 4.4 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Halka taban. Derin konkav dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

280. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/280
Kazı env. no. : 03.VE/CW-

MN.840 (03CW/MN240)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Yarım kaide.
Boyutları: h. 1.8 cm.; t.ç. 7.8 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: CW/MN 2138 (yeşil renk, t.ç. 4.8 cm.), (yeşil renk, küçük bir parça)(mavi renk cam, t.ç. 5.4 cm.), (yeşil renk cam, t.ç. 4.7, tam), (mavi renk, t.ç. 4.8 cm.), (koyu yeşil renk, t.ç. 5.1 cm.), (mavi renk, t.ç. 4.7); CW/MN 2110 (yeşil renk cam, küçük bir parça);
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

281. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/281
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.857 (03CW/MN262)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 5 cm.
Renk: Kahverengi cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen

benzer parçalar:

Kaynakça:

Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

- 282. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/282
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.858 (03CW/MN263)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 3.8 cm.
Renk: Zeytuni yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

- 283. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/283
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.859 (03CW/MN264)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin yarısı.
Boyutları: h. 0.9 cm.; t.ç. 4.9 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:

Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

- 284. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/284
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.871 (03CW/MN276)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaidenin.
Boyutları: h. 2.1 cm.; t.ç. 4.6 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban. Tabanda noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: ES 04, CW/MN 2155 (2 tane mavi renkte, t.ç. 5 cm., t.ç. 4.2 cm.)
Kaynakça:
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
- 285. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/285
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.872 (03CW/MN278)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaidenin.
Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 5 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -

Kaynakça:

Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

- 286. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/286
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.873 (03CW/MN275)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaidenin.
Boyutları: h. 1.7 cm.; t.ç. 4.9 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

- 287. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/287
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.874 (03CW/MN277)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2148, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaidenin.
Boyutları: h. 1.7 cm.; t.ç. 4.9 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken

6.yüzyıl

- 288. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXII/288
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.806 (03CW/MN201)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin dörtte üçü.
Boyutları: h. 2.5 cm.; t.ç. 9.9 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Yüksek halka taban. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: ES 03, CW/MN 2138 (1 tane tam kaide – t.ç. 6.2, yeşil renk cam-03CW/MN.239)
Kaynakça: -
Tarih: geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl

Tüp Biçimli Halka Kaideler

- 289. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXIII/289
Kazı env. no. : 02.VE/CW.705 (02CW73)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 1.8 cm.; t.ç. 4.5 cm.
Renk: Koyu yeşil renk cam.
Tanım: Katlanarak oluşturulmuş tüp biçimli ayak. Konkav dip.

Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

290. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIII/290
Kazı env. no. : 02.VE/CW.706
(02CW74)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Yarım kaide.
Boyutları: h. 1.6 cm.; t.ç. 5.6 cm.
Renk: Yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Katlanarak oluşturulmuş tüp biçimli ayak. Konkav dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

291. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIII/291
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.824 (03CW/MN221)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5. – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin yarısı.
Boyutları: h. 1.8 cm.; t.ç. 4.6 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Tüp biçimli halka taban. Derin konkav dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -

Tarih: geç 5. – erken 6.yüzyıl

Konkav Dipler

292. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIII/292
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.853 (03CW/MN256)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5. – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin üçte iki.
Boyutları: t.ç. 4 cm.
Renk: Koyu yeşil renk cam.
Tanım: Kalıba üflenerek yapılmış kabın dip parçası. Tabanın tam ortasında noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: geç 5. – erken 6.yüzyıl
293. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIII/293
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.854 (03CW/MN257)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5. – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kaidenin üçte iki.
Boyutları: t.ç. 4.7 cm.
Renk: Koyu yeşil renk cam.
Tanım: Kalıba üflenerek yapılmış kabın dip parçası. Konkav dip. Tabanın tam ortasında noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -

Tarih: geç 5. – erken 6.yüzyıl

294. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIII/294

Kazı env. no. : 04.VE/CW-
MN.896 (04CW/MN308)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:
Bizans Sarayı, 2004

Stratigrafi: CW/MN 2124, geç
6.yüzyıl katmanı – 4.-5.yüzyıl
parça artıkları

Korunma durumu: Tabanın
yarısı.

Boyutları: h. 1.4 cm.; t.ç. 7.2
cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Konkav dip. Önce
kalıba üflenip sonra
şekillendirilmiş. Gövde ve
tabanda kaburgalar görülmekte.
Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Tarih: 5.yüzyıl

295. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIII/295

Kazı env. no. : 02.VE/CW.587

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1066, 5.yüzyıl

Korunma durumu: Yarım
kaide.

Boyutları: h. 5.2 cm.; t.ç. 7.6
cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Konkav dip. Tabanda
noble izi. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyıl

296. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIII/296

Kazı env. no. : 02.VE/CW.680
(02CW48)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 120, 5.yüzyıl

Korunma durumu: Yarım
kaide.

Boyutları: h. 1.9 cm.; t.ç. 5.2
cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Konkav dip. Tabanda
noble izi. Camda hava kabarcığı
yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyıl

297. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIII/297

Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.852 (03CW/MN255)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5. – erken
6.yüzyıl

Korunma durumu: Tam kaide.

Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 3.9
cm.

Renk: Koyu yeşil renk cam.

Tanım: Derin konkav dip.
Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Tarih: geç 5. – erken 6.yüzyıl

298. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIII/298

Kazı env. no. : 04.VE/CW-
MN.881 (04CW/MN289)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2110, 6.-7. yüzyıl

Korunma durumu: Tabanın
üçte biri.

Boyutları: h. 1.4 cm.; t.ç. 5.7
cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Hafif konkav dip.
Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Tarih: -

İKİNCİ DÖNEM: İ.S. 7.YÜZYIL

Kaseler

299. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/299

Kazı env. no. : 02.VE/AP.550

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın üçte
biri.

Boyutları: h. 3.9 cm.; a.ç. 9.2
cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Kesilip parlatılmamış
ağızda S profili. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

300. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/300

Kazı env. no. : 02.VE/AP.551

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın üçte
biri.

Boyutları: h. 2.8 cm.; a.ç. 9.7
cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Kesilip parlatılmamış
ağızda S profili. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

301. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/301

Kazı env. no. : 02.VE/AP.552

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın
yarısı.

Boyutları: h. 3.7 cm.; a.ç. 9.3
cm.

Renk: Açık yeşilimsi renk cam.

Tanım: Kesilip parlatılmamış
ağızda S profili. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

302. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/302

Kazı env. no. : 02.VE/AP.553

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın
küçük bir parçası.

Boyutları: h. 1.1 cm.; a.ç. 9.8
cm.

Renk: Açık yeşilimsi renk cam.

Tanım: Kesilip parlatılmamış
ağızda S profili. Ağız daha içeri
doğru. Camda çok sayıda hava
kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

- Tarih:** 7.yüzyıl
- 303. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXIV/303
Kazı env. no. : 02.VE/AP.554
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.
Boyutları: h. 1.5 cm.; a.ç. 8.9 cm.
Renk: Açık yeşilimsi renksiz cam.
Tanım: Kesilip parlatılmamış ağızda S profili. Camda az sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 304. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXIV/304
Kazı env. no. : 02.VE/AP.561
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın yarısı.
Boyutları: h. 4.6 cm.; a.ç. 9.8 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Kesilip parlatılmamış ağızda S profili. Camda az sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 305. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXIV/305
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.856 (03.CW/MN.261)
Müze env. no. : -
- Bulunduğu yer ve tarih:** Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, 5. – 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın yarısı.
Boyutları: h. 3.7 cm.; a.ç. 10 cm.
Renk: Zeytuni yeşil renk cam.
Tanım: İşlenmemiş ağız. Ağız altında hafif daralma. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 306. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXIV/306
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.863 (03.CW/MN.268)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2139, 5.-7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın üçte biri.
Boyutları: h. 3.8 cm.; a.ç. 10 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: İşlenmemiş ağız. Ağız altında hafif daralma ve düz inen gövde. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 307. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXIV/307
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.851 (03.CW/MN.254)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW/MN 2138, geç 5. yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Ağzın yarısı

Boyutları: h. 2 cm.; a.ç. 6.8 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: İşlenmemiş ağız. Ağız altında hafif daralma. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl (?)

308. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIV/308

Kazı env. no. : 06.VE/IS02.945 (06IS02.368)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Güney Liman yerleşimi, 2006

Stratigrafi: IS 02 100,

7.yüzyılın ortası - ikinci yarısı

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 4.3 cm.; a.ç. 11 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: İşlenmemiş ağız. "S" profili. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası - ikinci yarısı

Şişe ve Sürahiler

Boru Biçimi Ağızlı Şişeler

309. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIV/309

Kazı env. no. : 02.VE/AP.794 (02AP185)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 513, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın küçük bir parçası.

Boyutları: h. 4 cm.; a.ç. 4.7 cm.

Renk: Mavi renk ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.

Ağzın altında 7 sıra kobalt rengi camdan cam ipliği sırası.

Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Anemorium - Kilikya : E.M.

Stern 1985, s. 48, fig. 4 (6.-

7.yüzyıl)

Saraçhane – İstanbul : J. Hayes

1992, s. 403, no. 25, fig. 150

(7.yüzyıl)

Ürdün : C. Meyer 1988, s. 203,

fig. 10.H (ca. 630-670); O.

Dussart 1998, s. 139, no.

BX.121.26 (7.yüzyılın sonu –

8.yüzyılın ortası)

Tarih: 7.yüzyıl

310. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIV/310

Kazı env. no. : 05.VE/IS.919 (05IS02.334)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi: IS02, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS02, 73, 7.yüzyılın ikinci üçlüğünün sonu

Korunma durumu: Şişenin ağız ve boyun kısmı.

Boyutları: h. 4.4 cm.; a.ç. 6.2 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağızın

altında kalın, kobalt mavisi

camdan bir bant. Altında da

renksiz camdan cam iplikleri.

Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ikinci

üçlüğünün sonu

311. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/311

Kazı env. no. : 05.VE/IS.929
(05IS02.348)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:
Güney Liman Yerleşimi, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02/I 69, 7.yüzyılın ikinci
üçlüğünün sonu

Korunma durumu: Şişenin
ağız kısmı.

Boyutları: h. 3.1 cm.; a.ç. 7 cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi
cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Üzerinde kobalt mavisi camdan
cam iplikleri sarılı. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ikinci
üçlüğünün sonu

312. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/312

Kazı env. no. : 05.VE/IS.930
(05IS02.349)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02/I 28, 7.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Şişenin
ağız kısmı.

Boyutları: h. 2.5 cm.; a.ç. 6.4
cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi
cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Üzerinde kobalt mavisi camdan
cam iplikleri sarılı. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ikinci yarısı

313. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXIV/313

Kazı env. no. : 06.VE/IS.947
(06IS02.367)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 162, 7.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Şişenin
ağız kısmı.

Boyutları: h. 4.1 cm.; a.ç. 7.2
cm.

Renk: Renksiz ve kobalt mavisi
cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Üzerinde siyah renk camdan
cam iplikleri sarılı. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası

314. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXV/314

Kazı env. no. : 06.VE/IS.954
(06IS02.376)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: IS02,
2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 119, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız ve
boyun kısmı.

Boyutları: h. 10.5 cm.; a.ç. 3.4
cm.; b.ç. 2.15 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Uzun ve dar. Boyun ağza göre
daha dar ve uzun. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Sardes : A. von Saldern 1980, s.
69-70, lev.26.478 (Erken Bizans,
400 – 616)

Hanita – İsrail : D. Barag 1978,
s. 23-24, fig.12.47 (geç 3. –

erken 4. yüzyıl)
Ürdün : O. Dussart 1995, s.347,
fig.8, 1-5 (4.yüzyılın ikinci
yarısı, 5.yüzyılın sonu)
Tarih: 7.yüzyıl

- 315. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXV/315
Kazı env. no. : 06.VE/IS.952
(06.IS02.374)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 144, 7.yüzyılın ortası
Korunma durumu: Ağız ve
boyun kısmı.
Boyutları: h. 4.9 cm.; a.ç. 2.8
cm.; b.ç. 2.1 cm.
Renk: Sarımsı kahverengi cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Uzun ve dar boyun. Boyun
üzerinde ince ve aynı renkte cam
ipliği. Boyunda opak yeşil renk
cam parçası. Camda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: 7.yüzyılın ortası

- 316. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXV/316
Kazı env. no. : 06.VE/IS.949
(06.IS02.371)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 100, 7.yüzyılın ortası –
ikinci yarısı
Korunma durumu: Şişenin
ağız kısmı.
Boyutları: h. 4.8 cm.; a.ç. 4 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Uzun ve dar. Boyuna doğru hafif
daralmakta. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: 7.yüzyılın ortası – ikinci
yarısı

- 317. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXV/317
Kazı env. no. : 06.VE/IS.950
(06.IS02.372)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 100, 7.yüzyılın ortası –
ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağız
yarısı.
Boyutları: h. 3.5 cm.; a.ç. 3.7
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Uzun ve dar. Boyuna doğru hafif
daralmakta. Camda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: Öncekiyle aynı
Tarih: 7.yüzyılın ortası – ikinci
yarısı

- 318. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXV/318
Kazı env. no. : 06.VE/IS.951
(06.IS02.373)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS02 100, 7.yüzyılın ortası –
ikinci yarısı
Korunma durumu: Ağız
yarısı.
Boyutları: h. 3.3 cm.; a.ç. 2.6
cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız.
Uzun ve dar. Boyuna doğru hafif
daralmakta. Camda hava

kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: 7.yüzyılın ortası – ikinci yarısı

319. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXV/319
Kazı env. no. : 06IS389
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: IS02 355, 7.yüzyılın ortası
Korunma durumu: Ağız ve boyun kısmı korunmuş
Boyutları: h. 8.2cm.; a.ç. 3.8cm.; b.ç. 3.3 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız. Ağız 4.7cm. düz olarak inmekte, daha sonra daralmayla boyunu oluşturmakta. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ortası

320. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXV/320
Kazı env. no. : 02.VE/AP.570
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Şişenin boyun ve omuz kısmı.
Boyutları: h. 8.5 cm.; b.ç. 3.4 – 2.9 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Silindir boyun omuza doğru daralmakta. Omuz, köşeli ve düz olarak aşağıya inmekte. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

Silindir Boyun ve Gövdeli Şişeler

321. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXV/321
Kazı env. no. : 02.VE/CW.600
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1039, 6.yüzyılın ikinci çeyreği
Korunma durumu: Şişenin ağız, boyun ve omuz kısmı.
Boyutları: h. 11.5 cm.; a.ç. 4.9 cm.; b.ç. 5 cm.; o.ç. 9.2 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış ağız düz inerek boyunu oluşturmakta. Boyunun bitişinde keskin bir dönüşle omuz.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 6.yüzyılın ikinci çeyreği

Kalıba Üflenerek Yapılmış Şişe ve Sürahiler

322. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXV/322
Kazı env. no. : 06.VE/IS.942 (06IS02.361)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: IS 02 162, 7.yüzyılın ortası
Korunma durumu: Şişenin gövde parçası.
Boyutları: h. 5.1 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Dörtgen gövdeli, kalıba üflenerek yapılmış şişenin gövde kısmı. Olasılıkla bir önceki taban parçasına ait şişenin gövde parçası. Gövde üzerinde baklava dilimi ve ortasında nokta

bezemesi var. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası

323. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXV/323

Kazı env. no. : 06.VE/IS.943
(06IS02.362)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 02 162, 7.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Şişenin
gövde parçası.

Boyutları: h. 4.5 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Kalıba üflenerek
yapılmış şişenin gövde kısmı.
Birbirine değen dairlerden
oluşmakta. Camda hava
kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası

324. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXV/324

Kazı env. no. : 06.VE/IS.941
(06IS02.360)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 02 162, 7.yüzyılın ortası

Korunma durumu: Şişenin
taban kısmı.

Boyutları: h. 2.8 cm.; t.gen. 6.8
cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Dörtgen gövdeli, kalıba
üflenerek yapılmış şişenin taban
ve gövdenin az bir kısmı. Taban
hafif konkav ve altında kalıba
üflenerek yapılmış çarpı var.
Ortasında noble izi. Gövde

üzerinde baklava dilimi ve
ortasında nokta bezemesi var.
Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası

Kadehler

325. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/325

Kazı env. no. : 97.VE/AP.505

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 1997

Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 102, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Kadeh
ayağının üçte biri.

Boyutları: h. 4 cm.; t.ç. 6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp
biçimli kadeh ayağı parçası.
Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

326. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/326

Kazı env. no. : 03.VE/CW-
MN.837 (03CW/MN236)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans
Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl –
6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tam kadeh
ayağı.

Boyutları: h. 4 cm.; t.ç. 6 cm.

Renk: Sarımsı yeşil renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp
biçimli kadeh ayağı parçası.
Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 111

Diğer katmanlardan gelen

benzer parçalar: ES 04

CW/MN 2163

(no.04CW/MN302) (mavi renk cam. Tam. Çapı 4.1 cm.); CW/MN 2138 (yeşil renk, t.ç. 5.6 cm.), (sarımsı yeşil renk, t.ç. 4.5 cm.), (sarımsı yeşil renk cam, t.ç. 5.5 cm.), (2 tane mavi renk, küçük bir parça), (yeşil renk, küçük bir parça); ES 04, CW/MN2124 (1 tane kadeh ayağı ortası); ES 04 CW/MN 2118 (1 tane açık yeşil renk camdan küçük bir parça); ES 04, CW/MN 2140 (1 tane mavi renk kadeh ayağı parçası. t.ç. 4.8 cm.); ES 04, CW/MN 2134 (1 tane küçük, mavi renk); ES 04, NA 143 (1 tane mavi renk, t.ç. 5.4 cm.; 1 küçük parça); ES 04 NA 109 (1 tane mavi renk); ES 04, NA 101 (1 tane yeşil renk, t.ç. 4.7 cm.); ES 05, IS 02 73 (10 tane kadeh ayağı parçası, mavi renk); ES 98 VIT 5 (1 tane – 98VIT9 – mavi renk, t.ç. 5.3 cm.); ES 98 OR 12 (1 tane – 98OR23 – mavi renk, t.ç. 3.9 cm.); ES 01 TP 201 (2 tane – 01TP142 – yeşil renk, t.ç. 6.2 cm.; 01TP143- mavimsi renksiz cam, t.ç. 4.2 cm.); ES 00 TP 68 (1 tane – 00TP111 – mavi renk, t.ç. 4.4 cm.)

Kaynakça:

Yugoslavya : M.R. Demaine 1979, s. 63 ve 113, no. R40, lev. 10 (4.-6.yüzyıl)

Abkazie – Rusya : Y. Ivachenko 1995, s. 321-329, fig. 12 (4. – 6.yüzyıl)

Paphos : R.A. Oliveri 1996, ss. 258-259, no. E19 – E20, fig. 33.4 – 5 (7.yüzyıl) Gortina –

Girit : M. Sternini 1997, s. 252 [22], no. 123, lev. LI.30 (6. - 7.yüzyıl)

Tarih: geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın

ilk yarısı

327. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVI/327

Kazı env. no. : 02.VE/CW.672 (02CW41)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1059, 6.yüzyıl

Korunma durumu: Kadeh ayağının üçte biri.

Boyutları: h. 1.9 cm.; t.ç. 4.4 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: Öncekiyle aynı

Tarih: 6.yüzyıl

328. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVI/328

Kazı env. no. : 02.VE/CW.687 (02CW55)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi: CW 1027, 6.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Kadeh ayağının üçte biri.

Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 4.3 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyılın ikinci yarısı

329. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVI/329

Kazı env. no. : 01.VE/CW.731

(01CW31)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 67, 6.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Kadeh ayağının dörtte üçü.

Boyutları: h. 2.7 cm.; t.ç. 6.3 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyılın ikinci yarısı

330. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/330

Kazı env. no. : 02.VE/FP.779 (02FP155)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman Hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

FP 137, 6. – 7. yüzyıl

Korunma durumu: Kadeh ayağının dörtte üçü.

Boyutları: h. 2.5 cm.; t.ç. 4 cm.

Renk: Sarımsı renksiz cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6. – 7. yüzyıl

331. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/331

Kazı env. no. : 02.VE/FP.786 (02FP168)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman Hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

FP 121, 6. – 7.yüzyıl

Korunma durumu: Kadeh

ayağının tam.

Boyutları: h. 3.5 cm.; t.ç. 4.3 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.

Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6. – 7.yüzyıl

332. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/332

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.795 (03CW/MN186)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2053, 7.yüzyılın ortası – ikinci yarısı

Korunma durumu: Kadeh ayağının yarısı.

Boyutları: h. 3 cm.; t.ç. 5.4 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası – ikinci yarısı

333. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/333

Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.825 (03CW/MN222)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW/MN 2138, Geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Kadeh ayağının yarısı.

Boyutları: h. 1.9 cm.; t.ç. 3.9 cm.

Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.
Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: Isings 111
Kaynakça: -
Tarih: Geç 5.yüzyıl – 6.yüzyılın ilk yarısı

334. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/334
Kazı env. no. : 06IS393
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: ISO2 342, 7.yüzyılın ilk yarısı - ortası
Korunma durumu: Kadeh ayağı. Tam.
Boyutları: h. 3 cm.; ç. 4.7 cm.
Renk: Sarımsı yeşil renk cam.
Tanım: Katlanarak yapılmış kadeh ayağı. Kenarları tüp biçimli. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 111
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı - ortası

335. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/335
Kazı env. no. : 06IS394
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi: ISO2 342, 7.yüzyılın ilk yarısı - ortası
Korunma durumu: Kadeh ayağı. Tam.
Boyutları: h. 2.5 cm.; ç. 4.2 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Katlanarak yapılmış kadeh ayağı. Kenarları tüp biçimli. Camda az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 111
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı - ortası

336. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/336
Kazı env. no. : 03.VE.AP.477
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 684, 7.yüzyılın ilk yarısı ve ortası
Korunma durumu: Ayak parçasının yarısı.
Boyutları: h. 1.5 cm.; t.ç. 6 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 111
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı ve ortası

337. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXVI/337
Kazı env. no. : 03.VE.AP.478
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Agora, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 684, 7.yüzyılın ilk yarısı ve ortası
Korunma durumu: Ayak parçasının yarısı.
Boyutları: h. 1.6 cm.; t.ç. 6.5 cm.
Renk: Açık sarı renk cam.
Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: Isings 111
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı ve ortası

338. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/338

Kazı env. no. : 03.VE.AP.480

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 632, 7.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tam ayak parçası.

Boyutları: h. 3.2 cm.; t.ç. 5.5 cm.

Renk: Yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.

Tabanda noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı

339. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/339

Kazı env. no. : 03.VE.AP.485

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 642, 6. – 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam ayak parçası.

Boyutları: h. 3.5 cm.; t.ç. 5.6 cm.

Renk: Sarımsı renksiz cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.

Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6. – 7.yüzyıl

340. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/340

Kazı env. no. : 03.VE/AP.495

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Agora, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 607, ??

Korunma durumu: Tam ayak parçası.

Boyutları: h. 2.8 cm.; t.ç. 5.1 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.

Tabanında noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6. – 7.yüzyıl

341. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/341

Kazı env. no. : 03.VE/AP.494

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 625, 6. – 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam ayak parçası.

Boyutları: h. 1.4 cm.; t.ç. 3.6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış tüp biçimli kadeh ayağı parçası.

Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 6. – 7.yüzyıl

342. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/342

Kazı env. no. : 06.VE/IS.948
(06.IS02.366)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Güney Liman Yerleşimi, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:

IS 02 162, 7.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

Korunma durumu: Kadeh ayağı ve gövdenin küçük bir kısmı.

Boyutları: h. 4.1 cm.; t.ç. 3.8 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Katlanarak yapılmış t p biçimli kadeh ayağı parçası.

Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: Isings 111

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ortası, ikinci yarısı

343. Lev. ve  iz. no.: Çizim
XXVI/343

Kazı env. no. : 06.VE.IS.413

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Ada 2, 2006

Stratigrafi ve konteks tarihi:
ISO2 335, ?

Korunma durumu: Kadeh ayağı. Ayağın yarısı.

Boyutları: h. 1.5 cm.;  . 5.2 cm.

Renk: Kobalt mavisi cam.

Tanım: Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih:

344. Lev. ve  iz. no.: Çizim
XXVI/344

Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.884 (04CW/MN292)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2119, 6.yüzyılın ikinci yarısı

Korunma durumu: Kadeh ayağı parçası.

Boyutları: h. 2.8 cm.; t. . 1.3 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım:  ubuk biçiminde kadeh ayağı parçası. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyılın ikinci yarısı

345. Lev. ve  iz. no.: Çizim
XXVI/345

Kazı env. no. : 04.VE/NA.906 (04NA319)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey Agora, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:

NA 143, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Kadeh ayağı parçası.

Boyutları: h. 3.3 cm.; t. . 1.8 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım:  ubuk biçiminde kadeh ayağı parçası. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

346. Lev. ve  iz. no.: Çizim
XXVI/346

Kazı env. no. : 05.VE/TR.914 (05TR329)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Tapınak, 2005

Stratigrafi ve konteks tarihi:
TR 251, 5.yüzyıl sonu – 7.yüzyıl başı

Korunma durumu: Kadeh ayağı parçası.

Boyutları: h. 3.9 cm.; t. . 1.4 cm.

Renk: Koyu yeşil renk cam.

Tanım:  ubuk biçiminde kadeh ayağı parçası. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyıl sonu – 7.yüzyıl başı

347. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVI/347
Kazı env. no. : 06.VE/IS.946
(06.IS02.370)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney
Liman Yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 02 100, 7.yüzyılın ortası
ikinci yarısı
Korunma durumu: Kadeh
ayağı parçası.
Boyutları: h. 2.5 cm.; t.ç. 4 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: İçi dolu, eklemeli kadeh
ayağı parçası. Camda çok az
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ortası ikinci
yarısı

Kandiller

Kulplu Kandiller

Konveks Dipli Kulplu Kandiller

348. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVII/348
Kazı env. no. : 02.VE.AP.477
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kabın
profilini verebilen birleşen
parçaların arasında boşluklar
Boyutları: h. 3.6 cm.; a.ç. 7 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Ağza yapışık üç kulptan ikisi
sağlam. Diğeri yok. Kulpun
diğer kısmı kandilin gövdesine
genişleyerek yapışık. Gövde
ağzın altından düz inmekte.

Konveks taban. Tabanda noble
izi. Camda hava kabarcığı var.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

349. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVII/349
Kazı env. no. : 03.VE.AP.476
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 562
Korunma durumu: Ağız
parçasının yarısı, üç kulpun ikisi
Boyutları: h. 3.6 cm.; a.ç. 7 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Ağza yapışık üç kulptan ikisi
sağlam. Diğeri yok. Kulpun
diğer kısmı kandilin gövdesine
genişleyerek yapışık. Gövde
ağzın altından düz inmekte.
Camda hava kabarcığı var.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

350. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXVII/350
Kazı env. no. : 02.VE/AP.529
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, İ.S. 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandilin
ağız kısmının yarısı ve üç
kulptan biri.
Boyutları: h. 3.9 cm.; a.ç. 7 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Gövde ağzın altından düz
inmekte. Ağza yapışık bir kulp.
Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

351. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/351
Kazı env. no. : 02.VE/AP.528
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7. yüzyıl
Korunma durumu: Kandilin
ağız kısmının yarısı ve üç
kulptan 1 ve ikincini yarısı.
Boyutları: h. 3.4 cm.; a.ç. 8 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Gövde ağzın altından düz
inmekte. Ağza yapışık bir kulp.
İkinci kulpun sadece ağza
yapışık kısmı. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

352. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/352
Kazı env. no. : 02.VE/AP.532
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7. yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın
küçük bir kısmı ve üç kulptan bir
tanesi.
Boyutları: h. 3.6 cm.; a.ç. 6.8
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Gövde ağzın altından düz
inmekte. Ağza yapışık bir kulp.
Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -

Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

353. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/353
Kazı env. no. : 02.VE/AP.539
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın
yarısı.
Boyutları: h. 3 cm., a.ç. 5.6 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Gövde ağzın altından düz
inmekte. Ağza yapışık bir kulp.
İkinci kulpun sadece ağza
yapışık kısmı. Camda hava
kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

354. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/354
Kazı env. no. : 02.VE/AP.536
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Küçük bir
ağız parçası.
Boyutları: h. 1.5 cm., a.ç. 6.4
cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlanmış. Tüp biçimli.
Gövde ağzın altından düz
inmekte. Ağza yapışık bir kulp
parçası. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

355. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XXVII/355

Kazı env. no. : 02.VE/AP.541

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası, üç kulptan birinin izi.

Boyutları: h. 2 cm., a.ç. 6.6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Tarih: 7.yüzyıl

Kaynakça: -

356. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XXVII/356

Kazı env. no. : 02.VE/AP.530

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Kandilin ağız kısmının yarısı ve üç kulptan biri.

Boyutları: h. 6 cm.; a.ç. 9.4 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Ağız dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Gövde ağzın altından düz

inmekte. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

357. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XXVII/357

Kazı env. no. : 02.VE/AP.537

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağızın

yarısı parçası.

Boyutları: h. 5.4 cm., a.ç. 7 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Ağız dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

358. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XXVII/358

Kazı env. no. : 02.VE/AP.506

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız parçasının üçte biri

Boyutları: h. 2.2 cm.; a.ç. 6.6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Ağız dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli.

Gövde ağzın altından düz inmekte. Camda hava kabarcığı var.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

359. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim

XXVII/359

Kazı env. no. : 02.VE/AP.507

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız parçasının üçte biri

Boyutları: h. 1.8 cm.; a.ç. 6.6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Ağız içeri ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli.

Gövde ağzın altından düz

inmekte. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

360. Lev. ve Çiz. no.: -

Kazı env. no. : 02.VE/AP.508

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağıza ve bir kulpa ait küçük bir parça.

Boyutları: h. 4.4 cm. (kulp)

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Ağız dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Gövde ağzın altından düz inmekte. Ağza yapışık bir kulp. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

361. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVII/361

Kazı env. no. : 02.VE/AP.531

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 4 cm.; t.ç. 4.3 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Konveks dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

362. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVII/362

Kazı env. no. : 02.VE/AP.533

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 3.9 cm.; g.ç. 6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Konveks dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

363. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVII/363

Kazı env. no. : 02.VE/AP.534

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 2.9 cm.; g.ç. 5.4 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Konveks dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

364. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVII/364

Kazı env. no. : 02.VE/AP.535

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam dip.

Boyutları: h. 4 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Konveks dip. Tabanda noble çubuğunun ucundaki cam parçası yapışık. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

- 365. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/365
Kazı env. no. : 02.VE/AP.538
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın
yarısı.
Boyutları: h. 3.1 cm., g.ç. 5.6
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Konveks dip. Tabanda
noble izi. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

- 366. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/366
Kazı env. no. : 02.VE/AP.540
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam taban.
Boyutları: h. 1.9 cm., g.ç. 4.3
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Konveks dip. Tabanda
noble izi. Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

- 367. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVII/367
Kazı env. no. : 02.VE/AP.573
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 510, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağızın

yarısı ve üç kulptan ikisi. Birisi kırık.

Boyutları: h. 5.2 cm.; a.ç. 9 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Ağız dışarı ve aşağı
doğru katlı. Katlamadan
kaynaklı hatalar. Camda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

Konkav Dipli Kulplu Kandiller

- 368. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVIII/368
Kazı env. no. : 02.VE/AP.542
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağız
parçasının üçte biri.
Boyutları: h. 3.4 cm.; a.ç. 13.6
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Dışarı eğimli olan ağız,
dışarı ve aşağı doğru katlanmış.
Tüp biçimli. Ağız altında hafif
daralma yapan kısmı gövdeye
doğru tekrar genişleyerek bir S
profili vermekte. Bir ucu,
kandilin ağız diğer ucu da omuz
kismına yapışık kulp. Camda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

- 369. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVIII/369
Kazı env. no. : 02.VE/AP.543
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası ve üç kulptan bir tanesi.

Boyutları: h. 2.4 cm.; a.ç. 9.7 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Ağız altında hafif daralma yapan kısmı gövdeye doğru tekrar genişleyerek bir S profili vermekte. Bir ucu, kandilin ağız diğer ucu da omuz kısmına yapışık kulp. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça:

Demre – Myra : Y. Olcay 2001, s. 85, fig.6a (Aziz Nikolaos Kilisesi)

Filistin : D. B. Harden 1949, s. 156, no.3, (Geç Roma)

Tarih: 7.yüzyıl

370. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/370

Kazı env. no. : 02.VE/AP.557

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası.

Boyutları: h. 1.2 cm.; a.ç. 9 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Ağız altında hafif daralma yapan kısmı gövdeye doğru tekrar genişleyerek bir S profili vermekte. Bir ucu, kandilin ağız diğer ucu da omuz kısmına yapışık kulp. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

371. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/371

Kazı env. no. : 02.VE/AP.544

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası ve üç kulptan bir tanesinin izi.

Boyutları: h. 1.8 cm.; a.ç. 9.6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Ağızın her tarafında katlanma kalınlığı eşit değil. Tüp biçimli. Ağız altında hafif daralma yapan kısmı gövdeye doğru tekrar genişleyerek bir S profili vermekte. Bir ucu, kandilin ağız diğer ucu da omuz kısmına yapışık kulp. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

372. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/372

Kazı env. no. : 02.VE/AP.509

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız parçasının üçte biri.

Boyutları: h. 1.5 cm.; a.ç. 11 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Parçalardan

anlaşıldığı kadarıyla, ağız altında hafif daralma yapan kısmı gövdeye doğru tekrar genişleyerek bir S profili vermekte. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

373. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/373

Kazı env. no. : 02.VE/AP.549

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Küçük bir ağız parçası.

Boyutları: h. 1.2 cm.; a.ç. 9 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, dışarı ve aşağı doğru katlanmış. Tüp biçimli. Ağız altında daralma. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

Gövdeden Kulplu Kandiller

374. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/374

Kazı env. no. : 02.VE/AP.793
(02AP184)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: AP,
2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 513, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağzın üçte biri.

Boyutları: h. 3.5 cm.; a.ç. 12 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Ağız kesilmiş ve parlatılmamış. Ağızdan gövdeye

geçiş kısmında bir "S" profili. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

375. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/375

Kazı env. no. : 02.VE/AP.581

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 519, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız parçası.

Boyutları: h. 3.1 cm.; a.ç. 12 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Kesilmiş ağız işlenmemiş. Ağız altında derin bir daralma ve genişleyerek gövdeye geçiş. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

376. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXVIII/376

Kazı env. no. : 03.VE/AP.487

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2003

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 688, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Bir kulp parçası

Boyutları: h. 4.1 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Camın kandilin gövdesine yapıştırılıp çekip, katlanarak oluşturulan küçük bir kulp. Oluşturulan kulpun altında cam bir şerit olarak gövde boyunca yapıştırılmıştır. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

377. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVIII/377
Kazı env. no. : 02.VE/AP.574
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 510, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Gövdenin
bir kısmı ve bir kulp parçası
Boyutları: h. 5.2 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Camın kandilin
gövdesine yapıştırılıp çekip,
katlanarak oluşturulan küçük bir
kulp. Oluşturulan kulpun altında
cam bir şerit olarak gövde
boyunca yapıştırılmıştır. Camda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

378. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVIII/378
Kazı env. no. : 02.VE/AP.560
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Gövdenin
bir kısmı ve bir kulp parçası
Boyutları: h. 4.2 cm.
Renk: Açık yeşil renk cam.
Tanım: Camın kandilin
gövdesine yapıştırılıp çekip,
katlanarak oluşturulan küçük bir
kulp. Oluşturulan kulpun altında
cam bir şerit olarak gövde
boyunca yapıştırılmıştır. Camda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

379. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXVIII/379
Kazı env. no. : 02.VE/AP.589
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 515, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Bir kulp
parçası.
Boyutları: h. 5.2 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Kaburgalı kulp parçası.
Camda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

Saplı Kandiller

İçi Boş Saplı Kandiller

380. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIX/380
Kazı env. no. : 02.VE/AP.519
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandilin
dörtte üçü tam.
Boyutları: h. 11.8 cm.; a.ç. 8.4
cm.; sap ç. 2.2
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Dışarı eğimli ağız,
yuvarlatılmış. "S" profili veren
gövde. Gövdenin altında dibe
doğru daralan içi boş sap. Sapın
dip kısmında noble izi. Camda
çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Tarsus – Kilikya : Y. Olcay

1998, ss. 170-171, fig. 1, b ve c (5.-7.yüzyıl)
Olba – Kilikya : E. Erten 2003, ss. 148-149, fig.12, a-d.
Kıbrıs: O. Vessberg 1952, ss. 151-152, lev. X.12-14
Salamis – Kıbrıs : M.J. Chavane 1975, s. 66, fig. 19 ve 63, 174-180 (7.yüzyılın ikinci yarısı)
Ürdün – Suriye : O. Dussart 1995, ss. 346-347, fig. 7.6-8 (4.-6.yüzyıl)
Gerasa – Ürdün: P.V.C. Baur 1938, ss. 523-524, tip E, no. 1-14, fig. 17-18 (4.-5.yüzyıl)
Araq El Emir – Amman/Ürdün : N.L. Lapp 1983, s. 62, fig. 24-32 (4.-5.yüzyıl)
Samaria Sebaste – İsrail: G.M. Crowfoot 1957, s. 415, fig. 96.6
Dominus Flavit – Kudüs : P.B. Bagatti et.al. 1958, s. 148, fig. 35.14
Caesarea Maritime – İsrail : M. Peleg – R. Reich 1992, s.155, fig. 20
Beth Shean – İsrail : S. Hadad 1998, ss. 71-72, fig. 4, 46-56
Nessana – Filistin : D.B. Harden 1962, s. 84, lev. XX.51 (7.-8.yüzyıl)
Jalame – Filistin : G.D. Weinberg 1988, ss. 85-86, fig. 398
Beyruth – Lübnan : D. Foy 2000, ss. 245-250, fig. 4. no.11-13, fig. 6, no. 19-25, fig.8
Saraçhane – İstanbul : J. W. HAYES 1992, ss. 402-403, fig. 150-14 ve fig. 151-37-38 (6.-7.yüzyıl)
Gortyne – Girit : M. Sternini 1988, ss. 18-19, fig. 29-30
Tunus : D. Foy 2003, ss. 80-81, fig. 85-88
Tarih: 7.yüzyıl

381. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/381
Kazı env. no. : 02.VE/AP.511
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 510, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağız parçasının dörtte biri.
Boyutları: h. 1.8 cm.; a.ç. 8.4 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, yuvarlatılmış. Ağız altında daralma ve gövdeye doğru genişlemeyle bir “S” profili. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

382. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/382
Kazı env. no. : 02.VE/AP.514
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi: AP 585, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağız parçasının dörtte biri.
Boyutları: h. 3.3 cm.; a.ç. 11.4 cm.
Renk: Mavimsi renksiz cam.
Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, yuvarlatılmış. Ağız altında daralma ve gövdeye doğru genişlemeyle bir “S” profili. Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

383. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/383
Kazı env. no. : 02.VE/AP.564
Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız ve gövde parçasının üçte biri.

Boyutları: h. 3.9 cm.; a.ç. 7.9 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, yuvarlatılmış. Ağız altında daralma ve gövdeye doğru genişlemeyle bir "S" profili. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

384. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXIX/384

Kazı env. no. : 02.VE/AP.577

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Ağız yarısı.

Boyutları: h. 3 cm.; a.ç. 8 cm.

Renk: Mavimsi renksiz cam.

Tanım: Dışarı eğimli olan ağız, yuvarlatılmış. Ağız altında daralma ve gövdeye doğru genişlemeyle bir "S" profili. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: Aynı

katmanda 1 tane de 6.4 cm. çap ve mavimsi renksiz camdan. AP 580 (11 tane)

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

385. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXIX/385

Kazı env. no. : 02.VE/TP.605

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman

Hamamı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

TP 735, ?

Korunma durumu: Kandil sapının yarısı.

Boyutları: h. 3.2 cm.; s.ç. 2.4 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Kandil sapının gövdeye geçiş yerinde daralma.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

386. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXIX/386

Kazı env. no. : 02.VE/AP.565

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Gövde ve sap kısmına ait parça.

Boyutları: h. 3.3 cm.; s.ç. 2.2 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Silindir sap kısmı. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Diğer katmanlardan gelen benzer parçalar: Aynı katmanda 8 tane daha. Hepsi açık mavi.

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

387. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXIX/387

Kazı env. no. : 02.VE/AP.566

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Gövde ve sap kısmına ait parça.

Boyutları: h. 6.7 cm.; s.ç. 1.3 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: “S” profili veren gövdenin alt kısmı. Gövdenin altında dibe doğru daralan içi boş sap. Sapın dip kısmında noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

388. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/388

Kazı env. no. : 02.VE/AP.567

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Gövde ve sap kısmına ait parça.

Boyutları: h. 8.1 cm.; s.ç. 2.3 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: “S” profili veren gövdenin alt kısmı. Gövdenin altında dibe doğru daralan içi boş sap. Sapın dip kısmında noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

389. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/389

Kazı env. no. : 02.VE/AP.568

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Gövde ve sap kısmına ait parça.

Boyutları: h. 9 cm.; s.ç. 2.4 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: “S” profili veren gövdenin alt kısmı. Gövdenin altında dibe doğru daralan içi boş sap. Sapın dip kısmında noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

390. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/390

Kazı env. no. : 02.VE/AP.569

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Gövde ve sap kısmına ait parça.

Boyutları: h. 8.4 cm.; s.ç. 2.1 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: “S” profili veren gövdenin alt kısmı. Gövdenin altında dibe doğru daralan içi boş sap. Sapın dip kısmında noble izi. Camda çok az hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

391. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXIX/391

Kazı env. no. : 02.VE/AP.955 (02AP377)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Kandil sapı.

Boyutları: h. 9.4 cm.; s.ç. 2.2 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Sap parçası. Tabanda

- noble izi. Camda çok sayıda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 392. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIX/392
Kazı env. no. : 02.VE/AP.956
(02AP378)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil
sapı.
Boyutları: h. 9.1 cm.; s.ç. 2.2
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda
noble izi. Camda çok sayıda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 393. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIX/393
Kazı env. no. : 02.VE/AP.957
(02AP380)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil
sapı.
Boyutları: h. 8 cm.; s.ç. 2 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda
noble izi. Camda çok sayıda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 394. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXIX/394
Kazı env. no. : 02.VE/AP.958
(02AP379)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil
sapı.
Boyutları: h. 7.9 cm.; s.ç. 1.6
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda
noble izi. Camda çok sayıda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 395. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXX/395
Kazı env. no. : 02.VE/AP.959
(02AP381)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil
sapı.
Boyutları: h. 6.4 cm.; s.ç. 1.9
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda
noble izi. Camda çok sayıda
hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
- 396. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXX/396
Kazı env. no. : 02.VE/AP.960
(02AP382)
Müze env. no. : -

- Bulunduğu yer ve tarih:**
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil sapı.
Boyutları: h. 8.2 cm.; s.ç. 1.8 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
397. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXX/397
Kazı env. no. : 02.VE/AP.961 (02AP383)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 542, 6.-7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil sapı.
Boyutları: h. 9 cm.; s.ç. 1.5 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
398. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXX/398
Kazı env. no. : 02.VE/AP.962 (02AP384)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil sapı.
Boyutları: h. 8.3 cm.; s.ç. 1.6 cm.
- Renk:** Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl
399. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXX/399
Kazı env. no. : 02.VE/AP.963 (02AP385)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil sapı.
Boyutları: h. 7.5 cm.; s.ç. 2.2 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Tarih: 7.yüzyıl
Kaynakça: -
400. **Lev. ve Çiz. no.:** Çizim XXX/400
Kazı env. no. : 03.VE/CW-MN.850
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
CW/MN, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2138, geç 5.yüzyıl – erken 6.yüzyıl
Korunma durumu: Kandil sapının yarısı.
Boyutları: h. 3.2 cm.; s.ç. 3.6 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Sap parçası. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

İçi Dolu Saplı Kandiller

- 401. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXX/401
Kazı env. no. : 02.VE/AP.571
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam sap.
Boyutları: h. 8.7 cm.; s.ç. 1.2 cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: İçi dolu saplı kandil.
Tabanda noble izi.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Demre – Myra (Aziz Nikolaos Kilisesi) : Y. Olcay 2001, ss. 80-82, fig. 1
Saracane – İstanbul : J.W. Hayes 1992, nos. 50, 70-71, 87
Beyruth – Lübnan : D. Foy 2000, ss. 243-245, fig. 4, 6, 7 (7.yüzyıl)
Tarih: 7.yüzyıl

- 402. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXX/402
Kazı env. no. : 04.VE/NA.900
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey
Agora, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
NA 136, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Sapın bir kısmı.
Boyutları: h. 2.2 cm.; s.ç. 1.6 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: İçi dolu saplı kandil.
Sap kısmı boğumlu.

Tabak Kandil

- 403. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXX/403
Kazı env. no. : 02.VE/AP.518
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 585, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Ağzın çok küçük bir parçası.
Boyutları: a.ç. 30 cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Yuvarlatılmış çok kalın ağız kenarı. Gövdeye doğru giddikçe daralmak ve olasılıkla konveks bir gövde oluşturmakta. Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

Kaideler

Aletle Şekillendirilmiş Halka Kaideler

- 404. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXXI/404
Kazı env. no. : 04.VE/NA.903
(04NA315)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Kuzey
Agora, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
NA 105,
Korunma durumu: Kaidenin üçte biri.
Boyutları: h. 1.7 cm.; t.ç. 8.6 cm.

Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Kenarları aletle
çimdiklenerek çıkıntılı yapılmış
bir kaide. Camda hava kabarcığı
yok.
Tipoloji: -
Kaynakça:
Tarih: 5.-7.yüzyıl

Konkav Dipler

405. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/405
Kazı env. no. : 02.VE/AP.578
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 535, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 2.4 cm.; t.ç. 5.2
cm.
Renk: Mavi renk cam.
Tanım: Hafif konkav dip.
Camda çok sayıda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

406. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/406
Kazı env. no. : 02.VE/AP.583
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 585, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 1.8 cm.; t.ç. 2.1
cm.
Renk: Renksiz cam.
Tanım: Hafif konkav dip.
Camda hava kabarcığı yok.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

407. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/407
Kazı env. no. : 02.VE/AP.582
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 519, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam kaide.
Boyutları: h. 2.4 cm.; t.ç. 5.1
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Hafif konkav dip.
Tabanda noble izi. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

408. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/408
Kazı env. no. : 03.VE.AP.481
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 632, 7.yüzyılın ilk yarısı
Korunma durumu: Kaidenin
yarısı.
Boyutları: h. 1 cm.; t.ç. 5 cm.
Renk: Kobalt mavisi cam.
Tanım: Hafif konkav dip. Dipte
noble çubuğunun izi. Hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı

409. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/409
Kazı env. no. : 02.VE/AP.555
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tabanın
yarısı.

Boyutları: h. 3.1 cm.; t.ç. 2.6 cm.

Renk: Açık yeşilimsi renksiz cam.

Tanım: Hafif vurma dip. Olasılıkla bardak kandillerin dip parçası. Tabanda noble izi. Camda az sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

410. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXXI/410

Kazı env. no. : 02.VE/AP.556

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tabanın yarısı.

Boyutları: h. 2.6 cm.; t.ç. 3.8 cm.

Renk: Yeşilimsi renk cam.

Tanım: Hafif vurma dip. Olasılıkla bardak kandillerin dip parçası. Tabanda noble izi. Camda az sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

411. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXXI/411

Kazı env. no. : 02.VE/AP.512

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tabanın yarısı

Boyutları: h. 2.4 cm.; t.ç. 5 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Vurma dip. Dip kısmında noble izi. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

412. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXXI/412

Kazı env. no. : 02.VE/AP.546

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tam taban.

Boyutları: h. 2.3 cm.; t.ç. 5.1 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Konkav dip. Tabanda noble izi. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

413. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXXI/413

Kazı env. no. : 02.VE/AP.547

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tabanın yarısı.

Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 6 cm.

Renk: Açık mavi renk cam.

Tanım: Derin vurma dip. Tabanda noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

414. Lev. ve Çiz. no.: Çizim XXXI/414

Kazı env. no. : 02.VE/AP.559

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam taban.
Boyutları: h. 1 cm.; t.ç. 4.9 cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Vurma dip. Tabanda noble izi. Camda çok sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

415. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/415
Kazı env. no. : 06.VE/IS.944
(06.IS02.363)
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih: Güney
yerleşimi, 2006
Stratigrafi ve konteks tarihi:
IS 02 162, 7.yüzyılın ortası ve
ikinci yarısı
Korunma durumu: Tam taban.
Boyutları: h. 1.7 cm.; t.ç. 5.7
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Derin konkav dip.
Tabanda noble izi. Camda çok
sayıda hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyılın ortası ve
ikinci yarısı

416. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/416
Kazı env. no. : 02.VE/AP.545
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tam taban.
Boyutları: h. 1.2 cm.; t.ç. 4.3
cm.
Renk: Açık mavi renk cam.
Tanım: Hafif konkav dip.
Tabanda noble izi. Camda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -

Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

417. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/417
Kazı env. no. : 02.VE/AP.548
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 541, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tabanın
üçte biri.
Boyutları: h. 2.1 cm.; t.ç. 6.3
cm.
Renk: Yeşil renk cam.
Tanım: Vurma dip. Tabanda
noble izi. Camda az sayıda hava
kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

418. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/418
Kazı env. no. : 03.VE/AP.488
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2003
Stratigrafi ve konteks tarihi:
AP 688, 7.yüzyıl
Korunma durumu: Tabanın
yarısı
Boyutları: h. 2 cm.; t.ç. 6.2 cm.
Renk: Açık yeşilimsi renksiz
cam.
Tanım: Derin konkav dip.
Camda çok az hava kabarcığı.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 7.yüzyıl

419. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXI/419
Kazı env. no. : 02.VE/AP.513
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarih:
Agora, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 510, 7.yüzyıl

Korunma durumu: Tabanın yarısı

Boyutları: h. 2.6 cm.; t.ç. 3 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Hafif vurma dip.

Tabandan gövdeye doğru genişleme. Camda hava kabarcığı.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyıl

420. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXXI/420

Kazı env. no. : 99.VE/AP.504

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 1999

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 407, 7.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tabanın yarısı

Boyutları: h. 1.3 cm.; t.ç. 5.4 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Derin konkav dip.

Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 7.yüzyılın ilk yarısı

421. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXXI/421

Kazı env. no. : 99.VE/AP.503

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Agora, 1999

Stratigrafi ve konteks tarihi:

AP 420, 6.yüzyıl – 7.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Tabanın yarısı

Boyutları: h. 1.9 cm.; t.ç.ca. 10.1 cm.

Renk: Açık yeşil renk cam.

Tanım: Derin konkav dip.

Camda hava kabarcığı yok.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 6.yüzyıl – 7.yüzyılın ilk yarısı

Cam Üretimiyle Bağlantılı Parçalar

Üretim Artıkları

422. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXXII/422

Kazı env. no. : 02.VE/CW.720 (02CW90)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Bizans Sarayı, 2002

Stratigrafi ve konteks tarihi:

CW 1072, 5.yüzyılın ilk yarısı

Korunma durumu: Çok küçük parça.

Boyutları: gen: 1.1 cm.

Renk: Renksiz cam.

Tanım: Küçük bir cam parçasının üzerinde pens izi bulunmakta.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: 5.yüzyılın ilk yarısı

423. Lev. ve Çiz. no.: Çizim

XXXII/423

Kazı env. no. : 01.VE/FP.781 (01FP158)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih:

Liman Hamamı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:

FP 45, ?

Korunma durumu: Parçanın yarısı.

Boyutları: h. 2 - 1.5 cm.; gen: 1.8 cm.

Renk: Mavi renk cam. İçinde siyah renk dalgalar.

Tanım: Olasılıkla noblenin ucundaki cam parça. Çubuğun

izi açıkça görülmekte. Parçanın yarısı. Çubuğun çapı 1.1 cm.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: -

424. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXII/424

Kazı env. no. : 01.VE/FP.782
(01FP159)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:
Liman Hamamı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:
FP 45, ?

Korunma durumu: Parçanın yarısı.

Boyutları: h. 1.5 cm.; gen: 2.3 cm.

Renk: Mavi renk cam.

Tanım: Olasılıkla noblenin ucundaki cam parça. Çubuğun izi açıkça görülmekte. Parçanın yarısı. Çubuğun ucu sivri.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: -

425. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXII/425

Kazı env. no. : 01.VE/FP.783
(01FP160)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarih: Liman Hamamı, 2001

Stratigrafi ve konteks tarihi:
FP 45, ?

Korunma durumu: Küçük bir parça.

Boyutları: h. 1.4 cm.; gen: 0.9 cm.

Renk:

Tanım: Sivri uçlu çubuğun ucundaki cam parça. Damlacık halinde.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: -

426. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXII/426

Kazı env. no. : 04.VE/CW-MN.887 (04CW/MN295)

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:
Bizans Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW/MN 2155

Korunma durumu: Küçük bir parça.

Boyutları: h. 2.5 cm.; gen: 7 cm.

Renk: Yeşil renk cam.

Tanım: Kireçtaşından bir plaka üzerinde eriyik cam yapışık. Üretimle bağlantılı olabilir.

Tipoloji: -

Kaynakça: -

Tarih: -

Ham Camlar

427. Lev. ve Çiz. no.: Çizim
XXXII/427

Kazı env. no. : 04CW386

Müze env. no. : -

Bulunduğu yer ve tarihi:
Bizans Sarayı, 2004

Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1220, 6.yüzyılın ilk yarısı (ca.530)

Korunma durumu:

Birleşemeyen yirmi parçadan oluşuyor. Çizimi yapılan, 20 parçadan kenar profili olan.

Boyutları: h. 1.9-1.8 cm.; gen. 9.8 cm.

Renk: Kırmızı renk cam hamuru.

Tanım: Tekerlek biçiminde cam hamuru parçası. Kenar parçasından çapı yaklaşık 43 cm. olduğu anlaşılıyor. İçinde daha koyu kırmızı renkte damarlar var.

Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 6.yüzyılın ilk yarısı
(ca.530)

- 428. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXXII/428
Kazı env. no. :
Müze env. no. : 04CW387
Bulunduğu yer ve tarihi:
Bizans Sarayı, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1220, 6.yy'ın ilk yarısı
(ca.530)
Korunma durumu: Büyük bir
cam külçesinin küçük bir parçası
Boyutları: h. 1.8 cm.; gen. 7.8
cm.
Renk: Sarı renk cam hamuru
Tanım: Sarı renkte cam hamuru
parçası. İçinde hava kabarcıkları
var.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 6.yüzyılın ilk yarısı
(ca.530)

- 429. Lev. ve Çiz. no.:** Çizim
XXXII/429
Kazı env. no. : 04.VE/CW.520
Müze env. no. : -
Bulunduğu yer ve tarihi: Bizans
Sarayı, 2004
Stratigrafi ve konteks tarihi:
CW 1215
Korunma durumu: Cam
külçenin küçük bir ağız kenarı.
Boyutları: kal. 2.6 cm.; gen. 14
cm.
Renk: Opak kırmızı.
Tanım: Ağız kenarı
yuvarlatılmış.
Tipoloji: -
Kaynakça: -
Tarih: 6.yüzyılın ilk yarısı
(ca.530)

ÖZET

Mersin-Silifke yolu üzerinde yer alan Ayaş-Kumkuyu'daki Elaiussa Sebaste antik yerleşiminde 1995 yılından beri sürdürülen kazılar sonucunda çok sayıda cam buluntu ele geçmiştir. 1999 yılından itibaren çalışılmaya başlanan cam buluntular, yerleşimin Geç Hellenistik Dönem'de Erken Bizans Dönemi'ne kadar uzanan tarihsel süreci içine dağılmış durumdadır.

Ele alınan toplam 1529 parçanın büyük bir kısmı, yerleşimin son dönemi olan Erken Bizans Dönemi'ne aittir. Bunu başlıca nedeni, alanın daha sonraki süreçlerde yerleşim görmemesinden dolayı kalıntıların in-situ kalabilmesidir. Erken Bizans buluntuları içindeki en yoğun formu kandiller kaplamaktadır. Bu formun dışında, günlük kullanıma yönelik tabak, kase, bardak ve şişe-sürahi gibi formlarla karşılaşmaktadır.

Geri kalan cam buluntuların en yoğun grubunu, ortaya çıkarılan kayaya oyulmuş oda mezarlardan gelen zengin cam malzemeden dolayı Erken Roma Dönem eserleri oluşturur. Bu grubun en yoğun formunu ise *unguentarium*'lar oluşturmaktadır.

Elaiussa Sebaste'de özellikle Roma Dönemi ticareti, hem seramik buluntular hem de özellikli cam buluntularla anlaşılabilmektedir. Verilere dayanarak, cam buluntular içinde ithal malzeme olarak belirlenen formların İtalya, Suriye-Filistin,

Roma imparatorluğu'nun batı bölgeleri gibi birçok yerden cam eserlerin geldiği tespit edilmiştir.

Bunun dışında tespit edilen yerel formların büyük bir çoğunluğu ise Erken Bizans Dönemi'ne aittir. Bu dönem katmanlarında ortaya çıkarılan, cam üretimiyle bağlantılı parçalar da kentte bu dönemde gerçekleştirilen üretimi kanıtlamaktadır. Tespit edilen bu durum, yapılan arkeometrik çalışmalarla da desteklenmiştir.

SUMMARY

Many glass findings have been found in Elaiussa Sebaste Ancient settlement of Ayaş-Kumkuyu located nearby the Mersin-Silifke highway during the excavations that was started at 1995. These glass findings have been being inspected since 1999 and it was seen that the dating period of these pieces had been scattered inside the wide time-span of the settlement starting from Late Hellenistic Period and ending at Early Byzantine.

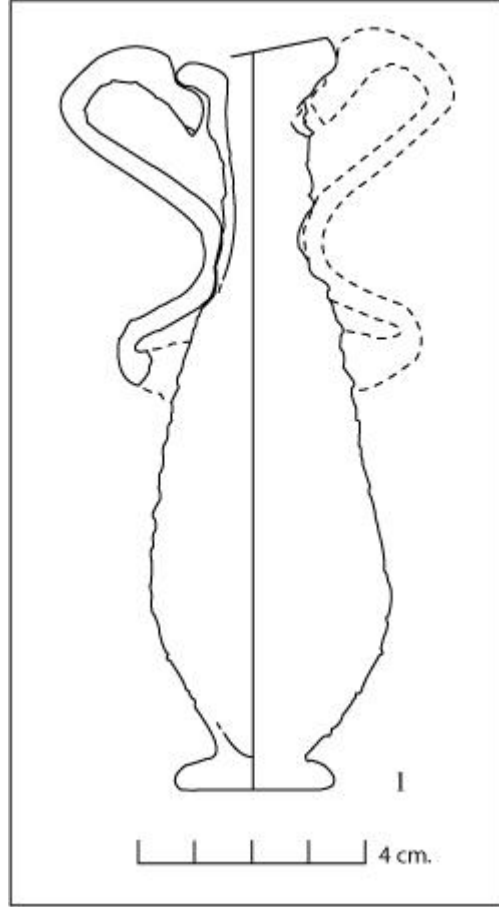
A majority of the 1529 pieces inspected belongs to the Early Byzantine Era, the final period of settlement. The main reason behind this phenomenon is the opportunity of the remnants to be preserved being in-situ as no inhabitations had existed after the Byzantine Era. Oil-Lamps constitute the major part among the Early Byzantine findings. Other than this, forms serving for daily use such as plates, bowls, cups and bottle-jugs are being faced in the area.

Among the remaining periods, Early Roman Period brings the richest glass findings based on the large variety of material emanating from room-graves carved into the rocks. *Unguentariums* constitute the biggest percent among these findings.

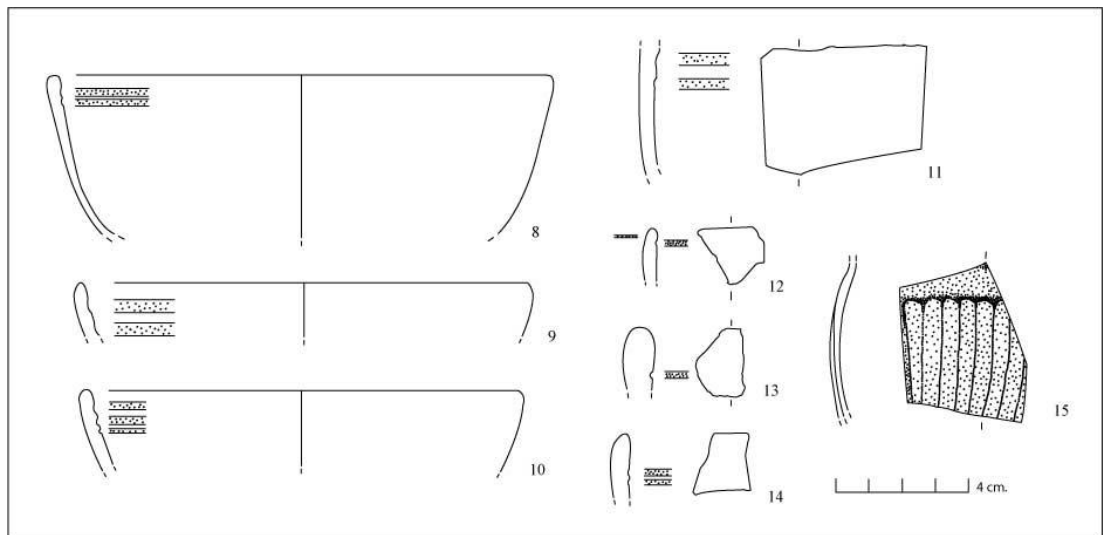
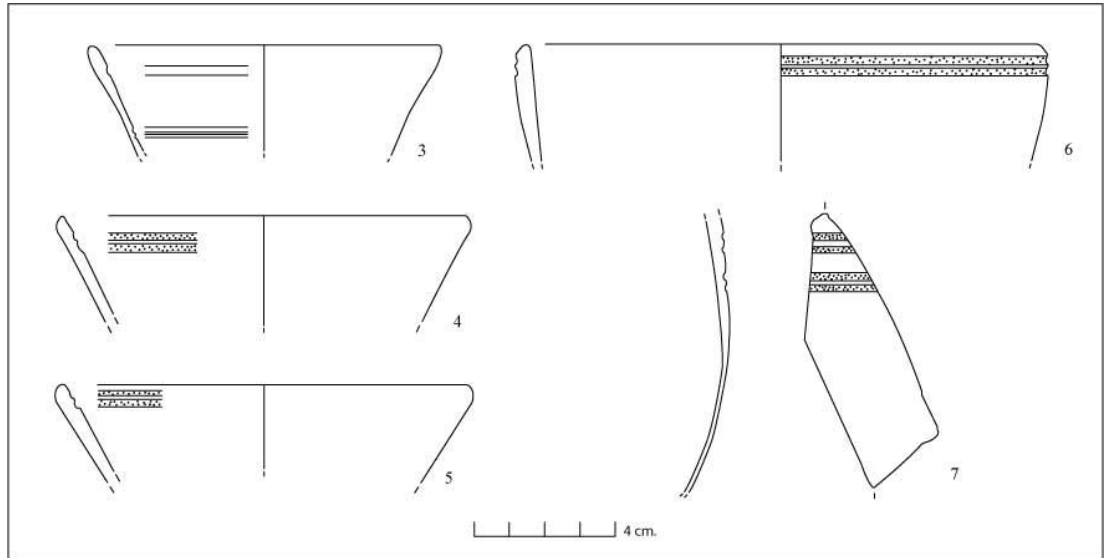
In Elaiussa Sebaste the trade sector in Roman Time can be traced both through ceramic and specific glass findings. Based on these findings, it can be certified that the forms determined to be imported should have been coming from many different centers including Italy, Syria-Palestine and the west of the Roman Empire.

Except the Early Roman findings discussed above, most of the remaining local forms detected are belonging to the Early Byzantine Period. Besides the pieces related to glass production found among the layers of that period denotes a glass production activity in the city during the Early Byzantine Period. Archeometric studies performed on the findings also support the occurrence of such a production.

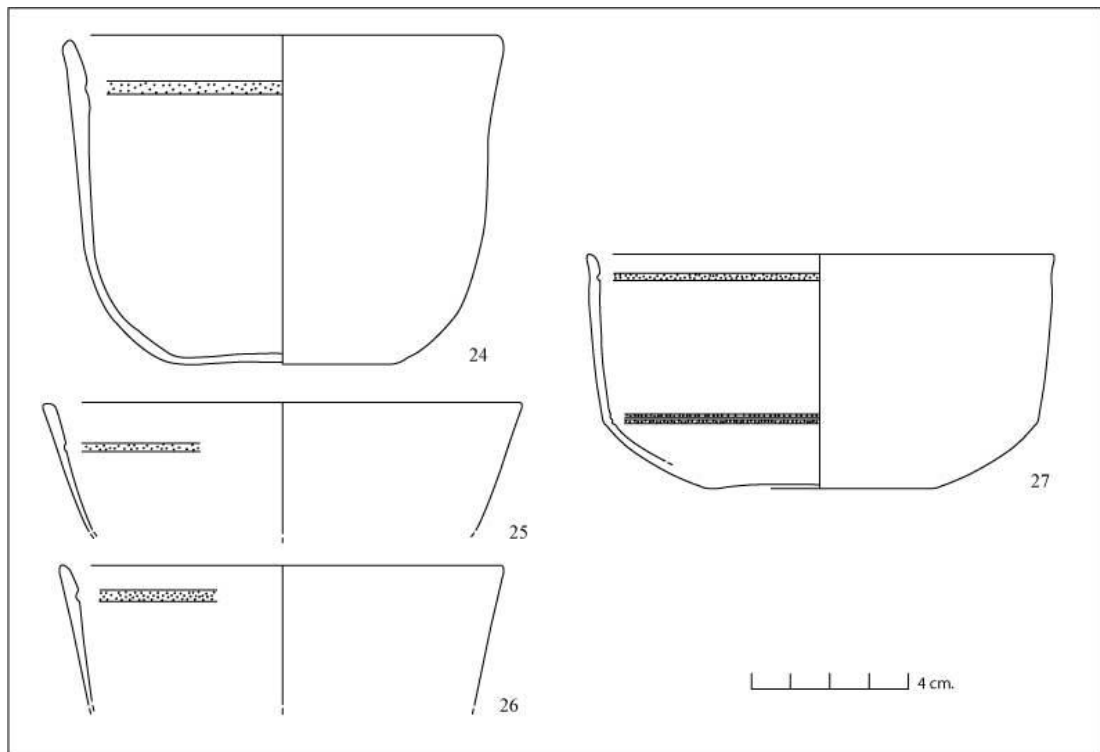
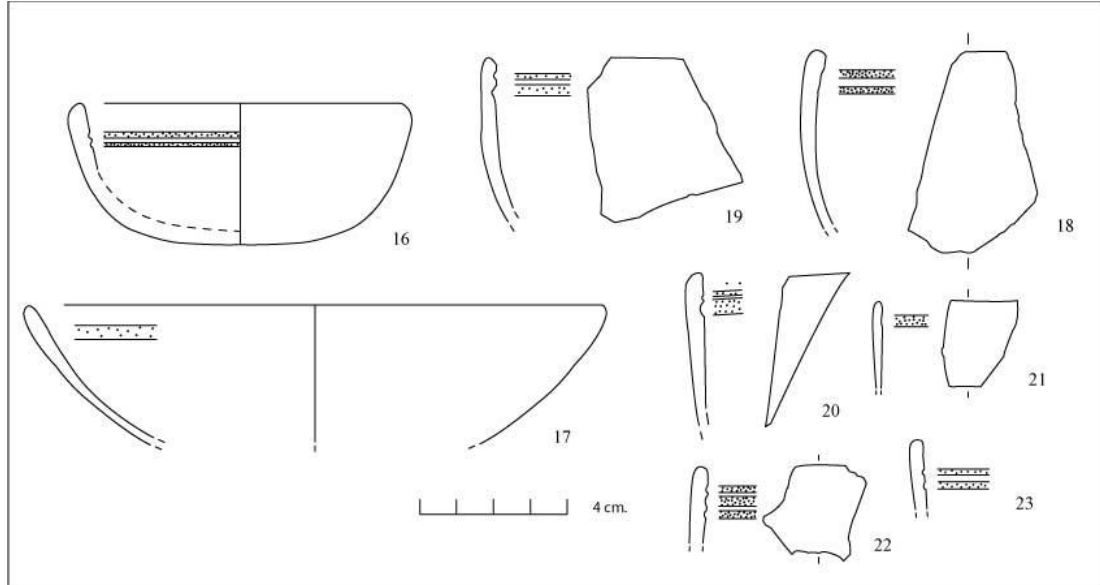
Çizim I

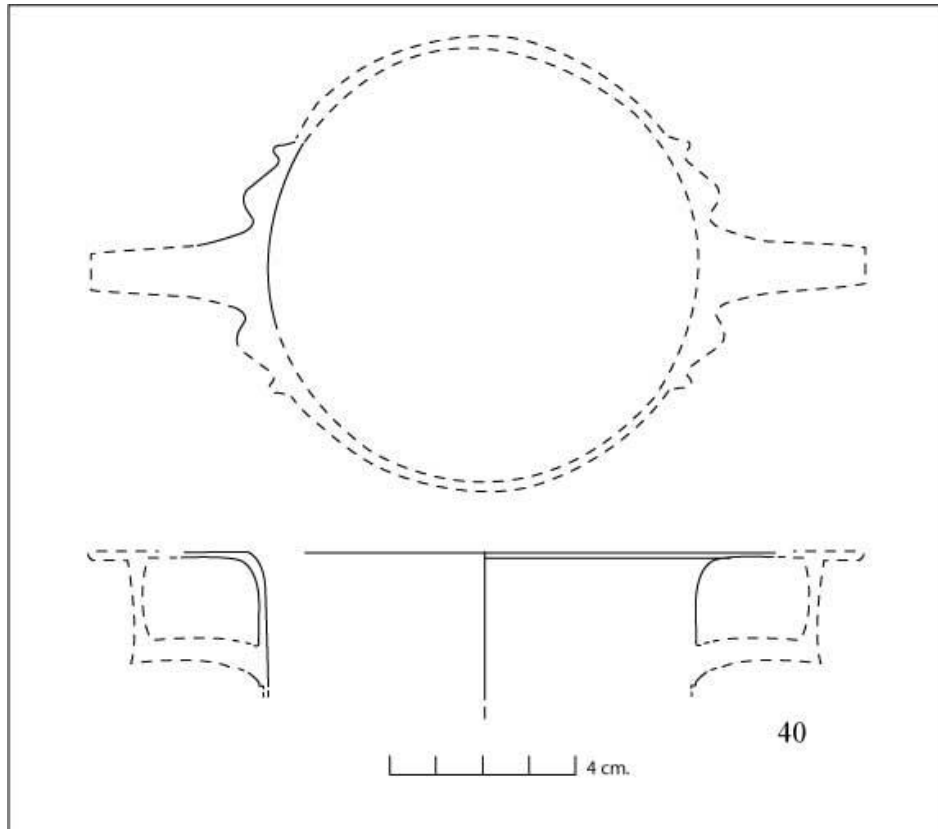
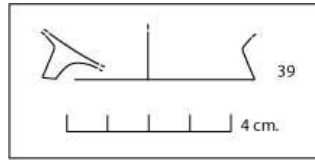
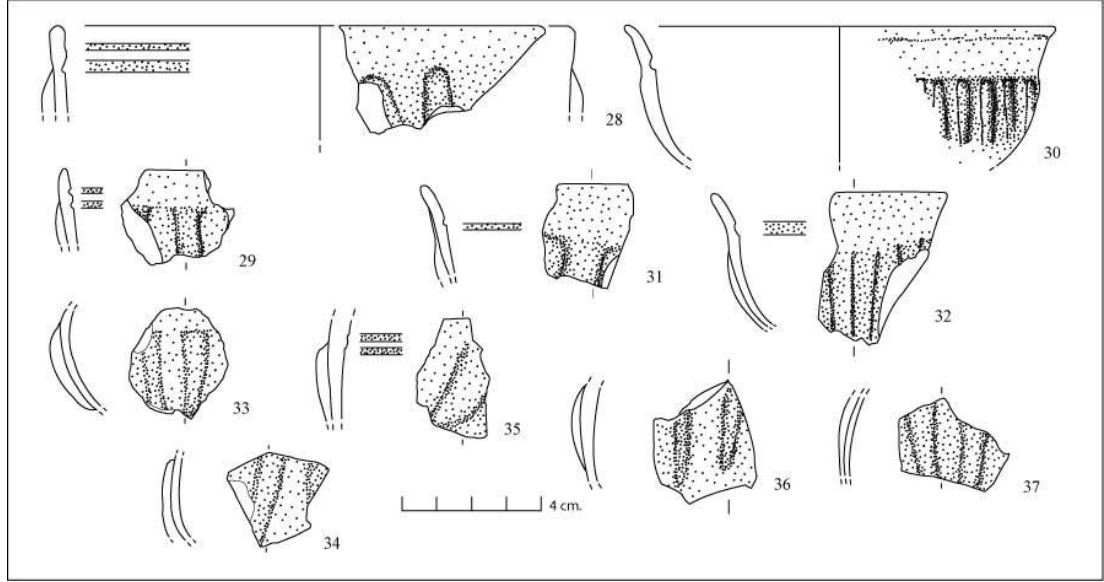
Çizim II

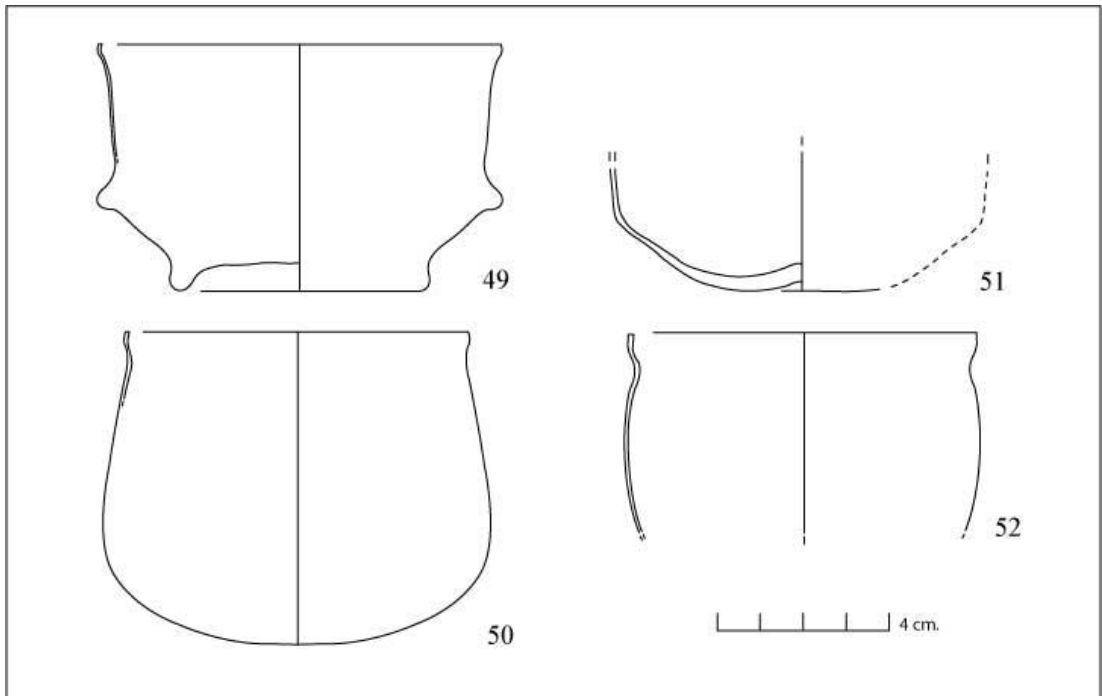
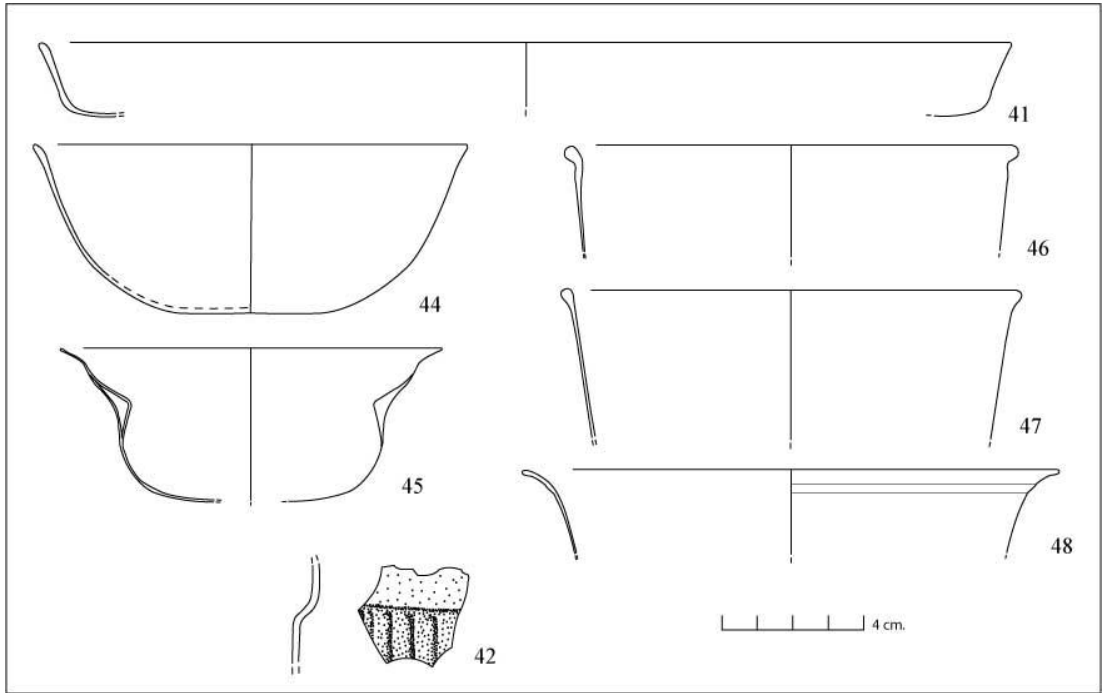
Çizim III

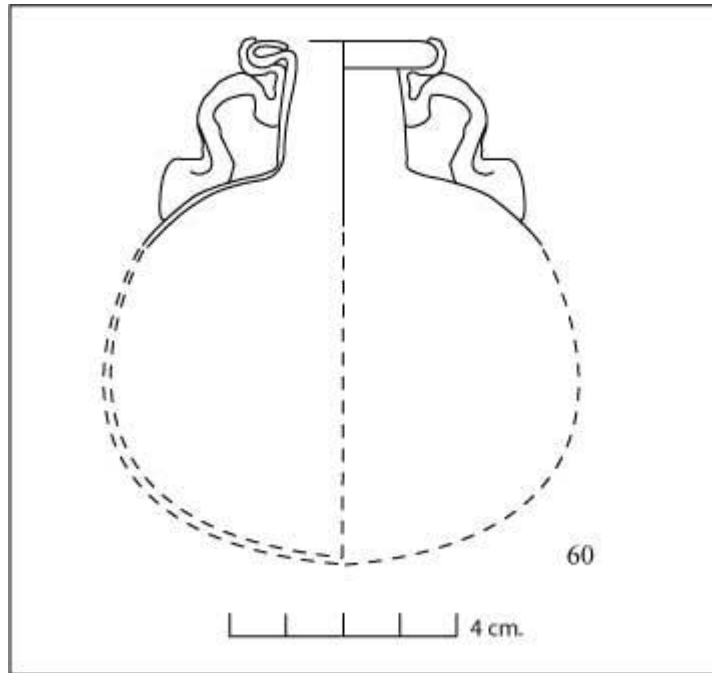
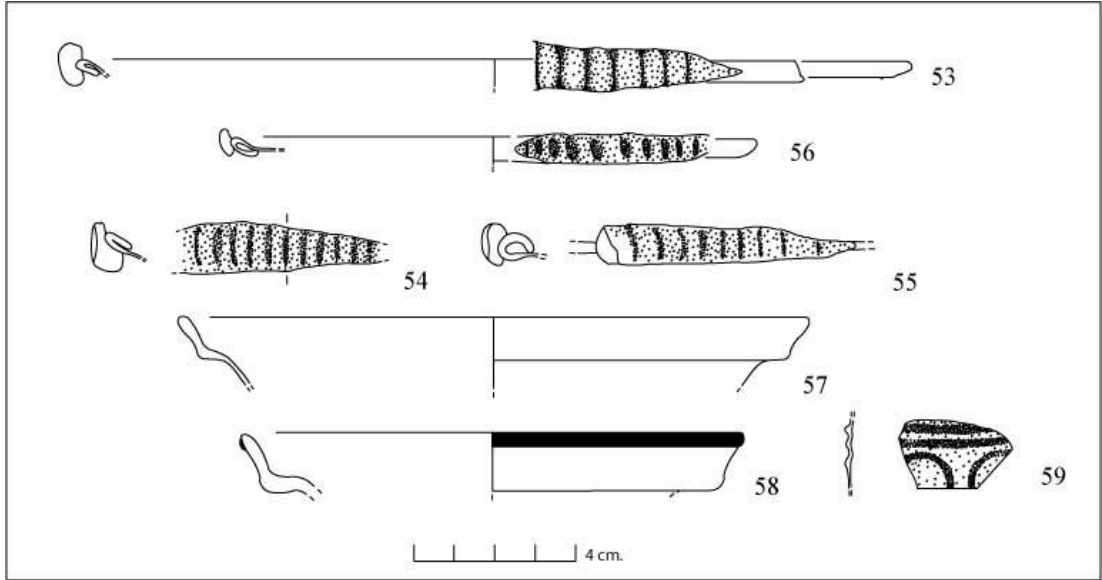
Çizim IV

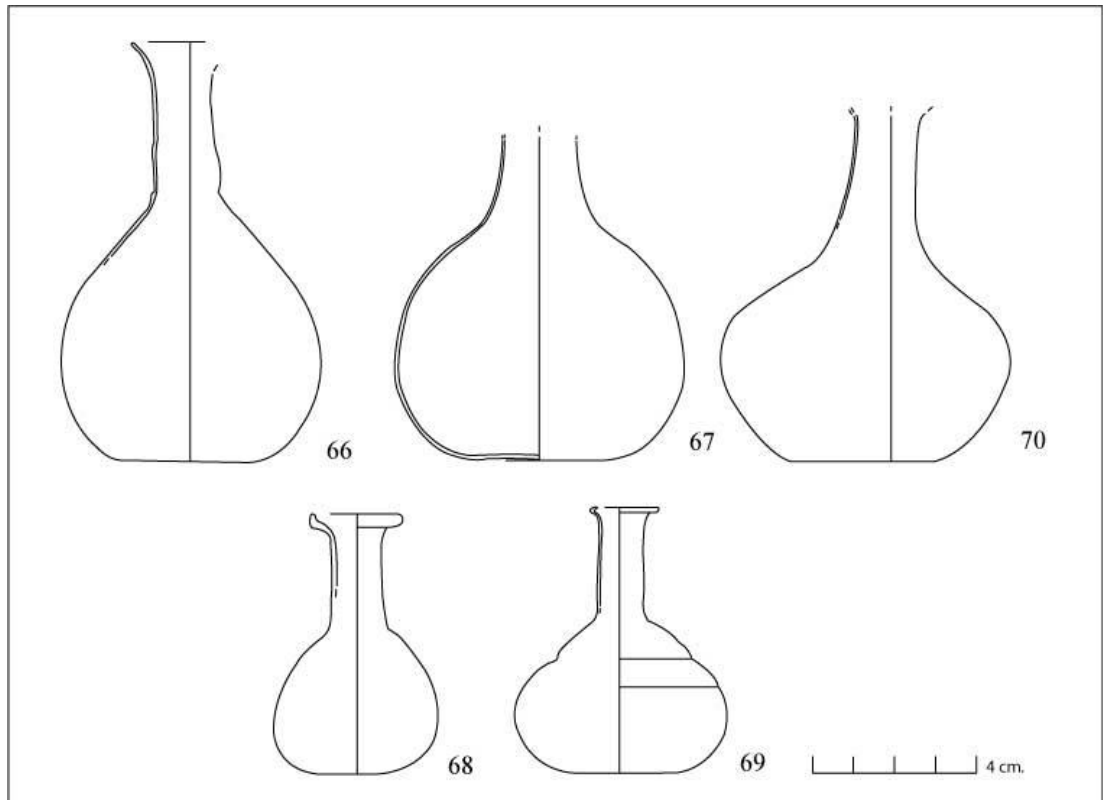
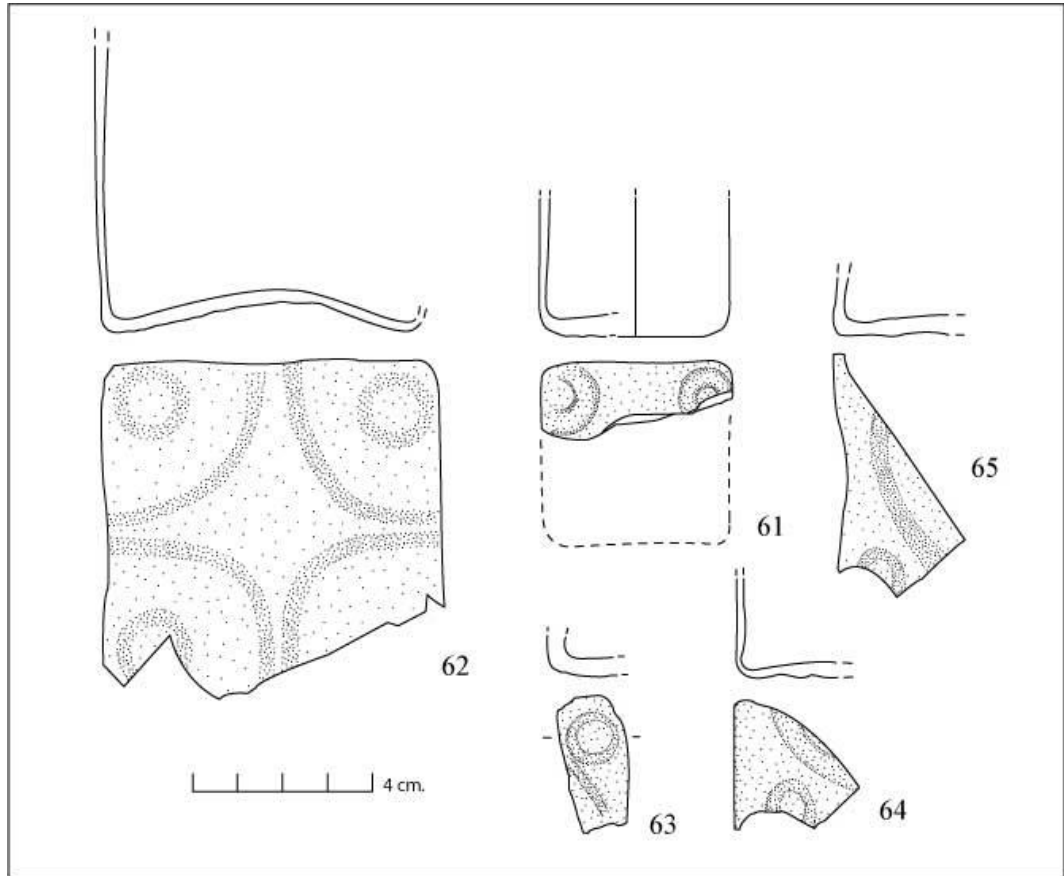

Çizim V

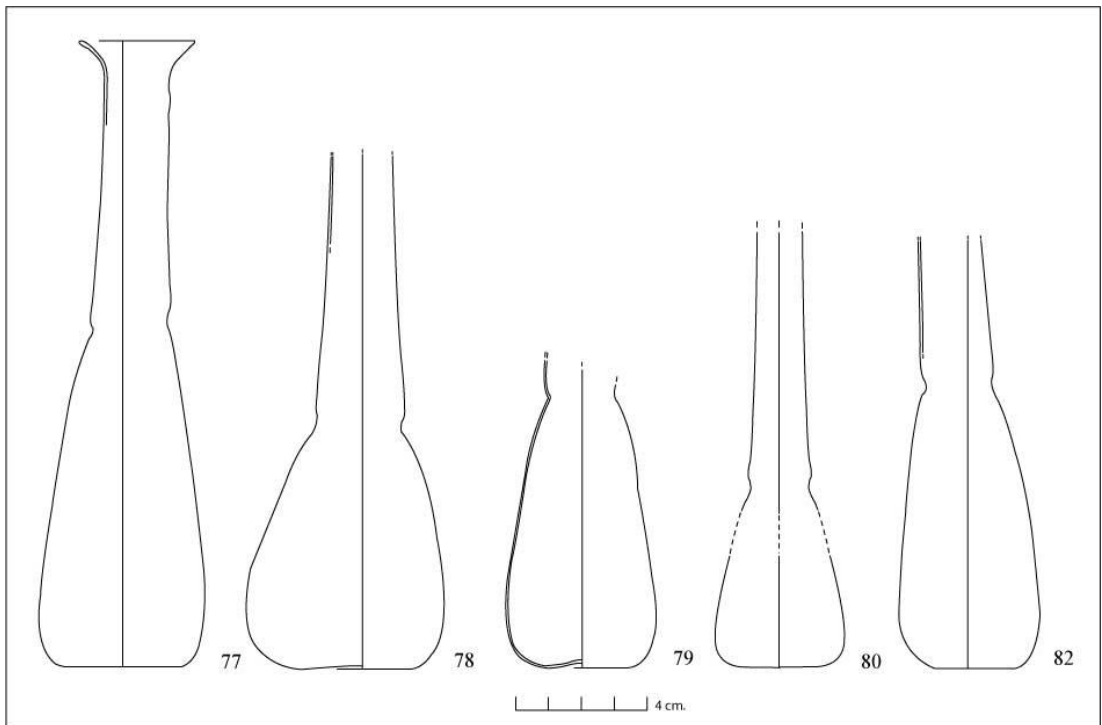
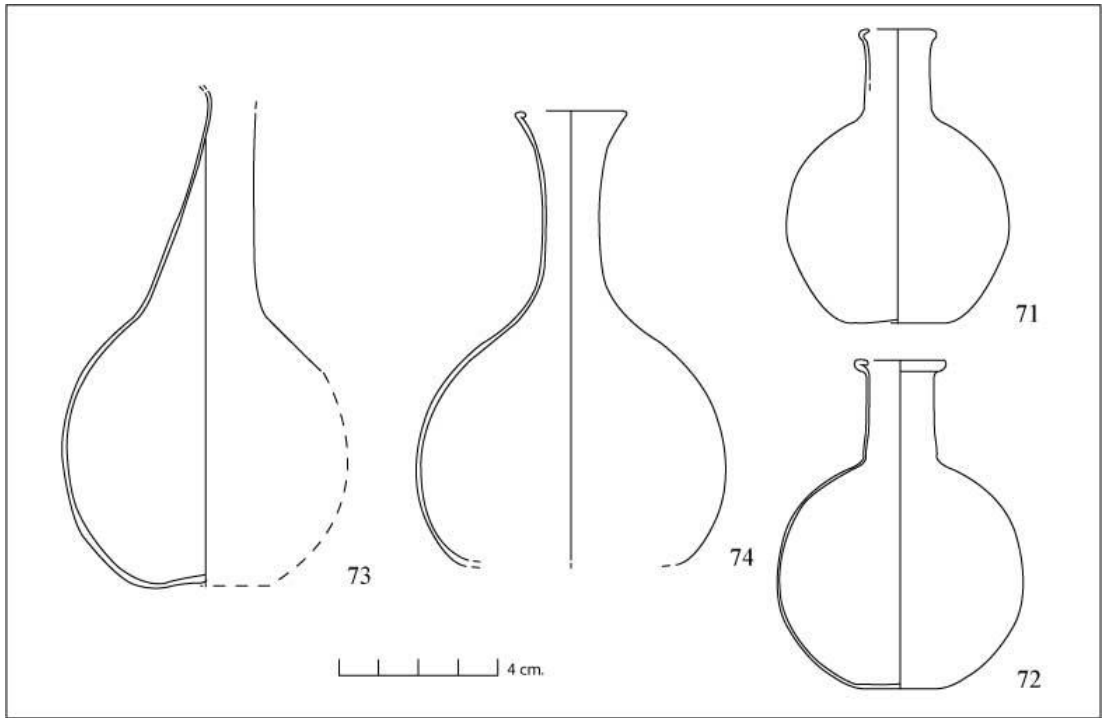

Çizim VI

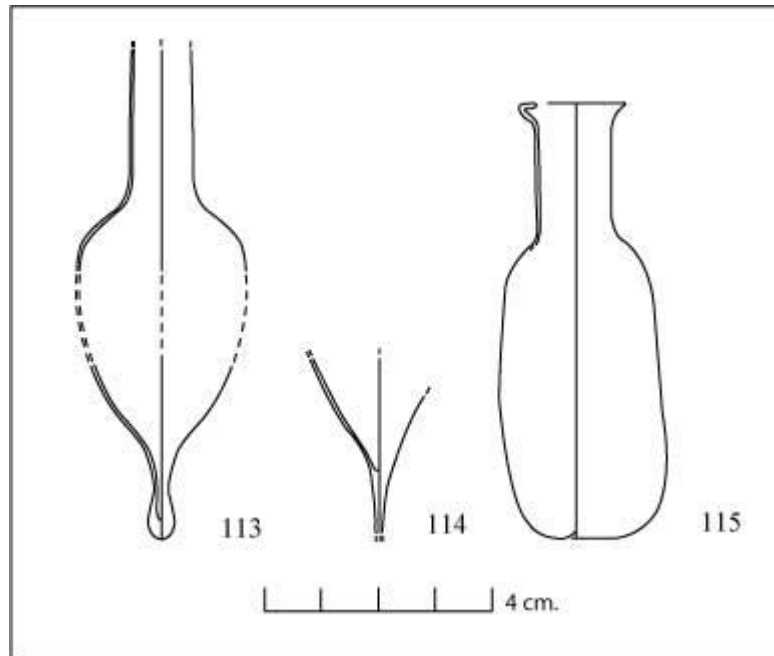
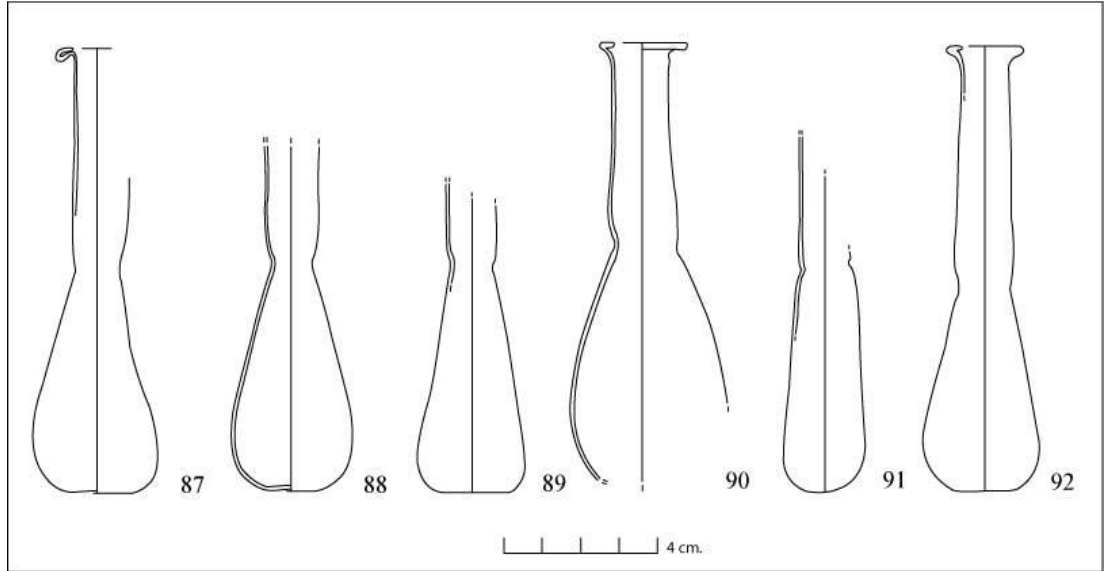

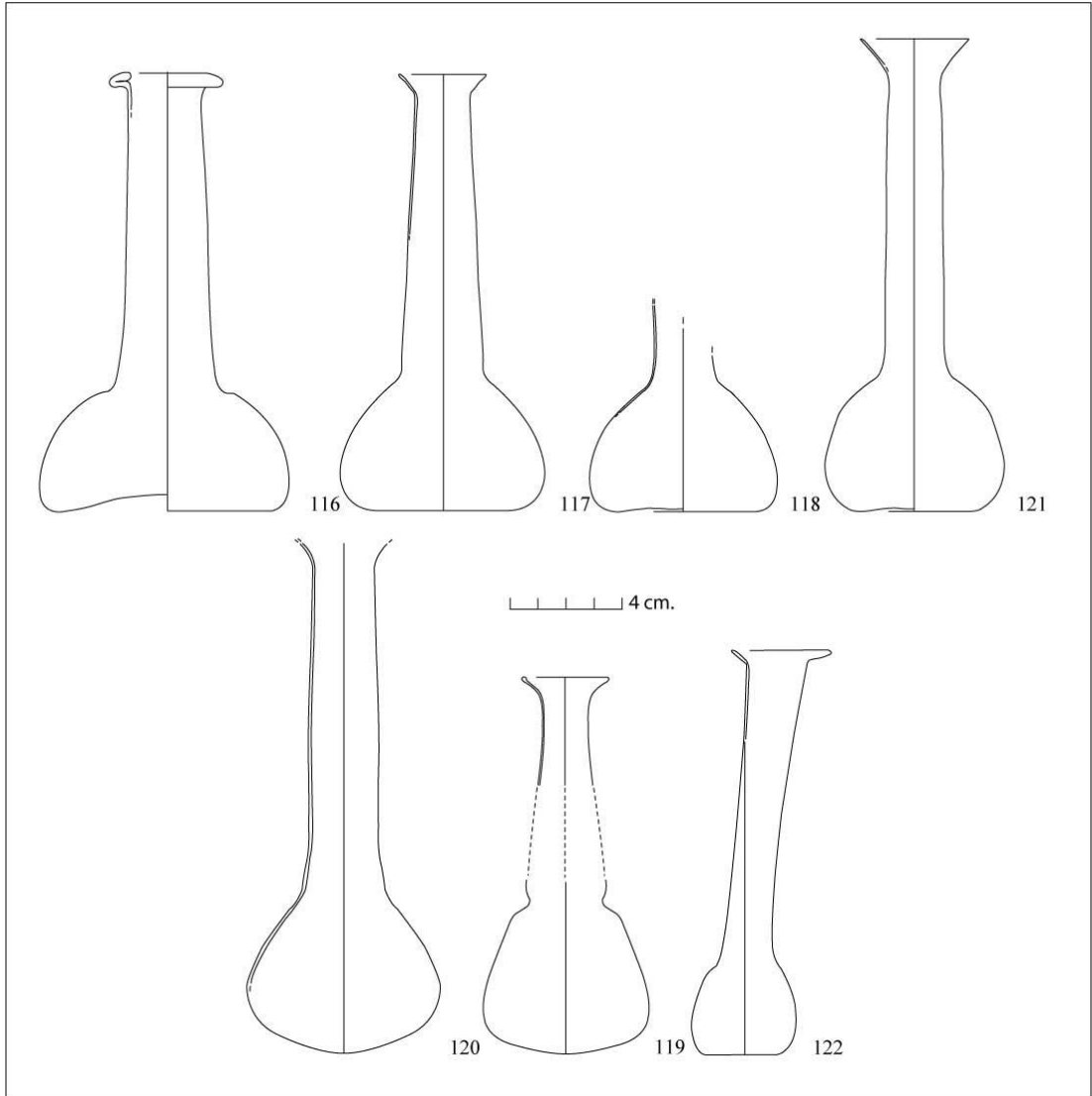
Çizim VIII

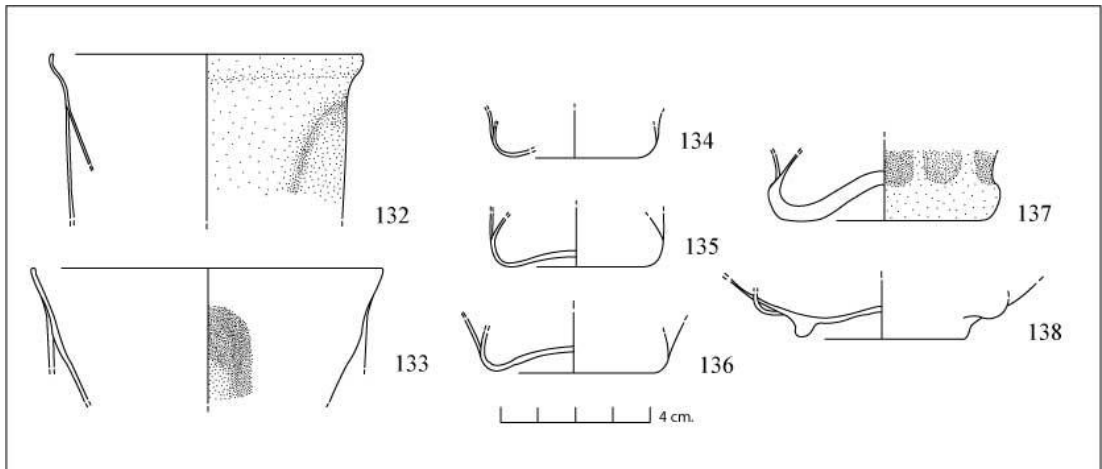
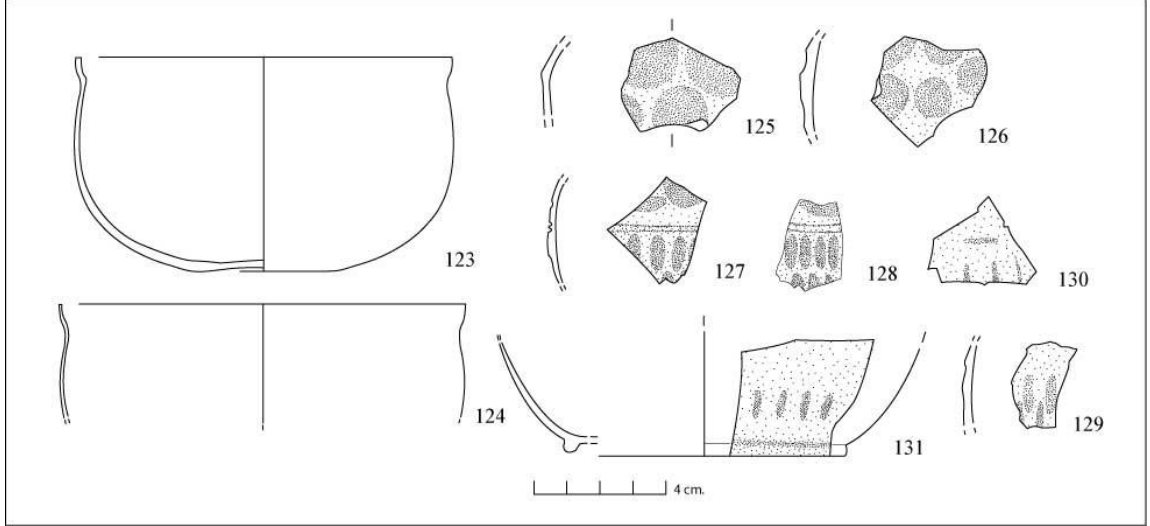
Çizim IX

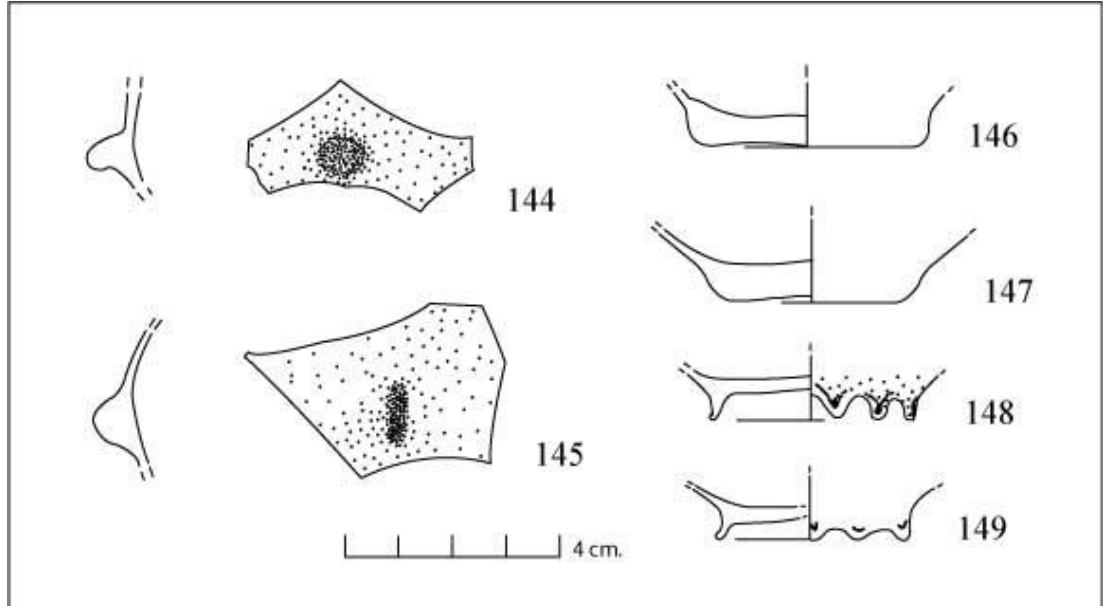
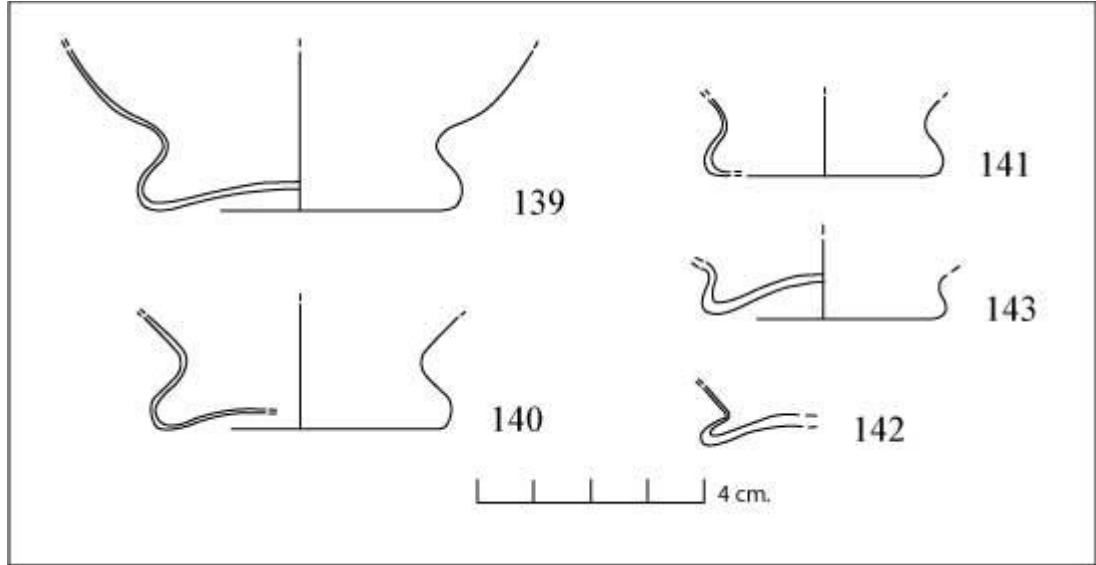

Çizim X

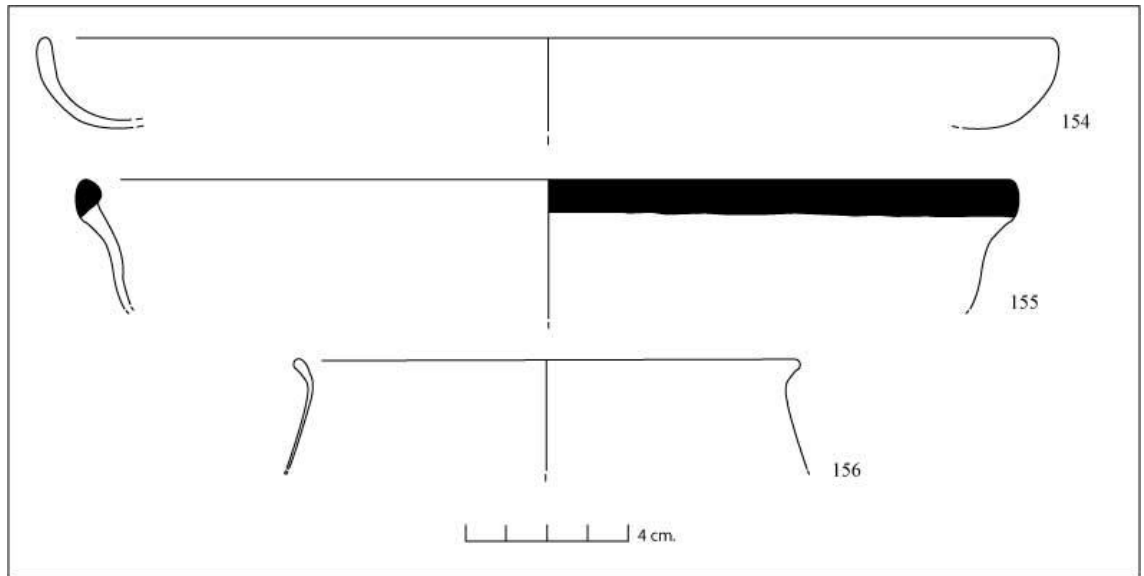
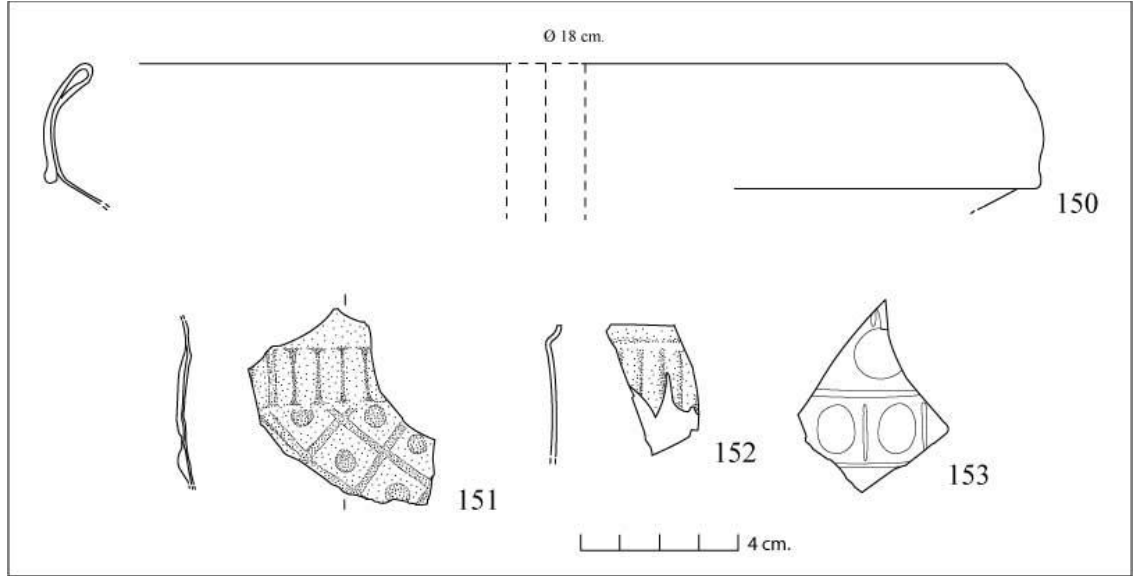

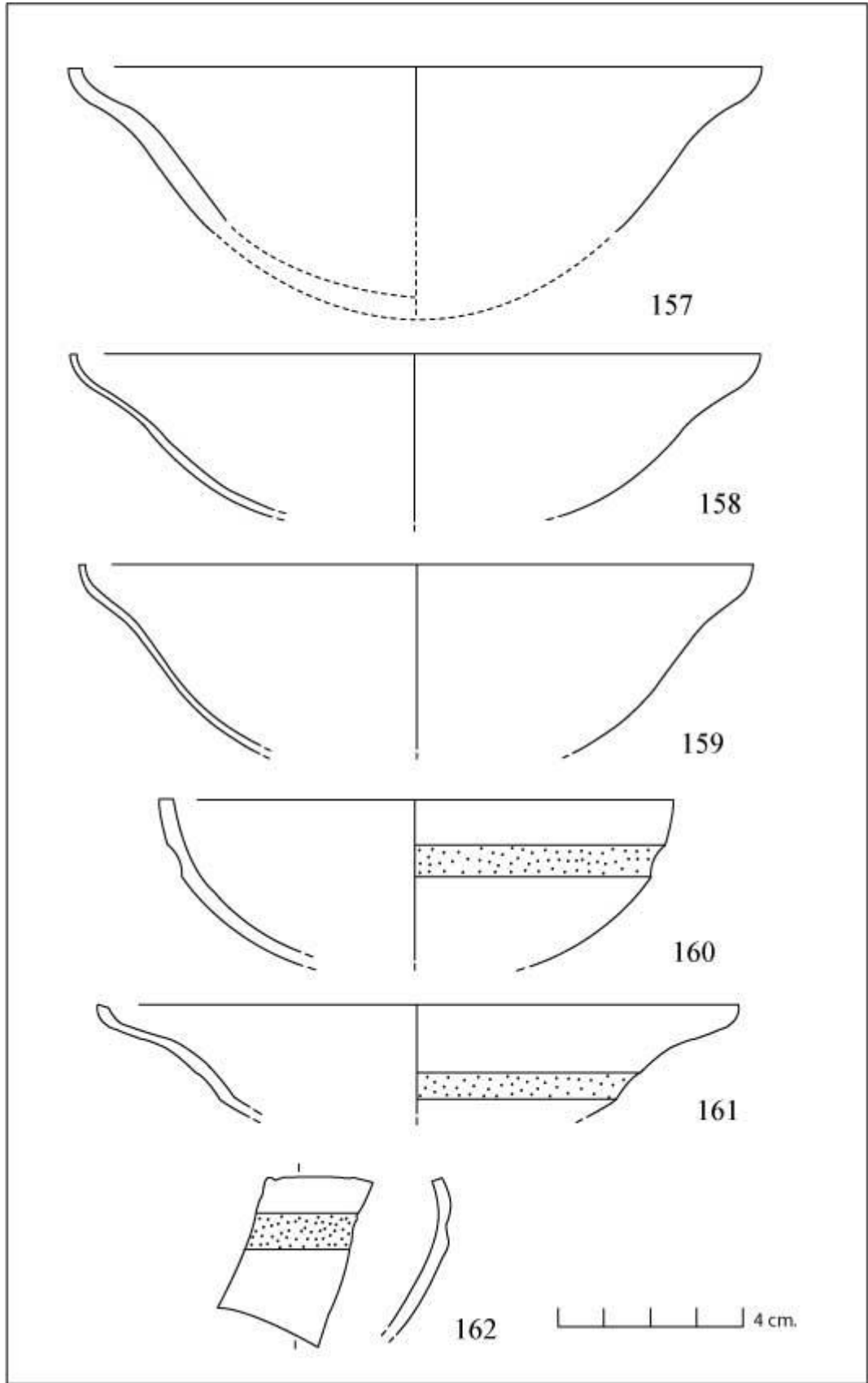
Çizim XI

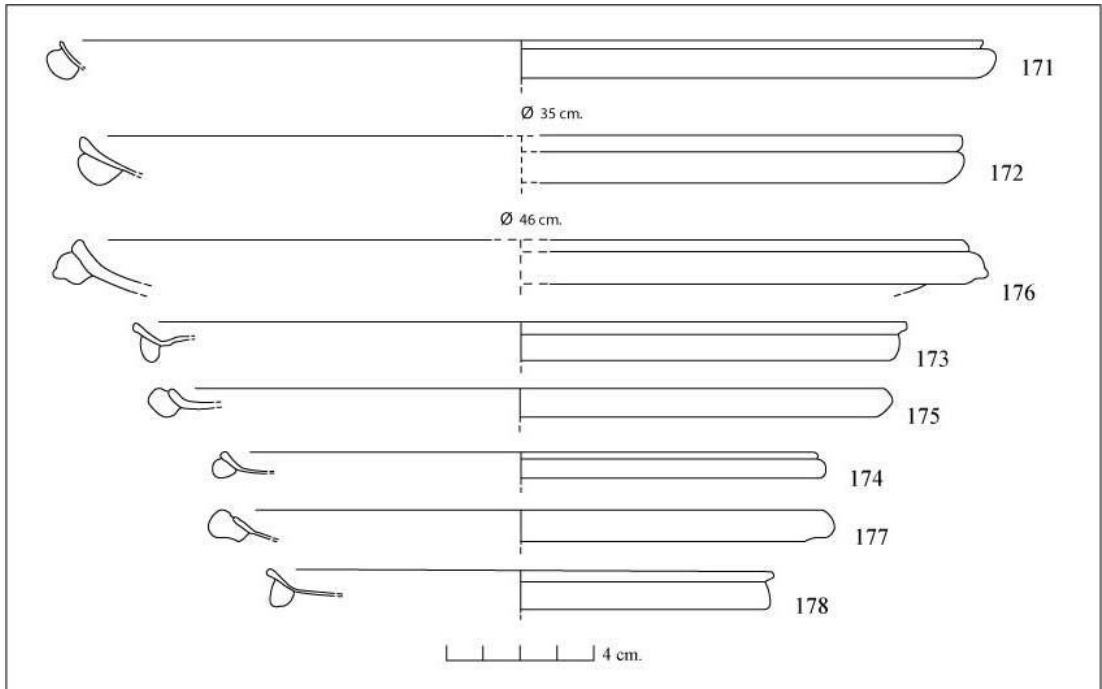
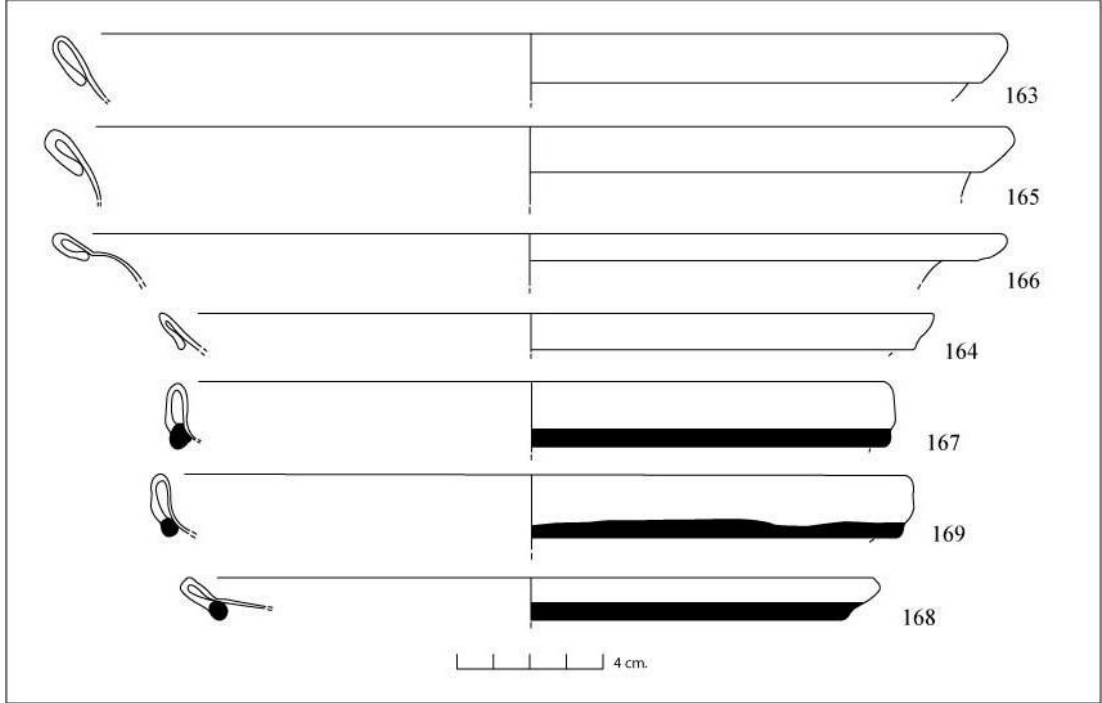

Çizim XIII

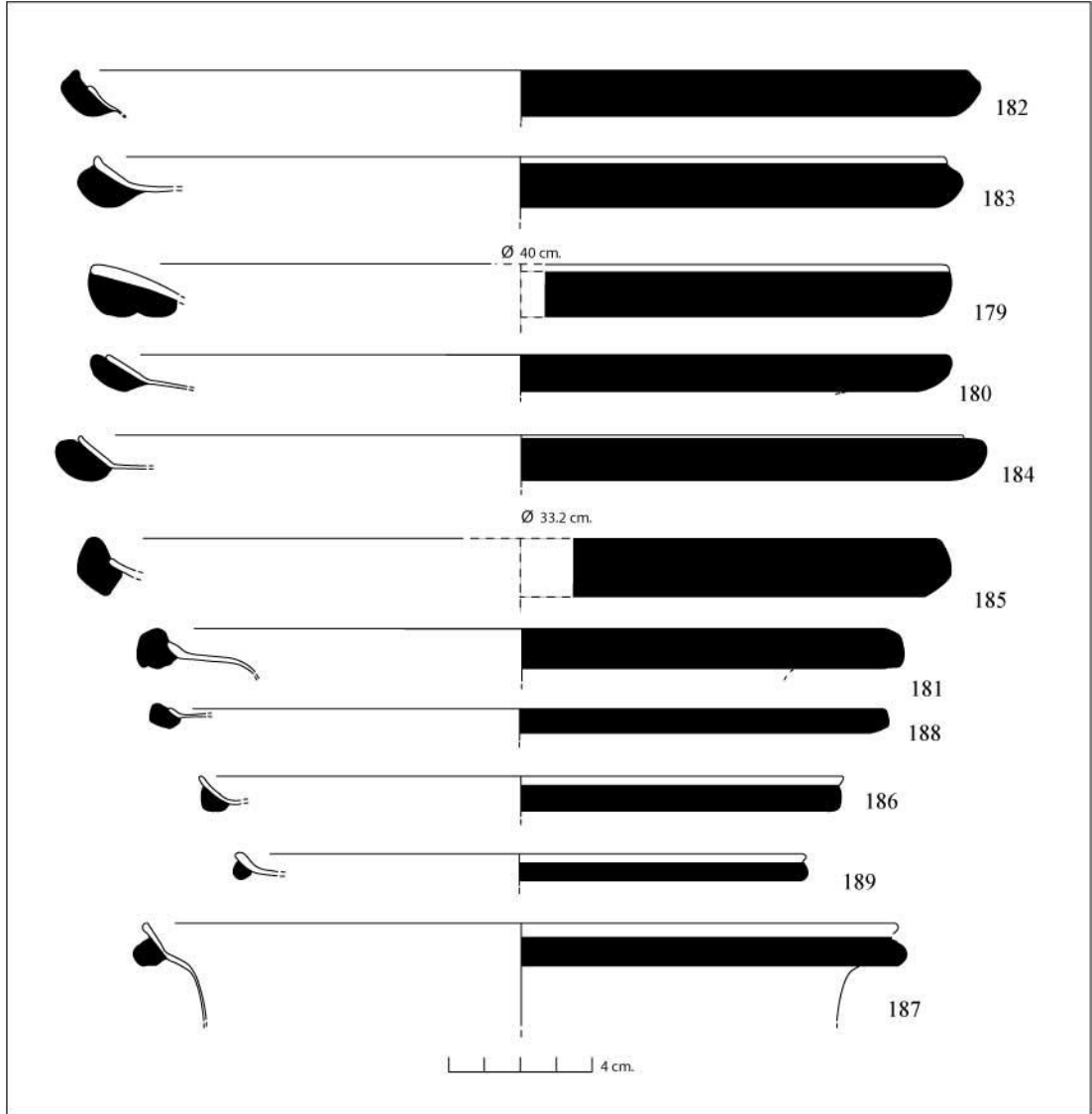

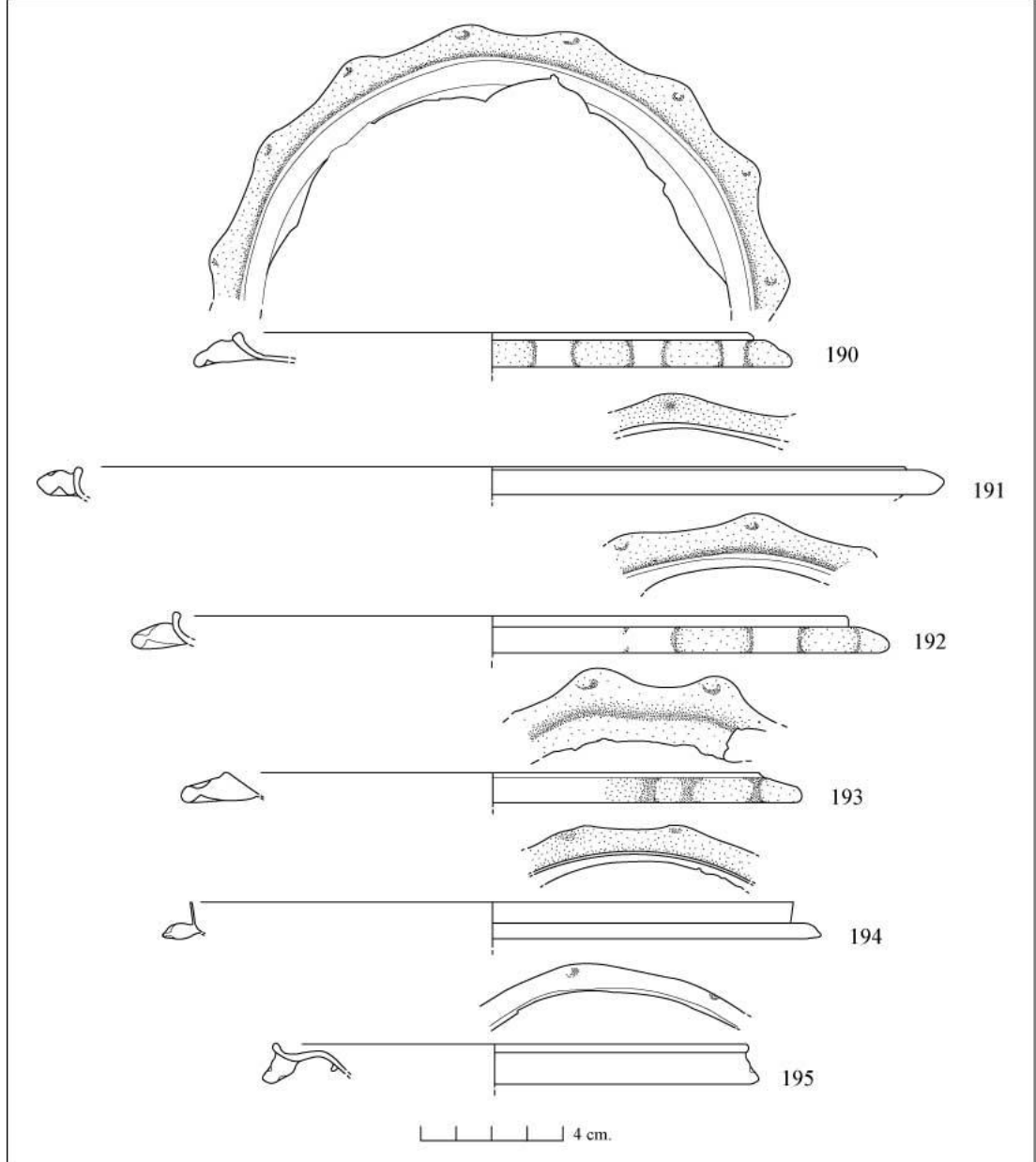

Çizim XV

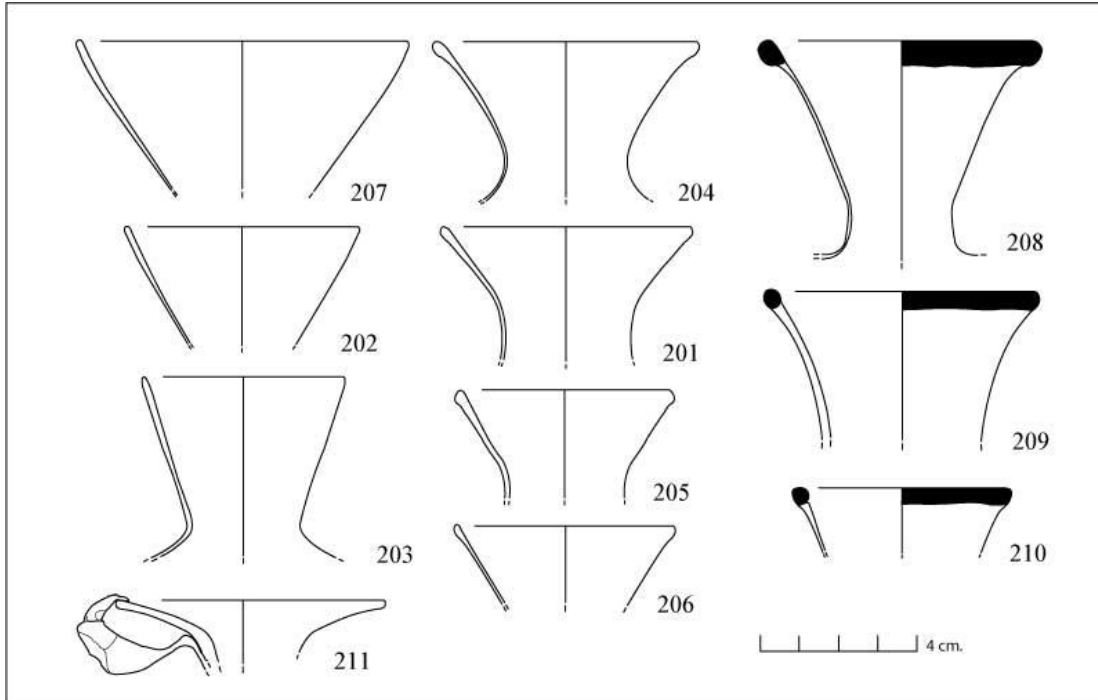
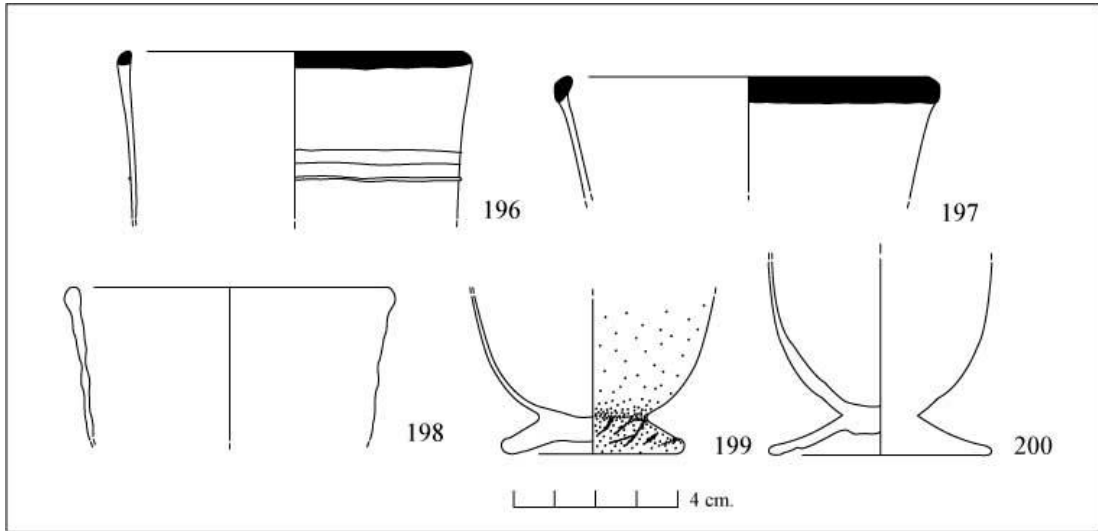

Çizim XVI

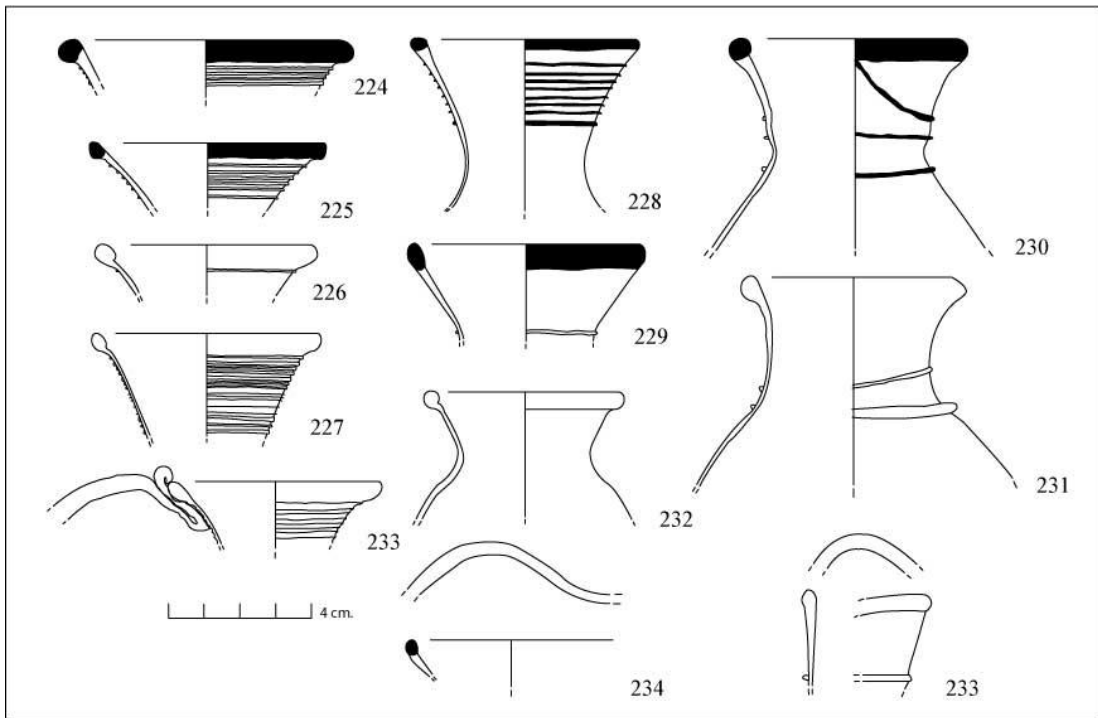
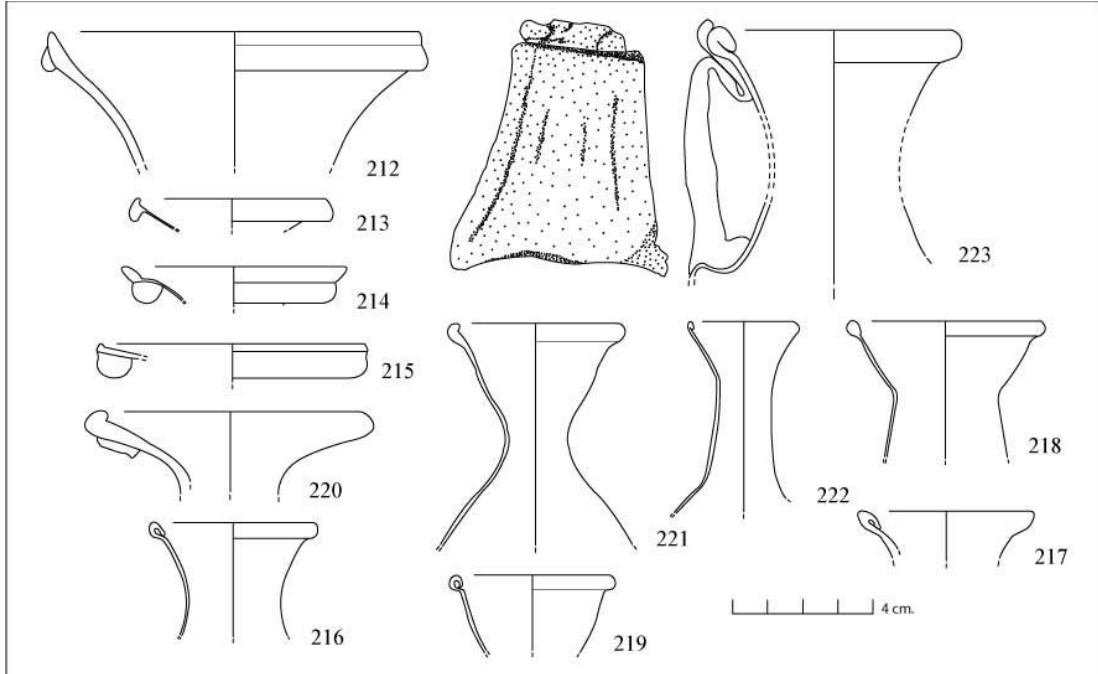

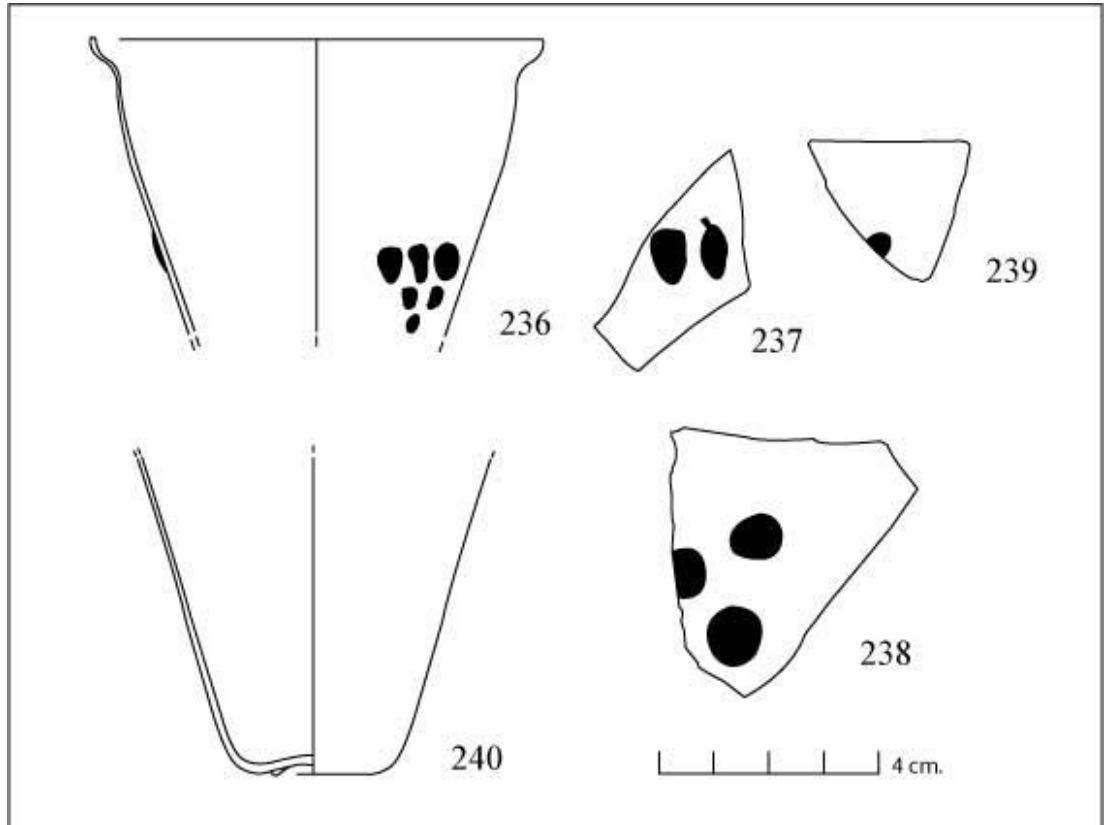

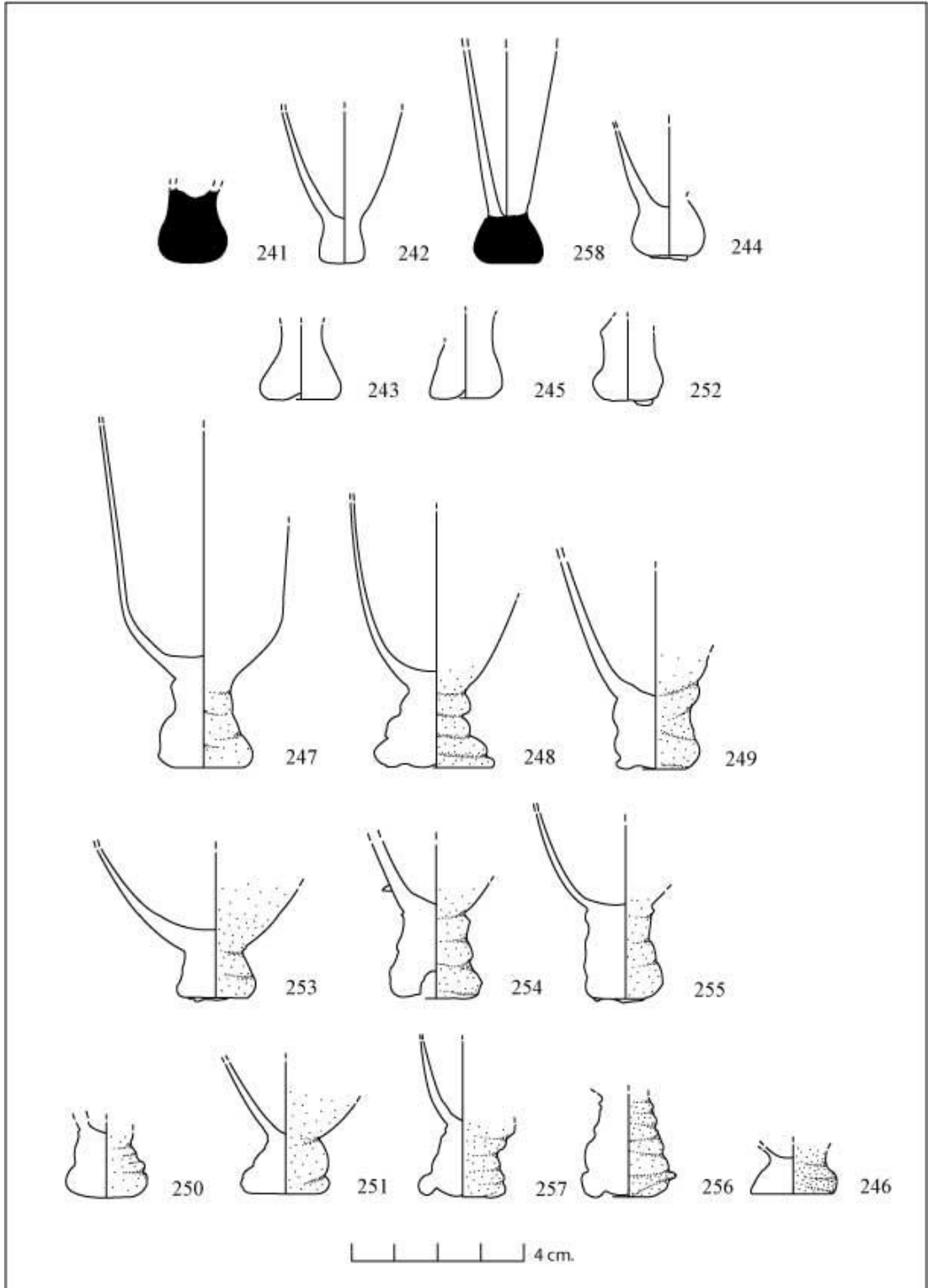
Çizim XVIII

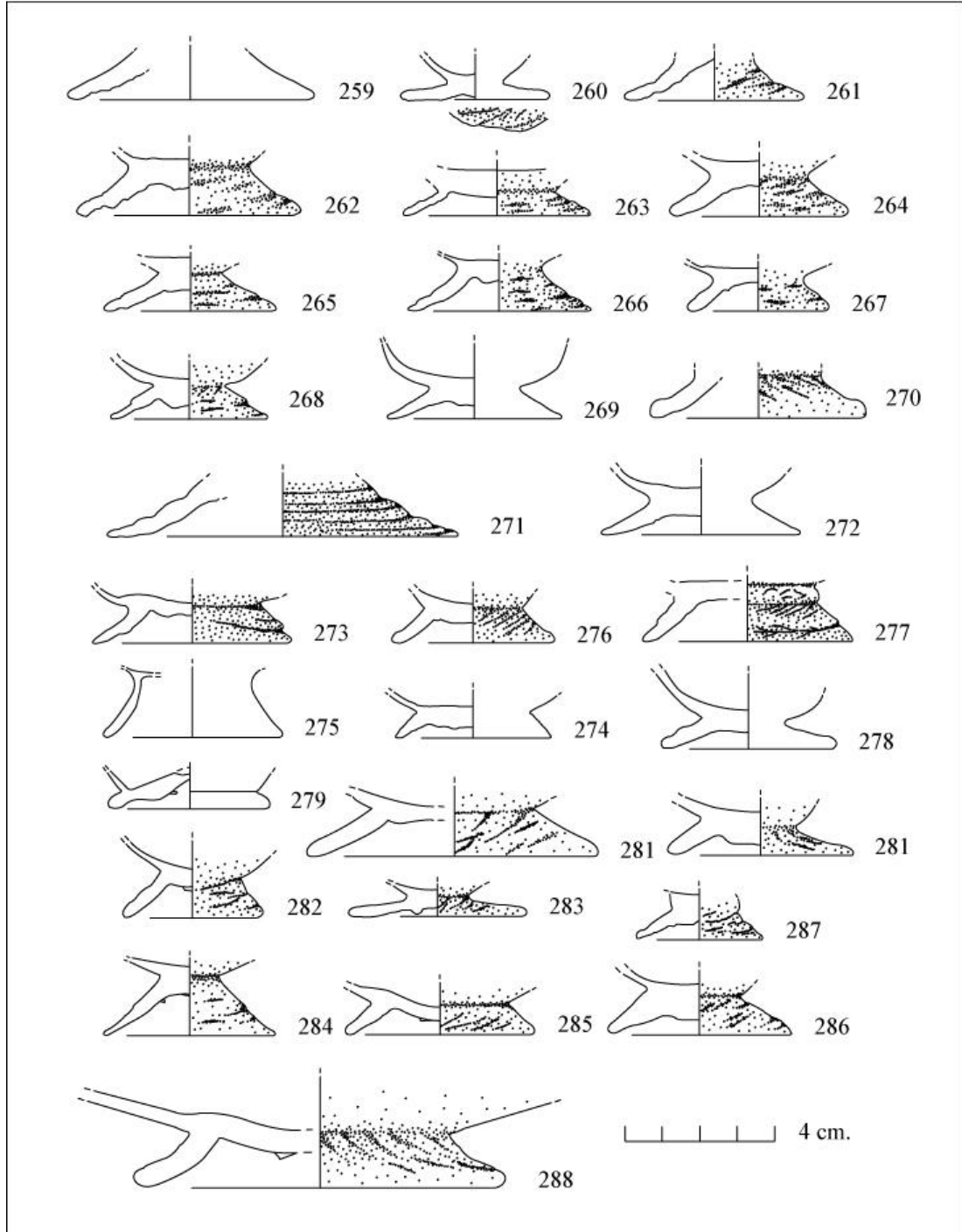

Çizim XIX

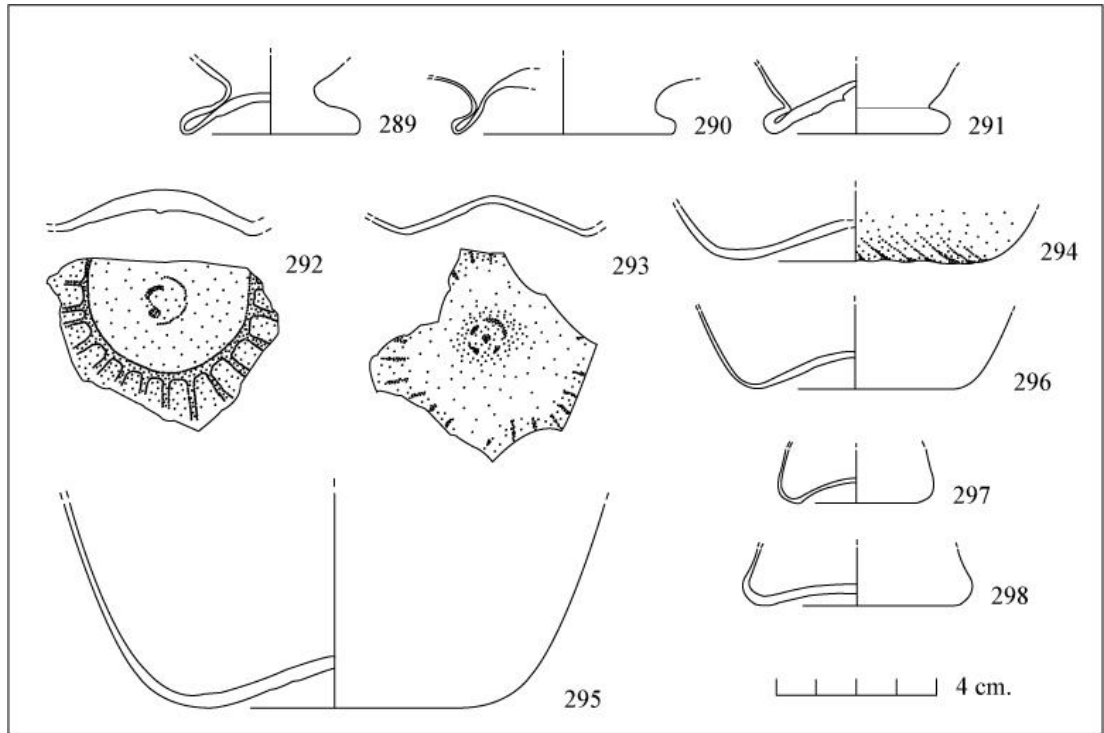

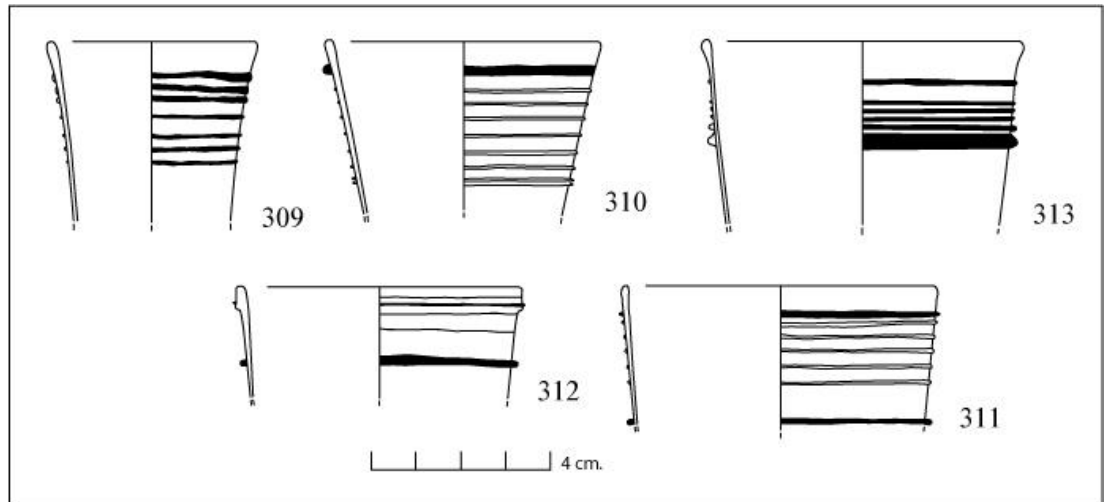
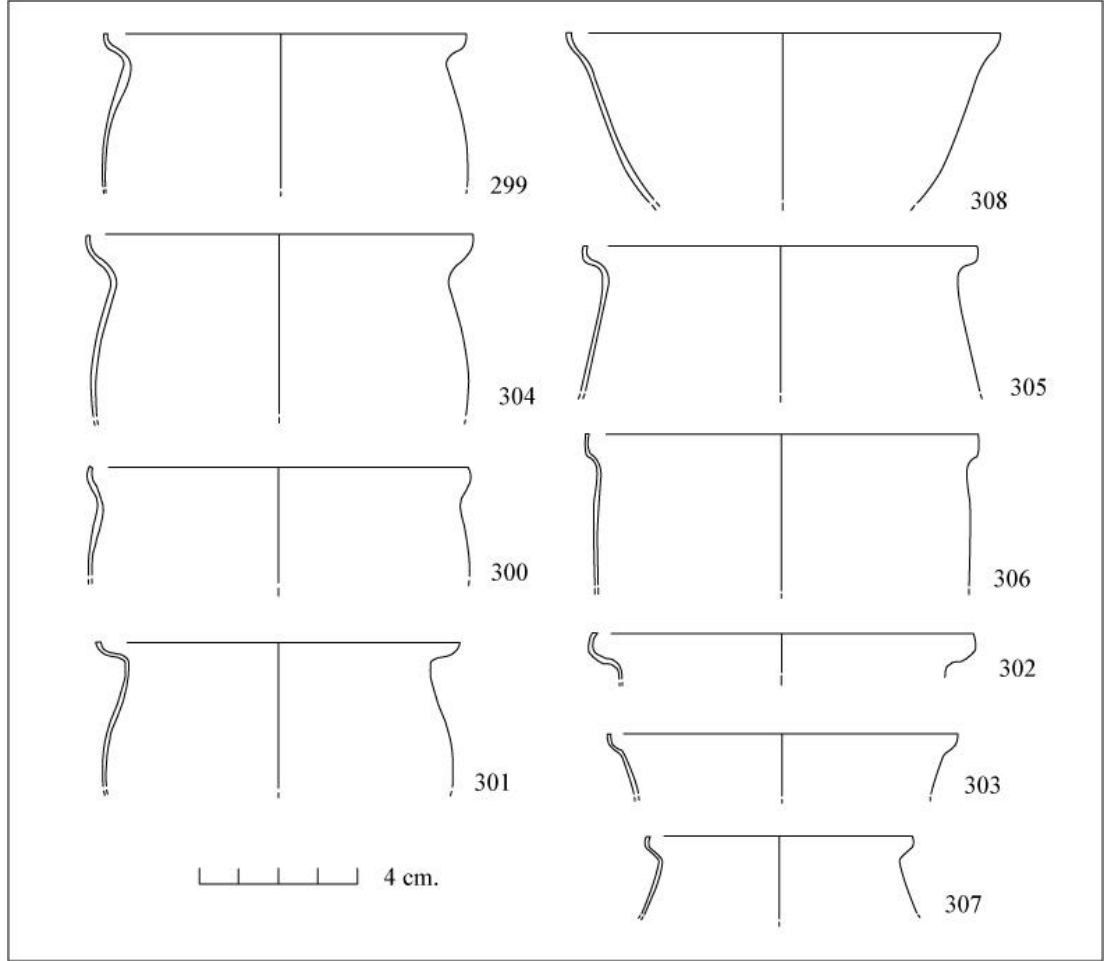

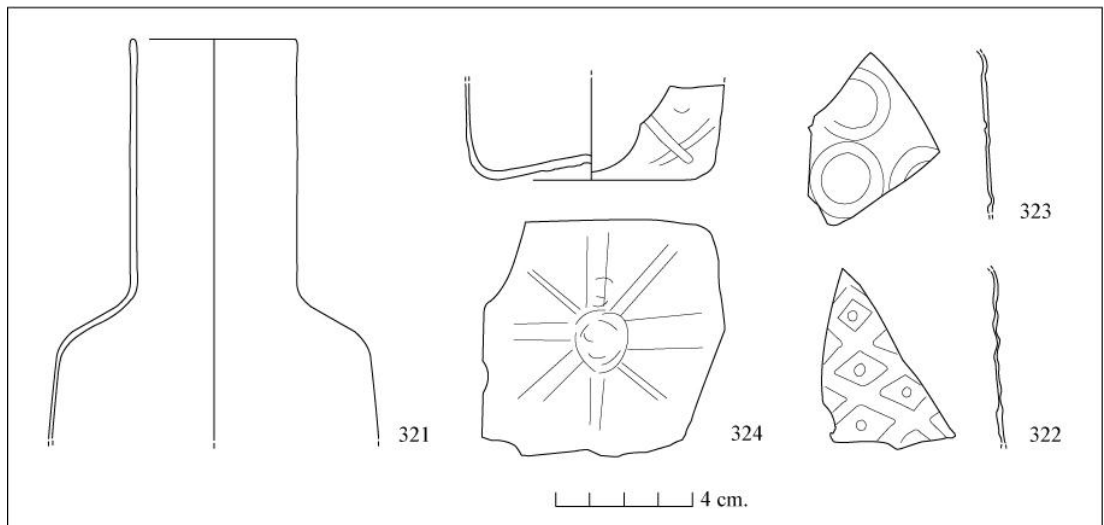
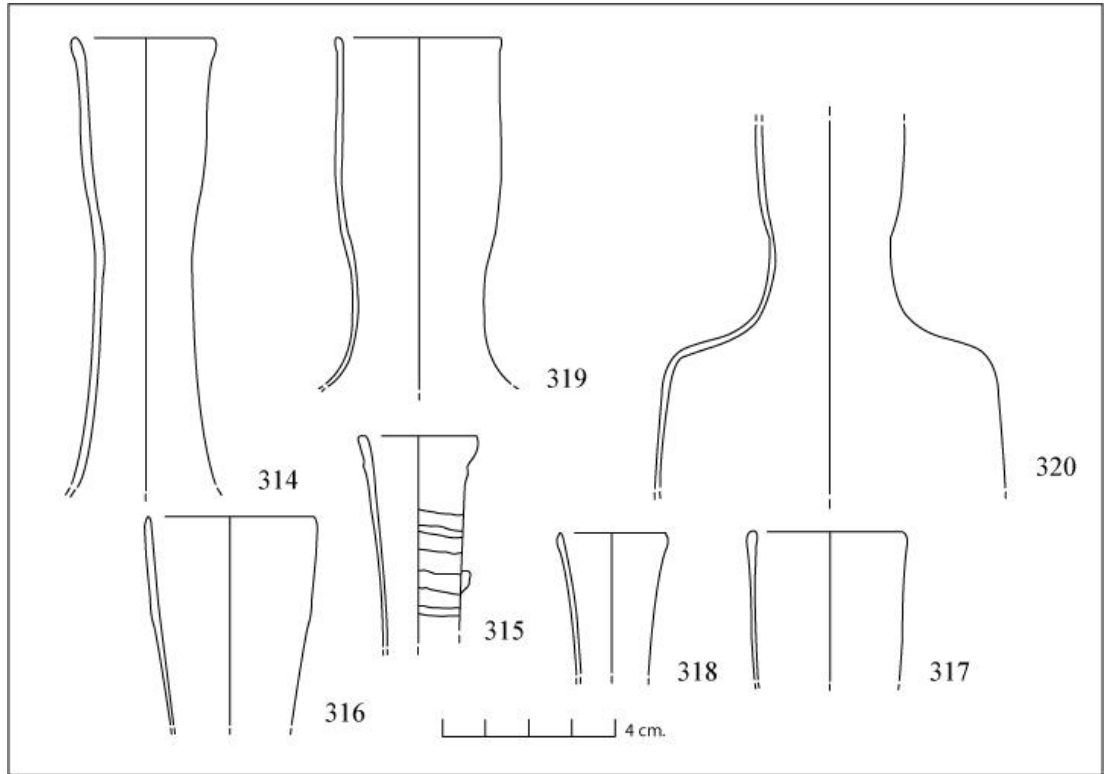

ÇİZİM XXIII

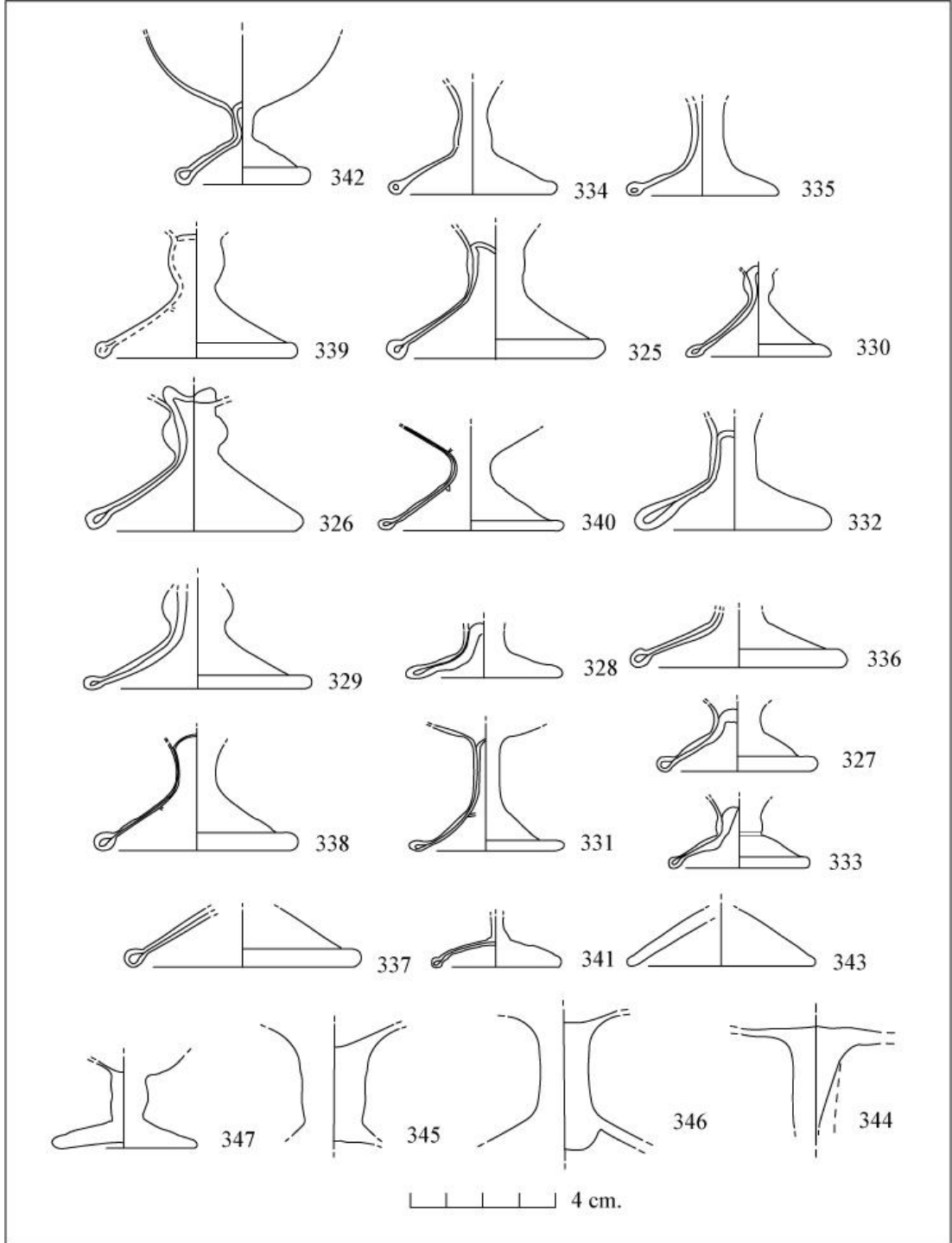

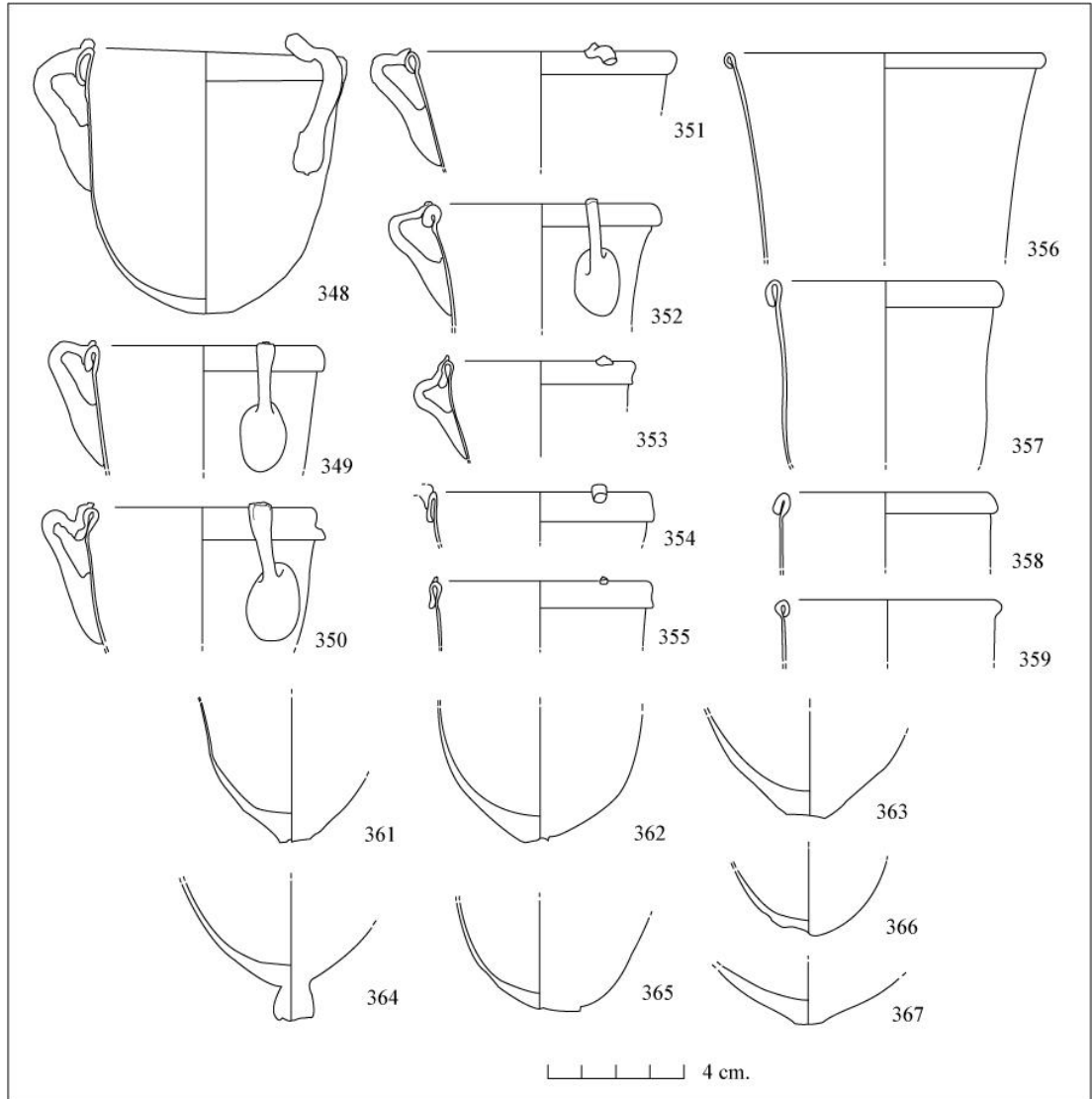
Çizim XXV

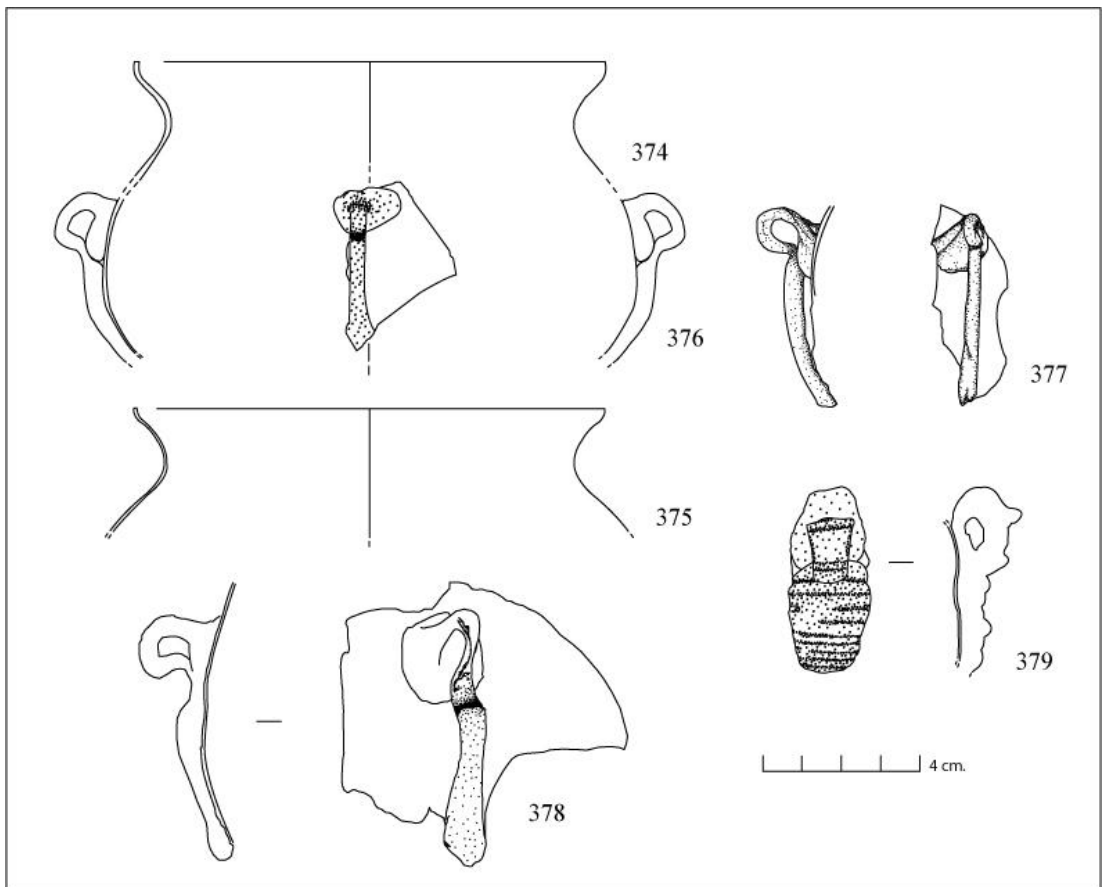
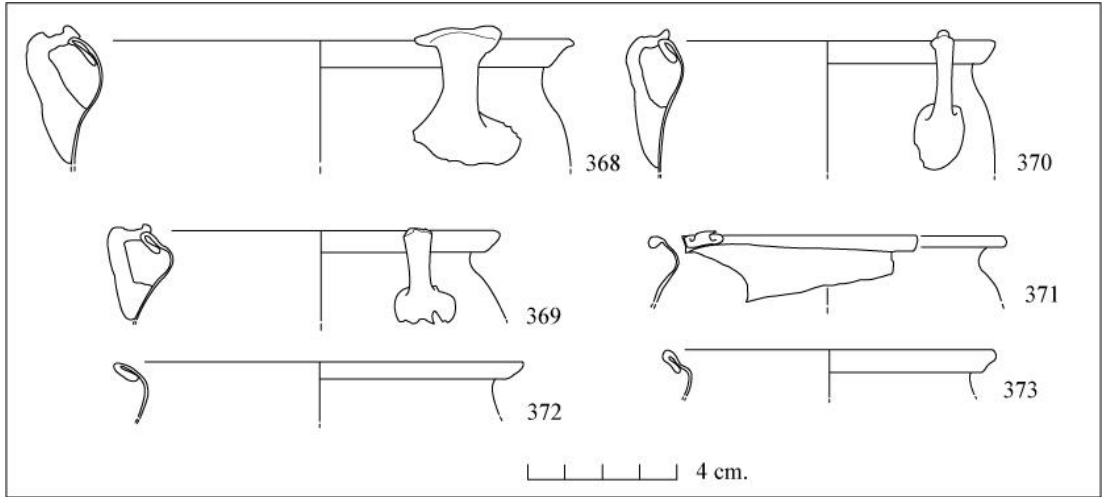
ÇİZİM XXVI

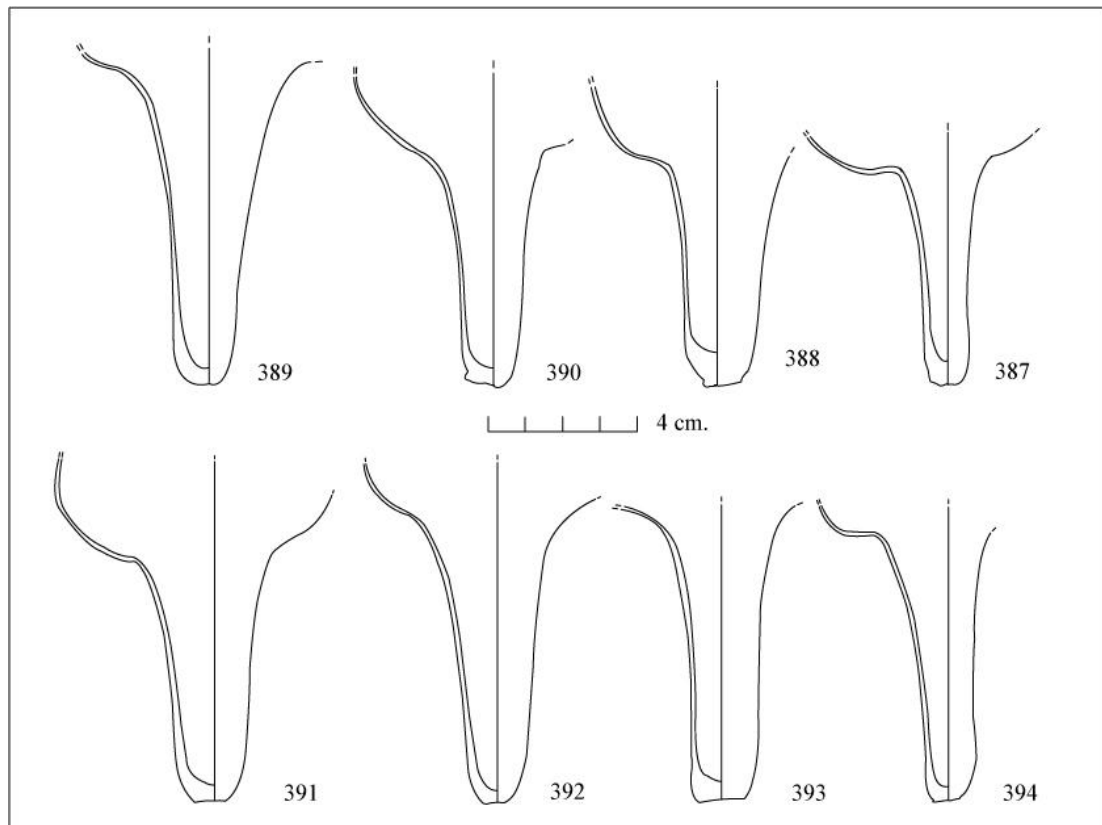
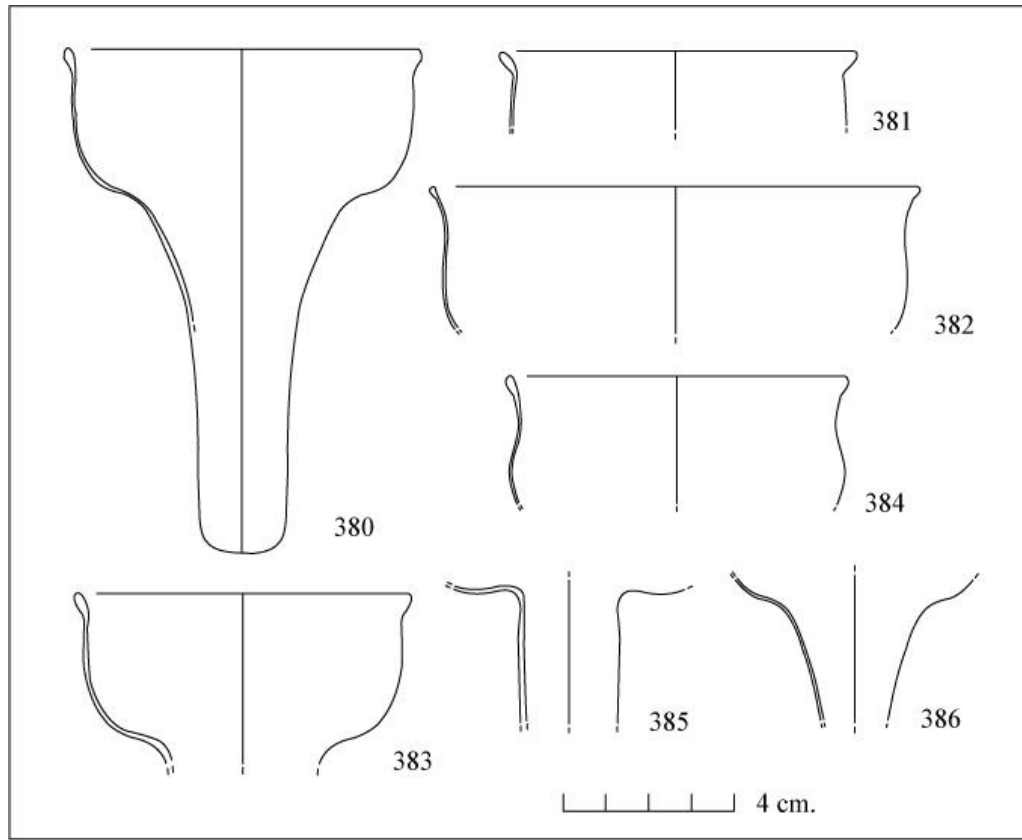
ÇİZİM XXVII

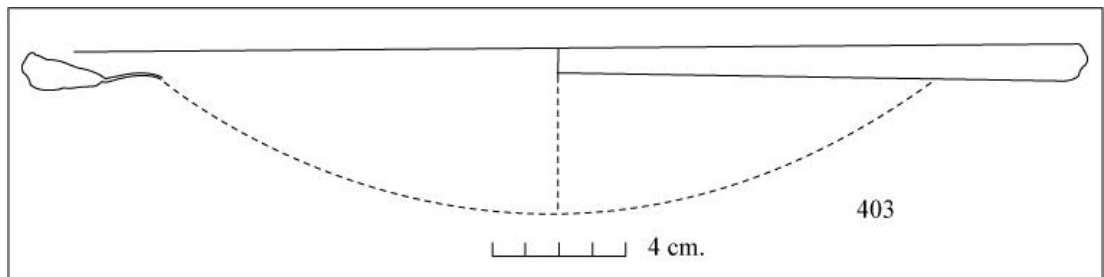
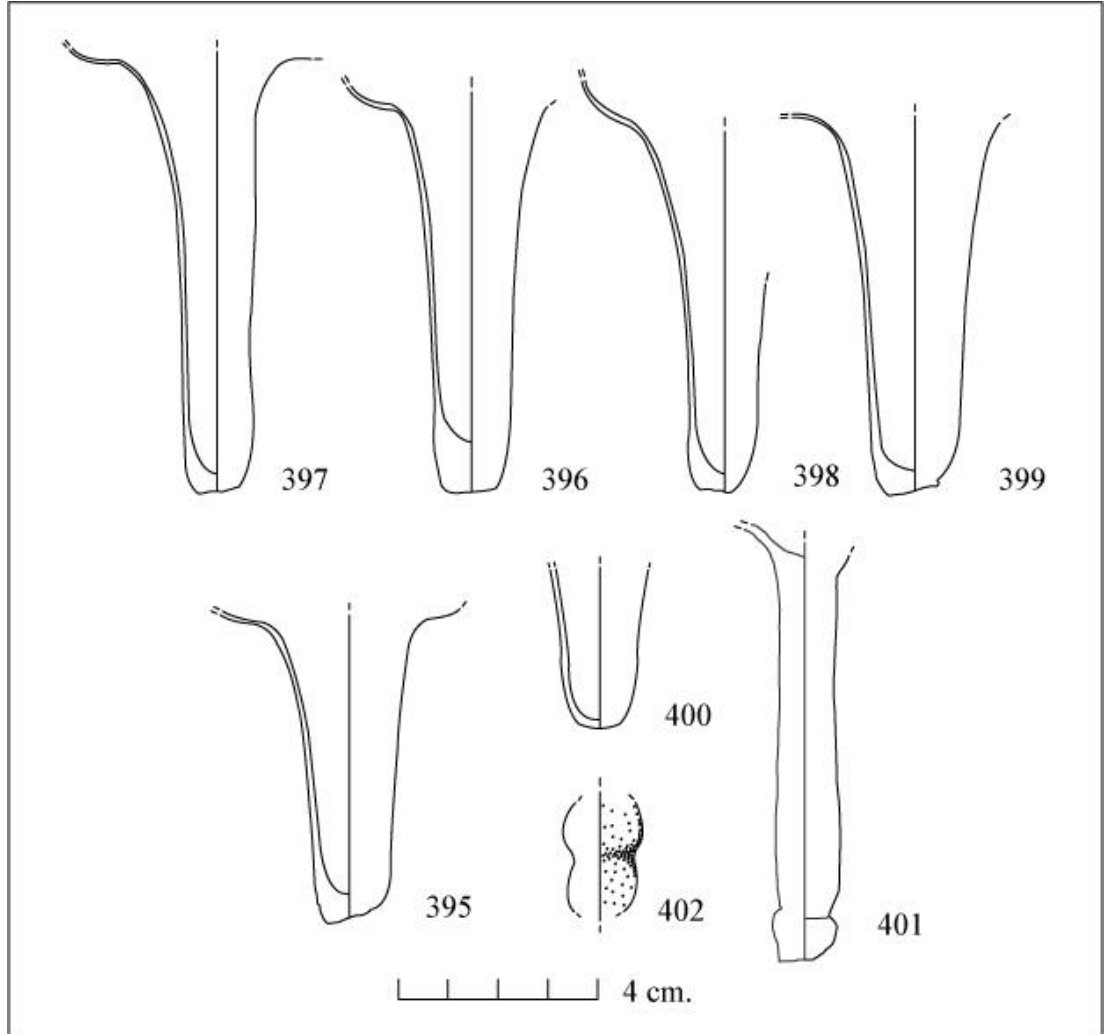
ÇİZİM XXVIII

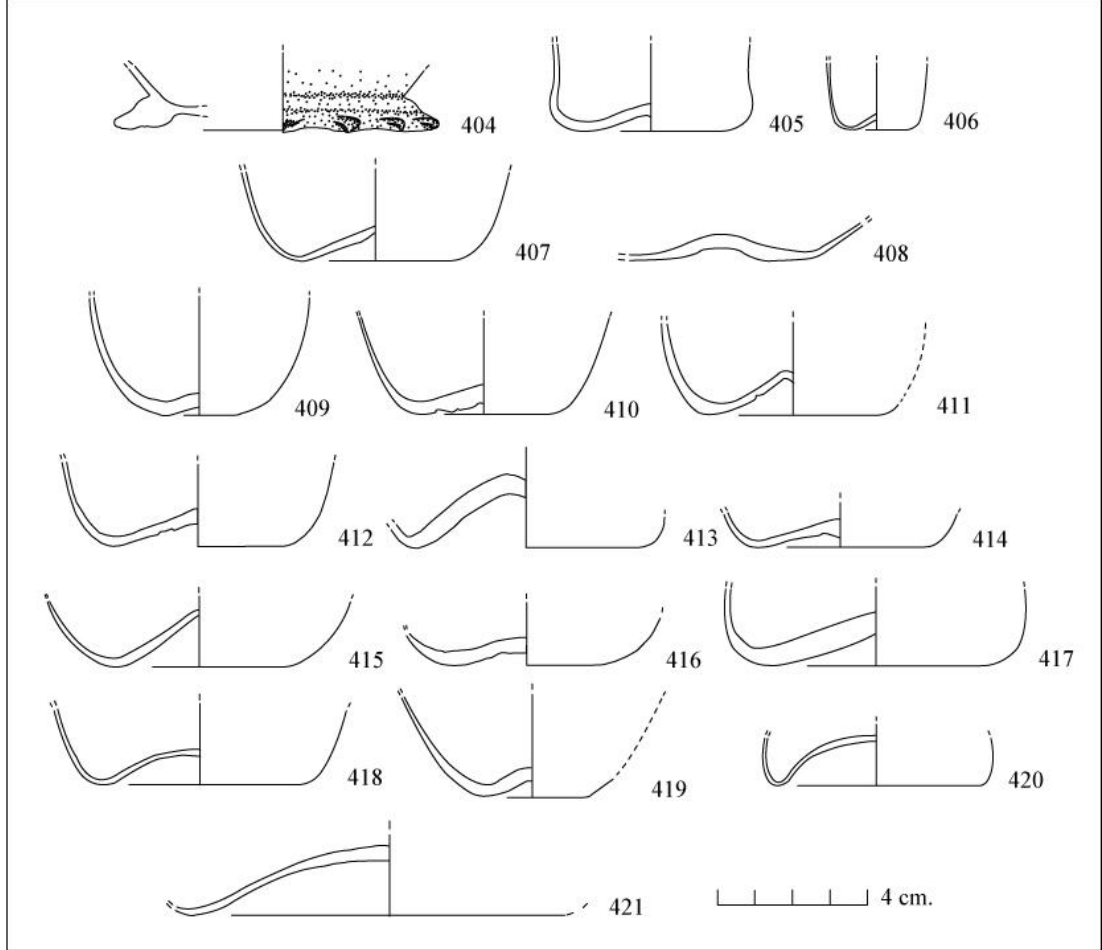

ÇİZİM XXIX

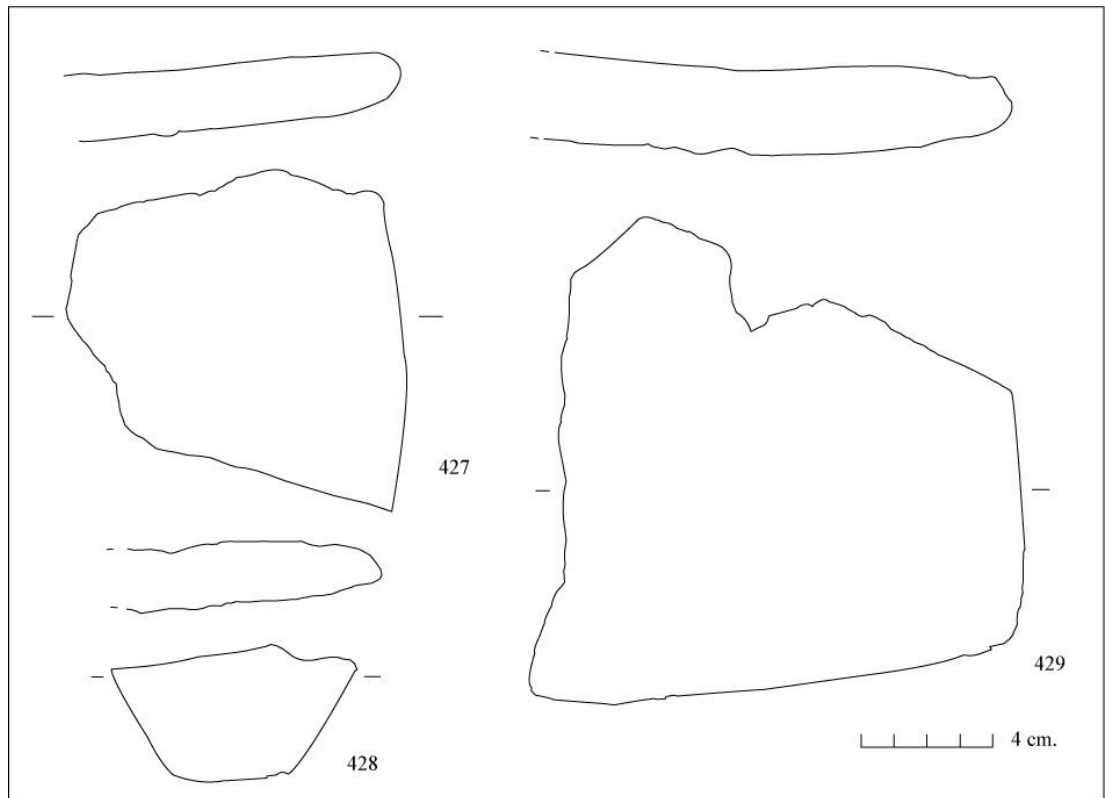
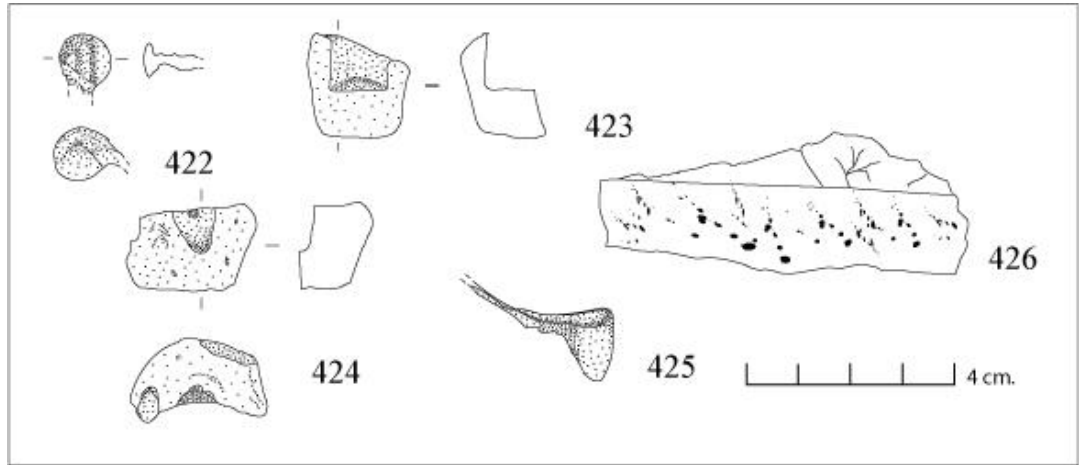

ÇİZİM XXX

ÇİZİM XXXII

Levha I

1

2

38

Levha II

75

76

83

84

85

86

Levha III

93

94

95

96

97

98

99

100

Levha IV

101

102

103

104

105

106

107

108

Levha V

109

110